

Delovno gradivo

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU,
POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU**

I. UVOD

1. OCENA STANJA NA PODROČJU UREJANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM

1.1. Normativno urejanje postopkov zaradi insolventnosti

Nova pravila o postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju so se začela uporabljati 1. oktobra 2008 z začetkom uporabe pravil Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP). ZFPPIPP je nadomestil takratni Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji in Zakon o finančnem poslovanju podjetij. Do sedaj je bil ZFPPIPP sedemkrat noveliran, nazadnje v letu 2015 z novelo ZFPPIPP-G.¹

Uvodoma je treba poudariti, da se ne glede na številne spremembe in dopolnitve zasnova ZFPPIPP ni spreminjala. Prav tako se niso spreminjala temeljna načela postopkov zaradi insolventnosti, med katerimi so najpomembnejša:

1. načelo enakega obravnavanja upnikov (46. člen ZFPPIPP), ki zahteva, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako,
2. načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov (47. člen ZFPPIPP), po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine plačila in rokov za plačilo terjatev upnikov, in
3. načelo hitrosti postopka (48. člen ZFPPIPP), ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja.

Po veljavni ureditvi ZFPPIPP ureja: finančno poslovanje pravnih oseb, postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb, natančneje:

1. sodne postopke finančnega prestrukturiranja:
 - postopek preventivnega prestrukturiranja majhnih, srednjih in velikih družb (oddelek 2.3: Postopek preventivnega prestrukturiranja),
 - postopek prisilne poravnave (Oddelek 4.1: Temeljna pravila postopka prisilne poravnave), vključno s posebnimi pravili, ki veljajo za majhno, srednjo ali veliko družb (oddelek 4.8),
 - postopek poenostavljene prisilne poravnave, namenjen prestrukturiranju obveznosti majhnih in mikro družb ter samostojnih podjetnikov, ki ustrezajo predpisanim merilom (Oddelek 4.7: Postopek poenostavljene prisilne poravnave),
2. stečajne postopke:
 - stečajni postopek nad pravno osebo (5. poglavje ZFPPIPP),
 - postopek osebnega stečaja (oddelek 5.11 ZFPPIPP),
 - postopek stečaja zapuščine (oddelek 5.12 ZFPPIPP),
3. postopka prisilnega prenehanja:
 - izbris iz sodnega registra brez likvidacije (7. poglavje ZFPPIPP) in

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP-G (Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016).

- prisilno likvidacijo (6. poglavje ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-A² je bila sprejeta predvsem zaradi potrebe po celoviti uskladitvi zakona s stališči Ustavnega sodišča Republike Slovenije in Informacijskega pooblaščenca glede varstva osebnih podatkov.

Novela ZFPPIPP-B³ je bila sprejeta zlasti zaradi zagotavljanja večjega zavarovanja pravic delavcev bodočih stečajnih dolžnikov, dopolnjena pa je bila tudi ureditev nagrad upraviteljev.

Novela ZFPPIPP-C⁴ je bila prva večja vsebinska novela, pripravljena na podlagi izsledkov Delovne skupine za pripravo predloga novele, ki je bila oktobra 2009 imenovana v okviru Ministrstva za pravosodje z nalogo, da preuči izvajanje ZFPPIPP v praksi.

Temeljne rešitve novele ZFPPIPP-C so bile:

1. Določitev ukrepov za povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti in z njimi povezanih izvršilnih postopkov:

- določitev enotne stvarne pristojnosti okrožnih sodišč za vse postopke zaradi insolventnosti;
- enotna krajevna pristojnost Višjega sodišča v Ljubljani za vse pritožbene postopke;
- uvedba pristojnosti sodniških pomočnikov pri enostavnejših procesnih dejanjih v postopkih zaradi insolventnosti;
- določitev in širitev pravil za elektronsko poslovanje sodišč z upravitelji in odvetniki;
- ustavitev morebitnih izvršilnih postopkov, ki tečejo proti stečajnemu dolžniku;
- pospešitev in racionalizacija postopka preizkusa terjatev v stečajnem postopku;
- pospešitev in povečanje učinkovitosti prodaje premoženja stečajnega dolžnika.

2. Določitev pravnih pravil, ki poštenemu podjetniku ali zasebniku, nad katerim je začel postopek osebnega stečaja, omogočajo ponoven začetek poslovanja (ponovno samozaposlitev) ob ustreznem nadzoru upravitelja in sodišča in ob izpolnjevanju določenih pogojev.

3. Izboljšanje položaja upnikov in upniškega odbora v postopkih zaradi insolventnosti tako, da se omogoči, da je mesto zasedanja upniškega odbora tudi v kraju zunaj sedeža sodišča, če s tem soglašajo vsi upniki, in da se upravitelju in upniškemu odboru podeli pravica do pritožbe proti odločitvi sodišča o ugovoru upravitelja proti zahtevi upniškega odbora za izredno poročilo.

4. Zaradi večje profesionalizacije in strokovne usposobljenosti upraviteljev ter ureditve nadzora nad upravitelji:

- je bila ustanovljena Zbornica upraviteljev, ki zagotavlja stalno izobraževanje upraviteljev, sprejema kodeks dobre poslovne prakse upraviteljev in daje upraviteljem priporočila za uveljavljanje dobre poslovne prakse ter poleg ministrstva, pristojnega za pravosodje, opravlja nadzor nad upravitelji;
- so bila določena natančna pravila o disciplinski odgovornosti upraviteljev (organa disciplinskega postopka sta disciplinski komisiji 1. in 2. stopnje, ki sta sestavljeni iz dveh sodnikov, ki sodijo v postopkih zaradi insolventnosti, in enega upravitelja);
- jasno je bilo določeno: katere storitve upravitelja so vključene v nagrado in katere ne, da se plačilo teh storitev opravi kot strošek stečajnega postopka in da pri storitvah, za katere je predpisana ali v poslovni praksi uveljavljena tarifa, kot strošek stečajnega postopka ni dovoljeno plačati cene v zneskih, ki so višji od zneskov, določenih s tarifo;

² Uradni list RS, št. 40/09 z dne 29. 5. 2009.

³ Uradni list RS, št. 59/09 z dne 30. 7. 2009.

⁴ Uradni list RS, št. 52/10 z dne 30. 6. 2010.

– določen je bil začasni suspenz upravitelja, če je nad njim začel kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, storjenega v zvezi z opravljanjem njegove funkcije upravitelja in da v takih primerih sodišče upravitelja razreši tudi v vseh postopkih zaradi insolventnosti, v katerih že opravlja to funkcijo.

5. Dodana je bila dodatna možnost dotoka svežega kapitala v insolventna podjetja v postopkih prisilne poravnave v primeru, da lastniki insolventne družbe niso izvedli povečanja osnovnega kapitala družbe z novimi vložki, čeprav bi to odpravilo vzroke insolventnosti, in sicer lahko poslovodstvo družbe ali upniški odbor sprejme sklep o povečanju osnovnega kapitala insolventne družbe z novimi denarnimi vložki, ki jih lahko vplačajo tudi novi investitorji.

6. Urejeni so učinki postopka zaradi insolventnosti za izravnavo kvalificiranih finančnih pogodb in zožena je bila prepoved pobota terjatev, pridobljenih s cesijo.

7. Neplačani davki za zadnje leto pred začetkom postopka zaradi insolventnosti niso več določeni kot prednostna terjatev – v tem delu država nima več privilegiranega položaja nasproti drugim navadnim upnikom, ki imajo tudi svoje zaposlene, za katere zagotavljajo in ohranjajo delovna mesta.

Novela ZFPPIPP-D⁵ je na pobudo slovenskega (predvsem malega) gospodarstva v naš pravni red ponovno vnesla obvezni pogoj, ki mora biti izpolnjen, da se lahko postopek prisilne poravnave sploh začne, in sicer pogoj minimalnega poplačila upnikov (najmanj 50% poplačilo navadnih terjatev) in najdaljšega obdobja poplačila upnikom (v največ štirih letih)⁶.

Novela ZFPPIPP-E⁷ je bila pripravljena ob sodelovanju široke delovne skupine, ki je bila oblikovana aprila 2011 v okviru Ministrstva za pravosodje. Naloga delovne skupine je bila, da prouči izvajanje veljavnega zakona v praksi in vse prejete pobude oziroma predloge za njegove nadaljnje spremembe, saj so se s strani različnih združenj (poslovnih subjektov) pojavljala stališča, da so postopki zaradi insolventnosti premalo učinkoviti, da omogočajo zlorabe s strani lastnikov in da so (manjšinski) upniki premalo zaščiteni. Zato je Ministrstvo za pravosodje v juniju 2011 pozvalo vsa okrožna in višja sodišča ter Vrhovno sodišče RS, ki se v praksi vsakodnevno srečujejo s postopki zaradi insolventnosti, da mu posredujejo morebitne pobude za spremembe ZFPPIPP. Ministrstvo za pravosodje je pobude oblikovalo v gradivo, ki ga je delovna skupina prednostno obravnavala in oblikovala strokovna izhodišča, na podlagi katerih je predlagatelj ocenil stanje izvajanja pravil ZFPPIPP v praksi in pripravil predlog novele ZFPPIPP-E.

Temeljne rešitve, ki jih je uveljavila novela ZFPPIPP-E, so:

1. za zagotovitev večjih možnosti učinkovitega in realnega prestrukturiranja insolventnih podjetij (ohranjanja zdravih jeder gospodarstva):

- uzakonitev poenostavljene prisilne poravnave za podjetnike in mikro družbe, ki pomeni bistveno cenejši in hitrejši postopek finančnega prestrukturiranja za te subjekte (nov oddelek 4.7: »Postopek poenostavljene prisilne poravnave«),
- dopolnitev ureditve glede povečanja osnovnega kapitala insolventnega dolžnika na podlagi sklepa upniškega odbora, in sicer tudi na primer konverzije terjatev v lastniške deleže; če pa upniški odbor v roku ne sprejme sklepa, lahko tak sklep sprejmejo ločitveni upniki z navadno večino (199.b člen ZFPPIPP);
- določitev možnosti prenosa vodenja poslov insolventnega dolžnika na vplačnika novih delnic (199.c člen ZFPPIPP),

⁵ Uradni list RS, št. 26/11 z dne 8. 4. 2011.

⁶ Drugi odstavek 143. člena: »S predlogom prisilne poravnave mora dolžnik upnikom ponuditi najmanj 50 odstotno poplačilo v obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih let.«.

⁷ Uradni list RS, št. 47/13 z dne 31. 5. 2013.

– dopolnitev pravil o glasovanju o prisilni poravnavi, in sicer je bil določen višji količnik za glasovanje o prisilni poravnavi glede terjatve, ki jo upnik prenese na dolžnika v postopku povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, če upnik hkrati vplača tudi nov denarni vložek (201. člen ZFPPIPP);

2. za preprečitev in omejevanje vpliva organov insolventnega dolžnika na njegove odločitve, ki bi bile v postopku prisilne poravnave v nasprotju s cilji postopka, in zato, da se zagotovi boljša zaščita upnikov in novih investitorjev, so bile omejene pristojnosti organa nadzora in skupščine insolventnega dolžnika in možnosti prenosa vodenja poslov (151. a člen ZFPPIPP);

3. za izboljšanje položaja upniškega odbora, vseh upnikov in posameznega upnika:

– je bila razširjena pravica upniškega odbora do vpogleda v dokumentacijo (11. člen ZFPPIPP);

– je bilo zakonsko urejeno sprejemanje odločitev upniškega odbora na dopisnih sejah (96.a člen ZFPPIPP);

– je bila določena nova pristojnost upniškega odbora, da z glasovi vseh svojih članov brez obrazložitve zahteva, da upniki glasujejo o razrešitvi imenovanega upravitelja, če upravitelj ne uživa več njihovega zaupanja, in sočasnem glasovanju o imenovanju katerega koli konkretnega novega upravitelja (119. a člen ZFPPIPP);

– pri dokazovanju pogojev za začetek stečajnega postopka so bile določene dodatne izpodbojne domneve insolventnosti oziroma trajnejše nelikvidnosti (14. člen ZFPPIPP);

– vsak upnik ima pravno možnost ugovora zaradi kršitve pravice do enakega obravnavanja upnikov (128.a člen ZFPPIPP);

– v stečajnem postopku pravne osebe je bilo podaljšano obdobje izpodbojnosti pri neodplačnih pravnih poslih z 12 mesecev na 36 mesecev (269. člen ZFPPIPP);

4. za izboljšanje položaja upnikov-delavcev insolventnega dolžnika je bila:

– določena oprostitev založitve predujma za plačilo začetnih stroškov stečajnega postopka (47. člen ZFPPIPP);

– določen nov razlog za ugovor proti vodenju prisilne poravnave, in sicer če insolventni dolžnik za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem (33. člen ZFPPIPP);

– določena nova vrsta prednostne terjatve: nadomestilo za neizkoriščen dopust za tekoče leto (5. člen ZFPPIPP);

5. za preprečitev pristranskega vpliva na postopke zaradi insolventnosti s strani subjektov, ki so (interesno) povezani z dolžnikom, so bile določene nove ovire za imenovanje člana upniškega odbora (78. člen ZFPPIPP);

6. za zagotovitev večje učinkovitosti postopkov prodaje premoženja na javnih dražbah je bila določena dodatna možnost javne prodaje premoženja, in sicer tudi po sistemu zniževanja izklicne cene (53. člen ZFPPIPP);

7. za zagotovitev učinkovitega nadzora nad delom upraviteljev s strani ministrstva, pristojnega za pravosodje, so bila spremenjena pravila oziroma določbe glede opravljanja pregleda dokumentacije insolventnega dolžnika, pogojev za izdajo in odvzem dovoljenja, začasne ustavitve imenovanja upravitelja v novih zadevah, spremembe sestave disciplinskih organov in krepitev sodelovanja med sodišči in ministrstvom, pristojnim za pravosodje (106., 108., 109., 112., 116., 118. in 119. člen ZFPPIPP);

8. za zagotovitev bolj učinkovitega poslovanja državnega pravobranilstva za uveljavljanje pravic države v postopkih zaradi insolventnosti:

– je bilo državnemu pravobranilstvu zaradi izvajanja njegovih zakonskih pristojnosti zastopanja države in uveljavljanja njenih pravic ter drugih nalog, omogočeno brezplačno pridobivanje podatkov v

informatizirani obliki, ki so pomembni za ažurno seznanitev, da se je zoper posameznika začel stečajni postopek (112. a člen ZFPPIPP),

– so se v postopku stečaja zapuščine določila pravila, v skladu s katerimi lahko državno pravobranilstvo v vseh primerih, ko bo zapuščinsko sodišče ugotovilo, da je zapuščina brez dedičev, vložil predlog za začetek stečaja zapuščine brez dedičev; v tem primeru se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev in ne preide na Republiko Slovenije (417.a - 417. d člen ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-F⁸ je predstavljal nadaljnji korak k razdolžitvi slovenskega gospodarstva in je za sistemsko pomembne poslovne subjekte razširila zakonski nabor ukrepov za njihovo prestrukturiranje in zagotovitev ponovnega vzdržnega poslovanja, saj je (uspešno) poslovanje ključnega pomena za gospodarsko rast in zagotavljanje delovnih mest. Uzakonila je nov postopek preventivnega prestrukturiranja (oddelek 2.3 ZFPPIPP), ki se vodi z namenom, da se dolžniku (veliki ali srednji družbi), za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Zaradi zagotovitve učinkovitejšega finančnega prestrukturiranja sistemsko pomembnih podjetij, so se uzakonila posebna pravila za prisilno poravnavo nad veliko in srednje-veliko družbo. Predlog prisilne poravnave, ki ga vključuje načrt finančnega prestrukturiranja, je lahko omejen samo na zmanjšanje navadnih finančnih terjatev oziroma odložitve rokov za njihovo plačilo. V takem primeru prisilna poravnava (če je pravnomočno potrjena) ne učinkuje na poslovne terjatve upnikov (npr. dolžnikovih dobaviteljev). Predmet predloga prisilne poravnave je lahko tudi prestrukturiranje zavarovanih terjatev. Zaradi sorazmernosti posega v položaj imetnikov zavarovanih terjatev je bila sprejeta rešitev, da s tem ukrepom finančnega prestrukturiranja ni mogoče zmanjšati glavnice terjatve, temveč je dovoljeno samo odložiti njeno dospelost oziroma znižati obrestno mero. Pri tem je treba upoštevati, da se zavarovana terjatev razdeli na novo zavarovano terjatev, ki je še krita s prednostnim poplačilnim upravičenjem iz predmeta zavarovanja (povečana za 20 odstotkov) in na novo nezavarovano navadno terjatev, ki ne daje prednosti pri poplačilu. Kot nova ukrepa finančnega prestrukturiranja sta se uzakonila tudi izčlenitev rentabilnega poslovnega dela dolžnika v novo družbo in preoblikovanje ločitvenih pravic v skupno ločitveno pravico. Sočasno so bile uzakonjene rešitve, po katerih lahko upniki pomembno vplivajo na vsebino prestrukturiranja dolžnika (sami predložijo načrt finančnega prestrukturiranja ali spremenijo dolžnikovega) in spremljajo poslovanje dolžnika tekom postopka (predlagajo, da se nanje prenese pooblastilo za vodenje poslov dolžnika, imenujejo svojega pooblaščenca, ki je upravičen spremljati vodenje tekočih poslov dolžnika in izvajanje ukrepov finančnega prestrukturiranja) ter vplivajo na tek postopka (sami vložijo predlog za začetek postopka).

ZFPPIPP-F je omogočil poenostavljeno izvedbo finančnega prestrukturiranja majhnih podjetij. Možnost vodenja postopka poenostavljene prisilne poravnave se je na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije razširila tudi na majhne družbe in podjetnike, ki ustrezajo merilom za majhne družbe (221.a člen ZFPPIPP). Postopek poenostavljene prisilne poravnave je bil poenostavljen z dodatno (alternativno) možnostjo, da upnik izjavo o glasovanju za sprejetje prisilne poravnave izreče v navadni pisni obliki. Posledično je ta sprememba pomenila tudi pocenitev prestrukturiranja (221.e člen ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-G⁹ pa je zasledovala bolj uravnoteženo ureditev postopkov prestrukturiranja majhnih družb, ki po eni strani majhnim družbam omogoča dodatne postopke in ukrepe za prestrukturiranje, po drugi strani pa zaradi učinkovitejšega varstva pravic upnikov omeji postopek poenostavljene prisilne poravnave samo na mikro družbe (221. a člen ZFPPIPP).

⁸ Uradni list RS, št. 100/13 z dne 6. 12. 2013.

⁹ Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016.

Na področju dopolnitve ureditve osebnih stečajev so bili cilji zastavljeni v smeri omejitve možnosti zlorabe instituta odpusta obveznosti ter možnosti skrajšanje preizkusnega obdobja za najbolj socialno ogrožene kategorije dolžnikov (upokoјence, invalide, roditelje samohranilce in druge dolžnike, ki prejemale le minimalne prejemke).

V zvezi s tem so bile na področju prestrukturiranja majhnih družb sprejete rešitve, da se tudi majhnim družbam omogoči vodenje postopka preventivnega prestrukturiranja in uporaba posebnih, dodatnih pravil v postopku prisilne poravnave, urejenih v oddelku 4.8 ZFPPIPP, ki se je po do tedaj veljavni ureditvi uporabljal samo za velike in srednje družbe. Zaradi učinkovitejšega varstva pravic upnikov pa je bil postopek poenostavljene prisilne poravnave omejen samo na mikro družbe.

Na področju osebnih stečajev so bile poleg nekaj manjših redakcijskih sprememb sprejete naslednje spremembe in dopolnitve:

- ustrezna pojasnilna pravila o smiselni uporabi 378. in 380. člena ZFPPIPP v postopkih osebnih stečajev;
- določene so bile dodatne obveznosti dolžnika glede sodelovanja s sodiščem in upraviteljem in zahteva, da v predlogu za začetek postopka osebnega stečaja navede tudi kontaktne podatke, kjer je zanesljivo dosegljiv (po dopolnjenem 384. členu ZFPPIPP mora stečajni dolžnik upravitelja med postopkom obveščati tudi o morebitni spremembi teh kontaktnih podatkov, kršitev navedenih sodelovalnih dolžnostih pa predstavlja dodatno oviro za odpust obveznosti);
- tudi v postopku osebnega stečaja se glede omejitve zneska prejemkov, ki spadajo v stečajno maso, uporablja 102. člen ZIZ, ki ureja te omejitve v postopku individualne izvršbe;
- obdobje izpodbojnosti pravnih dejanj stečajnega dolžnika je bilo podaljšano s treh na pet let in hkrati je bil razširjen nabor pravnih poslov in dejanj, ki jih je mogoče izpodbijati v tem, daljšem obdobju (poleg poslov z ožje povezanimi fizičnimi osebami gre tudi za posle s pravnimi osebami, ki so povezane s stečajnim dolžnikom ali ožje povezanimi fizičnimi osebami stečajnega dolžnika);
- določene so bile nekatere dodatne ovire za odpust obveznosti z namenom omejiti možnosti zlorabe tega pravnega instituta;
- sodišče lahko za stečajnega dolžnika, ki prejema le minimalne osebne prejemke, ki ne presegajo socialnega minimuma, ali ga presegajo za neznaten znesek, na predlog upravitelja tudi skrajša preizkusno obdobje (pod pogojem da pri takem stečajnem dolžniku ni izgledov, da bi bil v naslednjih dveh letih zmožen pridobivati pomembno višje prejemke, sodišče določi obdobje, ki je krajše od dveh let, vendar ne krajše od šest mesecev od začetka postopka odpusta obveznosti);
- rok za ugovor proti odpustu obveznosti je bil glede vseh ugovornih razlogov podaljšán tako, da se ugovor lahko vloži tudi do poteka preizkusnega obdobja;
- rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti je bil z dveh let podaljšán na tri leta; upnikom, ki po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti najdejo dolžnikovo premoženje, ki ga je ta pridobil pred odpustom obveznosti (in ga prikriil), pa pridobijo možnost, da dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti že, če predlagajo začetek stečajnega postopka nad takim premoženjem (v takem primeru uveljavljanje zahtevka za razveljavitev odpusta obveznosti ni vezano na triletni rok).

Na drugih področjih so bile z novelo ZFPPIPP-G sprejete še naslednje spremembe:

- v postopku preventivnega prestrukturiranja se na spletnih straneh AJPES objavi tudi sklep o potrditvi sporazuma o finančnem prestrukturiranju;
- začetek teka šestmesečnega roka za vložitev izpodbojne tožbe je bil spremenjen tako, da začne teči šele s pravnomočnostjo sklepa o začetku stečajnega postopka, in ne že (kot do tedaj) z objavo tega sklepa;
- zaradi jasnosti in doslednega ustreznega upoštevanja posebnih pravil o začetku učinkovanja vpisov v zemljiški knjigi (primerjaj 5. člen ZZK-1) in publicitetnih učinkih vpisov (primerjaj 6. člen ZZK-1), so bila urejena pravila o domnevi prijave izločitvene pravice v stečajnem postopku, kadar je v zemljiški knjigi zaznamovan spor o lastninski pravici na nepremičnini;
- ter nekatere manjše oziroma redakcijske spremembe.

1.2. Odločbe Ustavnega sodišča RS

Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: US) je v obdobju od leta 2016 do maja 2020 v več primerih ugotovilo ustavno neskladje ZFPPIPP in sicer:

- z odločbo številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016,
- z odločbo številka U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016,
- z odločbo številka Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018,
- z odločbo številka U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019,
- z odločbo številka U-I-512/2018 z dne 23. 4. 2020 in
- z odločbo številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020.

V letu 2019 je US v odločbi številka U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 razveljavilo 71. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ). Ker navedena odločba posredno lahko vpliva na postopanje po pravilih, ki jih določa ZFPPIPP, je bila pri pripravi predloga upoštevana.

V vseh navedenih primerih gre za odločitve ugotovitvene narave, v katerih je US določilo tudi način izvršitve, Državnemu zboru pa naložilo, da protiustavnost odpravi v roku enega leta po objavi odločbe.

1. Odločba številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 se nanaša na predhodni stečajni postopek, ki se začne na upnikov predlog. V obravnavani zadevi je US svojo presojo omejilo le na primere, ko gre za stečajne postopke zoper d.o.o. (471. člen ZGD-1).

Po določbi tretjega odstavka 242. člena ZFPPIPP mora sodišče sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo. Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko skladno z drugim odstavkom navedenega člena pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika. Glede samega vročanja prvi odstavek 123. člena ZFPPIPP določa, da se v predhodnem postopku zaradi insolventnosti sodna pisanja ter pisanja strank vročijo strankam postopka. V skladu z drugim odstavkom 123. člena ZFPPIPP pa se v glavnem postopku zaradi insolventnosti sodna pisanja ter pisanja strank ali upravitelja vročijo samo, če za posamezno pisanje tako določa zakon, in osebi, za katero zakon določa, da se ji pisanje vroči.

Ker se sklep o začetku stečajnega postopka, izdan na upnikov predlog, vroči le stečajnemu dolžniku in objavi na AJPES, ne vroči pa se tudi družbenikom, stečajnega dolžnika, je US menilo, da ureditev, ki v primeru manjšega, zaprtega in vnaprej znanega kroga naslovnikov (družbeniki d.o.o.) osebno vročanje sodne odločbe, zoper katero imajo naslovniki možnost vložiti pritožbo, nadomesti z javnim naznanilom v obliki javne objave na svetovnem spletu, pomeni poseg v pravico do informacije kot sestavnega dela pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave in lahko naslovnike prikrajša za pravico do pritožbe. Ureditev, ki za družbenike stečajne dolžnice d.o.o. namesto osebne vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka določa javno naznanilo v obliki objave na svetovnem spletu, je nesorazmerna. V takem primeru osebna vročitev ne bi mogla ohromiti uresničitve sodnega varstva v postopku zaradi insolventnosti, saj bi bilo treba zaradi statusnopравnih značilnosti družbe z omejeno odgovornostjo opraviti vročitev manjšemu številu oseb (le izjemoma več kot 50, in še te so redke v pravnem prometu), kar je obvladljivo in te osebe sodišču niso neznane. Ker ima lahko opustitev vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka daljnosežne posledice za družbenike, saj so lahko zaradi zakonodajalčevega posega v pravico do informacije posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe, ki jim jo ZFPPIPP zagotavlja v drugem odstavku 242. člena ZFPPIPP, je med težo posledic in koristmi, ki jih je zakonodajalec želel doseči z nadomestitvijo vročitve z javnim naznanilom, očitno nesorazmerje.

Kot način izvršitve je US določilo, da sodišča prve stopnje sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vročijo tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d.o.o.

Po statističnih podatkih, ki jih spremlja Ministrstvo za pravosodje, se je čas trajanja stečajnih postopkov v obdobju od 2016 (sprejem navedene ustavne odločbe) do 2019 podaljšal, saj je v letu 2016 znašal 45 dni, v letu 2017 54 dni, v letu 2018 51 dni in v letu 2019 59 dni. Ministrstvo je glede na gornjo ugotovitev sodišča zaprosilo za dodatne podatke in sicer:

- ali se pričakuje, da se bo trend podaljševanja trajanja navedenih postopkov nadaljeval,
- ali so zgoraj navedeni podatki lahko posledica dejstva, da se sklepi osebno vročajo (tudi) vsem družbenikom družb z omejeno odgovornostjo;
- koliko je navedena nova obveznost vročanja podaljšala čas nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečaja ter;
- ali se sodišča soočajo s težavami povezanimi z vročanjem sklepa posameznim družbenikom in v katerih primerih.

V svojem odgovoru so okrožna sodišča pojasnila, da se je čas do nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka bistveno podaljšal zlasti v tistih zadevah, ko so družbeniki družbe z omejeno odgovornostjo tuje fizične ali pravne osebe, katerim je osebno vročanje sklepa oteženo. Pri osebni vročanju družbenikom, ki so osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji mine po poročilu sodišč med 15 do 35 dni (odprema – vročitev 16 dni ter 15 dni za vložitev pritožbe), za kolikor se je podaljšal tudi čas med izdajo sklepa in njegovo pravnomočnostjo. Ugotavljajo pa, da se pošiljka pogosto vrne na sodišče z oznako, da je naslovnik neznan ali preseljen. Nato sodišče vročitev opravi na podlagi uredbe Evropskega parlamenta in Sveta št. 1393/2007 z dne 13. 11. 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000. Vročitev je uspešna, vendar pa se čas vročitve bistveno podaljša (tudi za nekaj mesecev). Sklepi o začetku stečajnega postopka, ki se vročajo družbenikom, ki imajo na primer prebivališče na območju Republike Italije so pravnomočni v dveh mesecih, če pa se vrnejo z oznako »neznan« ali pa »ni dvignil« in se nato vročajo preko UNEP - Presso la corte d'appello di Roma, Italija, postanejo pravomočni v času treh do šest mesecev od njihove izdaje. Pri vročanju v Avstrijo so opozorili, da je bilo potrebno v konkretni zadevi, ko se je pisanje vrnilo z oznako »preseljen«, skladno s 7. členom Uredbe preveriti še pravila vročanja pravnim osebam po avstrijskem pravu, kar je povzročilo dodatne zaplete.

Še posebej pa po poročanju sodišč nastanejo težave tedaj, ko družbenikov ni mogoče najti na naslovu, ki je naveden v AJPES-u ali kadar imajo družbeniki družb z omejeno odgovornostjo sedež v tujini, bodisi da gre za pravne ali fizične osebe, in sicer v državah, ki niso članice EU. Pri fizičnih osebah je pogosto treba sklepe o začetku stečajnih postopkov vročati v države na območju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Srbija, Kosovo, Makedonija, Črna Gora ipd.). Če se ta pisanja vrnejo z oznako »neznan« ali »ni dvignil«, se sklepi vročajo prek zaprosenih sodišč ali prek Ministrstva za pravosodje s prošnjo za posredovanje pri vročanju v tujino in postanejo praviloma pravnomočni v času od dveh do treh mesecev. V nekaterih primerih pa postopek vročanja traja več kot tri mesece ali pa vročanje celo nikoli ni uspešno, posledično sklep po začetku stečajnega postopka ne more postati pravnomočen.

2. Odločba številka U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016 se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije, iz razloga ker ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Če v tem postopku upnik ugovarja izbrisu družbe iz sodnega registra, ker ima družba neporavnane obveznosti ali pa zato ker ima premoženje, upnik take družbe s takimi ugovornimi razlogi ne more uspeti. Kadar se izbrisni postopek začne iz razloga, ker družba ne posluje na registriranem naslovu, bi upnik z ugovornim razlogom lahko uspel le tako, da bi izkazal, da družba posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. To pomeni, da mora izkazati, da na vpisanem naslovu sprejema uradne pošiljke ali da na naslovu ni neznan ali da je na vpisanem naslovu upravičena poslovati ali da naslov obstaja. US je menilo, da je ureditev, po kateri morajo upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, izkazati, da pravna oseba posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, ali da posluje na drugem naslovu, na katerem lahko posluje, ker je bodisi lastnica nepremičnine, bodisi ima dovoljenje lastnika nepremičnine, v neskladju z

drugim odstavkom 14. člena Ustave (kršitev splošnega načela enakost). Po stališču US ne obstaja razumen, iz narave stvari izhajajoč razlog, ki bi opravičeval naložitev takega dokaznega bremena navedenim upnikom, v primerjavi z upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, iz razloga, ker je pravna oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti.

Kot način izvršitve je US do odprave ugotovljenega neskladja odločilo, da se lahko v postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki se vodi iz razloga ker družba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodnem registru, uveljavi tudi ugovor iz razloga, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ker ima premoženje ali ker ni izpolnila vseh svojih obveznosti – to pomeni, da je mogoče uveljaviti vsebinsko enak ugovor kot v izbrisnem postopku, kadar se šteje, da je družba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, ker v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila agenciji zaradi objave na AJPES.

3. V letu 2018 je US ugotovilo neustavnost ureditve ZFPPIPP v odločbi številka Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018. Odločitev se nanaša na postopek prisilne poravnave, v kateri je predviden ukrep finančnega prestrukturiranja s povečanjem osnovnega kapitala (z novimi denarnimi vložki ali konverzijo terjatev v lastniške deleže). Po 192. členu ZFPPIPP mora skupščina dolžnika v zakonskem roku sprejeti sklep o spremembi osnovnega kapitala. Insolventni dolžnik mora v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišče obvestiti o sprejetju tega sklepa in obvestilu priložiti:

1. odpravek notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet ta sklep, in
2. poziv upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena tega zakona.

Če insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži teh listin, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

V konkretnem primeru insolventni dolžnik ni predložil poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic. US je menilo, da pravica do izjave iz 22. člena Ustave zajema tudi pravni položaj dolžnika v postopku (alternativne) prisilne poravnave. V tem okviru pomeni dolžnikov poziv upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev njegovo ponudbo, ki je naslovljena na upnike. Po mnenju sodišča ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge, katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja – to je z urejanjem možnosti, da udeleženci postopka prisilne poravnave medsebojna razmerja v pogojih finančnega prestrukturiranja dolžnika avtonomno uredijo in pod spremenjenimi pogoji za poplačilo terjatev omogočijo nadaljevanje dolžnikovega podjetja. Zato izbire presojanega ukrepa, ki opredeljuje način uresničevanja pravice iz 22. člena Ustave, ni mogoče šteti za razumno. Presojana zakonska ureditev dolžniku v primeru, ko ne predloži poziva upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev, trajno in nepovratno odreja možnost, da bi njegova izjava volje v postopku učinkovala kot ponudba upnikom na način, da bi se slednji o njej lahko izjavili. Zato je Ustavno sodišče ugotovilo njeno ustanovno neskladje.

Kot način izvršitve do odprave protiuustavnosti iz 1. točke izreka ustavne odločbe je US odločilo, da mora sodišče insolventnega dolžnika v primeru, ko slednji predloži odpravek notarskega zapisnika skupščine (1. točka tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP), a ne hkrati tudi poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena tega zakona, pozvati, naj to listino (ta poziv) predloži v roku treh delovnih dni od prejema poziva sodišča. Če dolžnik tudi po poteku roka iz poziva sodišča ne predloži navedene listine, sodišče postopek prisilne poravnave ustavi in izda sklep o začetku stečajnega postopka. Rok za obvestilo upniškemu odboru iz petega odstavka 192. člena ZFPPIPP začne v primeru poziva sodišča teči od poteka roka dolžniku za predložitev listine iz poziva na podlagi te odločbe. Rok za objavo poziva sodišča za vpis in vplačilo novih delnic iz 194. člena

ZFPPIPP začne v primeru, ko dolžnik listine predloži po pozivu sodišča na podlagi te odločbe, teči, ko sodišče prejme listine iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP.

4. V letu 2019 je US ugotovilo neustavnost ureditve ZFPPIPP tudi v odločbi številka U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019. US je ugotovilo neskladje tretjega odstavka 310. in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP ter Državnemu zboru naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu RS.

V obrazložitvi odločitve je US opozorilo, da prvi odstavek 22. člena ZFPPIPP opredeljuje izločitveno pravico kot (i) pravico lastnika oziroma lastnice premične stvari od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči premično stvar, ki je v posesti insolventnega dolžnika, (ii) pravico osebe, ki je s priposestvanjem ali na drugi izviren način pridobila lastninsko pravico na nepremičnini, pri kateri je kot lastnik vpisan insolventni dolžnik, od insolventnega dolžnika zahtevati, da prizna njeno lastninsko pravico na nepremičnini, (iii) pravico osebe, za račun katere insolventni dolžnik kot fiduciar na podlagi prenosa lastninske pravice v zavarovanje ali drugega mandatnega pravnega razmerja uresničuje lastninsko pravico na stvari ali pravice zakonitega imetnika oziroma drugega premoženja, od insolventnega dolžnika zahtevati, da izvede razpolagalni pravni posel in druga pravna dejanja, potrebna za prenos te pravice v dobro te osebe, in (smiselno ali) (iv) pravico lastnika blaga državnih blagovnih rezerv od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči blago državnih blagovnih rezerv, ki je v posesti, hrambi ali uporabi insolventnega dolžnika. Izločitvena pravica je torej pravica lastnika stvari ali imetnika druge premoženjske pravice, da se iz stečajne mase izloči premoženje, ki ne pripada stečajnemu dolžniku. Ob upoštevanju načela koncentracije stečajnega postopka iz 227. člena ZFPPIPP izločitveni upnik s prenehanjem izločitvene pravice v razmerju do stečajnega dolžnika izgubi tudi varstvo po splošnih pravilih civilnega (stvarnega) prava. S tem torej izgubi tudi možnost, da doseže izročitev premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, iz stečajne mase. Zato pomeni prenehanje izločitvene pravice na podlagi tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

V obrazložitvi je US poudarilo tudi, da je človekove pravice mogoče omejiti le v primerih, ki jih izrecno določa Ustava, in zaradi varstva človekovih pravic drugih (tretji odstavek 15. člena Ustave). V zvezi z oceno, ali ne gre morda za prekomeren poseg države, je US na podlagi t.i. strogega testa sorazmernosti ugotovilo, da pravila o prijavi in preizkusu izločitvenih pravic, ki so namenjena uresničevanju načela koncentracije postopka in zasledujejo načelo hitrosti stečajnega postopka, sicer predstavljajo poseg v pravico zasebne lastnine, vendar zasledujejo ustavno dopusten cilj in s tega vidika poseg ni nedopusten, vendar pa presojana ureditev ni v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Poseg namreč zadosti kriteriju nujnosti, če je zasledovani cilj učinkovitost in hitrost stečajnega postopka mogoče doseči le na zakonsko urejen način in ne obstajata niti možnost dosega cilja brez posega, niti blažji način, ki bi v manjši meri posegel v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Prenehanje izločitvene pravice torej na splošno ni pogoj za začetek postopka prodaje premoženja. Upniki, ki izločitvene pravice ne prijavijo (v zakonskem roku treh mesecev) tvegajo le, da bo premoženje prodano, s čimer bodo na podlagi petega odstavka 299. člena ZFPPIPP izločitveno pravico izgubili. Po oceni US ni razlogov, da zakonodajalec ne bi mogel določiti smiselno enake ureditve tudi v primeru, ko upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi vložil tožbe, s katero bi uveljavljal izločitveno pravico v pravnem postopku (tretji odstavek 310. člena ZFPPIPP), ali v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi predlagala nadaljevanja prekinjenega pravnega postopka oziroma tožbe ne bi razširil na drugega upnika, ki je prekal izločitveno pravico (tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP). Zakonodajalec bi tako lahko zamudo roka za ustrezno uveljavljanje izločitvene pravice v pravdi določil le kot predpostavko za dovoljenost prodaje. Izločitvena pravica v tem primeru ne bi prenehala, upniki pa bi jo, enako kot v primeru, ko izločitvene pravice sploh ne prijavijo, izgubili šele, ko bi upravitelj v skladu z ZFPPIPP prodal premoženje, ki je predmet izločitvene pravice. Pravna posledica prenehanja izločitvene pravice zato ni nujen ukrep za zagotovitev cilja hitrosti postopka in iz navedenega razloga predstavlja izpodbijana zakonska ureditev prekomeren poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

Kot način izvršitve je US določilo, da:

- prerekana izločitvena pravica ne preneha z opustitvijo vložitve tožbe v roku iz prvega odstavka 310. člena ali opustitvijo predloga za nadaljevanje postopka v roku iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP, temveč, ko upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice;
- se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve vložitve tožbe začeti po izteku roka iz prvega odstavka 310. člena ZFPPIPP;
- se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve predloga za nadaljevanje postopka začeti po izteku roka iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP.

5. V letu 2019 je US v odločbi številka U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 razveljavitvijo 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ), kolikor se odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat kadar gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom. Cilj drugega odstavka 71. člena ZIZ je uravnotežiti nasprotujoče si interese upnika in dolžnika. Ustavno sodišče je presojalo, ali je za izpodbijano omejitev odloga iz posebno upravičenih razlogov na največ tri mesece in to le enkrat, podan razumen in stvaren razlog in ugotovilo, da je zakonsko predvidena presoja sodišča v pomembnem delu onemogočena zaradi zakonskih omejitev, in sicer: (1) obdobja, za katero je mogoče odložiti izvršbo (najdlje za tri mesece), in (2) odloga zgolj enkrat. Navedeno onemogoča sodišču, da bi opravilo presojo glede na vse okoliščine primera. Izpodbijani del drugega odstavka 71. člena po mnenju US spodkoplje uresničitev namena odloga, to je omogočiti varstvo dolžnikovega položaja v tistih izjemnih primerih, ko bi intenzivnost izpraznitve in izročitve nepremičnine nasprotovala doseženim civilizacijskim vrednotam in zapovedi spoštovanja človekovega dostojanstva ter bi odrekala skrb za človeka. Zaključilo je, da je drugi odstavek 71. člena ZIZ v delu, v katerem odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kolikor se nanaša na izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, v neskladju s pravico iz 35. člena Ustave.

Kot način izvršitve je US do drugačne zakonske ureditve določilo, da sodišča odločajo o predlogu za odlog izvršbe za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, po drugem odstavku 71. člena ZIZ tako, da ob upoštevanju vseh okoliščin primera dosežejo pravično ravnovesje med interesi upnika in dolžnika. Navedeni predlog za odlog izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ je dovoljeno podati najkasneje 14 dni pred datumom izpraznitve in izročitve stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, razen če so posebno upravičeni razlogi nastali kasneje ali je bil dolžnik onemogočen, da bi podal predlog v navedenem roku.

6. V letu 2020 je US v odločbi številka U-I-512/2018 z dne 23. 4. 2020 ugotovilo neskladje z ustavo v drugi alineji 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 383.b člen ZFPPIPP. V drugem odstavku 399. člena ZFPPIPP je določeno, da odpust obveznosti ni dovoljen tudi v primeru, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno tako, da je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavržen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b člena tega zakona, ki mu nalaga dolžnost, da sodeluje s sodiščem in z upraviteljem ter da se odziva na sodna pisanja in pozive upravitelja. Za ta namen mora dolžnik sodišču in upravitelju poleg identifikacijskih podatkov posredovati tudi naslednje kontaktne podatke, na katerih je zanesljivo dosegljiv: elektronski naslov ali telefonsko številko in poštni naslov za vročanje pošiljk, če je ta različen od naslova njegovega stalnega ali začasnega prebivališča. Ker je treba v postopku osebnega stečaja (med drugim) ugotoviti in spremljati tudi stanje dolžnikovega premoženja ter ugotoviti obseg stečajne mase, sta zahtevi po dolžnikovi dosegljivosti in sodelovanju, po presoji US, razumni in nujni z vidika zagotavljanja namena postopka osebnega stečaja in znotraj njega tudi postopka odpusta obveznosti, kjer za dolžnika veljajo še dodatne obveznosti. Dolžnikova kršitev obveznosti iz navedene določbe ZFPPIPP tako pomeni protipravno ravnanje, ki ga zakon upravičeno tudi sankcionira. ZFPPIPP kot primarno sankcijo za kršitev navedenih obveznost predvideva možnost vložitve ugovora s strani upravitelja ali upnika, ki lahko po odločitvi sodišča pripelje do ustavitve postopka odpusta obveznosti

in zavrnitve predloga za odpust teh obveznosti. Šele v posledici prvotne pravnomočne zavrnitve predloga za odpust nastopi tudi posledica izpodbijane določbe, ki določa, da odpust ni dovoljen še v obdobju nadaljnjih deset let po pravnomočni zavrnitvi iz razloga kršitve 383.b člena ZFPPIPP. Tako dolgo obdobje po presoji US dejansko tudi pomeni, da v okviru istega (torej še ne končanega) stečajnega postopka ponovni predlog v primeru kršitve navedene določbe praktično nikoli ni dovoljen.

Nadalje US ugotavlja, da gre v primeru kršitev obveznosti iz 383. b člena ZFPPIPP za zelo široko polje možnih kršitev (v osnovi opustitev) dolžnika, ki so lahko izvršene namenoma, iz malomarnosti in v izjemnih primerih morda celo brez izrazitega vrednostnega očitka, ki bi ga bilo mogoče utemeljeno nasloviti na dolžnika. Gre tudi za kršitve, ki same po sebi nimajo nujno vselej negativnih posledic za stečajno maso ter obseg in časovni okvir poplačila upnikov. Zelo različna sta lahko tudi dolžnikov odnos do posameznih primerov kršitev in (občutena) teža njegovega položaja, s katerim se sooča v izjemnem položaju osebnega stečaja. Zakonodajalec pa je kljub temu za vse različne možne kršitve 383.b člena ZFPPIPP predvidel enotno in zelo strogo sankcijo. Zakonodajalec sodiščem tako v nobenem primeru (in torej niti v primeru izrazito blagih kršitev) ne dovoljuje, da bi načelo enakosti udejanjila na način, ki bi izjemoma lahko dopuščal uporabo drugačne pravne posledice v obliki (po obsegu ali vrsti) milejše sankcije. Razlogov za tako ureditev pa iz zakonodajnega gradiva ni mogoče razbrati.

Skladno s prvim odstavkom 399. člena ZFPPIPP je namen odpusta obveznosti poštenemu in vestnemu stečajnemu dolžniku omogočiti, da preneha tisti del njegovih obveznosti, ki jih ni zmožen izpolniti iz premoženja, ki ga ima ob začetku postopka osebnega stečaja ali ki ga lahko pridobi med postopkom osebnega stečaja do poteka preizkusnega obdobja. Dejanski učinek izpodbijane ureditve je lahko tudi v nasprotju z zakonsko opredeljenim namenom obveznosti, kakor ga opredeljuje prvi odstavek 399. člena ZFPPIPP, saj ureditev, ki od sodišča nujno zahteva uporabo enake (ostre) sankcije v vseh primerih kršitev obveznosti iz 383.b člena ZFPPIPP; predpostavlja, da je dolžnik v primeru vsake morda tudi minorne kršitve obveznosti po 383.b člena vselej tudi nevosten in nepošten. Odločilo je, da je izpodbijanja ureditev iz opisanih razlogov v neskladju z načelom enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave RS in zakonodajalcu naložilo, da v roku enega leta sprejme ureditev, ki bo omogočala ustavnoskladno uveljavitev navedene ustavne pravice.

Kot način izvršitve odločbe je US, do drugačne zakonske ureditve, s katero bi bilo ugotovljeno neskladje odpravljeno, določilo, da se do odprave ugotovljene protiuustavnosti druga alineja 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 383.b člen navedenega zakona, uporablja. Sodelovalna dolžnost stečajnega dolžnika je po oceni US namreč nujna za nemoten potek in uresničitev cilja postopka osebnega stečaja in v njegovem okviru tudi postopka odpusta obveznosti. Iz navedenega razloga kršitev navedene dolžnosti nujno tudi zahteva določeno sankcijo. Vprašanje vrste in načina zakonskega sankcioniranja navedenih kršitev in zagotovitve možnosti sodišč, da lahko ustrezno in v skladu z načelom enakosti opredelijo in ovrednotijo (milejše) primere kršitev ter jih ustrezno sankcionirajo, je kompleksno vprašanje, ki zaradi ustreznega (tudi postopkovnega) vidika vrednotenja in upoštevanja zapletene in zaostrene narave razmerij med dolžnikom in upniki, terja celovito zakonsko ureditev, ki jo mora sprejeti zakonodajalec. Vrednotenje in ustrezno sankcioniranje kršitev sodelovalne dolžnosti lahko namreč vpliva na obstoječi postopek odpusta obveznosti ter tudi na pravni položaj upnikov stečajnega dolžnika.

7. V maju 2020 pa je US v odločbi številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020 ugotovilo, da je v neskladju z ustavo tudi 221.j člen ZFPPIPP. V navedenem členu je urejeno upravičenje upnikov za začetek postopka prisilne poravnave, med drugim je določeno, da so ne glede na drugi odstavek 139. člena ZFPPIPP začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika. Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega

zakona (prvi in drugi odstavek). Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, pa dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona (deseti odstavek 221.j člena ZFPPIPP). US ugotavlja, da že uvedba postopka prisilne poravnave in še toliko bolj njegov začetek, pomembno vplivata na dolžnikov pravni položaj, saj ga z možnostjo odločilnega vpliva predlagateljev postopka nadzorovano in sistemsko omejujeta zgolj na redno poslovanje ter mu nalagata dodatne obveznosti in stroške v smeri omogočanja finančnega prestrukturiranja. Posebna ureditev upniške prisilne poravnave pa je za dolžnika glede preizkusa in možnosti njegovega sodelovanja v postopku zelo omejujoča. V okviru preizkusa upniškega predloga sodišče preveri, ali predlog vsebuje identifikacijske podatke o dolžniku in zahtevke, da sodišče nad njim začne postopek prisilne poravnave. Poleg tega preveri, ali so predlogu priloženi dokazilo o plačanem predujmu in izjave predlagateljev, da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave ter za vsakega od njih preveri poročilo revizorja. Zakon preizkus predloga zelo formalizira, pri čemer tak formaliziran preizkus ne omogoča učinkovitega dolžnikovega sodelovanja v postopku in ugotavljanja bistvenih dejstev za začetek postopka upniške prisilne poravnave, in sicer dolžnikove insolventnosti ter obstoja terjatev predlagateljev (v trenutku vložitve predloga), pri čemer časovni trenutek posledic uvedbe postopka veže že na naslednji dan po vložitvi predloga. Izpodbijana ureditev je po ugotovitvah US, glede obsega preizkusa in možnosti dolžnikovega sodelovanja v postopku, zelo omejujoča. US ugotavlja: da v obravnavanem primeru ne gre le za poseg v dolžnikovo pravico do izjave, temveč tudi za poseg v pravico do poštenega postopka v smislu materialnopравnih predpostavk, ki se v okviru formaliziranega preizkusa sploh lahko učinkovito ugotavljajo. Prav tako izpodbijana ureditev dolžniku ne omogoča učinkovitega sodelovanja v postopku v zvezi z obstojem terjatev predlagateljev niti v trenutku vložitve predloga niti v okviru naknadnega varstva. US pa ugotavlja tudi, da gre v obravnavanem primeru z vidika posledic začetka postopka prisilne poravnave za položaj, ko je dolžnikovo poslovanje nadzorovano sistemsko omejeno z možnostjo odločilnega vpliva predlagateljev postopka, naložene pa so mu tudi dodatne obveznosti v smeri finančnega prestrukturiranja, kar lahko nanj močno (tudi težko popravljivo ali celo nepopravljivo) vpliva. Zakonska ureditev, ki v interesu upnikov finančnih terjatev, s ciljem učinkovitosti finančnega prestrukturiranja, dolžniku ne omogoča učinkovitega sodelovanja v postopku, in vsebino preizkusa upniškega predloga v bistvenem omejuje le na izpolnjenost kvote predlagateljev postopka, po presoji US daje preveliko težo načelu hitrosti postopka in interesom upnikov finančnih terjatev v primerjavi z dolžnikovima pravicama do izjave in poštenega postopka. Ker gre za primer, ko zakonodajalec določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ni uredil, razveljavitev ni mogoča. Zato je US ugotovilo protiustavnost izpodbijane zakonske ureditve.

Kot način izvršitve odločbe, do odprave ugotovljene protiustavnosti, je US odločilo, da se za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave smiselno uporabljajo določbe 235. člena, drugega do sedmega odstavka 239. člena in 240. člena ZFPPIPP ter da ima dolžnik pravico do pritožbe zoper sklep o začetku postopka prisilne poravnave, izdan na podlagi upniškega predloga, in nima pravice do vložitve ugovora iz druge povedi desetega odstavka 221.j člena ZFPPIPP.

1.3. Postopki poenostavljene prisilne poravnave

Postopek poenostavljene prisilne poravnave je vrsta postopka zaradi insolventnosti (2. točka prvega odstavka 5. člena ZFPPIPP). Za vse postopke zaradi insolventnosti velja načelo enakega obravnavanja upnikov, ki pomeni, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako (46. člen ZFPPIPP). Kot je bilo že izpostavljeno, je bil postopek poenostavljene prisilne poravnave uzakonjen z namenom, da se samostojnim podjetnikom in mikro družbam¹⁰, torej najmanjšim in najštevilčnejšim poslovnim subjektom omogoči finančno prestrukturiranje v hitrejšem, preprostejšem in cenejšem postopku od tistega, ki ga za večje poslovne subjekte omogoča postopek t. i. redne prisilne poravnave. Postopek je zasnovan na obliki

¹⁰ Med decembrom 2013 in majem 2016 je bil ta postopek dopuščen tudi za majhne družbe.

zunajsodnega dogovarjanja insolventnega dolžnika z njegovimi upniki navadnih terjatev. Dogovor mora skleniti najpozneje v štirih mesecih od začetka postopka. Sodišče je v postopek vključeno le pri odločanju o začetku postopka, ker se z začetkom postopka prekinajo izvršilni postopki (t. i. *stand-still*), pri potrditvi sporazuma ter pri odločanju o pravnih sredstvih. Tako se v postopku poenostavljene prisilne poravnave nekatera pravila postopkov zaradi insolventnosti ne uporabljajo: ne izvede se prijave in preizkusa terjatev, ne imenuje se upniškega odbora in tudi ne upravitelja (prvi odstavek 221.b člen ZFPPIPP). Poleg posebnih pravil, ki veljajo samo za poenostavljeno prisilno poravnavo, se smiselno uporabljajo tudi nekatera pravila postopka redne prisilne poravnave, navedena v drugem odstavku 221.b člena ZFPPIPP.

V začetni fazi postopka je zaradi razkritja dolžnikovega finančnega položaja treba predlogu za poenostavljeno prisilno poravnavo tako kot pri redni prisilni poravnavi priložiti poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika. Poročilo mora vključevati vse sestavine iz prvega in drugega odstavka 142. člena ZFPPIPP (6. alineja drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP). Predlogu za prisilno poravnavo je treba priložiti tudi načrt finančnega prestrukturiranja, ki mora obsegati smiselno enake sestavine kot načrt finančnega prestrukturiranja v postopku »redne« prisilne poravnave (smiselno 145. člen v zvezi z 8. alinejo drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP).

V postopku »redne« prisilne poravnave mora po tretjem odstavku 142. člena ZFPPIPP poročilo o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pregledati (revidirati) revizor, k načrtu finančnega prestrukturiranja pa mora po 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s 146. členom ZFPPIPP dati pritrdilno mnenje pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja, da obstaja verjetnost, da bo dolžnik s predlaganimi ukrepi finančnega prestrukturiranja (predlogom prisilne poravnave) odpravil vzroke svoje insolventnosti, in da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Namen teh zahtev je zagotoviti ustrezno raven verodostojnosti teh ključnih dokumentov v začetni fazi postopka.

Najpomembnejši poenostavitvi (z zornega kota dolžnika) in »pocenitvi« v postopku poenostavljene prisilne poravnave, v primerjavi s postopkom redne prisilne poravnave, sta naslednji:

- ni treba, da bi poročilo o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pregledal (revidiral) revizor (v tem postopku se ne uporablja tretji odstavek 142. člena ZFPPIPP),
- prav tako ni treba, da bi načrt finančnega prestrukturiranja pregledal pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja (v tem postopku se ne uporablja 146. člen ZFPPIPP).

Namesto njiju je v prvem odstavku 221.d člena ZFPPIPP, zaradi zagotovitve vsaj minimalne (poenostavljene) ravni verodostojnosti začetne faze postopka določena zahteva, da mora dolžnik predlogu za začetek postopka priložiti izjavo, da njegovo poročilo o finančnem položaju in poslovanju resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje. Ta izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa. Namen obličnostne zahteve je zagotoviti, da notar v okviru pojasnilne dolžnosti, ki ga zavezuje pri sestavi notarskega zapisa, dolžnika pouči o pomenu te njegove izjave in njenih posledicah, zlasti o posledici, če bi bili v poročilu prikazani neresnični ali pomanjkljivi podatki o njegovem finančnem položaju oziroma poslovanju.

V postopku »redne« prisilne poravnave je s sklepom o začetku postopka, s katerim se začne glavni postopek, imenovan upravitelj. Upravitelj nadzoruje poslovanje insolventnega dolžnika, kajti dolžnik lahko zaradi zagotavljanja enakega obravnavanja upnikov opravlja le redne posle (152. člen ZFPPIPP). Insolventni dolžnik mora upravitelju dati vse informacije, potrebne za nadzor, in mu omogočiti pregled njegovih poslovnih knjig in dokumentacije. Upravitelj opravi tudi preizkus terjatev, da se doseže verodostojnost njihovega obstoja. Če upravitelj ugotovi, da dolžnik ravna v nasprotju s svojimi zakonskimi obveznostmi, mora vložiti ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave (gl. 171. in nasl. členi ZFPPIPP).

V postopku poenostavljene prisilne poravnave ni imenovan upravitelj, ki bi opravil preizkus terjatev in ki bi nadzoroval poslovanje dolžnika. Po četrtem odstavku 221.d člena ZFPPIPP mora dolžnik v enem mesecu po začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave sodišču predložiti posodobljeni seznam terjatev, za katere učinkuje poenostavljena prisilna poravnava, ki za vsako terjatev vključuje identifikacijske podatke o upniku, višino njegove terjatve in pravni temelj njenega nastanka, navedbo, ali ima upnik v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali ožje povezane osebe, da je seznam izdelan po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave (t. i. posodobljeni seznam terjatev) in njegovo izjavo, da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Zahteva, da mora dolžnik resnično in pošteno prikazati stanje navadnih terjatev upnikov, vključuje tudi zahtevo da prikaže (vse) terjatve vseh upnikov. Le ob teh predpostavkah je namreč mogoč celovit in resničen prikaz poslovnega stanja dolžnika. Izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa. Obličnostne zahteve so tudi pri posodobljenem seznamu predpisane iz enakega razloga kot pri poročilu o finančnem položaju in poslovanju – torej zagotoviti minimalno poenostavljeno raven verodostojnosti terjatev (saj se v tem postopku prijava in preizkus terjatev ne opravi). Skozi temeljno vodilo enakega obravnavanja upnikov v postopkih zaradi insolventnosti (46. člen ZFPPIPP), ni možna drugačna razlaga kot ta, da mora dolžnik navesti vse terjatve upnikov, za katere bo sklenjena prisilna poravnava učinkovala. V nasprotnem primeru lahko pride do zlorabe pravil o glasovanju in potrebni večini za izglasovanje poenostavljene prisilne poravnave. Če dolžnik ne vključi v seznam vseh terjatev, bi s tem zaradi posebnega pravila iz četrtega odstavka 221.b člena ZFPPIPP, po katerem poenostavljena prisilna poravnava učinkuje samo za terjatve, navedene v posodobljenem seznamu terjatev, prišlo do popolnega razvrednotenja načela enakega obravnavanja, saj bi med upniki navadnih terjatev – torej tistimi, ki so v enakem položaju, veljal različen delež poplačila: za tiste upnike navadnih terjatev, ki so na posodobljenem seznamu bi poravnava učinkovala, za preostale, ki bi jih dolžnik »izpustil« s seznama, pa ne bi učinkovala, povedano drugače, slednje bi dolžnik poplačal v celoti.

Kot protiutež vsem ukrepom, ki jih zagotavljajo verodostojnost postopka »redne« prisilne poravnave, je v postopku poenostavljene prisilne poravnave za njeno izglasovanje predpisana dvojna večina glasov (po vrednosti terjatev in dodatno po številu upnikov; primerjaj tretji odstavek 221.e člena z 205. členom ZFPPIPP).

V »redni« prisilni poravnavi velja pravilo, da se v primeru, če ta ni izglasovana, avtomatično začne stečajni postopek. V postopku poenostavljene prisilne poravnave taka posledica ni predpisana. Namesto tega je določeno pravilo, da dolžnik še dve leti po neuspelem postopku ne more predlagati novega postopka poenostavljene prisilne poravnave, kar pa ni ovira, da bi upnik v primeru nepotrditve poenostavljene prisilne poravnave, brez posebnih omejitev pri dokazovanju dolžnikovega položaja insolventnosti, vložil predlog za začetek stečajnega postopka proti dolžniku, saj je ta po neizglasovani prisilni poravnavi še vedno insolventen.

Tako kot pri »redni« prisilni poravnavi se tudi za poenostavljeno prisilno poravnavo uporabljajo pravila o izpodbijanju potrjene poenostavljene prisilne poravnave, če je bila ta sprejeta na goljufiv način (po 18. alineji drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP se za izpodbijanje poenostavljene prisilne poravnave smiselno uporabljajo pravila, določena v 219. do 221. členu ZFPPIPP). Tipičen položaj, ki kaže na to da je bila poenostavljena prisilna poravnava sprejeta na goljufiv način (primerjaj tretji odstavek 219. člena ZFPPIPP), bo nastal, kadar dolžnik v poročilo o njegovem finančnem položaju (in na seznam navadnih terjatev, ki je sestavina tega poročila) ne bo vključil vseh navadnih terjatev, ki v resnici obstajajo¹¹.

Novela ZFPPIPP-F je prinesla razširitev uporabe postopka poenostavljene prisilne poravnave na majhne družbe (predlog je prišel iz vrst Gospodarske zbornice Slovenije, saj naj bi večina družb, ki so

¹¹ N. Plavšak, Komentar Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), Ljubljana, Tax-Fin-Lex, 2017, str. 567.

razvrščene med majhne družbe, le minimalno odstopala od meril za razvrstitev med mikro družbe. Veliko sprememb v pomenu upada obsega poslovanja in zmanjšanja števila zaposlenih se je takrat v teh družbah zgodilo v zadnjih dveh letih in ker se po šestem odstavku 55. člena ZGD-1 družbe prerazvrščajo na mikro, majhne, srednje ali velike družbe na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let, te družbe (čeprav so že ustrezale merilom za mikro družbe), še dve leti ne bi bile razvrščene med mikro družbe. Že v mesecu januarju in februarju 2014 – torej dva meseca po uveljavitvi novele ZFPPIPP-F je Ministrstvo za pravosodje podalo obširno pojasnilo Gospodarski zbornici Slovenije glede poenostavljenih prisilnih poravnav o položaju holdingov (da ne smejo biti predmet prestrukturiranja v PPP) in o konkurenci med postopkom poenostavljene prisilne poravnave in stečajnim postopkom, da je treba sicer omogočiti dolžniku prestrukturiranje in ne stečaj, vendar pod nadzorom upravitelja nad poslovanjem dolžnika – potrebna pa je aktivnost upnika, da predlaga stečaj nad dolžnikom.

Spodnja analiza pokaže, da so upniki v postopkih poenostavljenih prisilnih poravnav s potrditvijo prisilne poravnave v vseh navedenih letih pristali na naslednje poprečno poplačilo njihovih terjatev:

uporabljeni ukrep prestrukturiranja	2014		2015		2016		2017		2018	
	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)
navadne terjatve	47,76%	4,58	36,03%	4,49	40,26%	4,38	37,04%	4,25	37,30%	3,75

Gre za povprečne vrednosti. Kot izhaja iz že posredovanih seznamov dolžnikov ter pripisanih deležih in odlogih poplačil gre v marsikaterem postopku poenostavljene prisilne poravnave tudi za dolžnike, ki z upniki dogovorijo visok delež plačila terjatev, celo 100 odstotno plačilo terjatev, vendar v daljšem časovnem obdobju, na drugi strani pa tudi za posamezne izglasovane poenostavljene prisilne poravnave, kjer se upniki strinjajo z odpisi svojih terjatev v deležu več kot 90 odstotkov.

uporabljeni ukrep prestrukturiranja	2014		2015		2016		2017		2018	
	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)
navadne terjatve (mediana)	45,00%	4	30,00%	4	30,00%	4	20,00%	4	31,00%	4

Komisija za nadzor javnih financ je dne 12. 9. 2019 sklicala izredno sejo, na kateri je opozorila na možnost zlorab postopkov poenostavljene prisilne poravnave in Ministrstvu za pravosodje naložilo izdelavo celovite analize in vzrokov za morebitne zlorabe. Na tej podlagi je Ministrstvo pregledalo potek postopkov vseh poenostavljenih prisilnih poravnav od leta 2014 in ugotovilo naslednje.

Glede na primerjavo postopka poenostavljene prisilne poravnave s postopkom redne prisilne poravnave, so kritične točke postopka, pri katerih lahko pride do zlorab na škodo upnikov naslednje:

- postopka poenostavljene prisilne poravnave se za razbremenitev dolga posluži tudi insolventni dolžnik, ki glede na obseg premoženja presega prag mikro družbe oziroma njen obseg obveznosti odstopa od obsega, ki ga imajo mikro družbe; ker se ZFPPIPP glede opredelitve mikro družbe sklicuje na ureditev ZGD-1, zadostuje, da dolžnik izpolnjuje le dva od treh predpisanih kriterijev za razvrstitev družbe; to pa sta navadno število zaposlenih in čisti prihodki od prodaje;
- ker v postopek ni vključen revizor, ki bi verificiral dolžnikovo poročilo o finančnem položaju in poslovanju družbe (iz razloga, ker mikro družbe tudi po ZGD-1 niso zavezane k revidiranju), lahko pride do nepoštenega prikazovanja finančnega položaja in obsega terjatev (obstoja, števila in

vrednosti terjatev, ki jih dolžnik navede v posodobljenem seznamu navadnih terjatev, na katerem v nadaljevanju temelji tudi izračun glasovanja o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave;

- ker v postopek ni vključen pooblaščen ocenjevalec podjetij, upniki ne pridobijo verodostojne ocene o tem, ali je dolžnik insolventen, ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek;
- ker v postopek ni vključen upravitelj, nihče ne nadzoruje poslovanja insolventnega dolžnika tekom postopka, v pomenu, ali je njegovo poslovanje omejeno le na opravljanje rednih poslov in ali dolžnik upnike morda ne obravnava enako; prav tako nihče ne preizkusi terjatev;
- v postopku poenostavljene prisilne poravnave upniki in upravitelj ne morejo vložiti ugovora proti vodenju tega postopka, kot jim je to omogočeno v postopku redne prisilne poravnave; posledično je proti insolventnemu dolžniku zmanjšana pretnja, da se bo nad njim začel stečajni postopek, v primerih, kadar bi bil tak ugovor utemeljen in tudi, kadar bi bila prisilna poravnava zavržena;
- ker ni predvideno oblikovanje upniškega odbora, je delovanje upnikov razpršeno oziroma nepovezano;
- ker v postopku ni previden širši nabor ukrepov finančnega prestrukturiranja, ostanejo zavarovane terjatve neprestrukturirane, lastniška struktura pa ostane nespremenjena; namreč, predvideno je le prestrukturiranje navadnih terjatev, upniki pa svojega glasovanja o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave ne pogojujejo s tem, da bi moral dolžnik sočasno izven postopka prestrukturirati oz. s svojo banko dogovoriti refinanciranje zavarovanih terjatev (odlog), oziroma da bi moral omogočiti izvedbo konverzije terjatev v lastniške deleže ob hkratnem poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala v breme nepokrite izgube;
- zaradi teka postopka poenostavljene prisilne poravnave lahko pri nepoštenih dolžnikih nastane riziko prekritih odprodaj/prenosov premoženja povezanim osebam in potek izpodbojnega obdobja za vložitev tožb na izpodbijanje pravnih dejanj dolžnika v primeru poznejšega začetka stečajnega postopka.

Vse navedene poenostavitve, ki so bile vpeljane ravno z razlogom, da malemu gospodarstvu omogoči učinkovito prestrukturiranje, pomenijo, da je večje breme civilne in kazenske odgovornosti na dolžniku. Z izjavo v obliki notarskega zapisa mora potrditi, da poročilo o finančnem položaju in poslovanju, katerega del je tudi seznam vseh njegovih terjatev, resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje in da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Notar dolžnika pouči o pomenu njegove izjave in njenih posledicah, zlasti o posledicah, če bi bili v poročilu prikazani neresnični podatki o njegovem finančnem položaju oziroma poslovanju.

Posledično je za izglasovanje ponastavljene prisilne poravnave potrebna dvojna večina: po vrednosti terjatev in po številu upnikov. Iz glasovanja so izključene z dolžnikom povezane družbe, kot jih definira Zakon o gospodarskih družbah, in ožje povezane osebe. Vsak upnik lahko prepreči, da prisilna poravnava ne bi bila dosežena z zlorabo te pravice; ima možnost vložiti pritožbo proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave in sklepa o potrditvi prisilne poravnave. Poleg tega pa ima tudi po pravnomočno zaključenem postopku poenostavljene prisilne poravnave vsak upnik možnost, da s tožbo tudi 2 leti po potrditvi prisilne poravnave zahteva od sodišča, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način.

Čeprav v tem postopku za nadzor nad poslovanjem insolventnega dolžnika ni imenovan upravitelj, tudi v tem poenostavljenem postopku sodišče skrbi, da ne pride do zlorabe procesnih pravic. Poudariti pa moramo, da je glede na dejstvo, da se v tem postopku odloča o civilnih pravicah posameznikov, ključna njihova aktivna vloga pri uveljavljanju pravnega varstva, če dolžnik posamezni procesni institut zlorablja v namene, ki poslabšujejo njegov pravni položaj. Tako smo v okviru spremljanja sodne prakse ugotovili, da je Višje sodišče v Ljubljani že oblikovalo prakso, da je vložitev predloga za poenostavljeno prisilno poravnavo, na podlagi katerega ni mogoče utemeljeno pričakovati, da bo

odpravljena dolžnikova insolventnost, lahko v nasprotju z načelom dobre vere in poštenja in zato ne more uživati pravnega varstva, saj lahko pomeni zlorabo pravic (prim. VSL sklep Cst 245/2018, Cst 315/2015, VSL sklep Cst 796/2016). Kot rečeno, potrebno je ravnanje upnika.

Kljub možnosti pravnih sredstev iz analize izhaja, da se upniki le redko poslužujejo možnosti pritožbe.

1.4. Postopek osebnega stečaja in postopek odpusta obveznosti dolžnika

Statistični podatki, ki jih Ministrstvo za pravosodje mesečno prejema s strani Vrhovnega sodišča RS, kažejo na to, da se število začelih osebnih stečajev v zadnjih letih manjša, a hkrati se večja delež predlogov za začetek postopka, ki jih vložijo upniki:

predlagatelj	leto 2014		leto 2015		leto 2016		leto 2017		leto 2018	
	Število	%	število	%	Število	%	število	%	število	%
nov predlog - dolžnik	3.935	98,23%	3.997	97,32%	3.245	94,22%	2186	93,06%	1.930	90,85%
nov predlog - upnik ali druga oseba	70	1,75%	107	2,61%	191	5,55%	161	6,85%	178	8,15%
ponovno odločanje o začetku (razveljavitev VS)	1	0,02%	3	0,07%	8	0,23%	2	0,09%	2	0,09%
Skupaj	4.006	100,00%	4.107	100,00%	3.444	100,00%	2.349	100,00%	2.110	100,00%
na 10.000 prebivalcev	2.060.868	19,44	2.064.632	19,89	2.065.879	16,67	2.066.161	11,37	2.065.879	10,37

Ministrstvo za pravosodje na podlagi 413. člena ZFPPIPP vodi evidenco pravnomočnih sklepov o odpustu obveznosti, v kateri se posebej vodijo tudi podatki o sklepih, s katerimi je sodišče zavrnilo predlog za odpust in razlog zavrnitve. Podatki za obdobje 2014 do 31. 3. 2019 so naslednji:

Število pravnomočno izdanih sklepov o odpustu obveznosti je bilo naslednje:

2014	2015	2016	2017	2018	2019
834	851	2384	3601	3826	711

V spodnji preglednici je predstavljeno število pravnomočno izdanih sklepov o zavrnitvi odpusta obveznosti z razlogom zavrnitve po 399. členu ZFPPIPP pred in po noveli ZFPPIPP-G:

Tip ovire za odpust obveznosti	2014	2015	2016	2017	2018	2019
21 - pravnomočna obsodba za kaznivo dejanje	152	151	88	82	104	21
22 - predhodno že odpuščene obveznosti	/	/	/	/	2	/
23 - predhodna zavrnitev odpusta obveznosti	/	/	2	6	11	1
24 - predhodna razveljavitev sklepa o odpustu obveznosti	/	/	/	/	/	/
30 - splošna zloraba pravice do odpusta obveznosti	/	1	2	19	4	/

31 - napačni podatki za odmero davka	1	4	12	16	7	1
32 - napačni podatki za pridobitev javnih sredstev	1	/	/	/	/	/
33 - prevzemanje nesorazmernih obveznosti ali neodplačno razpolaganje	6	24	22	17	12	1
34 - izpodbojno pravno dejanje	/	2	2	4	/	/
35 - ni insolventen	/	1	2	4	3	/
40 - kršitev obveznosti med preizkusnim obdobjem	40	67	123	126	118	24

Največji napredek glede zamejitve zlorab pravice do odpusta obveznosti (gl. 403. člen ZFPPIPP) je v zvezi z zavrnitvami, ki se nanašajo na kršitev obveznosti med preizkusnim obdobjem (šif. 40). Podatki potrjujejo, da do odpusta obveznosti tudi v praksi niso upravičeni stečajni dolžniki, ki kršijo obveznosti, ki jim jih zakon nalaga tekom preizkusnega obdobja: obveznost dosegljivosti sodišču in upravitelju (383.b člen), obveznost popolnega in resničnega prikaza svojega premoženjskega stanja (384. člen), spoštovanje pravil o omejitvi poslovne sposobnosti (384. člen) in obveznost ohranitve, iskanja in sprejetja vsake zaposlitve, ki jo je dolžnik sposoben opravljati (401. člen). Zaključiti je mogoče, da se tudi prenovljeni razlogi za zavrnitev odpusta obveznosti, ki jih je prinesla novela ZFPPIPP-G, v praksi uporabljajo ter da se oblikuje sodna praksa, ki dolgoročno prinaša tudi preventivne učinke.

V zvezi s spremembami po noveli ZFPPIPP-G glede instituta odpusta obveznost je bil v času od 26. 4. 2016 dalje vložen ugovor zoper odpust obveznosti v naslednjem številu postopkov:

	2016	2017	2018	2019
št. izdanih sklepov o odpustu obveznosti	2214	3706	3859	775
št. ugovorov proti odpustu obveznosti	841	588	418	89

Sodišče je torej v treh letih in štirih mesecih prejelo 1936 ugovorov zoper odpust obveznosti, pri čemer je takšen ugovor podal dolžnik v 766 primerih, upnik v 436 primerih in stečajni upravitelj v 734 primerih.

Proti sklepu o odpustu obveznosti so dolžniki vložili 270 pritožb, upniki 91 in upravitelji 9.

1.5. Zakonska pravila finančnega poslovanja družb, ki so usmerjena v odpravo insolventnosti

ZFPPIPP v 2. poglavju ureja finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb. Temeljna obveznost posloводства je določena v 28. členu veljavnega ZFPPIPP. Ta določa, da mora posloводство pri vodenju poslov družbe ravnati s profesionalno skrbnostjo poslovno finančne stroke in si pri tem prizadevati, da je družba vedno kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Temeljne obveznosti članov nadzornega sveta so določene v veljavnem 29. členu ZFPPIPP. Nadzorni svet mora pri izvajanju svojih pristojnosti in odgovornosti za opravljanje nadzora nad vodenjem poslov družbe redno preverjati: 1. ali je družba kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in 2. ali posloводство ravna v skladu s pravili iz 2. poglavja navedenega zakona, v katerem je urejeno finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb. Posebej pa veljavni ZFPPIPP v 30. členu opredeljuje upravljanje tveganj, ki zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Posebej je v zvezi z upravljanjem tveganj posloводство dolžno zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. člena (upravljanje likvidnostnega tveganja) in 32. člena (spremljanje

in zagotavljanje kapitalske ustreznosti) ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovno finančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja (drugi odstavek 30. člena ZFPPIPP). Poslovodstvo mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti v zvezi z upravljanjem tveganj upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje (tretji odstavek 30. člena ZFPPIPP). Za upravljanje likvidnostnega tveganja mora družba skladno z drugim odstavkom 31. člena veljavnega ZFPPIPP oblikovati in izvajati politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki jo potrdi poslovodstvo in ki vključuje:

1. načrtovanje pričakovanih znanih in morebitnih denarnih odtokov in zadostnih denarnih pritokov zanje ob upoštevanju normalnega poteka poslovanja in morebitnih položajev likvidnostnih kriz,
2. redno spremljanje in upravljanje likvidnosti,
3. opredelitev ustreznih ukrepov za preprečitev oziroma odpravo vzrokov za nastanek nelikvidnosti in opredelitev drugih možnosti zanje.

Spremljanje in zagotavljanje kapitalske ustreznosti, ki ga mora redno spremljati in preverjati poslovodstvo pa pomeni, da mora družba zagotoviti, da vedno razpolaga z dovolj dolgoročnih virov financiranja glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri njihovem opravljanju (32. člen ZFPPIPP).

V primeru, če družba postane insolventna, pa veljavni ZFPPIPP v oddelku 2.2. določa še nadaljnje obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta. V 34. členu v skladu z načelom enakega obravnavanja upnikov določeno, da družba v primeru, če postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe. Kot nujna za redno poslovanje družbe so opredeljena zlasti plačila:

1. terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena tega zakona,
2. tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno),
3. tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe,
4. davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi.

Prav tako, po tem, ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani. Med dejanja, ki jih družba ne sme opraviti sodijo zlasti:

1. preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo,
2. pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu tega zakona.

Pri tem pa navedene prepovedi glede plačil in pravnih poslov trajajo bodisi do začetka stečajnega postopka (1. točka petega odstavka), do začetka postopka prisilne poravnave (2. točka petega odstavka) ali do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov (3. točka petega odstavka 34. člena ZFPPIPP).

Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja in ga predložiti nadzornemu svetu (35. člen ZFPPIPP). Poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja mora poleg opisa finančnega položaja družbe in analize vzrokov za insolventnost vsebovati tudi mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. V primeru da je verjetno, da bo mogoče družbo uspešno finančno prestrukturirati mora poročilo o ukrepih vsebovati tudi analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih bo v mejah svojih pristojnosti izvedlo poslovodstvo (na primer vpoklic nevplačanih vložkov v osnovni kapital, izvedba povečanja osnovnega kapitala z novimi vložki

na podlagi odobrenega kapitala, prodaja poslovno nepotrebnega premoženja), in rokov, v katerih jih bo izvedlo. Če po presoji posloводства s prej navedenimi ukrepi, ki bi jih v mejah svojih pristojnosti izvedlo posloводство (ukrepi iz 2. točke tretjega odstavka 35. člena ZFPPIPP) vzrokov insolventnosti ne bo mogoče v celoti odpraviti, mora poročilo vsebovati tudi: opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, o katerih je pristojna odločati skupščina (na primer redno povečanje osnovnega kapitala z novimi vložki) in rokov, v katerih jih je treba opraviti. Prav tako mora poročilo vsebovati tudi mnenje posloводства, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti prisilno poravnavo: če skupščina ne bi sprejela ukrepov iz 3. točke tega odstavka ali če izvedba povečanja osnovnega kapitala iz 2. ali 3. točke istega odstavka ne bi bila uspešna (na primer, ker novi vložki na podlagi povečanja osnovnega kapitala družbe ne bi bili vplačani). Nadalje pa mora poročilo, če je mnenje posloводства pritrdilno, vsebovati tudi opis predloga prisilne poravnave, ki bi bila po presoji posloводства sprejemljiva za upnike in bi zagotovila, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Skladno s petim odstavkom 35. člena daje k poročilu mnenje nadzorni svet. Mnenje pa mora vsebovati presojo nadzornega sveta o tem ali je družba insolventna in o potrebnosti in ustreznosti ukrepov iz 2. in 3. točke tretjega odstavka navedenega člena.

Ob ponovni preučitvi ustreznosti postopanja v času, ko posloводство (že) ugotovi nastanek insolventnosti, pri čemer navedena ugotovitev za posloводство, ki redno izvaja naloge upravljanja tveganj, ne more biti nepredvidljiva ali presenetljiva, predlagatelj ocenjuje, da bi posloводство k oblikovanju poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja, moralo pristopiti že pred nastopom insolventnosti in sicer že v času, ko družbi insolventnost šele grozi. Podobno naziranje izhaja tudi iz Direktive (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. 6. 2019¹² (v nadaljevanju: Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti), v kateri je v drugi točki preambule navedeno, da bi okviru preventivnega prestrukturiranja morali dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omeji nepotrebna likvidacija podjetij, ki so sposobna preživeti. Predlagatelj meni, da je izvedba vseh ukrepov, ki so določeni v 35. členu ZFPPIPP primerna za fazo, ko insolventnost podjetju šele grozi. Tedaj, ko insolventnost že nastane pa mora biti temeljna dolžnost posloводства, da predlaga začetek enega od postopkov zaradi insolventnosti, ki jih določa zakon (5. člen ZFPPIPP).

Primerjalno pravno je ureditev v Nemčiji in v Avstriji podobna. Nemški insolvenčni zakon, Insolvenzordnung¹³ (v nadaljevanju: InsO) v 15.a členu določa, da morajo člani posloводства ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja v primeru, če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba. In kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruge brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva. Podobno določa tudi avstrijski insolvenčni zakon Insolvenzordnung¹⁴ (v nadaljevanju: IO) in sicer je treba po določbi drugega odstavka 69§, v primeru če so izpolnjeni pogoji, predlagati uvedbo insolventnega postopka brez krivdnega odlašanja najkasneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Navedena obveznost velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike

¹² Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepov za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti).

¹³ Insolvenzordnung vom 5. Oktober 1994 (BGBl. I S. 2866), die zuletzt durch Artikel 24 Absatz 3 des Gesetzes vom 23. Juni 2017 (BGBl. I S. 1693) geändert worden ist.

¹⁴ Die Insolvenzordnung, RGBl. Nr. 337/1914, zuletzt geändert durch das Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2017, BGBl. I Nr. 122/2017.

pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njihove zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je sam registriral, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

Ministrstvo za pravosodje je v obdobju od 2016 do 2018 prejelo 528 obvestil o utemeljenem sumu storitve prekrška po 491. členu ZFPPIPP. Navedeni člen določa globo za prekršek, če poslovodstvo stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka ne postopa skladno z 292. členom ZFPPIPP, in sicer:

- če ne omogoči dostopa do prostorov, izroči ključev in druge opreme, izroči drugega premoženja (prvi odstavek),
- če ne preda poslov stečajnega dolžnika in ne izroči vse poslovne in druge dokumentacije, ki se nanaša na stečajnega dolžnika (drugi odstavek) ali,
- če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov (peti odstavek 292. člena ZFPPIPP).

Ministrstvo za pravosodje je v zvezi z navedenimi obvestili izdalo 271 odločb o prekršku, s katerimi je bilo izrečenih glob v skupnem znesku 234.070,00 EUR, od tega je bilo plačanih glob in stroškov postopka v skupnem znesku 24.490,00 EUR. Zaradi neplačane globe in stroškov postopka so bili preko aplikacije E-izvršba na FURS podani predlogi za izvršbo v skupnem znesku 135.362,20 EUR, od tega je bilo izterjanega v skupnem znesku 21.802,87 EUR.

Prikaz s tabelo po letih:

PREKRŠKI PO ZFPPIPP	2016	2017	2018
PREJETE ZADEVE (obvestilo o utemeljenem sumu storitve prekrška)	101	174	253
IZDANE ODLOČBE*	62	73	136
ZNESEK IZREČENIH GLOB in STROŠKOV POSTOPKA	60.400,00 €	60.600,00 €	113.070,00 €
ZNESEK PLAČANIH GLOB in STROŠKOV POSTOPKA	13.370,00 €	7.650,00 €	3.470,00 €
PODAN PREDLOG ZA IZVRŠBO na FURS	50.402,20 €	32.210,00 €	52.750,00 €
IZTERJANI DOLG s strani FURS**	10.525,29 €	3.948,46 €	7.329,12 €

Opombe:

* Odločbe izdane tudi na podlagi obvestil iz preteklih let

** Podatki aplikacije E-izvršba FURS

Število prekrškov na področju opustitev po 292. členu ZFPPIPP iz leta v leto narašča, prav tako pa Ministrstvo za pravosodje zaznava primere, ko gospodarske družbe pred nastopom ali ko insolventnost že nastopi pooblastijo za vodenje in upravljanje s podjetjem direktorje, ki nimajo stalnega prebivališča v RS ali državljanstva RS in praviloma tudi ne razpolagajo s premoženjem. V posledici je tudi zato tolikšen razkorak med izrečenimi in plačanimi globami.

1.6. Direktiva (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132

Evropski parlament in Svet evropske unije sta 20. 6. 2019 sprejela Direktivo (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti). Cilj navedene direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti. Njen namen pa je brez poseganja v temeljne pravice in svoboščine delavcev odpraviti tovrstne ovire z zagotovitvijo: da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da poštenu insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov, zlasti da se skrajša njihovo trajanje. Pravila o insolventnosti zajemajo vrsto ukrepov, od zgodnjega posredovanja preden podjetje zaide v resne težave, pravočasnega prestrukturiranja za zagotovitev ohranitve delov podjetja, ki so sposobni preživeti, unovčenja premoženja, kadar podjetja ni mogoče rešiti drugače. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti državam članicam določa okvire, ki naj dolžnikom v finančnih težavah zagotovijo takšna pravila za prestrukturiranje, da se jim zagotovi, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje tako da spremenijo sestavo, pogoje ali strukturo svojega premoženja in svojih obveznosti ali kateri koli drug del svoje strukture kapitala – vključno s prodajo premoženja ali delov podjetja, pa tudi tako, da izpeljejo operativne spremembe. Okviri preventivnega prestrukturiranja morajo dolžnikom omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetij, ki so sposobna preživeti (glej 2. točko uvoda). Glede na to, da se v vsebini navedene direktive prepletajo ukrepi »zgodnjih opozoril«, ki silijo v hitrejšo aktivnost prostovoljnega prestrukturiranja in ukrepi prisilnega prestrukturiranja, ter naknadna možnost ponovnega začetka (»second chance«), se spreminjajo tako določbe, ki se nanašajo na finančno poslovanje podjetij kot tudi določbe, ki določajo krajšo preizkusno dobo za odpust obveznosti v okviru postopka za odpust obveznosti.

V členu 1 Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti določa, da so predmet njenega urejanja pravila o:

- (a) okvirih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, da bi se preprečila insolventnost in zagotovila sposobnost preživetja dolžnika;
- (b) postopkih za odpust dolgov insolventnih podjetnikov in
- (c) ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov.

V 5. točki člena 1 navedena direktiva določa, da države članice lahko določijo, da so naslednje terjatve izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja iz točke (a) odstavka 1 ali da ti okviri nanje ne vplivajo:

- (a) obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev;

(b) preživninske terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali

(c) terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika.

Skladno s 6. odstavkom pa države članice zagotovijo, da okviri preventivnega prestrukturiranja ne vplivajo na pridobljene pravice do poklicne pokojnine.

V členu 2 so opredeljeni pojmi, ki se v direktivi uporabljajo. Med drugim je pojasnjeno, da: »prestrukturiranje« pomeni ukrepe za prestrukturiranje dolžnikovega podjetja, ki vključujejo spremembo sestave, pogojev ali strukture dolžnikovega premoženja in obveznosti ali katerega koli drugega dela dolžnikove strukture kapitala, kot so prodaja premoženja ali delov podjetja in, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, prodaja delujočega podjetja, ter katere koli potrebne operativne spremembe ali kombinacijo navedenih elementov, »prekinitiv posameznih postopkov izvršbe« pomeni s strani sodnega ali upravnega organa ali po zakonu odobreno začasno odložitev upnikove pravice do uveljavljanja terjatve zoper dolžnika in, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, zoper tretjo osebo, ki nudi jamstvo, v okviru sodnega, upravnega ali drugega postopka, ali začasno odložitev pravice do zasega ali izvensodnega unovčenja dolžnikovega premoženja ali podjetja, »preizkus največje koristi za upnike« pomeni preizkus, ki je uspešno opravljen, kadar noben upnik, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, na podlagi načrta prestrukturiranja ne bi bil v slabšem položaju, kot bi bil tak upnik, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji po nacionalnem pravu, bodisi v primeru likvidacije, ne glede na to, ali to pomeni likvidacijo po delih ali prodajo delujočega podjetja, bodisi v primeru scenarija naslednje najboljše možnosti, če načrt prestrukturiranja ne bi bil potrjen, »podjetnik« pomeni fizično osebo, ki opravlja trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnost, »popoln odpust dolgov« pomeni, da ni več mogoča izvršba neporavnanih dolgov podjetnikov ali da se neporavnani odpustljivi dolgovi kot taki odpišejo, in sicer v okviru postopka, ki lahko vključuje unovčenje premoženja ali načrt za odplačilo dolgov ali oboje » načrt za odplačilo dolgov« pomeni program plačila določenih zneskov ob določenih datumih s strani insolventnega podjetnika upnikom ali redni prenos določenega dela razpoložljivega dohodka podjetnika upnikom v času preizkusne dobe za odpust dolgov, »upravitelj na področju prestrukturiranja« pa pomeni katero koli osebo ali organ, ki ga sodni ali upravni organ imenuje za izvajanje zlasti ene ali več naslednjih nalog: (a) pomoč dolžniku ali upnikom pri pripravi načrta prestrukturiranja ali pogajanjih o njem; (b) nadzorovanje dejavnosti dolžnika med pogajanjimi o načrtu prestrukturiranja in poročanje sodnemu ali upravnemu organu; (c) prevzem delnega nadzora nad premoženjem ali posli dolžnika med pogajanjimi, če navedemo le nekatere od pojasnenih pojmov. V istem členu je nadalje določeno tudi, da se v direktivi instituti:

(a) insolventnost;

(b) verjetnost insolventnosti;

(c) mikro, mala in srednja podjetja (v nadaljevanju: MSP), razumejo tako, kot so opredeljeni v nacionalnem pravu.

Direktiva nato v okviru splošnih določb opredeljuje še aktivnosti držav članic na področju zgodnjega opozarjanja in dostopa do informacij (člen 3).

Pod naslovom II direktive so določena pravila povezana z okviri preventivnega prestrukturiranja. Določbe člena 4 določajo razpoložljivost okvirov preventivnega prestrukturiranja. Države članice morajo zagotoviti, da imajo dolžniki, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogoča prestrukturiranje, da bi preprečili insolventnost in si zagotovili sposobnost preživetja, brez poseganja v druge rešitve za izogibanje insolventnosti, pri čemer se zaščitijo delovna mesta in ohrani poslovna dejavnost.

Države članice pa lahko določijo, da je dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, dovoljen dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja le potem, ko so sprejeli ustrezne ukrepe za odpravo kršitev, ki so

privedle do obsodbe, da bi se upnikom zagotovile informacije, ki jih potrebujejo za sprejetje odločitve med pogajanjimi o prestrukturiranju. Države članice tudi lahko ohranijo ali uvedejo preizkus sposobnosti preživetja v skladu z nacionalnim pravom, če je namen tega preizkusa izključiti dolžnike brez obetov za sposobnost preživetja in če se lahko ta preizkus izvede brez posledic za premoženje dolžnikov. Nadalje lahko države članice omejijo, kolikokrat lahko dolžnik v določenem obdobju dostopa do okvira preventivnega prestrukturiranja, kot je določeno v direktivi. V zvezi s samim preventivnim prestrukturiranjem je določeno, da je okvir preventivnega prestrukturiranja lahko sestavljen iz enega ali več postopkov, ukrepov ali določb, od katerih so lahko nekateri izvensodni, brez poseganja v katere koli druge okvire prestrukturiranja na podlagi nacionalnega prava. Pri tem pa morajo države članice zagotoviti, da tak okvir prestrukturiranja dolžnikom in prizadetim strankam usklajeno zagotavlja pravice in zaščitne ukrepe določene pod navedenim naslovom. Države članice lahko uvedejo določbe, s katerimi vključenost sodnega ali upravnega organa v okvir preventivnega prestrukturiranja omejijo na primere, v katerih je ta nujna in sorazmerna, hkrati pa zagotovijo zaščito pravic vseh prizadetih strank in zadevnih deležnikov. Določeno je tudi, da so okviri preventivnega prestrukturiranja, ki so določeni na podlagi te direktive, na voljo na zahtevo dolžnikov in le če države članice tako določijo tudi na zahtevo upnikov in predstavnikov delavcev, če dolžnik s tem soglaša. Države članice lahko to zahtevo glede soglašanja dolžnika omejijo na primere, v katerih so dolžniki MSP.

Nadaljnja določba (člen 6) ureja pravila prekinitve posameznih postopkov. Med drugim odloča, da države članice zagotovijo, da se lahko dolžnikom odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja. Države članice nadalje zagotovijo, da lahko prekinitev posameznih postopkov izvršbe zajema vse vrste terjatev, vključno z zavarovanimi terjatvami in prednostnimi terjatvami. V natančno opredeljenih okoliščinah iz področja uporabe prekinitve posameznih postopkov izvršbe države članice lahko izključijo nekatere terjatve ali kategorije terjatev, kadar je taka izključitev ustrezno utemeljena in kadar:

- (a) ni verjetno, da bi izvršba ogrozila prestrukturiranje podjetja, ali
- (b) bi prekinitev nepravilno škodovala upnikom teh terjatev.

Pomembno je, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za terjatve delavcev oziroma lahko države članice določbe o prekinitvi postopkov izvršbe uporabljajo za terjatve delavcev samo, če in kolikor države članice zagotovijo, da je plačilo takih terjatev zajamčeno v okviru preventivnega prestrukturiranja na podobni ravni varstva.

V zvezi s trajanjem prekinitve posameznih postopkov izvršbe je določeno, da se ta omeji na največ štiri mesece, lahko pa države članice sodnim ali upravnim organom omogočijo, da na zahtevo dolžnika, upnika ali, kjer je ustrezno, upravitelja na področju prestrukturiranja podaljšajo trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali odobrijo novo prekinitev posameznih postopkov izvršbe. Tako podaljšanje ali nova prekinitev posameznih postopkov izvršbe se odobri samo, če je iz natančno opredeljenih okoliščin razvidno, da je tako podaljšanje ali nova prekinitev ustrezno utemeljena, na primer:

- (a) če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek;
- (b) če nadaljevanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe ne škoduje nepravilno pravicam ali interesom katere koli prizadete stranke, ali
- (c) če zoper dolžnika še ni bil uveden postopek v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika na podlagi nacionalnega prava. Vendar pa kljub navedenemu celotno trajanje prekinitve posameznih postopkov izvršbe, vključno s podaljšanji in obnovitvami, ne presega dvanajst mesecev.

Poleg tega morajo države članice zagotoviti, da lahko sodni ali upravni organi odpravijo prekinitev posameznih postopkov izvršbe v primerih ko:

- (a) prekinitiv ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, na primer če se izkaže, da delež upnikov, ki bi lahko na podlagi nacionalnega prava preprečil sprejetje načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj;
- (b) na zahtevo dolžnika ali upravitelja na področju prestrukturiranja;
- (c) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitiv posameznih postopkov izvršbe nepravilno škoduje ali bi nepravilno škodovala enemu ali več upnikom ali enemu ali več razredom upnikov, ali
- (d) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitiv privede do insolventnosti upnika.

Države članice lahko omejijo možnost glede odprave prekinitve posameznih postopkov izvršbe na primere, ko upniki niso mogli izraziti svojega mnenja, preden je prekinitiv začela veljati ali preden je sodni ali upravni organ odobril podaljšanje obdobja prekinitve. Poleg tega države članice določijo minimalno obdobje, ki ne presega obdobja štirih mesecev, v katerem prekinitve posameznih postopkov izvršbe ni mogoče odpraviti.

V členu 7 so opredeljene posledice prekinitve posameznih postopkov izvršbe. Kadar obveznost dolžnika, določena na podlagi nacionalnega prava, da vložil predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, nastane v času prekinitve posameznih postopkov izvršbe, se ta obveznost odloži za obdobje trajanja te prekinitve. Prekinitiv posameznih postopkov izvršbe v skladu s členom 6 pa za obdobje prekinitve in na zahtevo enega ali več upnikov odloži uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika. Države članice lahko urejajo posledice prekinitve drugače, kadar dolžnik ni sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo v plačilo. V takih primerih države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ odloči, da se prekinitiv posameznih postopkov izvršbe ohrani, če glede na okoliščine primera uvedba postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, ne bi bila v splošnem interesu upnikov. Prav tako države članice določijo pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitiv, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe. Pojem »ključne neizpolnjene pogodbe« se razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, pri čemer direktiva državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom nudijo ustrezne zaščitne ukrepe za preprečitev, da bi jim zaradi navedenega nastala nepravilna škoda.

Države članice nadalje zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpoljenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi:

- (a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja;
- (b) zahteve za prekinitiv posameznih postopkov izvršbe;
- (c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali
- (d) same odobritve prekinitve posameznih postopkov izvršbe.

Države članice pa lahko določijo tudi, da se prekinitiv posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za dogovore o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih, energetskih in blagovnih trgih. Morajo pa zagotoviti, da iztek prekinitve posameznih postopkov izvršbe brez sprejetja načrta prestrukturiranja sam po sebi ne povzroči uvedbe postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, razen če so izpolnjeni drugi pogoji za uvedbo takega postopka, določeni v nacionalnem pravu.

V tretjem poglavju je urejena vsebina načrtov prestrukturiranja (člen 8), njihovo sprejetje (člen 9) ter potrditev (člen 10) in v posebnih okoliščinah tudi vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja (člen 11). Skladno s slednjim države članice zagotovijo, da države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu, kot je določeno v členu

9 (6), in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:

(a) je skladen s členom 10(2) in (3) – ima torej jasno opredeljene pogoje, na podlagi katerih lahko sodni ali upravni organ potrdi načrt prestrukturiranja in ima ta načrt razumne možnosti, da prepreči insolventnost dolžnika ali zagotovi sposobnost preživetja podjetja;

(b) odobrila ga je: (i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če temu ni tako, (ii) vsaj en od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bilo mogoče razumno domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;

(c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in

(d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.

Z odstopanjem od prvega pododstavka navedenega člena lahko države članice omejijo zahtevo po dolžnikovem soglasju na primere, ko so dolžniki MSP.

Države članice lahko tudi povečajo minimalno število razredov prizadetih strank ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, strank v slabšem položaju, ki je potrebno za odobritev načrta, kot je določeno v točki (b)(ii) prvega pododstavka. Prav tako lahko z odstopanjem od točke (c) odstavka 1 države članice določijo, da so terjatve upnikov v slabšem položaju v glasovalnem razredu, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, poplačane v celoti na enak ali enakovreden način, kadar bodo upniki razreda poznejšega vrstnega reda na podlagi načrta prestrukturiranja prejeli kakršna koli plačila ali obdržali kakršen koli delež. Lahko tudi ohranijo ali uvedejo določbe, ki odstopajo od prvega pododstavka, kadar so potrebne za doseg ciljev načrta prestrukturiranja in kadar načrt prestrukturiranja ne škoduje nepravično pravicam ali interesom katerih koli prizadetih strank.

Direktiva ima posebno določbo tudi glede lastnikov kapitala in sicer v členu 12. Kadar države članice izključijo lastnike kapitala iz uporabe členov 9 (sprejetje načrtov prestrukturiranja), 10 (potrditev načrtov prestrukturiranja) in 11 (vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja), na druge načine zagotovijo, da tem lastnikom kapitala ni dovoljeno, da bi nerazumno preprečili ali ovirali sprejetje in potrditev načrta prestrukturiranja ter njegovo izvajanje. Pri tem lahko države članice prilagodijo pomen besedne zveze »nerazumno preprečiti ali ovirati« tako, da med drugim upoštevajo: ali je dolžnik MSP ali veliko podjetje; predlagane ukrepe prestrukturiranja, ki vplivajo na pravice lastnikov kapitala; vrsto lastnika kapitala; ali je dolžnik pravna ali fizična oseba; ali imajo partnerji v podjetju omejeno ali neomejeno odgovornost.

Posebna skrb v členu 13 je namenjena delavcem. Države članice zagotovijo, da okvir preventivnega prestrukturiranja ne vpliva na individualne in kolektivne pravice delavcev na podlagi delovnega prava Unije in nacionalnega delovnega prava, kot so:

(a) pravica do kolektivnih pogajanj in kolektivnih ukrepov ter

(b) pravica do obveščanja in posvetovanja v skladu z Direktivo 2002/14/ES in Direktivo 2009/38/ES, zlasti: (i) obveščanje predstavnikov delavcev o najnovšem in verjetnem razvoju dejavnosti in gospodarskega položaja podjetja ali obrata, tako da lahko dolžniku sporočijo pomisleke o položaju podjetja in glede potrebe po razmisleku o mehanizmi prestrukturiranja; (ii) obveščanje predstavnikov delavcev o vsakem postopku preventivnega prestrukturiranja, ki bi lahko vplival na zaposlovanje, kot na primer na zmožnost delavcev, da izterjajo svoje plače in morebitna prihodnja izplačila, vključno s poklicnimi pokojninami; (iii) obveščanje predstavnikov delavcev in posvetovanje z njimi o načrtih

prestrukturiranja, preden so ti predloženi v sprejetje v skladu s členom 9 ali v potrditev s strani sodnega ali upravnega organa v skladu s členom 10;

(c) pravice, zajamčene z direktivami 98/59/ES, 2001/23/ES in 2008/94/ES.

In kadar načrt prestrukturiranja vključuje ukrepe, ki povzročijo spremembe v organizaciji dela ali v pogodbenih odnosih z delavci, te ukrepe odobrijo ti delavci, če je taka odobritev v teh primerih določena v nacionalnem pravu ali kolektivnih pogodbah.

Po določbah člena 14 sodni ali upravni organ sprejme odločitev o oceni vrednosti dolžnikovega podjetja samo, kadar načrt prestrukturiranja izpodbija (z ugovorom ali pritožbo) prizadeta stranka, ki ne soglaša z njim, na podlagi bodisi:

(a) domnevno neuspešno opravljenega preizkusa največje koristi za upnike na podlagi točke 6 člena 2(1), ali

(b) domnevne kršitve pogojev za vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, na podlagi točke (ii) člena 11(1)(b).

Države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organi za namene sprejetja odločitve o oceni vrednosti imenujejo ali zaslišijo ustrezno usposobljene strokovnjake.

Učinke načrtov prestrukturiranja določa člen 15, skladno s katerim države članice zagotovijo, da so načrti prestrukturiranja, ki jih potrdi sodni ali upravni organ, zavezujoči za vse imenovane ali opisane prizadete stranke v skladu s točko (c) člena 8(1) in da upnikov, ki niso udeleženi pri sprejetju načrta prestrukturiranja v skladu z nacionalnim pravom, načrt ne zadeva.

Pristojnost za odločanje o pritožbi zoper odločitev o potrditvi ali zavrnitvi načrta prestrukturiranja, učinke pritožbe na izvajanje načrta in načine odločitve o pritožbi pa ureja direktiva v členu 16.

V četrtem poglavju direktiva ureja zaščito novega financiranja, vmesnega financiranja in drugih poslov, povezanih s prestrukturiranjem (člena 17 in 18). Državam članicam direktiva nalaga, da zagotovijo, da sta novo in vmesno financiranje ustrezno zaščiteni najmanj v primeru katerekoli naknadne insolventnosti dolžnika (člen 17). Prav tako države članice zagotovijo, da se v primeru morebitne naknadne insolventnosti dolžnika posli, ki so razumni in nemudoma potrebni za pogajanja o načrtu prestrukturiranja, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive izključno iz razloga, da taki posli škodujejo vsem upnikom, razen če so prisotni drugi dodatni razlogi, določeni v nacionalnem pravu. Taki posli so zlasti:

(a) plačilo honorarjev in stroškov pogajanj, sprejetja ali potrditve načrta prestrukturiranja;

(b) plačilo honorarjev in stroškov pridobitve strokovnega svetovanja v tesni povezavi s prestrukturiranjem;

(c) plačilo plač delavcev za že opravljeno delo, brez poseganja v drugo zaščito na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava;

(d) kakršna koli plačila in izdatke v okviru običajnega poslovanja, razen tistih iz točk (a) do (c).

Prav tako države članice zagotovijo, da se v primeru katere koli naknadne insolventnosti dolžnika posli, ki so razumni in nemudoma potrebni za izvajanje načrta prestrukturiranja in se izvajajo v skladu z načrtom prestrukturiranja, ki ga je potrdil sodni ali upravni organ, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive izključno iz razloga, da taki posli škodujejo vsem upnikom, razen če so prisotni drugi dodatni razlogi, določeni v nacionalnem pravu (člen 18).

V petem poglavju so opredeljene dolžnosti direktorjev (člen 19) in sicer morajo države članice zagotoviti, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje:

(a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;

(b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter

(c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

V nadaljevanju (naslov III) direktiva ureja pravila povezana z odpustom dolgov in prepovedjo opravljanja dejavnosti. V členih 20 do 24 so urejeni dostop do odpusta dolgov, preizkusna doba za odpust dolgov, obdobje prepovedi opravljanja dejavnosti ter združitev postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgi. Med drugim je določeno, da države članice zagotovijo, da imajo insolventni podjetniki dostop do vsaj enega postopka, ki lahko privede do popolnega odpusta dolgov. Če je popoln odpust dolgov odvisen od delnega odplačila dolgov s strani podjetnika, države članice zagotovijo, da s tem povezana obveznost odplačila temelji na položaju posameznega podjetnika in da je zlasti sorazmerna z njegovim zasegljivim ali razpoložljivim dohodkom in premoženjem v preizkusni dobi za odpust dolgov ter da upošteva pravičen interes upnikov. Prav tako morajo zagotoviti, da lahko podjetniki, ki so jim bili dolgi odpuščeni, izkoristijo obstoječe nacionalne okvire, ki zagotavljajo poslovno podporo za podjetnike, vključno z dostopom do relevantnih in posodobljenih informacij o teh okvirih (20. člen). Glede vprašanja preizkusne dobe za odpust dolgov države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolge, ni daljše od treh let, začevši najpozneje z enim od naslednjih datumov:

- (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali
- (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanju stečajne mase podjetnika.

Države članice v tem pogledu prav tako zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Lahko pa ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Prav tako države članice lahko določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov (člen 21).

V skladu s členom 22 države članice (brez posebnega postopka) zagotovijo, da kadar je v skladu z direktivo insolventnemu podjetniku odpuščen dolg, kakršnekoli prepovedi začetka opravljanja ali opravljanja trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, ki izhajajo izključno iz podjetnikove insolventnosti, prenehajo najpozneje ob koncu preizkusne dobe za odpust dolgov.

Direktiva v členu 23 nadalje določa pogoje pod katerimi se lahko zavrne ali omeji dostop do odpusta dolgov, prekličejo koristi takega preklica dolgov ali določi daljše preizkusno obdobje za pridobitev popolnega odpusta dolgov ali daljša obdobja prepovedi opravljanja dejavnosti. Gre za primere kadar je insolventni podjetnik do upnikov ali drugih deležnikov ravnal nepošteno ali v slabi veri po nacionalnem pravu:

- ko je postal zadolžen,
- med postopkom v primeru insolventnosti ali
- med plačilom dolgov, brez poseganja v nacionalna pravila o dokaznem bremenu.

V zvezi s tem direktiva navaja nekaj primerov tovrstnih ravnanj in sicer kadar: je insolventni podjetnik znatno kršil obveznosti na podlagi načrta za odplačilo dolgov ali katero koli drugo pravno obveznost, namenjeno zaščiti interesov upnikov, vključno z obveznostjo, da poveča donose za upnike; insolventni podjetnik ne izpolni obveznosti zagotavljanja informacij ali sodelovanja v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom; gre za prošnje z namenom zlorabe odpusta dolgov; gre za novo prošnjo za odpust dolgov v določenem obdobju, potem ko je bil insolventnemu podjetniku odobren popoln odpust dolgov ali mu je bil popoln odpust dolgov zavrnjen zaradi hude kršitve obveznosti zagotavljanja informacij ali sodelovanja; strošek postopka, ki vodi do odpusta dolgov, ni pokrit, ali je odstopanje potrebno, da se zagotovi ravnotežje med pravicami dolžnika in pravicami enega ali več upnikov.

Države članice pa lahko določene kategorije dolgov in kadar je to ustrezno utemeljeno tudi izključijo iz odpusta dolgov ali omejijo dostop do odpusta dolgov, ali določijo daljše preizkusno obdobje. Med

tovrstne primere direktiva uvršča: zavarovane dolgove, dolgove, ki izhajajo iz kazenskih sankcij ali so z njimi povezani; dolgove, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti, dolgove v zvezi s preživitvinskimi obveznostmi, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva; dolgove, ki nastanejo po predložitvi prošnje za postopek, ki vodi do odpusta dolgov, oziroma po uvedbi takšnega postopka, ter dolgove, ki izhajajo iz obveznosti plačila stroška postopka, ki vodi do odpusta dolgov.

V členu 24 pa direktiva predvideva tudi združitev postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgi. Kadar ima insolventni podjetnik poklicne dolgove, ki so nastali v okviru njegove trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, in osebne dolgove, ki so nastali zunaj navedenih dejavnosti, ki jih ni mogoče razumno ločiti, države članice zagotovijo, da se taki dolgovi, ki jih je mogoče odpustiti, obravnavajo v enem samem postopku za pridobitev popolnega odpusta dolgov. Lahko pa tedaj, kadar je poklicne in osebne dolgove mogoče ločiti, določijo, da je treba za pridobitev popolnega odpusta dolgov te dolgove obravnavati bodisi v ločenih vendar usklajenih postopkih bodisi v enem samem postopku.

Členi 25 do 28 urejajo še ukrepe za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov. Pri čemer je poudarek na ustrezni strokovni usposobljenosti in strokovnem znanju sodnih in upravnih organov, ki se ukvarjajo s tovrstnimi postopki ter njihovem učinkovitem vodenju in hitrosti pri obravnavanju (člen 25). Pogoje za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov določa 26 člen. Zahtevana je ustrezna usposobljenost in potrebno strokovno znanje, nujni so jasni, pregledni in pošteni pogoji za imenovanje in razrešitev ter odstop upraviteljev. Pri imenovanju v posameznem postopku (vključno s čezmejnimi dejavniki) naj se upoštevajo izkušnje in strokovno znanje ter posebne značilnosti zadeve, ter omogoči da imajo dolžniki in upniki možnost, da izbiri ali imenovanju nasprotujejo ali zahtevajo zamenjavo, da ne bi prihajalo do nasprotja interesov. Prav tako naj države članice vzpostavijo ustrezne mehanizme nadzora, informacije o organih in telesih, ki nadzorujejo upravitelje ter zagotovijo, da so nagrade upraviteljev urejene s pravili, ki so skladna s ciljem učinkovitega reševanja postopkov ter da so vzpostavljeni ustrezni postopki za rešitev morebitnih sporov glede nagrad (člen 27).

Nenazadnje v skladu z razvojem tehnologije direktiva v členu 28 nalaga državam članicam, da zagotovijo, da lahko v postopkih glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov stranke v postopku, upravitelj in sodni ali upravni organ z uporabo elektronskih sredstev komunikacije opravijo, tudi v čezmejnih primerih, vsaj naslednja dejanja:

- (a) prijavo terjatev;
- (b) predložitev načrtov prestrukturiranja ali načrtov za odplačilo dolgov;
- (c) uradna obvestila upnikom;
- (d) vložitev izpodbijanj in pritožb.

Sledijo še določbe o spremljanju postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov, ki državam članicam nalagajo, da letno na nacionalni ravni zbirajo in združujejo podatke o teh postopkih, podatke o številu dolžnikov, za katere so se postopki uvedli ter druge podatke (npr. o stroških, stopnjah poplačil, številu izgubljenih delovnih mest), ki so podrobno opredeljeni v členu 29.

Sledijo še določbe o postopku v odboru (člen 30) in končne določbe med katerimi je klavzula o pregledu (člen 33) ter določbe o prenosu z rokom 17. julij 2021, do katerega morajo države članice sprejeti in objaviti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo (člen 34).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Temeljna načela

Temeljna načela insolvenčnega prava se s predlogom zakona ne spreminjajo. Posredno se preko predlaganih zakonodajnih rešitev, ki spreminjajo poglavje finančnega poslovanja gospodarskih družb

in pravnih oseb krepí načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov kot že izhaja iz UNCITRAL-ovih zakonodajnih smernic za insolventno pravo (*UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, UN, New York, 2005*). V skladu z navedenimi smernicami je eden izmed ključnih ciljev, ki ga more zasledovati in k njemu strmeti normativna ureditev s področja insolvenčnega prava, čim večja ohranitev premoženja dolžnika ko ta zaide v insolventnost oziroma že ko mu insolventnost grozi. V povezavi s tem je ključna vloga posloводства podjetja, da pravočasno prične bodisi z ukrepi finančne oziroma poslovne reorganizacije oziroma v primeru nastopa insolventnosti predlaga začetek enega izmed postopkov zaradi insolventnosti po tem zakonu.

2.2. Cilji zakonskega predloga

Glede na izpostavljeno stanje in nekatere druge zaznane primere iz poslovne in sodne prakse je predlog zakona osredotočen na:

- odpravo ustavne neskladnosti določb ZFPPIPP, ki jih je v navedeni odločbah ugotovilo US ter vzpostavitev možnosti izrednega pravnega sredstva glede nekaterih odločitev sodišča v tovrstnih postopkih,
- uvedbo možnosti izrednega pravnega sredstva - revizije zoper nekatere odločitve v stečajnem postopku,
- vzpostavitev možnosti za prestrukturiranje terjatev v okviru postopka prisilne poravnave tudi v primerih, ko dolžnik še ni postal insolventnost, pa mu le ta že grozi,
- spremembo postopka poenostavljene prisilne poravnave v smeri večjega nadzora glede prijavljenih terjatev in izboljšanja procesnega položaja upnika,
- razširitev možnosti reorganizacije tudi v primeru mikro družb s spremembo posebnih pravil za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo,
- prilagoditev zakona rešitvam, ki jih zahteva Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, predvsem tistih, da se zagotovi prestrukturiranje še pred nastopom insolventnosti, torej ko ta še le grozi,
- ureditev položaj predkupnega upravičenca,
- učinkovitejše vodenje disciplinskih postopkov zoper upravitelje in upoštevanje novejših praks Evropskega sodišča za človekove pravice v primerih odvzema dovoljenja upraviteljem.

2.3. Poglavitne rešitve predloga zakona:

2.3.1. Odločbe Ustavnega sodišča

Skladno z ustavno odločbo št. Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018, se odpravlja pretirana strogost, ki zadane dolžnika v postopku prisilne poravnave, če pravočasno ne predloži ustreznih listin. Predlagatelj je oblikoval rešitev v skladu z obrazložitvijo US v tej zadevi, in sicer v smeri, da sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka, če insolventni dolžnik niti po naknadnem pozivu sodišča v roku treh delovnih dni sodišču ne priloži: odpravka notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet sklep o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja, in poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena tega zakona (tretji odstavek 192. člena ZFPPIPP).

Ker podobno formalno oviro za izvedbo postopka prisilne poravnave oziroma za ustavitev postopka prisilne poravnave in izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka pomeni tudi položaj po 199.b členu, ko upniški odbor ne predloži listin, je tudi v tem primeru predlagana podobna sprememba.

Glede na ugotovljeno neustavnost v odločbi US št. U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019 je predlagana ureditev smiselno enaka rešitvi, ki jo je US že podalo v okviru začasnega izvršitvenega načina. Po predlagani ureditvi izločitvena pravica tudi v primeru, če upnik zamudi rok za njeno prijavo, ne preneha. Vendar pa, če upravitelj v takem primeru proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice, izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico, lahko pa zahteva, da se mu plača denarni znesek, dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške v zvezi s prodajo. Izločitveni upnik pa nima pravice zahtevati povrnitve škode, ki jo je imel zaradi prenehanja izločitvene pravice. V primeru če upnik izločitvene pravice ne prijavi niti do objave načrta prve splošne razdelitve, pa upnik izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska izgubi.

Odločbe US RS št. U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016 se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije, iz razloga ker ne posluje na poslovnem naslovu.

Uvodoma je potrebno pojasniti, da je po podatkih, ki jih je pridobilo ministrstvo, sodišče v letu 2018 začelo postopek izbrisa v 2.350 zadevah in izdalo sklep o izbrisu v 1.304 zadevah. Nadalje je bilo v zvezi z navedenim postopkom ugotovljeno:

- da se večina zadev, začelih na predlog AJPES (iz razloga, ker niso bila predložena letna poročila) konča brez izbrisa in celo ne da bi družba vsa manjkajoča letna poročila tudi predložila,
- da je izbrisni razlog »neposlovanja« na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register, mogoče zlorabiti z namenom, da se družbeniki izognejo stečaju in s tem povezanim izpodbijanjem dolžnikovih pravnih dejanj,
- da predlog za izbris družbe iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, državni organi pogosto vložijo preuranjeno in sicer že, če družba ne sprejme ene same pošiljke na tem naslovu, postopek pa se v takem primeru pokaže kot v celoti nepotreben,
- da bi bilo registrsko sodišče v primeru morebitne odprave instituta razbremenjeno tovrstnih zadev, kar je pomemben podatek, glede na to, da je postopek tri fazen.

Pobuda ZUS in nekaterih zunanjih strokovnjakov je, da se ta institut črta oziroma se predvidi za te primere prisilna likvidacija, ki pa bo v posameznih primerih najverjetneje prešla v stečajni postopek, saj bo po večini šlo za družbe z neplačanimi obveznostmi in premalo premoženja za njihovo poplačilo. To pomeni na letni ravni 1.304 (praviloma praznih) stečajev in posledično visoke stroške za državo iz naslova nagrade in stroškov vodenja teh postopkov.

US je že v svoji odločbi št. U-I-117/07-19 z dne 21. 6. 2007 ugotovilo tudi, da za primer prenehanja družbe kot pravne osebe z njenim izbrisom iz sodnega registra brez likvidacije zakonodajalec ni predvidel postopka, ki bi omogočil ureditev notranjih in zunanjih razmerij družbe, in s tem ne varstva upnikov, čeprav gre v bistvenem za enak položaj, kot so položaji drugih oblik prenehanja gospodarskih družb. Vse oblike prenehanja imajo namreč enak cilj in končno posledico, ki se kaže v prenehanju obstoja subjekta pravic in obveznosti. In čeprav ureditev v Republiki Sloveniji od leta 2011 ne pozna več odgovornosti aktivnih družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, še vedno potekajo konkretni postopki, ki izvirajo izpred več kot 15 let.

Predlagatelju se je glede na izpostavljeno, upošteva števílo postopkov in namen instituta, zastavilo vprašanje o njegovi potrebnosti in smotrnosti. Po določbah veljavnega ZFPPIPP je za prostovoljno likvidacijo, ki jo izvede sama pravna oseba na podlagi odločitve pristojnega organa te pravne osebe, in prisilno likvidacijo, ki se začne neodvisno od volje pravne osebe (odločitve njenega organa) in jo izvede sodišče, značilno, da pravna oseba preneha poslovati, njeno premoženje se unovči in poplačajo se vse njene obveznosti, ostanek po plačilu vseh obveznosti pa se razdeli družbenikom.

Zato se za prisilno likvidacijo smiselno uporabljajo nekatera pravila ZGD-1 o redni (prostovoljni) likvidaciji.

V fazi oblikovanja določbe je Ministrstvo za pravosodje naslovilo vprašanje na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvo za finance ali navedeni institut iz zgornjih razlogov obdržati v ureditvi. S strani obeh je prejelo odgovor o nujnosti ohranitve te možnosti.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v svojem odgovoru poudarilo, da zaradi varnosti pravnega prometa nujno, da se kljub ugotovljenim nedoslednim veljavne ureditve, institut v tem trenutku ohrani ter po potrebi nadgradi. Črtanje instituta bi imelo za posledico, da družbe zaradi opustitve temeljnih obveznosti ne bi bile sankcionirane. Opozorili so tudi, da bi ob morebitnem črtanju instituta nastala pravna praznina, ki bi v praksi omogočila še več zlorab, hkrati pa bi povzročila neenakopravno obravnavo v primerjavi s samostojnimi podjetniki, katerih izbris bi še naprej urejal ZGD-1. Poleg tega bi se v primeru črtanja celotnega 7. poglavja veljavnega ZFPPIPP poseglo tudi v omejitve ustanavljanja v 10.a členu ZGD-1 in sicer v 5. točko prvega odstavka, ki ustanavljanje oziroma pridobitev statusa družbenika ali podjetnika omejuje osebi, ki je bila neposredno z več kot 50 odstotki udeležena v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo, ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije. Navedena omejitev je bila skupaj z ostalimi v ZGD-1 inkorporirana na podlagi tehničnih razlogov, zato bi črtanje navedene omejitve zahtevalo razmislek v smislu posledic, ki bi jih lahko sprememba določbe povzročila v praksi.

Tudi na Ministrstvu za finance so med drugim pojasnili, da FURS na podlagi izkušenj ocenjuje, da je omenjeni postopek nujen, saj se na ta način zagotavlja pravno varstvo upnikov in pravnega prometa, ko se poslovne subjekte, ki ne izkažejo ustrezne skrbnosti pri poslovanju, izloči iz pravnega prometa ter se na ta izbris veže tudi prepoved nadaljnega ustanavljanja družb iz 5. točke prvega odstavka 10.a člena ZGD-1. Pojasnili so še, da je FURS v letu 2019 podal 185 predlogov za izbris iz sodnega registra brez likvidacije (razlog izbrisa: neposlovanje na poslovnem naslovu), od tega so 104 pravne osebe že izbrisane, v 35 primerih je bil postopek izbrisa ustavljen, v 88 primerih pa je postopek še v teku. Za ugotavljanje neposlovanja pravne osebe na poslovnem naslovu vodi FURS poseben ugotovitveni postopek. Če zavezanec na poslovnem naslovu ne sprejema uradnih pošilk (pošiljka se vrača z navedbo »neznan« ali »preseljen«), FURS preveri dejansko stanje na terenu. FURS lahko od lastnika objekta, na katerem ima družba vpisan poslovni naslov, pridobi izjavo, da ni dal dovoljenja za poslovanje na tem naslovu oziroma da ni sklenjenega pravnega posla, iz katerega bi izhajalo, da pravna oseba lahko posluje v njegovem objektu. FURS tudi preveri usklajenost podatkov o poslovnem naslovu z Registrom prostorskih enot. Zavezančeva »neaktivnost« na poslovnem naslovu in neoznačeni prostori pa niso edine okoliščine za podajo obvestila o izbrisnem razlogu; med okoliščine štejejo tudi neodzivnost odgovornih oziroma kontaktnih oseb (npr. v postopku finančnega nadzora) pa tudi neoddajanje davčnih obračunov s strani zavezanca. Poudarili so, da se na podlagi navedenega, ni mogoče strinjati s posplošeno navedbo predlagatelja, da državni organi pogosto vlagajo preuranjene predloge za izbris družbe z razlogom, da pravna oseba ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Podali so tudi predlog, da se institut izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije ponovno dopolni z odgovornostjo družbenikov za neporavnane obveznosti izbrisnih družb, ob upoštevanju dosedanjih odločb Ustavnega sodišča v zvezi s tem. Dodatno na Ministrstvu za finance ocenjujejo, da bi ukinitve postopka izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije imela za posledico povečanje števila začelih postopkov prisilnih likvidacij in stečajnih postopkov, kar bi posledično pomenilo povečano število sodnih postopkov in s tem povečano obremenitev sodišč kot tudi proračunskih sredstev. Hkrati so opozorili, da bi bila z ukinitvijo tega postopka državnim organom, ki v svojih postopkih ugotavljajo, da subjekt dejansko ne posluje na naslovu, na katerem ima registriran svoj sedež, kot tudi lastnikom objekta na naslovu, ki je v sodni register vpisan kot poslovni naslov subjekta, odvzeta možnost, da s sprožitvijo postopka izbrisa brez likvidacije dosežejo odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri subjektu – t.j. bodisi registracijo ustreznega poslovnega naslova v ustrezni register bodisi pridobitev dovoljenja lastnika objekta za poslovanje poslovnega subjekta v njegovem objektu. Črtanje instituta izbrisa brez likvidacije bi tako po oceni Ministrstva za finance imelo

za posledico le še manjšo skrbnost posloводства družb in zmanjšanje odgovornosti v primerih, ko ne sodelujejo z državnimi organi.

Ob navedenih argumentih je potrebno dodati, da je na nujnost ohranitve instituta opozorila tudi Agencije RS za javno pravne evidence.

Upošteva je navedene pomisleke je predlagatelj odločbo ustavnega sodišča udejanjil tako, da lahko upnik, skladno s predlaganim novim četrtem odstavkom 435. člena, v primeru, če je bil postopek izbrisa začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena zakona torej iz razloga, ker pravna oseba ne posluje na naslovu vpisanem v sodni register, v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da ni podan izbrisni razlog iz 1. točke prvega odstavka 427. člena tega zakona, torej, da je pravna oseba prenehala poslovati in nima premoženja.

Poleg tega je predlagatelj tudi po predlogu Agencije RS za javno pravne evidence, ki je izpostavila problematiko nepredložitve letnih poročil, dopolnil 435. člen tudi tako, da je v primeru, če je bil postopek izbrisa začel na podlagi izbrisnega razloga iz prve točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila ali manjkajoče podatke iz letnega poročila, ki jih še ni predložila (predlagan nov drugi odstavek 435. člena). Navedena določba bo namreč po mnenju predlagatelja pripomogla k večji doslednosti pri predložitvah letnih poročil in s tem izboljšanjem obveščanju zainteresiranih poslovnih partnerjev o stanju oziroma poslovanju družbe.

Ustavno sodišče je dne 12. 5. 2016 v zadevi št. Up 386/15-26, U-I-179/15-8 odločilo, da je ZFPPIPP v neskladju z Ustavo, ker ne določa, da se sklep o začetku stečajnega postopka, ki je bil izdan na upnikov predlog, vroči družbenikom stečajne dolžnice, če je ta družba z omejeno odgovornostjo. Do odprave ugotovljenega neskladja je sodiščem prve stopnje naložilo, da morajo sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začel na predlog upnika, vročiti tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica družba z omejeno odgovornostjo.

Po statističnih podatkih, ki jih spremlja Ministrstvo za pravosodje, se je čas trajanja stečajnih postopkov v obdobju od 2016 (sprejem navedene ustavne odločbe) do 2019 podaljšal, saj je v letu 2016 znašal 45 dni, v letu 2017 54 dni, v letu 2018 51 dni in v letu 2019 59 dni.

Ministrstvo je glede na gornjo ugotovitev sodišča zaprosilo za dodatne podatke, in sicer:

- ali se pričakuje, da se bo trend podaljševanja trajanja navedenih postopkov nadaljeval,
- ali so zgoraj navedeni podatki lahko posledica dejstva, da se sklepi osebno vročajo (tudi) vsem družbenikom družb z omejeno odgovornostjo;
- koliko je navedena nova obveznost vročanja podaljšala čas nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečaja ter;
- ali se sodišča soočajo s težavami povezanimi z vročanjem sklepa posameznim družbenikom in v katerih primerih.

V svojem odgovoru so okrožna sodišča pojasnila, da se je čas do nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka bistveno podaljšal zlasti v tistih zadevah, ko so družbeniki družbe z omejeno odgovornostjo tuje fizične ali pravne osebe, katerim je osebno vročanje sklepa oteženo. Pri osebno vročanju družbenikom, ki so osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji mine po poročilu sodišč med 15 do 35 dni (odprema – vročitev 16 dni ter 15 dni za vložitev pritožbe), za kolikor se je podaljšal tudi čas med izdajo sklepa in njegovo pravnomočnostjo. Ugotavljajo pa, da se pošiljka pogosto vrne na sodišče z oznako, da je naslovnik neznan ali preseljen. Nato sodišče vročitev opravi na podlagi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta št. 1393/2007 z dne 13. 11. 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000. Vročitev je uspešna, vendar pa se čas vročitve bistveno podaljša (tudi za nekaj mesecev). Sklepi o začetku stečajnega postopka, ki se vročajo družbenikom, ki

imajo na primer prebivališče na območju Republike Italije so pravnomočni v dveh mesecih, če pa se vrnejo z oznako »neznan« ali pa »ni dvignil« in se nato vročajo prek UNEP- Presso la corte d'appello di Roma, Italija, postanejo pravnomočni v času treh do šest mesecev od njihove izdaje. Pri vročanju v Avstrijo so opozorili, da je bilo potrebno v konkretni zadevi, ko se je pisanje vrnilo z oznako »preseljen«, skladno s 7. členom Uredbe preveriti še pravila vročanja pravnim osebam po avstrijskem pravu, kar je povzročilo dodatne zaplete.

Še posebej pa po poročanju sodišč nastanejo težave tedaj, ko družbenikov ni mogoče najti na naslovu, ki je naveden v AJPES-u ali kadar imajo družbeniki družb z omejeno odgovornostjo sedež v tujini, bodisi da gre za pravne ali fizične osebe in sicer v državah, ki niso članice EU. Pri fizičnih osebah je pogosto potrebno sklepe o začetku stečajnih postopkov vročati v države na območju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Srbija, Kosovo, Makedonija, Črna Gora ipd.). Če se ta pisanja vrnejo z oznako »neznan« ali »ni dvignil«, se sklepi vročajo preko zaprosenih sodišč ali preko Ministrstva za pravosodje s prošnjo za posredovanje pri vročanju v tujino in postanejo praviloma pravnomočni v času od dveh do treh mesecev. V nekaterih primerih pa postopek vročanja traja več kot tri mesece ali pa vročanje celo nikoli ni uspešno, posledično sklep po začetku stečajnega postopka ne more postati pravnomočen.

Eno izmed okrožnih sodišče je še opozorilo, da trenutna ureditev vročanja družbenikom družb z omejeno odgovornostjo, ki se glede na 121. člen ZFPPIPP opravi ob smiselni uporabi določil ZPP, odpira možnosti za zlorabe in zavlačevanje postopkov, zato bi bila nujna sočasna ustrežnejša ureditev pravil o vročanju za prej opisane situacije, ki v praksi povzročajo težave (zlasti za primere vročanj v tujino).

V marcu 2018 je bila na Ustavno sodišče vložena zahteva za oceno ustavnosti 221.j¹⁵ člena ZFPPIPP, o kateri je US tudi že odločilo (odločba številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020). Bistvo očitka protiustavnosti posebne ureditve upniške prisilne poravnave je, da dolžnik v prehodnem postopku, ko sodišče odloča o pogojih za začetek postopka zaradi insolventnosti (tretji odstavek 49. člena ZFPPIPP), ne sodeluje in se ne izjavlja, prav tako nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, temveč ga lahko izpodbija le z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave in iz razloga iz 1. točke 172. člena ZFPPIPP.

V luči navedenih ugovorov je predlagatelj ponovno preučil učinke veljavne ureditve v 221.j člena, zlasti z vidika sorazmernosti opisanega posega in predlaga spremembo veljavne ureditve, ki se sicer nekoliko razlikuje od načina izvršitve odločbe, ki ga je v svoji odločbi določilo US) in sicer v smeri, da se predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vloži upnik, vroči dolžniku, ki lahko v roku 15 dni vloži ugovor iz razloga, da niso izpolnjeni pogoji za vodenje prisilne poravnave iz 172. člena ZFPPIPP¹⁶, in sicer da:

¹⁵ 221.j člen (upniki kot upravičeni predlagatelji za začetek postopka prisilne poravnave) določa:

(1) Ne glede na drugi odstavek 139. člena tega zakona so začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.

(2) Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega zakona.

(3) Upniškemu predlogu za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti:

1. izjave upnikov, ki so vložili upniški predlog (v nadaljnjem besedilu: predlagatelji), da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave, na katerih je podpis notarsko overjen,

2. za vsakega predlagatelja poročilo revizorja, s katerim revizor z mnenjem brez pridržka ugotovi:

- skupni znesek finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika,
- skupni znesek predlagateljevih finančnih terjatev do dolžnika po stanju na dan, ki je enak presečnemu dnevu zadnjega javno objavljenega letnega poročila dolžnika,
- delež, ki ga predstavlja znesek iz druge alineje te točke v skupnem znesku iz prve alineje te točke.

(4) Za nepopoln upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporabljajo prvi do tretji odstavek 147. člena tega zakona. Če predlagatelji v roku iz prvega odstavka 147. člena tega zakona ne dopolnijo nepopolnega predloga, sodišče zavrže upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(5) Če predlagatelji umaknejo upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(6) Če predlagatelji v predlogu za začetek postopka prisilne poravnave predlagajo imenovanje upravitelja, se za imenovanje upravitelja ob uvedbi postopka prisilne poravnave ne uporablja 2. točka drugega odstavka 221.h člena tega zakona, in sodišče za upravitelja imenuje osebo, ki jo predlagajo predlagatelji.

(7) Za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporablja pododdelek 4.2.2 tega zakona.

(8) Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave se smiselno uporabljajo 153. do 155. člen tega zakona.

(9) Če predlagatelji v roku iz tretjega odstavka 153. člena tega zakona v zvezi z osmim odstavkom tega člena ne založijo predujma za kritje stroškov prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(10) Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona.

¹⁶ 172. člen (razlogi za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave) določa:

Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave (v nadaljnjem besedilu: ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave):

1. če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
2. če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
3. če je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov,

1. dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
2. da lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
3. da je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov,
4. da je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali
5. da insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem.

2.3.2. Revizija v postopkih zaradi insolventnosti

V postopkih zaradi insolventnosti po veljavni ureditvi drugega odstavka 121. člena ZFPPIPP ni mogoče vložiti revizije, pri čemer je v prvem odstavku navedenega člena določeno, da se za postopek zaradi insolventnosti, glede vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejena drugače, smiselno uporablja pravila zakona, ki ureja pravdni postopek. Po določbi drugega odstavka 367. člena¹⁷ Zakona o pravnem postopku (ZPP) pa v primerih, ko zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

Vendar je bilo v zvezi z navedeno ureditvijo pri delu sodišča in sicer gospodarskega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani, ki je izključno pristojno za odločanje o pritožbah v postopkih zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da ureditev, po kateri v postopku zaradi insolventnosti prav v nobenem primeru ni mogoče vložiti revizije (drugi odstavek 121. člena ZFPPIPP), tudi glede na spremembe ZPP o reviziji, ni več ustrezna. Glede na spremembe ZPP, po katerih je mogoče revizijo vložiti, če jo dopusti vrhovno sodišče, bi bilo zato treba dovoliti revizijo tudi v postopkih zaradi insolventnosti, kakor je bilo to za nepravdne postopke urejeno v novem 37. členu Zakona o nepravdnem postopku (ZNP-1). Vrhovno sodišče namreč (skladno z določbo 367.a člena ZPP) dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih:

- če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo nekatere odločitve v postopkih zaradi insolventnosti daljnosežne posledice. Ravno zaradi izključitve revizije po veljavni ureditvi se namreč s tovrstnimi vprašanji v vse večji meri ukvarja Ustavno sodišče Republike Slovenije. Navedeno je dodaten argument v prid

4. če je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali

5. če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem.

¹⁷ 367. člen:

Zoper pravnomočno sodbo, izdano na drugi stopnji, lahko stranke vložijo revizijo v 15 dneh po vročitvi sklepa vrhovnega sodišča o dopustitvi revizije.

Če zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

predlagani rešitvi, saj je za enotno sodno prakso v prvi vrsti zadolženo Vrhovno sodišče, Ustavno sodišče pa bi se moralo ukvarjati (predvsem) s kršitvami ustavnih pravic.

Zlasti je potrebno omogočiti preizkus pravilnosti uporabe materialnega prava in bistvenih kršitev določb postopka v zvezi s sklepi, s katerimi se postopek zaradi insolventnosti pravomočno konča. Glede na določbo prvega odstavka 5. člena ZFPPIPP, po kateri so postopki zaradi insolventnosti: postopek prisilne poravnave, postopek poenostavljene prisilne poravnave in stečajni postopek, to pomeni da bi bila revizija dovoljena zoper sklep o zaključku vsakega od teh postopkov.

Vendar sklep s tako imenovanimi daljnosežnimi posledicami ni le sklep, s katerimi se postopek zaradi insolventnosti konča (na primer sklep o zaključku stečajnega postopka), ki se izda (še), ko so vsa razmerja stečajnega dolžnika že urejena. Sodišče v postopku zaradi insolventnosti odloča s sklepom tudi o nekaterih drugih vprašanjih, pri čemer imajo odločitve sodišča pomemben vpliv na položaj strank. Tudi tovrstne odločitve sodišča pa lahko terjajo poenotenje uporabe prava oziroma so pomembne za razvoj prava preko sodne prakse. Zato bi bilo potrebno revizijo dovoliti tudi zoper sklep, s katerim je pravomočno končan postopek ugovora proti odpustu obveznosti. Skladno z določbo 400. člena ZFPPIPP sodišče na podlagi podatkov evidenc iz prvega odstavka navedenega člena ugotovi, ali obstaja ovira za odpust iz drugega odstavka 399. ZFPPIPP in če take ovire ni, izda sklep, s katerim začne postopek odpusta obveznosti (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka odpusta obveznosti), ne da bi presojalo, ali obstajajo ovire za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena ZFPPIPP (tretji odstavek 400. člena ZFPPIPP). S sklepom o začetku postopka odpusta obveznosti sodišče določi preizkusno obdobje na podlagi mnenja upravitelja ob upoštevanju starosti stečajnega dolžnika, njegovih družinskih razmer, njegovega zdravstvenega in drugih osebnih stanj ter razlogov za njegovo insolventnost (četrti odstavek), pri čemer pa preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti (peti odstavek). O začetku postopka odpusta obveznosti se upniki obvestijo z oklicem. Zoper navedeni sklep je v skladu s 403. členom ZFPPIPP dovoljen ugovor, o njem pa mora sodišče izdati sklep v 15 dneh po koncu naroka za obravnavo ugovora (šesti odstavek 405. člena ZFPPIPP). Proti sklepu o ugovoru proti odpustu obveznosti se skladno s tretjim odstavkom 406. člena lahko pritožita stečajni dolžnik in vlagatelj ugovora, o katerem je odločeno z navedenim sklepom. In ko je postopek glede ugovora proti odpustu obveznosti pravomočno končan, bi bilo ob prej navedenih pogojev potrebno vzpostaviti možnost, da Vrhovno sodišče, na predlog stranke (drugi odstavek 367.a člena ZPP), dopusti revizijo, pri svoji odločitvi pa presoja pogoje za dopustitev revizije iz prvega odstavka 367.a člena ZPP. Revizija pa bi bila dovoljena tudi zoper sklep o zavrnitvi predloga za odpust obveznosti.

2.3.3. Opredelitev stanja grozeče insolventnosti in posledično sprememba obveznosti posloводства na področju finančnega poslovanja ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti

Predlagatelj ocenjuje, da je ključni ukrep za varstvo upnikov v postopkih zaradi insolventnosti določitev takšnih pravil finančnega poslovanja, ki dolžnike silijo k odpravljanju insolventnosti že ko ta grozi, ko stanje insolventnosti nastopi pa je dolžnost posloводства, da začne enega izmed postopkov zaradi insolventnosti, ki jih določa zakon. Pravočasen začetek insolventnega postopka tako predstavlja varstvo za upnike, saj za varstvo njihovega položaja in enakega obravnavanja skrbi upravitelj oziroma je v postopkih namenjenih prestrukturiranju njegova vloga v nadzoru nad poslovanjem stečajnega dolžnika. Brez pravočasnega začetka postopkov je zaradi hitrega zmanjševanja stečajne mase gospodarske družbe, ki postane nelikvidna in/ali prezadolžena, praktično nesmiselno razpravljati o vprašanju ex post učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Noben postopek zaradi insolventnosti namreč ne more ustvarjati dodatnega premoženja. Predpostavka za učinkovito insolvenčno pravo je torej sistem mehanizmov, ki deležnike ustrezno spodbudijo, da pravočasno predlagajo uvedbo postopkov za odpravo (že) grozeče insolventnosti.

Brez dvoma je eden od namenov Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti tudi ta, da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje. Eden izmed pogojev za učinkovitost postopkov prestrukturiranja pa je tudi pravočasen pristop k samemu prestrukturiranju. V tem pogledu je poleg ukrepov zgodnjega opozarjanja, nujno tudi vzpostavljanje podlag za pričetek aktivnosti v zvezi s prestrukturiranjem. S predlaganimi spremembami se poskuša sprožiti pravočasno ukrepanje posloводства ne le v primeru, ko je družba že insolventna temveč že ko taka insolventnost grozi. Plačilna nesposobnost namreč dolžniku grozi takrat, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmožal izpolniti ob njihovi zapadlosti. In že v času grozeče insolventnosti je dolžno posloводство dolžnika izvesti določene aktivnosti, ki bodo, če bodo izvedene pravočasno, insolventnost lahko preprečile. Hkrati pa že v času grozeče insolventnosti družba ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe. Tako posloводство ali drugi organi družbe v primeru, če družbi grozi insolventnost, ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, pri svojih odločitvah morajo upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov in se izogibati ravnanjem, s katerimi se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Po vzoru nemške in avstrijske pravne ureditve predlagatelj za primere, ko družba postane insolventna, nalaga poslovodu, da brez nepotrebne odlašanja poda predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, s čimer se spreminja dosedanja ureditev, po kateri je bilo posloводство v primeru, če je družba postala insolventna, dolžno predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prim. 35. člen ZFPPIPP).

V zvezi z določilom četrtega in petega odstavka 7. člena Direktive je predlagana ureditev, ki preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji elektrike, vode, plina, itd.), odpovedali pogodbe, dobave, ipd., dokler dolžnik med postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti, saj se je navedeno v praksi dostikrat izkazalo kot pomembna ovira za vodenje postopka prestrukturiranja.

V zvezi s 6. členom Direktive veljavna nacionalna zakonodaja dolžnikom že zagotavlja prekinitve posameznih postopkov izvršbe, vendar pa hkrati ni bila določena možnost, da sodišče bodisi ne odobri prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitve ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanje podpore za pogajanja.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v 1. členu kot predmet urejanja določa tudi pravila o okvirih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, da bi se preprečila insolventnost in zagotovila sposobnost preživetja dolžnika. Iz preambule izhaja, naj bo novi pojem »verjetnosti« oziroma »grozeče« insolventnosti ekonomski in pravno odprt. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali namreč dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetja, ki je sposobno preživeti. Navedeni okviri bi morali pomagati preprečiti izgubo delovnih mest ter strokovnega znanja in spretnosti, poleg tega pa bi se morala povišati skupna vrednost za upnike, v primerjavi s tem, kar bi ti dobili v primeru likvidacije premoženja podjetja ter za lastnike in celotno gospodarstvo. Ugotovljeno je bilo, da med državami članicami obstajajo razlike glede obsega postopkov, ki so dolžnikom v finančnih težavah na voljo za prestrukturiranje njihovega poslovanja. V nekaterih državah članicah je obseg teh postopkov omejen, tako da se lahko podjetja prestrukturirajo šele razmeroma pozno, že v okviru postopka v primeru insolventnosti. V drugih država članicah, je prestrukturiranje sicer možno že prej, vendar razpoložljivi postopki niso tako učinkoviti, kot bi lahko bili, oziroma so zelo formalni, zlasti ker omejujejo uporabo izvensodnih dogovorov. Preventivne rešitve se namreč tudi v insolvenčnem pravu vse pogosteje uporabljajo. Vse bolj imajo prednost pristopi, katerih cilj je – v nasprotju s klasičnim pristopom likvidacije podjetja v finančnih težavah – sanacija podjetja ali vsaj rešitev tistih njegovih enot, ki so še sposobne preživeti (točka 2 in 4 Direktive).

Sicer pa se skladno z drugim odstavkom 2. člena Direktive instituti, kot so insolventnost, verjetnost insolventnosti oziroma grozeča insolventnost ter pojmi mikro, mala in srednja podjetja, razumejo tako, kot so opredeljena v nacionalnem pravu. Tudi iz navedenega razloga je bilo treba veljavno ureditev dopolniti z definicijo pojma »grozeče insolventnosti« v nacionalnem pravu.

Predlagatelj je zato pojem »grozeče insolventnosti« definiral v novem **13. a členu**, skladno s katerim je grozeča insolventnost položaj, ki nastane, če nje verjetno, da bo dolžnik v obdobju enega leta postal insolventen. Zakon, ki ureja gospodarska razmerja pa lahko določa znake ali kriterije za katere se šteje, da dolžniku insolventnost grozi.

Predlog za odpravo grozeče insolventnosti predvideva dva postopka in sicer postopek preventivnega prestrukturiranja, ki je v ZFPPIPP že urejen in postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki je nov postopek (več v nadaljevanju pod naslovom: postopek zaradi grozeče insolventnosti).

Novemu pristopu je bilo torej potrebno prilagoditi tudi veljavne določbe 35. do 39. člena ZFPPIPP, ki zapovedujejo aktivnosti posloводства in nadzornega sveta v primeru insolventnosti. Navedene aktivnosti so po oceni predlagatelja tiste, ki jih dolžnik, posloводство ali nadzorni svet bodisi morajo opraviti bodisi jih, zaradi varovanja načela enakega obravnavanja upnikov, ne smejo izvajati v času ko je verjetno, da družba ne bo mogla poravnati vseh svojih obveznosti, torej v primeru grozeče insolventnosti. Posloводство mora tako, v skladu s pravili postopka preventivnega prestrukturiranja, v enem mesecu pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja in navedeno poročilo predložiti tudi nadzornemu svetu, če ga družba ima (spremenjeni prvi odstavek 35. člena ZFPPIPP).

Poročilo o ukrepih mora vsebovati analizo vzrokov za nastop grozeče insolventnosti (spremenjena 2. točka drugega odstavka 35. člena). Če je mnenje posloводства glede tega, da obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna, pritrdilno (3. točka drugega odstavka 35. člena), potem mora poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja po novem vsebovati tudi analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

V primeru, če družba postane insolventna, pa mora skladno s predlagano spremembo 38. člena ZFPPIPP posloводство v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti. Če so razlog za insolventnost naravne nesreče (poplava, plaz, potres ali podobne katastrofe) mora posloводство vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku treh mesecev (prim. 2.a odstavek 69§ IO).

Predlagatelj je za primer, če družba nima vodstva oziroma posloводства, predvidel, da mora tedaj v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima vodstva.

2.3.4. Postopek zaradi grozeče insolventnosti

Kot že zapisano predlagatelj zaradi grozeče insolventnosti poleg postopka preventivnega prestrukturiranja določa še (nov) postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.

Ključna novost se nanaša na možnost uporabe instituta prisilne poravnave tudi že v fazi, ko dolžniku insolventnost šele grozi. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je

tako dovoljeno voditi le, če pri dolžniku obstoji grozeča insolventnost. Zanj se smiselno uporabljajo splošna pravila zaradi insolventnosti in pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave. V postopku prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti pa se ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena (dolžnikov alternativni predlog prisilne poravnave), 199.a člen (posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki), 199.b člen (posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki) in 221.i do 221.l člen (prenos pooblastila za vodenje poslov dolžnika na upnike, posebna pravila o upniškem predlogu za začetek postopka prisilne poravnave).

Teorija s področja insolvenčnega prava je načeloma bolj naklonjena spodbudam v obliki korenčka. Kaznovanje je težavno, saj nalaga poslovodstvu dodatna tveganja. Slabost palice pa je tudi v tem, da v primeru uporabe povzroča dodatne stroške in da je njena učinkovitost lahko zmanjšana zaradi omejenega premoženja poslovodstva in starih družbenikov, vendar so palice kljub temu potrebne, saj vendarle omogočajo ex ante spodbude, ki omejujejo preveč tvegana ravnanja poslovodstva. Če bi insolvenčna zakonodaja uporabljala samo korenček ter brezpogojno nagrajevala poslovodstvo in obstoječe družbenike samo zato, ker so pravočasno predlagali začetek postopka zaradi insolventnosti, bi to pomenilo, da bi bili omenjeni akterji nagrajeni tudi v primerih, ko so bila njihova ravnanja pred nastankom insolventnosti povsem napačna. Določene oblike palice so torej potrebne že zaradi ex ante spodbud. Z namenom spodbude, da se postopek finančnega prestrukturiranja začne še pravočasno, ko insolventnost družbi šele grozi predlog zakona določa tudi spodbude za družbenike v smeri, da predlagatelju ni treba podati alternativnega predloga prisilne poravnave s pretvorbo terjatev v deleže in da v postopku prisilne poravnave namenjene odpravi grozeče insolventnosti ni mogoče, da upniki prisilno vstopijo v lastniško strukturo dolžnika ali prevzamejo vodenje dolžnika.

Glede na dejstvo, da insolventnost dolžniku šele grozi, postopka zaradi grozeče insolventnosti ni mogoče začeti na predlog upnika, ampak samo na predlog dolžnika. Če upniki vložijo ugovor zoper postopek zaradi grozeče insolventnosti iz razloga, da je dolžnik insolventen pa se nad dolžnikom po uradni dolžnosti začne stečajni postopek.

Za preprečevanje kopičenja tovrstnih postopkov pa je dodano še pravilo, da dolžnik tri leta po neuspešno zaključenem postopku prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne sme začeti novega postopka prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.

V zvezi s predvidenim postopkom je bilo opozorjeno, da se skladno z določili 122. člena ZFPPIPP na spletnih straneh AJPES javno objavlja podatke in pisanja v postopkih zaradi insolventnosti. Če se bodo objavljali tudi podatki in dokumenti na novo predvidenega postopka, bo potrebno nadgraditi informacijske rešitve (nov postopek, novi šifranti) tako pri AJPS, ki slednje objavlja na svojih spletnih straneh, kot tudi pri VS RS, ki jih posreduje v objavo. Zaradi nadgradnje informacijskih sistemov in njune uskladitve bi bilo treba v prehodnih določbah predvideti vsaj šestmesečni rok za prilagoditev.

2.3.5. Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo

Na podlagi v uvodu navedene analize in ugotovitve šibkih točk postopka poenostavljene prisilne poravnave, se je predlagatelj osredotočil na spremembe v smeri, da se predvsem tiste izmed točk, ki prekomerno (izključno) temeljijo na poštenosti delovanja dolžnika in lahko predstavljajo priložnost za nepošteno prakse ter tako posledično omogočijo zlorabo postopka in instituta in na katere morajo sicer v nadaljnji fazi paziti tako upniki kot sodišče, odpravijo ali spremenijo. Hkrati pa je predlagatelj upošteval, da je ta postopek namenjen najmanjšim gospodarskim subjektom in samostojnim podjetnikom in zato zanje ne sme predstavljati prevelikega stroškovnega in administrativnega bremena, saj bi jim bilo lahko na ta način posledično onemogočeno prestrukturiranje. Pri oblikovanju rešitev pa je bilo treba izhajati tudi iz ureditve, ki jo na tem področju na ravni EU prinaša Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti.

Poleg spremembe naziva postopka v »postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo«, ki ne naslavlja več poenostavitve temveč subjekte, ki jim je postopek namenjen, predlagatelj ocenjuje, da je glede na primere sodne prakse, v katerih so se pravila poenostavljene prisilne poravnave lahko uporabila tudi pri prisilni poravnavi družb, ki so sicer izpolnjevale pogoje iz 221.a člena in so izpolnjevale predpostavke za mikro družbo ali podjetnika po 55. členu ZGD-1, pri čemer pa so te družbe izkazovale čiste prihodke nižje od 700.000,00 EUR ali vrednost aktive nižjo od 350.000,00 EUR, hkrati pa so obveznosti družbe znatno presegle tako znesek prihodkov kot znesek aktive. Uporaba določb postopka poenostavljene prisilne poravnave za navedene družbe predstavlja odstop od namena zakona glede postopkov poenostavljene prisilne poravnave in sploh namena prisilne poravnave.

Glede na navedeno predlagatelj v predlogu določa posebna pravila postopka prisilne poravnave, ki ga bo dovoljeno voditi nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, in nad podjetnikom, ki ustreza merilom iz prve in druge alineje drugega odstavka 55. člena ZGD-1 ali merilom iz prve in druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZGD-1, če hkrati višina vseh obveznosti družbe ali podjetnika, na katere učinkuje poenostavljena prisilna poravnava, ne presega **350.000,00 EUR**. Po strokovni oceni bilančne in/ali nebilančne obveznosti (torej vsota vseh obveznosti) družbe, ki je mikro družba, v času vložitve predloga za postopek poenostavljene prisilne poravnave, torej ne smejo presegati **350.000,00 EUR**. Družba, ki bi s svojim poslovanjem namreč ustvarila višje obveznosti od predpisanih po naravi stvari ne sodi več med družbe, ki bi po izvedbi postopka poenostavljene prisilne poravnave lahko zmogla morebitno nadaljevanje gospodarske dejavnosti, kar je primarni namen instituta.

Ključna poenostavitev za te družbe je povezana s stroški. Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo tako ne bo treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona, prav tako tudi ne poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona in v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ne bo treba priložiti ocenjene vrednosti premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, če zavarovane terjatve niso predmet prisilnega prestrukturiranja. Vendar pa je predvideno, da sodišče na predlog upnika lahko naloži dolžniku, da preveri poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika revizor in da se izdela poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja. Če revizor ali pooblaščen ocenjevalec podjetij v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ugotovi bistveno odstopanje finančnega položaja in poslovanja dolžnika, pa strošek pregleda in izdelave poročila revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij bremeni dolžnika.

Vsa ostala pravila, ki veljajo za redno prisilno poravnavo (postavitev upravitelja, ki nadzira poslovanje dolžnika in preveri obstoj prijavljenih terjatev) veljajo tudi v tem postopku. S tem se preko upravitelja dodatno varuje položaj upnikov v teh postopkih. Nadalje pa po predlagani ureditvi prisilna poravnava za malo gospodarstvo tudi ne učinkuje na terjatve za plačilo davkov kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek, razen če je Republika Slovenija kot upnica glasovala za potrditev prisilne poravnave.

2.3.6. Razširitev možnosti in uporabe posebnih pravil za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo ter reorganizacije za mikro družbe s spremembo posebnih pravil in možnosti za odprava omejitve, da lahko prisilno poravnavo predlagajo le upniki finančnih terjatev

S predlaganimi spremembami se nadaljuje načelna smer, ki jo je začrtala že novela ZFPPIPP-F. Z navedeno novelo je bilo preseženo stališče, da so postopki zaradi insolventnosti primarno namenjeni varstvu dolžnikov. Moderno insolvenčno pravo¹⁸ spreminja to smer in izbiro insolvenčnega postopka polaga tudi v roke upnika, in sicer tako, da upnik z izbiro postopka lahko vpliva na možnost in višino

¹⁸ Dr. Manfred Balz: Review of the Law on Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution of the Republic of Slovenia.

poplačila svojih terjatev. Tudi Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti državam članicam omogoča, da v nacionalnih ureditvah določijo, da se postopek prestrukturiranja začne bodisi na predlog dolžnika ali na predlog upnika. Vendar kot izhaja tako iz navedene direktive kot tudi iz revizije in ekspertnega stališča dr. Balz-a je treba ločiti situacije, ko gre za prestrukturiranje zaradi grozeče insolventnosti in primere, ko insolventnost že nastopi.¹⁹ Predlagana rešitev tako omogoča upnikom, da se odločijo za postopek prisilne poravnave samo v primeru, ko insolventnost že nastopi, po drugi strani pa ima dolžnik možnost, da s tem postopkom začne že v primeru, ko mu insolventnost (še)le grozi.

Za mikro družbe predlagatelj v bodoče omogoča širši nabor možnosti. Poleg možnosti poenostavljene prisilne poravnave (po predlogu: prisilne poravnave za malo gospodarstvo) smejo tudi mikro družbe, kot vse druge kapitalske družbe, začeti postopek »redne« prisilne poravnave (predlagana sprememba **221.h člena ZFPPIPP**). Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti namreč določa, da se tudi pojmi mikro, mala in srednja podjetja (MSP) razumejo tako, kot so opredeljeni v nacionalnem pravu (drugi odstavek 3. člena Direktive). Direktiva priporoča, da bi za večjo učinkovitost ter zmanjšanje zamud in znižanje stroškov morali nacionalni okviri preventivnega prestrukturiranja vključevati prožne postopke. Kadar se navedena direktiva namreč izvaja z več kot enim postopkom znotraj okvira prestrukturiranja, bi moral imeti dolžnik za učinkovito prestrukturiranje dostop do vseh pravic in zaščitnih ukrepov, določenih v tej direktivi.

V zvezi z možnostjo, da se posebna pravila o tem, kateri upniki lahko začnejo postopek prisilne poravnave, razširijo tudi na upnike, ki niso finančne institucije, je predlagatelj izhajal iz tega, da je bilo v strokovnih razpravah izpostavljeno, da bo naslednja »kriza« lahko drugačna. Zato predlagatelj meni, da zamejen pristop, ki ga vsebuje veljavni zakon ni primeren. ZFPPIPP je namreč v prvi vrsti procesni predpis in mora biti glede strokovnih razlogov vsebinsko odprt. Zaradi tveganj, ki jih prinaša širjenje možnosti v smeri »nefinančnih« terjatev, pa se na podlagi predloga tovrstnih upnikov postopek ne začne neposredno, ampak se najprej vroči dolžniku, ki ima možnost ugovora iz razlogov določenih v 172. členu ZFPPIPP (predlagana sprememba **221.j člena ZFPPIPP**).

2.3.7. Ureditev položaja predkupnega upravičenca

Ustavno sodišče je v zadevi Up-1581/18-22 z dne 4. 4. 2019²⁰ zavzelo stališče, da je položaj predkupnega upravičenca iz naslova zakonite predkupne pravice varovan v okviru pravice do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Skupna prodaja celotnega kompleksa nepremičnin, ki zajema tudi dve nepremičnini (solastniška deleža), na katerih ima predkupni upravičenec zakonito predkupno pravico, je bila v obravnavanem primeru posledica sprejetega načina prodaje v stečajnem postopku in ne posledica odločitve predkupnega upravičenca. Predkupni upravičenec je v konkretnem primeru svojo predkupno pravico v postopku lahko uveljavil le na način, da je s podpisom pogodbe pristal na smiselno enake pogoje, kot so veljali za izbranega ponudnika glede nakupa vseh nepremičnin skupaj. Ob upoštevanju navedene okoliščine stališče sodišča, da predkupni upravičenec pri nakupu kompleksa nepremičnin nima prednosti pred izbranim ponudnikom, nuno pomeni tudi, da pritožnik ki mu zakon na določenih nepremičninah (dveh solastniških deležih stečajnega dolžnika) predkupno pravico izrecno daje, te pravice dejansko nima. Zato takšno stališče krši pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Navedenega zaključka ne spremeni niti pravica izbranega ponudnika do nakupa, ki je že na podlagi zakona (v delu obstoja zakonite predkupne pravice) nujno sklenjena pod razveznim (oziroma odložnim) pogojem (ne)uveljavitve (zakonite)predkupne pravice (prim 1. točko tretjega odstavka 347. člena ZFPPIPP). Zakonita predkupna pravica sicer pomeni poseg v pravico do zasebne lastnine, a uresničitve interesa dolžnika (in upnikov) po prejemu kupnine, kar je namen prodaje

¹⁹ We recommend using exclusively actual illiquidity as a trigger for both a CS proceeding and a bankruptcy upon a creditor filing, and imminent illiquidity as trigger only upon a debtor filing for CS.

²⁰ Odločba je dostopna na spletni strani: <https://www.us-rs.si/media/up-1581-18.pdf>

premoženja stečajnega dolžnika, sam institut predkupne pravice ne ogroža, saj se predkupni upravičenec zavezuje k nakupu nepremičnine pod enakimi pogoji kot izbrani ponudnik, pri čemer je pritožnik v konkretnem primeru skladno s sklepom o prodaji vplačal tudi aro.

Zaradi učinkovite možnosti zavarovanja njegovega položaja je predkupnemu upravičencu po mnenju predlagatelja treba dopustiti možnost pravnega sredstva v primerih kršitve predkupne pravice. S predlaganim novim drugim odstavkom 344. člena lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek navedenega člena s pritožbo izpodbija:

- v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona,
- v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.

Tudi pritožba predkupnega upravičenca pa zadrži izvršitev izpodbijanega sklepa.

2.3.8. Pogoji za odpust obveznosti stečajnega dolžnika

Ministrstvo spremlja izvajanje zakonodaje s področja insolvenčnega prava, pri čemer je treba uvodoma poudariti, da je tudi sicer pri urejanju tega področja nujno vedno tehtati učinke pravih na gospodarstvo in gospodarske subjekte, ki jim je tudi skladno z evropskimi pravili treba omogočiti možnost ponovnega začetka. Po drugi strani pa morajo biti pravila zapisana tako, da preprečujejo nepoštena ravnanja posameznikov, ki tekom teh postopkov zasledujejo druge cilje. Vzpostavitev instituta »odpust dolga« narekuje tudi Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepah za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o premembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti). Zato morajo države članice skladno z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti sprejeti ukrepe za zmanjšanje negativnih učinkov prezadolženosti ali insolventnosti na podjetnike, zlasti tako, da se po določenem obdobju omogoči popoln odpust dolgov in omeji trajanje sklepov o prepovedi opravljanja dejavnosti, izdanih v povezavi z dolžnikovo prezadolženostjo ali insolventnostjo. Države članice pa imajo možnost, da se odločijo o tem, kako se pridobi dostop do odpusta dolgov, vključno z možnostjo, da od dolžnika zahtevajo, da sam zaprosi za odpust.

V naš pravni sistem je institut osebnega stečaja in odpusta obveznosti prinesel Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) že v letu 2008. Ureditev osebnega stečaja in odpusta obveznosti, kot je veljala pred letom 2016, je dopuščala (stečajnim) dolžnikom tudi po naši oceni preširoke možnosti, da se v razmerju do svojih upnikov z nepoštenimi dejanji – neodplačnimi odsvojitvami premoženja – razbremenijo svojega dolga prek instituta odpusta obveznosti v višjem deležu, kot če bi svoje obveznosti izpolnjevali pošteno in vestno. Zato smo v letu 2016 pripravili spremembe stečajnega zakona, ki so šle v smeri zamejitve možnosti zlorabe instituta odpusta obveznosti in preprečiti dolžniku zmanjševanje in prikrivanje njegovega premoženja. V ta namen so bile z ZFPPIPP-G uzakonjene številne zakonske spremembe. Sistem ovir za odpust obveznosti je bil nadgrajen s splošnim pravilom, ki opredeljuje zlorabo pravice do odpusta obveznosti in tako sodišču v konkretnih primerih omogoča širše polje presoje upravičenosti dolžnika do odpusta obveznosti. Odpust obveznosti po zakonu predstavlja t.im. pravno dobroto, ki naj bi je bil na račun upnikov deležen le pošten in vesten stečajni dolžnik. V odločbi U-I-56/17-20, Up-335/17-25 z dne 4. 4. 2019 je rednim sodiščem pri presoji teh položajev začrtalo smer tudi Ustavno sodišče, ko je zapisalo, da je bistvo instituta odpusta obveznosti v iskanju pravičnega ravnovesja med pravicami upnikov prezadolženega dolžnika, katerih uveljavitev je ogrožena zaradi dolžnikovega slabega premoženjskega položaja, na eni strani in težo tega položaja za dolžnika na način upoštevanja vrednostne ocene njegovih ravnanj na drugi strani. Tako pri institutu odpusta obveznosti ne gre za pravico v običajnem civilnopravnem pomenu, temveč za pravno dobroto prezadolženi fizični osebi. Poleg navedene rešitve je novele ZFPPIPP-G prinesla še podaljšanje roka za vložitev ugovora proti odpustu obveznosti, prav tako se je podaljšalo tudi obdobje izpodbojnosti pravnih dejanj stečajnega

dolžnika s treh na pet let. Z namenom preprečiti dolžniku skrivanje premoženja, se je podaljšal rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti z dveh na tri leta. Za stečajnega dolžnika se je uvedla zakonska dolžnost sodelovanja s sodiščem in upraviteljem.

Čeprav tako že trenutna ureditev zagotavlja več pravnih varoval, katerih namen je onemogočiti morebitnim nepoštenim dolžnikom zlorabo pravice do odpusta obveznosti, pa upošteva navedeno stališče Ustavnega sodišča in glede na spremljanje izvajanja veljavnih zakonskih določb sodne prakse pripravljamo na ministrstvu v okviru novele ZFPPIPP-H spremembe, ki bodo usmerjene v še bolj jasn in strog (normativni) pogled na odpust obveznosti dolžnika. Rešitve gredo v smeri, da se poštenim in prizadevnim dolžnikom ne oteži možnosti ponovnega začetka, vendar pa to velja le za tiste dolžnike, ki tekom trajanja osebnega stečaja izkažejo resno prizadevanje, da v čim največji meri izpolnijo svoje obveznosti do upnikov. Dolžnikova dolžnost je, da si s svojimi aktivnostmi (ravanji) prizadeva za poplačilo upnikov tekom preizkusnega obdobja, sicer odpust obveznosti tudi upravičen in posledično tudi ne bi smel biti ni dovoljen. Če si stečajni dolžnik tekom preizkusnega obdobja torej v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nederarne ugodnosti, je takšno njegovo ravnanje v nasprotju z ravnanjem, ki se ga pričakuje od poštene in vestne osebe oziroma dolžnika, ki se je zaradi nesrečnih okoliščin znašel v takšni situaciji.

Hkrati se je potrebno zavedati in v okviru nadzorstvenih pristojnosti nad delom stečajnih upraviteljev tudi preverjati, ali ti res vestno in v skladu z določbami ZFPPIPP izvršujejo svoje naloge v postopkih osebnega stečaja. Namreč v skladu z določbo 402. člena ZFPPIPP ima v postopku odpusta obveznosti aktivno vlogo poleg upnikov tudi upravitelj, ki mora na podlagi podatkov, ki so mu dostopni, preveriti, ali obstaja katera koli ovira za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena tega zakona. Istočasno pa opravlja upravitelj tudi nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti dolžnika ter mora v primeru, če ugotovi, da obstaja ovira za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena ZFPPIPP ali da dolžnik krši svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena ZFPPIPP, vložiti ugovor proti odpustu obveznosti. Tak ugovor lahko upravitelj vloži do poteka preizkusnega obdobja, o njem pa odloči sodišče. V primeru, da upravitelj ne izpolnjuje svoje naloge glede ugotavljanja premoženja stečajnega dolžnika ali opušča vložitev ugovora zoper odpust obveznosti, kljub dejstvu, da je vedel ali moral vedeti, da te obstojijo, to lahko predstavlja disciplinsko kršitev in začetek uvedbe disciplinskega postopka.

2.3.9. Druge uskladitve z direktivo:

Evropski parlament in Svet evropske unije sta 20. 6. 2019 sprejela Direktivo (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti). Cilj navedene direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti določa okvire državam članicam, ki morajo dolžnikom omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetij, ki so sposobna preživeti. Glede na to, da se v vsebini Direktive prepletajo ukrepi »zgodnjih opozoril«, ki silijo v hitrejšo aktivnost prostovoljnega prestrukturiranja, in ukrepi prisilnega prestrukturiranja, ter naknadna možnost ponovnega začetka (»second chance«), se spreminjajo tako določbe, ki se nanašajo na finančno poslovanje podjetij, kot tudi določbe, ki določajo krajšo preizkusno dobo za odpust obveznosti v okviru postopka za odpust obveznosti.

Predlagane spremembe:

– **Zgodnje opozarjanje dolžnika na grozečo insolventnost:**

Skladno s členom 3 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti države članice zagotovijo, da imajo dolžniki dostop do enega ali več jasnih in preglednih orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo okoliščine, ki bi lahko privedle do verjetnosti insolventnosti, in lahko dolžnike opozorijo na potrebo po ukrepanju brez odlašanja. Za te namene lahko države članice uporabijo najnovejše informacijske tehnologije za uradna obvestila in komuniciranje. Orodja za zgodnje opozarjanje lahko glede na navedeno določilo direktive vključujejo naslednje:

(a) mehanizme opozarjanja, kadar dolžnik ne izvrši določene vrste plačil;

(b) svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo javne ali zasebne organizacije;

(c) spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, da se dolžnik opozori na negativni razvoj.

Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslABLJENA, pa bo postopek likvidacije bolj organiziran in učinkovit (prim. točko 22 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predlagatelj ocenjuje, da imajo poleg članov organov vodenja in nadzora družbe najboljši vpogled v poslovanje družbe prav osebe, ki zanjo opravljajo računovodske storitve ali storitve revidiranja. Zato je predlagano, da računovodja, revizor ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, poslovodstvo pisno opozoriti, če pri opravljanju svojih aktivnosti/nalog ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnosti ali je družba insolventna.

– **Ključne pogodbe:**

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti opozarja, da imajo lahko tedaj, ko dolžnik vstopi v postopek v primeru insolventnosti, nekateri dobavitelji pogodbene pravice, določene v tako imenovanih določbah ipso facto, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj zaradi insolventnosti, tudi če je dolžnik ustrezno izpolnil svoje obveznosti. Do uporabe ipso facto določb bi lahko prišlo tudi v primeru, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Kadar se takšne določbe uveljavljajo, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali v povezavi s kakršnim koli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasna odpoved negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. V takšnih primerih je torej nujno določiti, da se upnikom ne dovoli sklicevanje na določbe ipso facto, ki se nanašajo na pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitve ali kakršen koli podoben dogodek, povezan s prekinitvijo (točka 40 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Predčasna odpoved lahko ogrozi sposobnost podjetja, da med pogajanja o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar se nanaša na pogodbe za osnovne dobrine, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in storitve plačila s kartico. Države članice bi morale zato določiti, da upnikom, za katere velja prekinitve posameznih postopkov izvršbe in katerih terjatve so nastale pred prekinitvijo, dolžnik pa jih ni plačal, ne bi smelo biti dovoljeno, da med obdobjem prekinitve zadržijo izvajanje, odpovedo, pospešijo ali kakor koli drugače spremenijo ključne neizpolnjene pogodbe, če dolžnik še naprej izpolnjuje svoje obveznosti na podlagi takšnih pogodb, ki zapadejo v plačilo med obdobjem prekinitve. Neizpolnjene pogodbe so na primer zakupne in licenčne pogodbe, dolgoročne dobavne pogodbe in franšizne pogodbe (tč. 41 uvoda Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Skladno s 5. členom direktive morajo države članice zagotoviti, da dolžniki, ki uporabijo postopke preventivnega prestrukturiranja, ohranijo popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem. Skladno s šestim odstavkom člena 7 pa države članice lahko določijo, da se prekinitve posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za dogovore o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih, energetskih in blagovnih trgih, tudi v okoliščinah, kadar se člen 31(1) navedene direktive ne uporablja, če so taki dogovori izvršljivi na

podlagi nacionalnega insolvenčnega prava. Vendar se prekinitve uporablja za izvršbo terjatve upnika zoper dolžnika, ki izhaja iz izvedbe dogovora o pobotu. Pri tem se prvi pododstavek (kadar obveznost dolžnika, določena na podlagi nacionalnega prava, da vložil predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, nastane v času prekinitve posameznih postopkov izvršbe, se ta obveznost odloži za obdobje trajanja te prekinitve), ne uporablja za pogodbe za dobavo blaga, storitev ali energije, potrebne za poslovanje dolžnikovega podjetja, razen če imajo te pogodbe obliko pozicije, s katero se trguje na borznem ali drugem trgu, tako da se lahko kadar koli nadomesti po trenutni tržni vrednosti.

V skladu z navedenim je predlagana ureditev, ki preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji elektrike, vode, plina), odpovedali pogodbe, dobave ipd., dokler dolžnik med postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti, saj se je navedeno v praksi dostikrat izkazalo kot pomembna ovira za vodenje postopka prestrukturiranja in odpoved navedenih ključnih pogodb kot dodaten prispevek k poslabšanju položaja dolžnika.

– Obveznosti posloводства v primeru grozeče insolventnosti in insolventnosti:

Skladno s členom 19 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice zagotoviti, da tedaj kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje: (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov; (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Kljub navedeni določbi pa je iz uvoda direktive (tč. 70 in 71) razbrati, da je za nadaljnje spodbujanje preventivnega prestrukturiranja vendarle treba zagotoviti, da direktorji niso odvrnjeni od razumnih poslovnih presoj ali prevzema razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetij, ki so morda sposobna preživeti. Kadar se podjetje srečuje s finančnimi težavami, bi morali direktorji sprejeti ukrepe, s katerimi bi se izgube kar najbolj zmanjšale in bi se izognili insolventnosti, kot so: zagotovitev strokovnega svetovanja, med drugim tudi o prestrukturiranju in insolventnosti, na primer z uporabo orodij za zgodnje opozarjanje, kjer je to ustrezno; zaščita premoženja podjetja, da se zviša vrednost in prepreči izguba ključnega premoženja; upoštevanje strukture in funkcij podjetja, da se preuči sposobnost preživetja in zmanjšajo odhodki; podjetje se ne zaveže takim poslom, ki bi se lahko izpodbijali, razen če obstaja ustrezna poslovna utemeljitev; nadaljevanje poslovanja v okoliščinah, v katerih je to ustrezno, da se zviša poslovna vrednost podjetja; pogajanja z upniki in uvedba preventivnih postopkov prestrukturiranja. Kadar je dolžnik blizu insolventnosti, je pomembno tudi, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je potrebno zagotoviti, da se v takšnih okoliščinah direktorji izogonejo kakšnemu koli namernemu ali hudo malomarnemu ukrepanju, ki vodi do osebne koristi na račun deležnikov, in izogonejo odobritvam poslov pod tržno vrednostjo ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepošteno zagotovitve prednosti enemu ali več deležnikom. Države članice bi morale v skladu z navedenim imeti možnost, da zadevne določbe direktive uveljavijo z zagotovitvijo, da sodni ali upravni organi pri ocenjevanju tega, ali je direktor odgovoren za kršitve obveznosti skrbnega ravnanja, upoštevajo pravila o dolžnostih direktorjev iz te direktive. Namen te direktive ni vzpostaviti kakršno koli hierarhijo med različnimi strankami, katerih interese je treba ustrezno upoštevati. Vendar pa bi bilo treba državam članicam omogočiti, da prosto odločajo o takšni hierarhiji. Ta direktiva ne bi smela posegati v nacionalna pravila držav članic o postopkih odločanja v podjetju.

Upoštevaje navedeno predlagatelj na novo opredeljuje obveznosti posloводства v primeru grozeče insolventnosti in sicer tako, da se morajo posloводство in drugi organi družbe, v primeru, da družbi grozi insolventnost.

- izogibati se ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani,
- pri svojih odločitvah upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov,
- izogibati se ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.«.

Za primere, ko družba postane insolventna, pa se izrecno nalaga poslovodstvu, da v enem mesecu po nastanku insolventnosti vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti s čimer se spreminja dosedanja ureditev, po kateri je bilo poslovodstvo v primeru, če je družba postala insolventna, dolžno predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prim. 35. člen ZFPPIPP). V luči razmer ob razglasitvi epidemije COVID-19 pa je bil dodan dodaten rok za primer, če je razlog za insolventnost naravna nesreča (na primer poplava, plaz, potres) ali druge primerljive okoliščine (na primer epidemija). V takem primeru mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

Na novo je opredeljen nosilec obveznosti za primer, da družba postane insolventna. Tako mora v primeru, če družba nima poslovodstva, v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima poslovodstva.

– **Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja:**

Glede na tč. 32 do 37 uvoda Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti bi dolžniku moralo biti omogočeno, da izkoristi začasno prekinitve posameznih postopkov izvršbe, ki jo odobri sodni ali upravni organ ali je odobrena po zakonu, za podporo pogajanj o načrtu prestrukturiranja, da bi med trajanjem pogajanj lahko nadaljeval s poslovanjem ali vsaj ohranil vrednost svojega premoženja. Kadar tako določa nacionalno pravo, bi moralo biti tudi mogoče, da se prekinitve uporablja v korist tretjih oseb, ki nudijo jamstvo, vključno z garanti in izdajatelji zavarovanj. Države članice pa bi morale imeti možnost, da določijo, da sodni ali upravni organi ne odobrijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitve ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanje podpore za pogajanja. Podlagi za zavrnitev sta med drugim lahko premajhna podpora potrebne večine upnikov ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, dolžnikova dejanska nesposobnost, da plača dolgove, ko zapadejo v plačilo.

Glede trajanja prekinitve je v tč. 35 pojasnjeno, da bi se morala prekinitve posameznih zagotovilo pravično ravnatežje med pravicami dolžnika in pravicami upnikov, bi se morala prekinitve posameznih postopkov izvršbe uporabljati za največ štiri mesece. Vendar lahko zapletena prestrukturiranja zahtevajo več časa. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo, da v takšnih primerih sodni ali upravni organ lahko podaljša začetno obdobje prekinitve. Kadar sodni ali upravni organ ne sprejme odločitve o podaljšanju prekinitve, preden se ta izteče, bi morali učinki prekinitve prenehati, ko se izteče obdobje prekinitve. Zaradi pravne varnosti bi moralo biti skupno obdobje prekinitve omejeno na dvanajst mesecev. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo, da prekinitve traja za nedoločen čas, kadar dolžnik postane insolventen v skladu z nacionalnim pravom. Države članice bi morale imeti možnost, da se odločijo, ali za kratkoročno začasno prekinitve, dokler sodni ali upravni organ še odloča glede dostopa do okvira preventivnega prestrukturiranja, veljajo roki iz te direktive. (36) Da bi zagotovili, da upniki ne utrpijo nepotrebne škode, bi države članice morale določiti, da sodni ali upravni organi lahko odpravijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, če ta ne izpolnjuje več cilja podpore pogajanj, na primer če postane očitno, da potrebna večina upnikov ne podpira nadaljevanja pogajanj. Kadar države članice določijo takšno možnost, bi bilo treba prekinitve odpraviti tudi, če nepravilno škoduje upnikom. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da omejijo možnost

odprave prekinitve posameznih postopkov izvršbe na primere, v katerih upniki niso mogli izraziti svojega mnenja, preden je prekinitve začela veljati ali preden je bila podaljšana. Državam članicam bi prav tako moralo biti dovoljeno, da določijo minimalno obdobje, med katerim prekinitve ni mogoče odpraviti. Sodni ali upravni organi bi lahko pri ugotavljanju, ali obstaja nepravilna škoda za upnike, upoštevali, ali bo s prekinitvijo ohranjena skupna vrednost premoženja in ali dolžnik ravna v slabi veri ali z namenom povzročiti škodo oziroma ali na splošno ravna v nasprotju z upravičenimi pričakovanji vseh upnikov.

– **Vsiljenje odločitve sodišča pri prisilni poravnavi**

Po določbi člena 11 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je v zvezi z vsiljenjem odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja med drugim določeno, da države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu, kot je določeno v členu 9(6), in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:

(a) je skladen s členom 10(2) in (3);

(b) odobri ga je: (i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če temu ni tako, (ii) vsaj en od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bilo mogoče razumno domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;

(c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in

(d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.

Skladno z navedenim predlagatelj v 221.n členu dodaja nov tretji odstavek, ki določa, da lahko sodišče, ne glede na določbo, da je prisilna poravnava sprejeta, če je sprejeta v obeh razredih, na predlog dolžnika potrdi predlog prisilne poravnave, ki vsebuje ponudbo za prestrukturiranje zavarovanih terjatev (prvi odstavek 221.n člena), če je bila prisilna poravnava sprejeta s strani ločitvenih upnikov in ločitveni upniki na podlagi načrta finančnega prestrukturiranja ne prejmejo ali ohranijo več kot celotni znesek svojih terjatev ali deležev.

– **Skrajšanje preizkusne dobe v postopku odpusta obveznosti:**

Predlagatelj v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, skrajšuje preizkusno obdobje. Navedena direktiva v 21. členu določa, da države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začeni najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanju stečajne mase podjetnika. Državam članicam nalaga, da zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Brez poseganja v prvi pododstavek lahko države članice ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Države članice pa lahko skladno s tretjim odstavkom določijo, da popoln

odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov.

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbo petega in osmega odstavka 400. člena tako, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta in ne daljše od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti. Sodišče pa po predlagani spremenjeni določbi osmega odstavka na predlog upravitelja lahko določi preizkusno obdobje, ki je krajše od enega leta.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic predloga zakona bo opravljena naknadno po opravljeni javni in strokovni razpravi.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

/

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Pravo EU

Predlog zakona predstavlja uskladitev z Direktivo (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti). Več o vsebini Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je pojasnjeno pod naslovom 1. OCENA STANJA NA PODROČJU UREJANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM v točki 1.6. tega predloga.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Nemčija

Nemško ministrstvo za pravosodje je ob upoštevanju smernic evropske Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, okoliščin, povezanih s posledicami pandemije COVID-19, in preučitvi veljavnega nemškega zakona, namenjenega olajšanju postopkov prestrukturiranja družb²¹, v septembru 2020 objavilo osnutek predloga zakona o nadaljnjem razvoju prestrukturiranja in insolventnosti (Sanierungs- und Insolvenzrechtsfortentwicklungsgesetz – SanInsFoG), ki ureja nov samostojen postopek preventivnega prestrukturiranja ter spreminja nekatere določbe veljavne insolvenčne zakonodaje.

Predlagani SanInsFoG na področju prestrukturiranja družb omogoča dolžnikom²², ki imajo sedež v Nemčiji, in (še) niso insolventni, vendar je zanje verjetno, da bodo postali insolventni v naslednjih 24 mesecih (položaj grozeče insolventnosti), uporabo posebnega postopka preventivnega prestrukturiranja, v katerem dolžnik pripravi svoj načrt prestrukturiranja, ki bo zavezujoč tako za lastnike kapitala kot za upnike zavarovanih, nezavarovanih, finančnih in nefinančnih terjatev (izvzete so terjatve delavcev). Predlagani načrt prestrukturiranja je sprejet, če zanj glasuje 75 odstotna večina upnikov (po vrednosti terjatev tistih, ki glasujejo) v vsakem razredu terjatev. Pri tem upniki zavarovanih, nezavarovanih in podrejenih terjatev, terjatev za katere jamčijo hčerinske družbe ter lastniki kapitala glasujejo v ločenih razredih. Potrditev načrta prestrukturiranja s strani sodišča ni potrebna, vendar ima dolžnik vseeno možnost da načrt prestrukturiranja predloži v potrditev sodišču. V

²¹ Gesetz zur weiteren Erleichterung der Sanierung von Unternehmen (ESUG).

²² Z izjemo finančnih institucij.

primeru, da za potrditev načrta prestrukturiranja z glasovanjem ni dosežena potrebna večina, predlagani zakon omogoča, da sodišče načrt kljub temu potrdi, pri čemer gre za t.i. vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki z načrtom prestrukturiranja ne soglašajo. Takšno vsiljenje odločitve je dopustno le pod vnaprej določenimi pogoji, in sicer, da je za predlagani načrt prestrukturiranja glasovala večina vseh razredov upnikov, da je za upnike posameznega razreda pričakovati, da s potrditvijo načrta njihov položaj ne bo slabši, kot bi bil v primeru nesprejetja načrta, in da upniki posameznega razreda prejmejo poplačan ustrezen²³ delež terjatve, v vrednosti, skladni z načrtom prestrukturiranja.

V okviru postopka preventivnega prestrukturiranja lahko dolžnik z namenom, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja, sodišču poda predlog za prekinitve posameznih ali vseh postopkov izvršbe za čas do treh mesecev, z možnostjo podaljšanja do največ 8 mesecev. V primeru, da ima dolžnik že zapadle in neplačane obveznosti do delavcev, dobaviteljev, obveznosti iz naslova davkov in prispevkov ter v primeru, da v zadnjih treh letih dolžnik ni izpolnil svojih računovodskih obveznosti, je prekinitve postopkov izvršbe dopustna le, če je kljub navedenim okoliščinam mogoče pričakovati, da bo dolžnik sposoben uspešno izvesti prestrukturiranje ob upoštevanju interesov upnikov. Med trajanjem prekinitve postopkov izvršbe je začasno odložena tudi obveznost posloводства, da vloži predlog za uvedbo postopka zaradi insolventnosti. Prav tako lahko dolžnik predlaga sodišču, da odpove določene pogodbe, npr. najemne pogodbe, če je takšen predlog v skladu z načrtom prestrukturiranja.

Dolžnik tekom postopka prestrukturiranja ohrani nadzor nad svojim premoženjem in poslovanjem svojega podjetja, saj je sodelovanje sodišča in imenovanje upravitelja v predvidenem postopku preventivnega prestrukturiranja obvezno le v določenih primerih. Sodišče mora imenovati upravitelja, če načrt prestrukturiranja ogroža upnike, ki so male, srednje ali mikro družbe, v primeru odpovedi pogodb, prekinitve postopkov izvršbe in če je pričakovati, da bo prišlo do vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki z načrtom prestrukturiranja ne soglašajo (razen, če so med prizadetimi upniki le finančne institucije). Dolžnik ali upniki z 25 odstotno večino, ki glasujejo v posameznem razredu terjatev, pa lahko zahtevajo imenovanje upravitelja, da nadzoruje pripravo načrta prestrukturiranja in pogajanja. Dolžnik ima možnost predlagati sodišču, da vodi glasovanje o načrtu prestrukturiranja, potrdi predlagani načrt ali da poda mnenje o določenih vprašanjih, vedno pa je sodelovanje sodišča obvezno v primeru prekinitve postopkov izvršbe ali odpovedi pogodb.

Predlagani zakon uvaja tudi nekatere spremembe v zvezi z obveznostmi posloводства, ki mora primeru grozeče insolventnosti ravnati v korist upnikov, prav tako pa je posloводство ves čas zavezano spremljati dogajanje, ki bi lahko ogrozilo poslovanje, in sprejemati ustrezne ukrepe. V postopkih zaradi insolventnosti pa bodo mora dolžniki, ki še naprej vodijo svoje poslovanje, pripraviti načrt poslovanja, ki bo med drugim vključeval ukrepe, s katerimi namerava dolžnik v prihodnje preprečiti razloge, ki so privedli do insolventnosti, ter predstaviti finančni načrt, iz katerega izhaja pozitivni izvid poslovanja za naslednjih šest mesecev.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2. Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

²³ Delež vrednosti poplačila terjatve je ustrezen, če noben upnik ne prejme več, kot je celotna vrednost njegove terjatve, noben upnik v nižjem ali enakem razredu ne dobi večjega poplačila, kot prizadeti upnik, in noben upnik podrejene terjatve, dolžnik ali lastnik kapitala ne dobi dodatnega poplačila.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

/

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

/

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

/

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US, 63/16 – ZD-C, 54/18 – odl. US in 69/19 – odl. US) se v 1. členu za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. postopka zaradi grozeče insolventnosti,«.

Dosedanji 2. in 3. točka postaneta 3. in 4. točka.

2. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

»2. člen
(prenos in izvajanje predpisov EU)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo:

1. Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17.12.2009, str.1),
2. Direktiva 2001/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju kreditnih institucij (UL L št. 125 z dne 5. maja 2001, str. 15) in
3. Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti) (UL L št. 172 z dne 26. junija 2019, str. 18).«.

(2) S tem zakonom se podrobneje ureja izvajanje Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L št 141 z dne 5. junija 2015, str. 19; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/848).«.

3. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen
(kratice drugih zakonov)

V tem zakonu so uporabljene naslednje kratice drugih zakonov:

1. OZ je Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu,
2. ZD je Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu,

3. ZGD-1 je Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu,

4. ZIZ je Zakon o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US in 66/19 – ZDavP-2M), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu,

5. ZNVP je Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 75/15, 74/16 – ORZNVP48, 5/17, 15/18 – odl. US in 43/19), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu,

6. ZSReg je Zakon o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17 in 16/19 – ZNP-1), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu,

7. ZZK-1 je Zakon o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 58/03, 37/08 – ZST-1, 45/08, 28/09, 25/11, 14/15 – ZUUJFO, 69/17, 11/18 – ZIZ-L in 16/19 – ZNP-1), v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu.«.

4. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a
(postopka zaradi grozeče insolventnosti)

Postopka zaradi grozeče insolventnosti sta:

1. postopek preventivnega prestrukturiranja in
2. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

5. člen

V 5. členu se v prvem odstavku v 2. točki besedilo »postopek poenostavljene prisilne poravnave« nadomesti z besedilom »postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo«.

6. člen

Za 13. členom se doda nov 13.a člen, ki se glasi:

»13.a člen
(grozeča insolventnost)

Grozeča insolventnost je položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolžnik postal insolventen.«.

7. člen

Za 24.b členom se doda nov 24.c člen, ki se glasi:

»24.c člen
(ključne pogodbe dolžnika)

(1) Ključna pogodba dolžnika je pogodba, katere izvajanje je potrebno za nemoteno delovanje podjetja dolžnika, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitev bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti.

(2) Pogodbeni stranki ključne pogodbe ni dovoljeno, da bi zaradi začetka postopka zaradi grozeče insolventnosti ali insolventnosti ali zaradi dejstva, da dolžnik ni plačal dolgov, ki so nastali pred prekinitvijo, zadržala izvajanje, odpovedala ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenila pogodbo.«.

8. člen

V 30. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Računovodja, revizor ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe mora poslovodstvo pisno opozoriti, če pri opravi svojih aktivnosti ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnosti ali je družba insolventna.«.

Dosedanji četrti do sedmi odstavek postanejo peti do osmi odstavek.

9. člen

Naslov oddelka 2.2 se spremeni tako, da se glasi:

»**Oddelek 2.2: Obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta pri nastanku grozeče insolventnosti in insolventnosti**«.

10. člen

Za 33. členom se doda nov 33.a člen, ki se glasi:

»33.a člen
(obveznosti ob nastanku grozeče insolventnosti)

Če družbi grozi insolventnost, morajo poslovodstvo in drugi organi družbe:

- izogibati se ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani,
- pri svojih odločitvah upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov,
- izogibati se ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.«.

11. člen

V 34. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Prepovedi iz prvega in tretjega odstavka tega člena trajajo:

1. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 38. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti: do začetka tega postopka,
2. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.«.

12. člen

V 35. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če družbi grozi insolventnost, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku razlogov iz drugega odstavka tega člena pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja. Če ima družba

nadzorni svet, mora poslovodstvo v tem roku poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja predložiti nadzornemu svetu.«.

V drugem odstavku se v 2. točki beseda »insolventnost« nadomesti z besedami »nastop grozeče insolventnosti«.

V tretjem odstavku se v 1. točki besedilo »potrebni za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bi družba znova« nadomesti z besedilom »da bo družba«. V 3. točki se črta beseda »insolventnosti«.

V šestem odstavku se v 1. točki besedilo »je družba insolventna« nadomesti z besedilom »družbi grozi insolventnost«.

13. člen

38. člen se spremeni tako da se glasi:

»38. člen
(obveznost ob nastopu insolventnosti)

(1) Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti.

(2) Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

(3) Če družba nima poslovodstva, mora v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima poslovodstva.«.

14. člen

V 39. členu se prvi odstavek črta.

Dosedanji drugi odstavek postane besedilo člena.

15. člen

Za 40. členom se doda nov 40.a člen, ki se glasi:

»40.a člen
(prepoved izplačila dobička in vračila vplačil delničarjem po potrjeni prisilni poravnavi)

(1) Dokler dolжник ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, družba ne sme opraviti izplačila dobička, rednega zmanjšanja osnovnega kapitala z izplačilom delničarjem oziroma vračila naknadnih vplačil družbenikom, vračila posojil družbenikom, četudi so ta zavarovana, ali drugih izplačil v korist družbenikov.

(2) Za kršitev prepovedi iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe ZGD-1 o vračilu prepovedanih izplačil družbenikom.«.

16. člen

Naslov oddelka 2.3: se spremeni tako, da se glasi:

»Oddelek 2.3: Postopek zaradi grozeče insolventnosti«.

17. člen

V 44.u členu se v prvem odstavku v 5. točki črta besedilo »do višine minimalne plače«.

18. člen

Naslova 3. poglavja in oddelka 3.1 se spremenita tako, da se glasita:

»3. poglavje: SKUPNA PRAVILA O POSTOPKU SODNEGA PRESTRUKTURIRANJA ZARADI GROZEČE INSOLVENTNOSTI IN O POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI

Oddelek 3.1: Temeljna pravila o postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti in o postopkih zaradi insolventnosti«.

19. člen

V 48.a členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Sodna poravnava se v primeru uspešno zaključenega postopka mediacije sklene pred sodiščem, ki je izdalo sklep o napotitvi na mediacijo iz drugega odstavka tega člena.«.

20. člen

V 48.b členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Stranke mediacijskega postopka lahko sklenejo sodno poravnavo pred sodiščem, ki bi bilo pristojno za odločitev o tožbi iz prvega odstavka tega člena. O sklenitvi sporazuma morajo stranke mediacijskega postopka v treh dneh od sklenitve sporazuma obvestiti sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.«.

V šestem odstavku se številka »30« nadomesti s številko »60«.

21. člen

V 50. členu se za prvim odstavkom dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ni dovoljeno voditi, če ima dolžnik neplačane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ. Šteje se, da dolžnik nima izpolnjenih obveznosti iz tega odstavka, tudi kadar nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač ter obračunov davka na dodano vrednost za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge.

(3) Dolžnik mora predlogu za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti priložiti potrdilo davčnega organa, da so izpolnjene obveznosti iz prejšnjega odstavka, ki ob vložitvi predloga za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne smeta biti starejši od 15 dni.«.

22. člen

V 60. členu se v drugem odstavku v 3. točki za besedilom »pred začetkom postopka zaradi insolventnosti« doda vejica in besedilo »tudi če ti še niso odmerjeni«.

23. člen

V 87. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Upniški odbor ima zaradi uresničevanja svojih pravic, izvajanja svojih pristojnosti in nadzora nad delom upravitelja v zvezi z izvajanjem njegovih nalog in pristojnosti pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku, ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Upravitelj lahko zavrne vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku, če gre za poslovno skrivnost in bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali za stečajni postopek.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

24. člen

V 106. členu se v četrtem odstavku za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. vpogleda v elektronski vpisnik in vloge ter dokumente v spisu postopka zaradi insolventnosti, v katerem je imenovan upravitelj,«.

Dosedanji 2. in 3. točka postaneta 3. in 4. točka.

25. člen

V 108. členu se v drugem odstavku v 4. točki besedilo »s strokovno izobrazbo iz 3. točke tega odstavka« nadomesti z besedilom »s področja prava in ekonomije«.

V četrtem odstavku se 2. in 3. točka spremenita tako, da se glasita:

»2. če je bilo vlagatelju zahteve že odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, pa od dneva odvzema dovoljenja še ni preteklo pet let, ali

3. če je vlagatelju zahteve že prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja po 5. točki četrtega odstavka 109. člena tega zakona, pa od dneva prenehanja veljavnosti dovoljenja še ni preteklo pet let, ali«.

26. člen

V 109. členu se v četrtem odstavku v 5. točki in v šestem odstavku črta beseda »trajnega«.

27. člen

V 111. členu se šesti in sedmi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(6) Spremembo izbire sodišča iz 1. in 2. točke četrtega odstavka tega člena mora ministrstvo, pristojno za pravosodje, vpisati v seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča najkasneje v 30 dneh po prejemu upraviteljeve vloge.

(7) Sprememba izbire sodišča iz 1. in 2. točke četrtega odstavka tega člena začne učinkovati z vpisom spremembe v seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča, pri čemer sprememba izbire iz 1. točke četrtega odstavka tega člena ne vpliva na pristojnosti in naloge osebe v postopkih, v katerih je bila imenovana za upravitelja pred začetkom učinkovanja spremembe izbire.«.

28. člen

V 120.h členu se v prvem odstavku v 1. točki črta besedilo »v postopku zaradi insolventnosti«, v 3. točki pika nadomesti z vejico in se doda nova 4. točka, ki se glasi:

»4. če s svojim ravnanjem ovira ali drugače onemogoča nadzor nad svojim delom, ki ga opravlja pristojni organ.«.

V drugem odstavku se v 3. točki besedilo »iz 1. točke« nadomesti z besedilom »iz 1. in 4. točke«.

29. člen

V 120.i členu se v prvem odstavku v 3. točki črta beseda »trajni«.

30. člen

V 120.l členu se v šestem odstavku črta beseda »trajnega«.

31. člen

V 120.o členu se v prvem odstavku besedilo »izrečen pogojni ali trajni odvzem pravice« nadomesti z besedilom »izrečen odvzem pravice ali pogojni odvzem pravice«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Po pravnomočno zaključenem disciplinskem postopku minister, pristojen za pravosodje, s pravnomočno odločbo seznanj sodišče, pred katerim se vodi postopek zaradi insolventnosti, v katerem je upravitelj storil disciplinsko kršitev.«.

32. člen

V 121. členu se v drugem odstavku črta besedilo »in ne vložiti revizije«. Doda se nov drugi stavek, ki se glasi: »Revizija je dovoljena pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek, samo zoper sklep, izdan na drugi stopnji, s katerim se postopek zaradi insolventnosti pravnomočno konča, ter zoper sklep o odpustu obveznosti in sklep o zavrnitvi predloga za odpust obveznosti.«.

Za tretjim se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Ne glede na prejšnja odstavka v času trajanja ukrepov, določenih z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, uvedenih ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob večjih epidemijah ali podobnih večjih izrednih dogodkih, sodišče obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom. Stranka

mora ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo roka ali za izostanek z naroka.«.

33. člen

V 122. členu se za enajstim odstavkom doda nov dvanajsti odstavek, ki se glasi:

»(12) Pravila iz tega člena se smiselno uporabljajo tudi za objave v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

34. člen

V 122.a členu se v drugem odstavku v 4. točki beseda »Davčni« nadomesti z besedo »Finančni«.

V 5. točki se besedilo »Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije« nadomesti z besedilom »Državnemu odvetništvu Republike Slovenije«, besedilo »Državno pravobranilstvo Republike Slovenije« z besedilom »Državno odvetništvo Republike Slovenije« ter pika na koncu z vejico.

Za 5. točko se doda nova 6. točka, ki se glasi:

»6. notarjem, ki te podatke potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja notariat.«.

35. člen

Za 123.a členom se doda nov 123.b člen, ki se glasi:

»123.b člen
(videokonferenčni narok)

(1) Sodišče lahko odloči, da bo opravilo narok prek videokonference, če se s tem strinjajo stranke postopka ali če izvedbe naroka glede na okoliščine zadeve ni mogoče izvesti drugače.

(2) Sklep iz prejšnjega odstavka se vroči strankam skupaj z vabilom na narok, v katerem sodišče določi način preverjanja identitete skupaj s podatki in navodili za uporabo videokonferenčnega sistema.

(3) Zoper sklep iz prejšnjega odstavka ni posebne pritožbe.«.

36. člen

V 129. členu postane besedilo člena prvi odstavek.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek je dolžnik dolžan upniku povrniti stroške, ki so mu nastali z utemeljeno pritožbo ali drugo zahtevo za sodno varstvo.«.

37. člen

V 132. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečaja v skladu z 237. členom tega zakona, izvršilno sodišče na predlog dolžnika odloži izvršbo za to obdobje.«.

38. člen

Za 132. členom se dodata naslov novega oddelka 3.8.a in 132.a člen, ki se glasita:

»**Oddelek 3.8.a: Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja**

132.a člen

(uporaba pravil glede vpliva začetka postopka zaradi insolventnosti na začete postopke izvršbe ali zavarovanja)

(1) Pravila, določena v oddelku 3.8, ki se uporabljajo za postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi sodišče, se uporabljajo tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti, pri čemer prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja lahko traja največ štiri mesece. Po poteku roka iz prejšnjega stavka se postopki izvršbe ali zavarovanja nadaljujejo, razen če sodišče odloči, da se prekinitve podaljša.

(2) Sodišče lahko na predlog dolžnika ali upnika podaljša trajanje prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali odobri novo prekinitve postopka, če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek ali obstojijo okoliščine, da bo dogovor ukrepov o načrtu prestrukturiranja lahko dosežen v času odobrene prekinitve in če nadaljevanje prekinitve postopka izvršbe ne škoduje pravicam ali interesom katere koli prizadete stranke. Sodišče lahko za mnenje o predlogu za podaljšanje prekinitve ali novo prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja pozove upravitelja.

(3) Celotno trajanje prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji, ne sme presegati 12 mesecev.

(4) Pravila iz prejšnjih odstavkov se ne uporabljajo za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja.«.

39. člen

V 152. členu se v šestem odstavku besedilo »četrtim odstavku 192. člena« nadomesti z besedilom »šestim odstavku 192. člena«.

40. člen

V 172. členu se v 5. točki črta besedilo »do višine minimalne plače«.

41. člen

V 177. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Če je za presojo ugovornih razlogov iz 172. člena tega zakona potreben dokaz z izvedencem, sodišče za izvedenca imenuje pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij.«.

42. člen

V 179. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če sodišče na ugovor upnika odloči po tretjem odstavku tega člena, se stroški upnika v zvezi z ugovorom plačajo v skladu z drugim odstavkom 289. člena tega zakona.«.

43. člen

V 192. členu se za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Če sodišče do poteka roka iz drugega odstavka tega člena ne prejme obvestila insolventnega dolžnika iz prejšnjega odstavka ali če temu obvestilu niso priložene listine iz 1. in 2. točke tretjega odstavka tega člena, sodišče dolžniku naloži, da v treh delovnih dneh predloži obvestilo in listine iz tretjega odstavka tega člena.

(5) Sklep iz četrtega odstavka tega člena mora sodišče izdati v osmih dneh po poteku roka iz drugega odstavka tega člena in o sklepu obvestiti upniški odbor.«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek, se v 1. točki druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– insolventni dolžnik tudi v roku iz četrtega odstavka tega člena ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka tega člena in«.

V 2. točki se v prvi alineji črta besedilo »2. točke«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se beseda »četrtega« nadomesti z besedo »šestega«.

44. člen

V 199.a členu se v devetem odstavku v 1. točki besedilo »prvi do tretji odstavek 192. člena« nadomesti z besedilom »tretji do peti odstavek 192. člena«.

Enajsti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(11) Če je insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in niti poslovodstvo insolventnega dolžnika niti upniški odbor v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena ali niti v roku iz četrtega odstavka 192. člena tega zakona sodišču ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka 192. člena tega zakona, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.«.

45. člen

V 199.b členu se v sedmem odstavku besedilo »tretji odstavek 192. člena« nadomesti z besedilom »tretji do peti odstavek 192. člena«.

46. člen

V 200. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe ali položaj ožje povezane osebe. Omejitev iz prejšnjega stavka sodišče presoja na dan začetka postopka prisilne poravnave.«.

Za četrtrim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) V primeru odstopa terjatve novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če obstoji omejitev iz prejšnjega odstavka. Na ugovor upnika ali upravitelja nima pravice glasovati o prisilni poravnavi tudi upnik, ki je terjatev pridobil od osebe iz prejšnjega odstavka eno leto pred začetkom prisilne poravnave.«.

Dosedanja peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

47. člen

Naslov oddelka 4.7 se spremeni tako, da se glasi:

»**Oddelek 4.7: Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo**«.

48. člen

221.a do 221.g člen se nadomestijo z novima 221.a in 221.b členom, ki se glasita:

»221.a člen

(uporaba posebnih pravil za prisilne poravnave za malo gospodarstvo)

Posebna pravila za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo se lahko uporabijo, če je dolžnik gospodarska družba ali podjetnik, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb in če višina vseh njegovih obveznosti ne presega 350.000 eurov.

221. b člen

(posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo)

(1) Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo ni treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona, poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona, poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika pa ni treba priložiti ocenjene vrednosti premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, če zavarovane terjatve niso predmet prisilnega prestrukturiranja. Predlogu pa mora dolžnik priložiti izjavo, da poročilo resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje.

(2) Sodišče na predlog upnika lahko naloži dolžniku, da preveri poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika revizor in da se izdelava poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja. Če revizor ali pooblaščen ocenjevalec podjetij v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ugotovi bistveno odstopanje finančnega položaja in poslovanja dolžnika, strošek pregleda in izdelave poročila revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij bremeni dolžnika.

(3) V postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo se ne uporabljajo 181. člen, 2. točka tretjega odstavka 182. člena in 2. točka tretjega odstavka 185.a člena tega zakona.

(4) Poleg terjatev iz 213. člena tega zakona prisilna poravnava za malo gospodarstvo ne učinkuje tudi na terjatve za plačilo davkov, kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek, razen če je Republika Slovenija kot upnica glasovala za potrditev prisilne poravnave.

(5) Če sodišče v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo na ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave v skladu s šestim odstavkom 177. člena tega zakona imenuje izvedenca, se za izvedensko mnenje smiselno uporablja 146. člen tega zakona.«.

49. člen

V naslovu oddelka 4.8 se besedilo »nad majhno, srednjo ali veliko družbo« nadomesti z besedilom »nad kapitalsko družbo«.

V naslovu pododdelka 4.8.1 se črtajo besede »nad majhno, srednjo ali veliko družbo« nadomesti z besedilom »nad kapitalsko družbo«.

50. člen

V 221.h členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, se uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalске družbe.«.

51. člen

V 221.j členu se v prvem odstavku črta beseda »finančnih«.

V tretjem odstavku se v 2. točki v drugi in tretji alineji črta beseda »finančnih«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Sodišče mora dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja.«.

Osmi odstavek, ki postane deveti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(9) Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave se smiselno uporabljajo določbe 235. člena, drugega do sedmega odstavka 239. člena in 240. člena tega zakona.«.

Dosedanja deveti in deseti odstavek postaneta deseti in enajsti odstavek.

52. člen

V 221.n členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Sodišče lahko, ne glede na določbo 3. točke drugega odstavka tega člena, na predlog dolžnika potrdi predlog prisilne poravnave iz prvega odstavka tega člena, če je bila prisilna poravnava sprejeta s strani ločitvenih upnikov in ločitveni upniki na podlagi načrta finančnega prestrukturiranja ne prejmejo ali ohranijo več kot celotni znesek svojih terjatev ali deležev.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek postanejo četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

53. člen

Za 221.z členom se dodajo naslov novega oddelka 4.9, 221.aa člen in 221.ab člen, ki se glasijo:

»**Oddelek 4.9: Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti**

221.aa člen

(temeljna pravila postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti)

(1) Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je dovoljeno voditi, če pri dolžniku obstoji grozeča insolventnost.

(2) Za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se poleg pravil, ki urejajo postopek zaradi grozeče insolventnosti smiselno uporabljajo tudi splošna pravila zaradi insolventnosti in pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave.

(3) Ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, se poleg smiselne uporabe razlogov iz 172. člena tega zakona lahko vloži tudi, če je dolžnik insolventen ali če dolžniku insolventnost ne grozi. Če sodišče ugovoru ugodi, ker je dolžnik insolventen, mora poslovodstvo v roku treh delovnih dni po pravnomočnosti odločitve o ugovoru vložiti predlog po 38. členu tega zakona.

(4) Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika iz 142. člena tega zakona mora namesto likvidacijske vrednosti sredstev vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjetja.

(4) V postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 199.a člen, 199.b člen, 199.d in 221.i do 221.l člen tega zakona.

221.ab člen

Dolžnik tri leta po neuspešno zaključenem postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne sme začeti novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

54. člen

V 233. členu se za osmim odstavkom dodata nova deveti in deseti odstavek, ki se glasita:

»(9) Če v primeru iz drugega in sedmega odstavka tega člena vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka tega člena v dobro proračuna sodišča, so osebe, ki so bili člani poslovodstva v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, solidarno odgovorni za plačilo teh stroškov.

(10) Sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka tega člena, je izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase.«.

55. člen

V 234. členu se v tretjem odstavku besedilo »družbenik dolžnika« nadomesti z besedilom »osebno odgovorni družbenik dolžnika«.

V četrtem odstavku se besedilo »Družbenik dolžnika« nadomesti z besedilom »Osebno odgovorni družbenik dolžnika«.

56. člen

V 237. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, sodišče skladno s prejšnjimi odstavki odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka za štiri mesece.«.

57. člen

V 238. členu se v prvem odstavku v 2. točki v prvi alineji za besedo »vložki« doda besedilo »ali drugimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ali z zadostnim obsegom poslovanja«.

58. člen

V 239. členu se v šestem odstavku besedilo »iz tretjega odstavka tega člena« nadomesti z besedilom »iz petega odstavka tega člena«.

59. člen

V 242. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, sodišče ta sklep vroči tudi osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu.«.

60. člen

V 248. členu se za četrtem odstavkom dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, sodišče po poteku odpovednega roka na predlog upravitelja izda sklep, s katerim najemniku naloži, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju.

(6) Pravnomočni sklep iz petega odstavka tega člena je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine proti najemniku in drugim osebam, ki uporabljajo to nepremičnino skupaj z najemnikom ali ki jim je najemnik drugače omogočil tako uporabo.«.

61. člen

V 269. členu postane besedilo člena prvi odstavek.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je pred uvedbo stečajnega postopka nad stečajnim dolžnikom že tekel drug postopek zaradi insolventnosti, se čas trajanja tega postopka ne šteje v obdobje izpodbojnosti iz prvega odstavka tega člena.«.

62. člen

V 285. členu se v 6. točki besedilo »četrtem odstavku 192. člena« nadomesti z besedilom »šestem odstavku 192. člena«.

63. člen

V 291. členu se za petim odstavkom dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»(6) Če se podatki iz četrtega odstavka tega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, imajo upravitelji pravico do

neposrednega elektronskega dostopa, ki ga vključno z omogočanjem ustreznega prenosa podatkov zagotovi upravljavec evidenc, registrov ali javnih knjig.

(7) Zbornica upraviteljev sklene z upravljavcem dogovor, s katerim se natančneje opredelijo tehnični pogoji za vzpostavitev neposrednega elektronskega dostopa. Če se ti podatki obdelujejo v javnem sektorju ali osebah javnega prava, je dostop do njih brezplačen, če pa se ti podatki obdelujejo pri osebah zasebnega prava, zbornica upraviteljev z upravljavcem z dogovorom določi tudi višino finančnega nadomestila za vzpostavitev in vzdrževanje neposrednega elektronskega dostopa.«.

64. člen

V 296. členu se v šestem odstavku v 4. točki črta besedilo »v davčnem postopku, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka,«.

65. člen

V 299. členu se v četrtem odstavku pika nadomesti z vejico in doda besedilo »upnika pa bremenijo vsi stroški, ki so v zvezi s prodajo tega premoženja nastali do prijave izločitvene pravice.«.

66. člen

V 300. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če je terjatev prerekal drug upnik, mora ta vložiti tožbo iz prvega odstavka tega člena glede neobstoja prerekanе terjatve proti upniku, katerega terjatev je prerekal, pri čemer mora upnik, zoper katerega je tožba vložena, dokazati obstoj terjatve.«.

67. člen

V 301. členu se za osmim odstavkom doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Terjatev upnika za povrnitev stroškov takšnega postopka se poplača po pravilih o plačilu terjatev upnikov.«.

68. člen

V 310. členu se v tretjem odstavku besedilo »njegova izločitvena pravica preneha« nadomesti z besedilom »se zanj smiselno uporabljajo pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona«.

69. člen

V 311. členu se v tretjem odstavku besedilo »njegova izločitvena pravica preneha« nadomesti z besedilom »se zanj smiselno uporabljajo pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona«.

70. člen

V 326. členu se za napovednim stavkom doda nova 1. točka, ki se glasi:

»1. vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku,«.

Dosedanji 1. in 2. točka postaneta 2. in 3. točka.

71. člen

Za 326. členom se doda nov 326.a člen, ki se glasi:

»326.a člen
(spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku)

(1) Vrhovno sodišče Republike Slovenije za namen pregledne in uspešne prodaje v stečajnem postopku vzpostavi, upravlja in vzdržuje spletni iskalnik prodaj premoženja, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih merilih:

- vrsta stvari (npr. premičnine, nepremičnine, premoženjske pravice, prodaja poslovne celote),
- čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba ali naslov, na katerega pošljejo ponudbe, če se prodaja opravlja na način zbiranja zavezujočih ponudb,
- navedbo upravitelja in opravilno številko stečajnega postopka.«.

72. člen

V 329. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika se lahko sklene samo na podlagi javne dražbe, spletne javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, če ni v četrtem odstavku tega člena drugače določeno.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Spletna javna dražba poteka na način, kot spletno javno dražbo določa zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje.«.

73. člen

V 330. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico, ki je bila prerekana, prodaje premoženja, ki je predmet te izločitvene pravice, ni dovoljeno začeti:

1. če izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, dokler njegov zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona ni pravnomočno zavržen ali
2. če izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, do izteka tega roka.«.

74. člen

V 341. členu se v šestem odstavku na koncu stavka pika nadomesti z vejico in doda besedilo »razen če je kupnina plačana z najemom kredita z zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe.«.

75. člen

V 342. členu se v drugem odstavku za prvim stavkom doda besedilo, ki se glasi: »Šteje se, da je kupnina plačana, tudi če je v hrambi pri notarju, pod pogojem, da je notar dolžan denarna sredstva nakazati na fiduciarni denarni račun upravitelja po pravnomočnosti sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu. Notar je dolžan potrdilo o hrambi kupnine posredovati upravitelju in sodišču. Sodišče notarju po pravnomočnosti vroči sklep o izročitvi nepremičnine kupcu.«.

Za drugim odstavkom se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Če kupec za plačilo kupnine najame kredit, lahko na podlagi sklepa sodišča o soglasju k sklenitvi prodajne pogodbe kupec podpiše notarski sporazum o zastavi nepremičnine, ki učinkuje pod odložnim pogojem, da sklep o izročitvi nepremičnine kupcu postane pravnomočen. Notar je predlog za vpis hipoteke v zemljiško knjigo dolžan vložiti po pravnomočnosti sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu.

(4) Če sklep o izročitvi nepremičnine kupcu ni pravnomočen po preteku šestih mesecev od dneva, ko je oseba, ki je zagotovila hrambo denarnih sredstev pri notarju, ta sredstva vplačala, lahko ta oseba zahteva vračilo vplačanih sredstev (rok hrambe).«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo peti, šesti in sedmi odstavek.

76. člen

V 344. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je premoženje, ki se prodaja, predmet predkupne pravice, lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek tega člena s pritožbo izpodbija:

1. v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona,
2. v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prvega odstavka« črta.

77. člen

V 355. členu se v tretjem odstavku črta 3. točka. Dosedanje 4. do 8. točka postanejo 3. do 7. točka.

78. člen

V 377. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Sodišče pošlje pravnomočen sklep o končanju stečajnega postopka nad pravno osebo, ki je proračunski uporabnik, Upravi Republike Slovenije za javna plačila zaradi izključitve iz registra proračunskih uporabnikov.«.

79. člen

V 383. členu se v drugem odstavku v 1. točki za besedilom »tretji odstavek 232. člena,« doda besedilo »deveti in deseti odstavek 233. člena,«.

80. člen

V 384. členu se za enajstim odstavkom dodata nova dvanajsti in trinajsti odstavek, ki se glasita:

»(12) Če se podatki iz osmega odstavka tega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, imajo upravitelji pravico do neposrednega elektronskega dostopa, ki ga vključno z omogočanjem ustreznega prenosa podatkov zagotovi upravljavec evidenc, registrov ali javnih knjig.

(13) Zbornica upraviteljev sklene z upravljavcem dogovor, s katerim se natančneje opredelijo tehnični pogoji za vzpostavitev neposrednega elektronskega dostopa. Če se ti podatki obdelujejo v javnem

sektorju ali osebah javnega prava je dostop do njih brezplačen, če pa se ti podatki obdelujejo pri osebah zasebnega prava, zbornica upraviteljev z upravljavcem z dogovorom določi tudi višino finančnega nadomestila za vzpostavitev in vzdrževanje neposrednega elektronskega dostopa.«.

81. člen

V 395. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Če dolžnik v roku iz drugega odstavka tega člena ne izprazni stanovanja ali stanovanjske hiše in je ne izroči upravitelju, mora upravitelj v imenu stečajne mase predlagati prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka tega člena.«.

82. člen

Za 396. členom se doda nov 396.a člen, ki se glasi:

»396.a člen
(smrt stečajnega dolžnika)

Če stečajni dolžnik po začetku postopka osebnega stečaja umre, se postopek osebnega stečaja nadaljuje nad stečajno maso, na dediče stečajnega dolžnika pa preide terjatev do ostanka stečajne mase po poplačilu terjatev upnikov.«.

83. člen

V 399. členu se v prvem odstavku za besedilom »tisti del njegovih obveznosti, ki jih« doda besedna zveza »kljub prizadevanju«.

V drugem odstavku se v 2. točki druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona razen, če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku ali«.

V tretjem odstavku se za besedilom »osebnega stečaja« doda vejica in besedilo »ravnanj in prizadevanj za poplačilo upnikom tekom preizkusnega obdobja«.

V četrtem odstavku se na koncu 5. točke črta pika in doda beseda »ali« ter nova 6. točka, ki se glasi: »6. če si stečajni dolžnik tekom preizkusnega obdobja v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti.«.

84. člen

V 400. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta in ne daljše od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti.«.

V osmem odstavku se besedilo »krajše od dveh let« nadomesti z besedilom »krajše od enega leta«.

85. člen

V 435. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je bil postopek izbrisa začel na podlagi izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, je ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila ali manjkajoče podatke iz letnega poročila, ki jih še ni predložila.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedilom »tega zakona in« doda besedilo »je ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa vložila pravna oseba ali družbenik«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Če je bil postopek izbrisa začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, lahko upnik v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da ni podan izbrisni razlog iz 1. točke prvega odstavka 427. člena tega zakona.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

86. člen

V 485. členu se v prvem odstavku besedilo »Uredba 1346/2000« nadomesti z besedilom »Uredba 2015/848«.

87. člen

V 486. členu se v prvem odstavku besedilo »16. in 17. členu Uredbe 1346/2000« nadomesti z besedilom »19. in 20. členu Uredbe 2015/848«.

88. člen

V 487. členu se besedilo »16. in 17. členu Uredbe 1346/2000« nadomesti z besedilom »19. in 20. členu Uredbe 2015/848«.

89. člen

V 489.a členu se v prvem odstavku v 1. točki številka »35.« nadomesti s številko »36.«.

90. člen

V 491. členu se v prvem odstavku besedilo »ob začetku stečajnega postopka« nadomesti z besedilom »zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Z globo od 300 do 1.200 eurov se kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.«.

91. člen

V 492. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Prekrškovni organ je upravičen v obsegu, potrebnem za odločanje v postopkih o prekrških iz prvega odstavka tega člena, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva, poslovnega registra in podatkov, ki jih vodijo drugi upravljavci osebnih podatkov.«.

92. člen

Za 492. členom se doda nov 492.a člen, ki se glasi:

»492.a člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Po veljavnem 1. členu ZFPPIPP zakon ureja: 1. finančno poslovanje pravnih oseb, 2. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter 3. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb. Glede na predlagane spremembe v zvezi z odpravo grozeče insolventnosti, bo zakon poleg dosedanjih urejal tudi dva postopka za odpravo grozeče insolventnosti (predlagani nov 4.a člen) in je zato potrebna dopolnitev tega člena. ZFPPIPP bo glede na predlagane spremembe urejal: 1. finančno poslovanje pravnih oseb, 2. postopka zaradi grozeče insolventnosti, 3. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter 4. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb.

K 2. členu:

V 2. členu veljavnega ZFPPIPP je urejen prenos in izvajanje predpisov EU. Predlagatelj posodablja citirano določbo, saj je v času od zadnje spremembe predpisa do danes prišlo do sprememb. Tako je 1. 1. 2016 pričela veljati Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17.12.2009, str.1), ki ureja tudi prenehanje zavarovalnic. Z dnem uveljavitve Direktive 2009/138/ES je zato prenehala veljati Direktiva 2001/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju zavarovalnic (UL L št. 110 z dne 20. aprila 2001, str. 28).

Prav tako je bila v navedenem času za področje, ki ga ureja ZFPPIPP sprejeta nova direktiva in sicer Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti)²⁴. Zato je bilo potrebno dopolniti prvi odstavek navedenega člena. Cilj Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki se prenaša s predlagano spremembo zakona, je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustvarjanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti. Namen navedene direktive je brez poseganja v temeljne pravice in svoboščine delavcev odpraviti take ovire z zagotovitvijo: da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da poštene insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost; ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov, zlasti da bi skrajšali njihovo trajanje. Čeprav bodo posamične predlagane spremembe, ki so povezane z navedeno direktivo, predstavljene v obrazložitvah k posameznim členom je že na tem mestu potrebno poudariti, da v skladu z namenom direktive predlagane spremembe omogočajo dolžnikom v finančnih težavah, da se v okviru preventivnega prestrukturiranja že v zgodnji fazi učinkovito prestrukturirajo in se tako izognejo insolventnosti ter se na ta način omeji nepotrebna likvidacija tistih podjetij, ki so sposobna preživeti.

V zvezi s predlagano spremembo v drugem odstavku pa je potrebno pojasniti, da je Uredba Sveta št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o insolvenčnih postopkih²⁵ (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1346/2000), z uveljavitvijo Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja

²⁴ UL L št. 172 z dne 26. junija 2019, str. 18.

²⁵ UL L št. 160 z dne 30. junija 2000, str. 1.

2015 o postopkih v primeru insolventnosti²⁶ (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/848), prenehala veljati (prvi odstavek 91. člena Uredbe 2015/848). Uredba 1346/2000 je bila tudi večkrat spremenjena, v zvezi z njo pa je Komisija v poročilu o njeni uporabi, ki ga je sprejela v decembru 2012, ugotovila, da na splošno sicer dobro deluje, vendar bi bilo zaželeno, da se izboljša uporaba njenih določb, da bi tako okrepili učinkovito upravljanje čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti. Tudi nova uredba pa v okviru II. poglavja: Priznanje postopka v primeru insolventnosti ureja načelo in učinke priznanja (člena 19 in 20). Skladno z načelno določbo, se tako vsaka odločba o uvedbi postopka v primeru insolventnosti, ki jo sprejme sodišče države članice, pristojno v skladu s členom 3, prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri je bil uveden postopek. Navedeno pravilo velja tudi, kadar zaradi razlogov na strani dolžnika uvedba postopka v primeru insolventnosti zoper tega dolžnika v drugih državah članicah ni mogoča. Priznanje postopka iz člena 3(1) pa ne preprečuje, da sodišče v drugi državi članici uvede postopek iz člena 3(2). Slednji postopek je sekundarni postopek v primeru insolventnosti v smislu poglavja III. Odločba o uvedbi postopka pa ima, skladno s členom 20, v primeru insolventnosti iz člena 3(1), brez nadaljnjih formalnosti, enake učinke v katerikoli drugi državi članici, kakor jih ima po pravu države, v kateri je bil uveden postopek, če ta uredba ne določa drugače in kolikor v tej drugi državi članici ni uveden noben postopek iz člena 3(2). Učinkov postopka iz člena 3(2), ni mogoče izpodbijati v drugih državah članicah. Vse omejitve pravic upnikov, zlasti odlog ali poplačilo, učinkujejo v zvezi s premoženjem, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, samo zoper tiste upnike, ki s tem soglašajo. Pri tem je še dodati, da je postopek po 3(1) tisti postopek v primeru insolventnosti, ki ga uvede sodišče države članice, na katere ozemlju je središče dolžnikovih glavnih interesov (v nadaljnjem besedilu: glavni postopki v primeru insolventnosti). Središče glavnih interesov pa je kraj, v katerem dolжник redno posluje in ki ga tretje osebe lahko preverijo. O postopku iz člena 3(2) pa govorimo tedaj, kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice in so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti proti navedenemu dolžniku le, če ima ta poslovalnico na ozemlju te druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju te druge države članice. Predlagani spremembi v tem členu so bile prilagojene tudi določbe posebnih pravil za postopke zaradi insolventnosti z elementom države članice (oddelek 8.7, členi 485 - 488).

K 3. členu:

Veljavni 4. člen določa uporabo kratic drugih zakonov, pri čemer so bili nekateri predpisi od zadnje spremembe ZFPPIPP dodatno spremenjeni, dopolnjeni ali pa so bile posamezne določbe predmet presoje pred Ustavnim sodiščem RS. Glede na navedeno je predlagana posodobitev navedb uradnih listov, v katerih so bile spremembe, dopolnitve ali odločbe objavljene. Hkrati pa predlagatelj izjemoma predlaga, da se v zvezi z vsakim predpisom doda tudi navedba o veljavnosti predpisa v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu. Pričakovati je namreč, da se bodo navedeni predpisi tudi v bodoče spreminjali ali dopolnjevali, predvsem pa, da se bodo glede na naravo stvari spreminjali z drugačno časovno dinamiko kot ZFPPIPP. Navedeni dostavek tako odpravlja dvom o tem, da se v vsakem posamičnem primeru sklica na drug zakon ta uporabi v njegovem veljavnem besedilu oziroma v besedilu, ki ustreza morebitni prehodni določbi.

K 4. členu:

V zvezi z na novo predlaganim pojmom grozeče insolventnosti (glej obrazložitev k predlaganemu novemu 13.a členu v **6. členu**) predlagatelj, glede na sistematiko ureditve ZFPPIPP, dopolnjuje 1. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE, Oddelek 1.2: Opredelitev pojmov in kratic z novim 4.a členom. Z njim predlagatelj v sistematiko uvršča dva postopka zaradi grozeče insolventnosti in sicer: 1. postopek preventivnega prestrukturiranja (veljavni členi 44.b – 44.z) in 2. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti (predlagani **221.a** in **221.ab** člen).

²⁶ UL L št 141 z dne 5. junija 2015, str. 19.

Postopek preventivnega prestrukturiranja je v veljavnem ZFPPIPP že urejen. Umeščen je v poglavje, v katerem je urejeno finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb (2. poglavje ZFPPIPP). Namen postopka preventivnega prestrukturiranja je skladno z veljavnim prvim odstavkom 44.c členom ZFPPIPP v tem, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, potrebne, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Postopek (z nekaterimi izjemami: odločitev o predlogu za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja, odločanje o zahtevi za potrditev sporazuma o finančnem prestrukturiranju) poteka brez sodelovanja sodišča, saj je njegovo bistvo preventivno prestrukturiranje, ki se izvede na predlog dolžnika, če upniki izrečejo privolitev za sklenitev sporazuma o finančnem prestrukturiranju (prim. veljavni 44.o člen ZFPPIPP). Postopek je predviden zgolj na predlog dolžnika (prim. veljavni drugi odstavek 44.f člena ZFPPIPP), za določeno vrsto družb (male, srednje in velike družbe) in določeno vrsto terjatev (prim. veljavni 44.c - 44.e člen ZFPPIPP).

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, katerega ureditev je predlagana na novo, pa je za razliko od prej opisanega postopka, v svojem bistvu postopek prisilne poravnave, ki ga dolžnik lahko predlaga zaradi odprave (že) grozeče insolventnosti. Njegov namen je širši, in sicer ne zgolj prestrukturiranje finančnih terjatev, ampak tudi poslovnih, z vidika varstva upnikov pa je tudi vključenost sodišča večja kot v primeru postopka preventivnega prestrukturiranja, ki je v dobršni meri zunajsodni postopek.

Za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se smiselno uporabljajo skupna pravila zaradi insolventnosti opredeljena v 3. poglavju ZFPPIPP in pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave iz 4. poglavja ZFPPIPP (predlagani drugi odstavek 221.aa člena). V 4. poglavju, ki torej ureja postopek prisilne poravnave so najprej urejena temeljna pravila postopka (Oddelek 4.1), sledi ureditev predhodnega postopka prisilne poravnave (Oddelek 4.2), oddelek, ki ureja pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave (Oddelek 4.3), oddelek, ki ureja glavni postopek prisilne poravnave (Oddelek 4.4), sledijo določbe glede učinkov potrjene prisilne poravnave (Oddelek 4.5), določbe glede razveljavitve potrjene prisilne poravnave (Oddelek 4.6), nato pa so v nadaljnjih oddelkih urejeni nekateri posebni postopki in sicer: postopek poenostavljene prisilne poravnave (**oziroma kot predlagano: postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo**) v oddelku 4.7, posebna pravila za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo in veliko družbo (oziroma kot predlagano: **posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo**) v oddelku 4.8. ter na novo še postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti v oddelku 4.9.

Čeprav se slednji za razliko od drugih »posebnih« postopkov dejansko uporablja le tedaj, če pri dolžniku obstoji grozeča insolventnost (predlagani prvi odstavek 221.aa člena), pravil tega postopka, zlasti glede na predlagano smiselno uporabo splošnih pravil zaradi insolventnosti in pravil, ki urejajo postopek prisilne poravnave, sistemsko ni mogoče umestiti v nobeno drugo poglavje zakona. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je po svoji vsebini in vključenosti sodišča v bistvenem postopek prisilne poravnave in ne zgolj postopek preventivnega prestrukturiranja (finančnih) terjatev.

K 5. členu:

Veljavni 5. člen določa postopke zaradi insolventnosti. Ti so po prvem odstavku navedenega člena: 1. postopek prisilne poravnave, 2. postopek poenostavljene prisilne poravnave in 3. stečajni postopek. Glede na to, da predlagatelj spreminja **naslov oddelka 4.7**, ki ureja pravila postopka poenostavljene prisilne poravnave in v zvezi s tem tudi naziv postopka (glej obrazložitev k **47. členu** tega predloga), je bila nujna tudi prilagoditev te uvodne določbe ZFPPIPP. Med postopki zaradi insolventnosti je tako v 2. točki prvega odstavka namesto postopka poenostavljene prisilne poravnave naveden postopek

prisilne poravnave za malo gospodarstvo. Poimenovanje tako ne naslavlja več poenostavitev postopka, čeprav so te v navedenem postopku ključne za doseganje namena prisilne poravnave pri gospodarskih družbah ali podjetnikih, ki izpolnjujejo vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb, ob dodatnem pogoju, da višina vseh njihovih obveznosti ne presega **350.000** eurov (glej še obrazložitev k **48. členu** tega predloga), temveč poimenovanje naslavlja prav subjekte tega postopka.

K 6. členu:

Skladno z določbo prvega odstavka 14. člena veljavnega ZFPPIPP je insolventnost položaj, ki nastane, če dolжник:

1. v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju (trajnejša nelikvidnost), ali
2. postane dolgoročno plačilno nesposoben.

Po določbi drugega odstavka velja, da je dolжник trajneje nelikviden, če se ne dokaže drugače, in sicer:

1. pri dolžniku, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik:
 - če za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega 20 odstotkov zneska njegovih obveznosti, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu, ali
 - če sredstva na njegovih računih ne zadoščajo za izvršitev sklepa o izvršbi ali poplačilo izvršnice in tako stanje traja neprekinjeno zadnjih 60 dni ali s prekinitvami več kot 60 dni v obdobju zadnjih 90 dni, in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, ali
 - če nima odprtega najmanj enega bančnega računa pri ponudnikih plačilnih storitev v Republiki Sloveniji in če po preteku 60 dni od pravnomočnosti sklepa o izvršbi ni poravnal svoje obveznosti, ki izhaja iz sklepa o izvršbi,
2. pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, če za več kot dva meseca zamuja:
 - s plačilom svojih obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave ali
 - s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ali
 - z izvedbo drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
3. pri dolžniku, ki je potrošnik:
 - če za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega trikratnik njegove plače, nadomestil ali drugih prejemkov, ki jih prejema redno v obdobjih, ki niso daljša od dveh mesecev, ali
 - če je nezaposlen in ne prejema nobenih drugih rednih prejemkov ter za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo obveznosti, ki presega 1.000 eurov.

V tretjem odstavku istega člena je nadalje v zvezi z dolgoročno plačilno nesposobnostjo določeno da, v primeru, če se ne dokaže drugače, velja, da je dolжник postal dolgoročno plačilno nesposoben:

1. če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (prezadolženost),
2. pri dolžniku, ki je kapitalska družba pa tudi če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

Četrti odstavek veljavnega 14. člena določa, da velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik postal trajneje nelikviden tudi v primeru, če za več kot dva meseca zamuja:

1. s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali
 2. s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem,
- in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti.

V petem odstavku navedenega člena pa je določeno še, da v primeru, če je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika.

Ob predstavljeni opredelitvi insolventnosti v veljavnem 14. členu ZFPPIPP je jasno, kar sicer izhaja že iz samega imena »insolvenčno pravo«, da gre za poseben pravni postopek, ki se začne, ko postane družba insolventna. Skozi čas sta se izoblikovali dve osnovni teoriji oziroma definiciji insolventnosti, in sicer (a) klasična ekonomska teorija, ki temelji na prezadolženosti, in pozneje še (b) teorija denarnega toka, ki temelji na nelikvidnosti. Gospodarske družbe so lahko ob uporabi računovodskega vrednotenja premoženja in obveznosti, torej ob uporabi podatkov iz bilance stanja, insolventne (prezadolžene) oziroma računovodsko izkazujejo manjša sredstva od stanja dolgov, torej ima družba računovodsko gledano negativen kapital. V skladu s klasičnim bilančnim testom je takšna družba insolventna in bi moralo njeno posloводство začeti z ukrepi zaradi insolventnosti. Vendar je takšna gospodarska družba lahko ekonomsko povsem solventna, saj je diskontirana vrednost prihodnjih denarnih tokov, ustvarjenih s sredstvi družbe v prihodnosti večja od prihodnjih denarnih tokov, ki so potrebni za poravnavo njenih obveznosti. Če je takšna družba tudi likvidna in lahko redno poravnava svoje obveznosti, ker je struktura njenih terjatev takšna, da je poplačilo porazdeljeno na leta v prihodnosti, ni nobenega razloga, da bi se nad takšno družbo moral začeti postopek zaradi insolventnosti, oziroma ni razloga, da bi moralo posloводство že začeti z aktivnostmi, ki jih predpisuje insolvenčna zakonodaja. To med drugim pomeni tudi, da insolventnosti po testu bilančne vrednosti ni vedno preprosto določiti. Še veliko težje je to oceniti oziroma ovrednotiti upnikom, ki nimajo vseh potrebnih informacij in do njih tudi ne morejo priti. Z vidika predvidljivosti in možnosti zanašanja je zelo pomembno, da je trenutek, ko mora družba v postopek zaradi insolventnosti, jasno določen in preprosto ugotovljiv. V nasprotnem primeru relevantni deležniki, kot so posloводство dolžnika, družbeniki, upniki itd., ne bodo mogli ustrezno prilagoditi svojega ravnanja, sodišča pa bodo imela precejšnje težave pri odločanju o tem, ali je ta točka dosežena ali ne.

V zvezi z navedenimi težavami in predvsem v zvezi s temeljnimi namenom insolvenčnega prava, da naj zagotovi skupni forum za poplačilo vseh upnikov in s tem prepreči razkosanje premoženja gospodarske družbe, ki bi lahko bilo vredno bistveno več kot delujoče podjetje, se je razvila še teorija ugotavljanja insolventnosti po metodi denarnega toka (test likvidnosti), ki zastopa stališče, da razlog za uvedbo postopkov zaradi insolventnosti ni samo prezadolženost (insolventnost v ožjem pomenu), ampak tudi (oziroma predvsem) nelikvidnost (insolventnost v širšem pomenu). V skladu s to teorijo mora torej družba predlagati uvedbo insolvenčnega postopka tudi v primeru, ko ne zmore več plačevati svojih zapadlih obveznosti, ko je torej nelikvidna.

Sistem pravih spodbud, ki deležnike motivira, da pravočasno predlagajo začetek postopkov zaradi insolventnosti, je eno izmed temeljnih vprašanj *ex ante* učinkovitosti insolvenčnega postopka. Temeljni težavi pri zagotavljanju pravočasnosti začetka postopkov sta v (a) asimetriji informacij med dolžnikom in upniki ter (b) v spodbudah, ki potencialno ključne deležnike motivirajo k temu, da ne predlagajo uvedbe postopkov zaradi insolventnosti družbe. Pravočasen začetek postopka lahko zagotavljajo samo akterji, ki imajo ustrezne informacije o stanju dolžnika. V vsakem primeru imajo dolžniki oziroma njihovo posloводство zagotovo največ oziroma najboljše informacije o poslovanju in stanju družbe oziroma lahko te informacije pridobijo z najmanjšimi stroški. Predlog za uvedbo insolvenčnega postopka pa pomeni konec asimetrije informacij med dolžnikom in upniki ter znak, da morajo upniki ustaviti svoja individualna prizadevanja za poplačilo dolga in se prepustiti kolektivnemu postopku.

Dolžnik in poslovodstvo se v primeru insolventnosti soočita z izgubo nadzora nad gospodarsko družbo, izgubo premoženja, priznanjem poraza oziroma neuspeha ipd. Bolj ko se družba približuje insolventnosti, večja je bojazen, da se bodo spodbude poslovodstva spremenile in da bo poslovodstvo skušalo rešiti družbo s tveganji, ki so podobna hazardiranju. Ker takšno ravnanje z veliko verjetnostjo vodi v dodatno zmanjšanje premoženja družbe (stečajne mase), ki bo na voljo upnikom za poplačilo, je takšno ravnanje nezaželeno in vodi v zmanjševanje učinkovitosti. Tudi upniki nimajo interesa, da bi predlagali uvedbo postopkov zaradi insolventnosti. Upniki z najboljšimi informacijami si raje poskušajo pridobiti čim boljši položaj v postopku izvršbe in se s tem bodisi v celoti poplačati bodisi si zagotoviti bistveno boljši položaj za primer, da na koncu vendarle pride do kolektivnega (insolvenčnega) postopka.

Zaradi navedenih dejstev, ki vse deležnike motivirajo k temu, da ne predlagajo uvedbe postopka zaradi insolventnosti, mora spodbude ustvariti pravo. Pravo lahko pravilne spodbude ustvarja bodisi v obliki palice ali v obliki korenčka (o tem več v obrazložitvi k členu o odgovornosti poslovodstva družbe)²⁷.

Predlagatelj je glede na navedeno ponovno pretehtal vsebino določb in vzpostavljenih domnev o finančnem stanju dolžnika ter v luči Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti poskušal z novo določbo zagotoviti pravočasno ukrepanje poslovodstva, ne šele tedaj, ko je družba že insolventna temveč že, ko taka insolventnost grozi (prim. obrazložitev k **10. do 12. členu** predloga). Plačilna nesposobnost namreč dolžniku grozi takrat, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bi zmozel izpolniti ob njihovi zapadlosti. Zato predlagatelj ocenjuje kot primerno, da se vzpostavi dolžnost poslovodstva, da že v času, ko družbi grozi insolventnost izvede določene aktivnosti oziroma določena dejanja tudi opusti, kar bo, če bodo te aktivnosti izvedene pravočasno, insolventnost lahko preprečilo (glej še obrazložitev k **10. – 12. členu** tega predloga).

Skladno z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti bi moralo namreč dolžnikom v finančnih težavah prestrukturiranje omogočiti, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje, tako da spremenijo sestavo, pogoje ali strukturo svojega premoženja in svojih obveznosti ali kateri koli drug del svoje strukture kapitala. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi in se izognejo insolventnosti ter se tako omeji nepotrebna likvidacija podjetij, ki so sposobna preživeti. Navedeni okviri bi morali pomagati preprečiti izgubo delovnih mest ter strokovnega znanja in spretnosti, poleg tega pa bi se morala povišati skupna vrednost za upnike (v primerjavi s tem, kar bi sicer dobili v primeru likvidacije podjetja) ter tudi za lastnike in celotno gospodarstvo.

Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali tudi preprečevati kopičenje slabih posojil. Z razpoložljivostjo učinkovitih okvirov preventivnega prestrukturiranja bi zagotovili, da se ukrepi sprejmejo, preden bi podjetja prenehala odplačevati svoja posojila, kar bi prispevalo k zmanjšanju tveganja za nastanek slabih posojil v cikličnih recesijah in ublažilo negativni učinek na finančni sektor. Hkrati pa bi bilo treba neuspešna podjetja, ki nimajo možnosti preživetja, čim hitreje likvidirati. Kadar dolžnik, ki je v finančnih težavah, ni sposoben preživeti ali je njegovo sposobnost preživetja le težko obnoviti, bi lahko prestrukturiranje še pospešilo in povečalo izgube v škodo upnikov, delavcev in drugih deležnikov, pa tudi celotnega gospodarstva²⁸.

²⁷ Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 45.

²⁸ Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepah za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti), Uradni list Evropske unije L 172/18 z dne 26. 6. 2019, tč. 2 in 3.

Predlagatelj je pri načrtovanem izhodišču upošteval, da je teorija enotna v stališču, da je določitev pravočasnega začetka postopkov zaradi insolventnosti izjemno pomemben cilj insolvenčnega prava. Brez pravočasnega začetka postopkov je zaradi hitrega zmanjševanja stečajne mase gospodarske družbe, ki postane nelikvidna in/ali prezadolžena, praktično nesmiselno razpravljati o vprašanju *ex post* učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Noben postopek zaradi insolventnosti namreč ne more ustvarjati dodatnega premoženja. Predpostavka za učinkovito insolvenčno pravo je torej sistem mehanizmov, ki deležnike ustrezno spodbudi, da pravočasno predlagajo uvedbo postopkov. Pri tem je poudarek na vprašanju, ali naj sistem spodbud v insolvenčnem pravu deluje po sistemu korenčka ali po sistemu palice.²⁹

Prav zato, da bi se lahko doseglo pravočasno ukrepanje, predlagatelj točko, na kateri mora dolжник, če svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmožal izpolniti ob njihovi zapadlosti (grozeča insolventnost) postopati aktivno, da se bodisi prepreči nastanek insolventnosti, v primeru, da to ni (več) mogoče pa da nemudoma pristopi k likvidaciji družbe. Prej ko lahko dolжник ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči insolventnosti. V primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslABLJENA, pa bo pravočasen postopek likvidacije bolj organiziran in učinkovit.

Glede na vse zapisano predlagatelj ne more mimo opredelitve pojma »grozeče insolventnosti«, ki pa ostaja na abstraktni ravni. Predlagana določba 13.a člena grozečo insolventnost tako opredeljuje kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolжник postal insolventen.

Pri opredelitvi pojma je bilo upoštevano priporočilo, da gre za dolžnikove takšne težave, ki dejansko in resno ogrožajo dolžnikovo sedanjo ali prihodnjo sposobnost, da plača svoje dolgove, ko zapadejo v plačilo. Časovni okvir, relevanten za ugotavljanje takšne ogroženosti, lahko skladno z napotilom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti zajema obdobje nekaj mesecev ali celo dlje, da se lahko upoštevajo primeri, v katerih se dolжник sooča z nefinančnimi težavami, ki ogrožajo nadaljnje poslovanje njegovega podjetja, srednjeročno pa tudi njegova likvidnost. Zato je v predlagani definiciji vključena časovna komponenta enega leta.

Osnovna opredelitev pojma grozeče insolventnosti ostaja na abstraktni ravni. Z določitvijo obeh varovalk (da dolžniku insolventnost dejansko grozi in da je to grozečo insolventnost mogoče odpraviti) je po oceni predlagatelja, glede na namen in naravo postopkov zaradi grozeče insolventnosti, opredelitev grozeče insolventnosti tudi v skladu s priporočili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti.

Opredelitvi pojma grozeče insolventnosti ob rob želimo dodati še, da veljavni ZFPPIPP v 2. poglavju ureja finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb, pri čemer je v drugem odstavku veljavnega 28. člena ZFPPIPP izrecno določeno, da mora poslovodstvo zagotoviti, da družba posluje v skladu z navedenim zakonom in pravili poslovnofinančne stroke. Menimo, da razen pravil, ki jih to poglavje že zajema, zlasti vse že veljavne določbe glede upravljanja tveganj, ki zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in sprejemanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju, druge podrobnejše določbe ne sodijo v vsebino zakona, ki v svojem bistvu ureja pravila poslovanja v obdobju insolventnosti. Tudi v luči določil Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti verjamemo, da bodo uspešno zaživel sistemi z orodji za zgodnje opozarjanje, ki bodo dolžnike opozarjala na nujnost (pravočasnost) ukrepanja, kar bi bilo zlasti v pomoč malim in srednjim podjetjem, ki imajo še posebej omejene vire za zaposlitev strokovnjakov. Ustrezno varstvo in seznanjenost poslovnih partnerjev oz. upnikov, na katere se bodo ukrepi preventivnega prestrukturiranja nanašali, pa se tudi v postopku zaradi odprave grozeče

²⁹ Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 45-53.

insolventnosti zagotavlja skozi javne objave ter določbe o možnosti pravnih sredstev in nenazadnje odškodninsko odgovornost upravitelja ali posloводства, ki bi navedene določbe oziroma postopke uporabilo prepozno ali celo v nasprotju z njihovim namenom.

K 7. členu:

Veljavni ZFPPIPP v oddelku 1.2. opredeljuje nekatere pojme in kratice. Med drugim opredeli tudi dvostransko pogodbo in vzajemno neizpolnjeno dvostransko pogodbo (24. člen), kvalificirano finančno pogodbo in dogovor o izravnavi (24.a člen) in drugo kvalificirano pogodbo (24.b člen), predlagatelj pa s predlagano določbo dodaja še opredelitev »ključne pogodbe«.

Ko dolžnik vstopi v postopek v primeru insolventnosti, imajo lahko nekateri dobavitelji pogodbene pravice, določene v tako imenovanih določbah ipso facto, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj na podlagi dejstva o začetku postopka zaradi insolventnosti, tudi če dolžnik sicer ustrežno izpolnjuje svoje pogodbene obveznosti (npr. redno plačuje svoje zapadle obveznosti). Do uporabe ipso facto določb bi lahko prišlo tudi v primeru, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Kadar se takšne ipso facto določbe uveljavljajo že tedaj, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitev posameznih postopkov izvršbe ali v povezavi s kakršnimkoli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasna odpoved negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. V takšnih primerih je torej, tudi skladno z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti, nujno določiti, da se upnikom ne dovoli sklicevanje na ipso facto določbe, ki se nanašajo zgolj na dejstvo pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitve ali kakršenkoli podobne dogodke, povezane s prekinitvijo. Tudi sicer bi predčasna odpoved nekaterih pogodb lahko ogrozi sposobnost podjetja, da med pogajanjem o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar gre za pogodbe o dobavi osnovnih dobrin, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in storitve plačila s kartico, ob predpostavki da dolžnik v času med pogajanjem svoje obveznosti iz navedenih pogodb redno izpolnjuje.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti tako v petem odstavku člena 7 določa, da države članice zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi: (a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja; (b) zahteve za prekinitev posameznih postopkov izvršbe; (c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali (d) same odobritve prekinitve posameznih postopkov izvršbe. Skladno z njenim četrtem odstavkom pa države članice določijo tudi pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne/bistvene elemente neizpolnjene pogodbe. Pojem „ključne neizpolnjene pogodbe“ se po Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti namreč razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitev bi ustavila dolžnikove dejavnosti. Prvi pododstavek pa državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom nudijo ustrezne zaščitne ukrepe za primer, da bi zaradi navedenega pododstavka takim upnikom nastala nepravilna škoda. Države članice lahko določijo, da se navedeni odstavek uporablja tudi za neizpolnjene pogodbe, ki niso ključne.

Predlagana določba tako v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji elektrike, vode, plina, itd.), odpovedali pogodbe, dobave ali v tem pogledu spreminjali obstoječe pogodbe, dokler dolžnik med postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti iz teh pogodb (glej tudi npr. točko 41 uvodnih pojasnil k Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti). V praksi se je dostikrat izkazalo za problematično in kot ovira za vodenje postopka prestrukturiranja, dejstvo, da so določeni upniki oziroma dobavitelji v svoja področna pravila poslovanja zapisali prav nasprotno kot določa direktiva ali

pa so v svojih pogodbah zahtevali sklenitev klavzule o ipso facto prenehanju pogodbe zaradi začetka postopka prisilne poravnave.

Glede na navedene zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti predlagatelj uvaja pojem t.i. ključne pogodbe. Gre za pogodbo katere izvajanje je potrebno za nemoteno delovanje podjetja dolžnika, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitve bi lahko ustavila dolžnikove dejavnosti. Upnikom v zvezi z ključnimi pogodbami po predlaganem drugem odstavku ni dovoljeno, da bi zaradi začetka postopka zaradi grozeče insolventnosti ali insolventnosti, za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe.

K 8. členu:

Veljavni ZFPPIPP v 30. členu ureja upravljanje tveganj, ki skladno s prvim odstavkom zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. in 32. člena ZFPPIPP ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovnofinančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja (drugi odstavek veljavnega 30. člena). Poslovodstvo mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz navedenega drugega odstavka upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje (tretji odstavek veljavnega 30. člena).

Skladno s členom 3 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti države članice zagotovijo, da imajo dolžniki dostop do enega ali več jasnih in preglednih orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo okoliščine, ki bi lahko privedle do verjetnosti insolventnosti, in lahko dolžnike opozorijo na potrebo po ukrepanju brez odlašanja. Za te namene lahko države članice uporabijo najnovejše informacijske tehnologije za uradna obvestila in komuniciranje. Orodja za zgodnje opozarjanje lahko glede na navedeno določilo direktive vključujejo naslednje:

- (a) mehanizme opozarjanja, kadar dolžnik ne izvrši določene vrste plačil;
- (b) svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo javne ali zasebne organizacije;
- (c) spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, da se dolžnik opozori na negativni razvoj.

Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslABLJENA, pa bo postopek likvidacije bolj organiziran in učinkovit (prim. točko 22 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predlagatelj ocenjuje, da imajo poleg članov organov vodenja in nadzora družbe (prim. 60.a člen ZGD-1) najboljši vpogled v poslovanje družbe prav osebe, ki zanjo opravljajo računovodske storitve (prim. 54. člen ZGD-1) ali storitve revidiranja (prim. 57. člen ZGD-1). Zato je predlagano, da računovodja, revizor ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, poslovodstvo pisno opozoriti, če pri opravljanju svojih aktivnosti/nalog ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnosti (glej še obrazložitev v zvezi s predlaganim 13.a členom glede grozeče insolventnosti) ali je družba insolventna.

K 9. členu:

Glede na uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« (predlagan je nov 13.a člen), predlagatelj prilagaja tudi naslov in vsebino oddelka 2.2., ki po novem ureja obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta pri nastanku grozeče insolventnosti in pri nastanku insolventnosti.

K 10. členu:

V oddelku 2.2. veljavnega ZFPPIPP so urejene obveznosti družbe ter njenega posloводства in nadzornega sveta pri nastanku insolventnosti in sicer:

- splošna pravila o obveznostih (npr.: obveznost enakega obravnavanju upnikov, poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, sklic skupščine, obveznost posloводства vložiti predlog za začetek stečajnega postopka),
- posebna pravila o obveznostih pri prisilni poravnavi (npr.: obveznosti posloводства glede postopka prisilne poravnave, po potrditvi prisilne poravnave) ter
- odškodninska odgovornost članov posloводства in nadzornega sveta.

V veljavnem 34. členu je v okviru navedenega oddelka določeno, da v primeru, če družba postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek navedenega člena). Velja, da so za redno poslovanje družbe nujna zlasti plačila: terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena tega zakona, tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno), tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe in davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi (drugi odstavek 34. člena ZFPPIPP). Skladno s tretjim odstavkom navedenega člena velja, da po tem, ko družba postane insolventna, posloводство ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani. Za dejanje, ki je prepovedano po tretjem odstavku tega člena, velja zlasti: preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo in pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu ZFPPIPP (četrti odstavek 34. člena ZFPPIPP). Po določbi petega odstavka prepovedi iz prvega in tretjega odstavka navedenega člena trajajo:

1. če mora posloводство po prvem odstavku 38. člena vložiti predlog za začetek stečajnega postopka: do začetka tega postopka,
2. če mora posloводство po prvem odstavku 39. člena vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave: do začetka tega postopka ali
3. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Z uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« pa je bilo potrebno opredeliti tudi obveznosti družbe in njenega posloводства v primeru da družbi insolventnost (še)le grozi. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti ureja dolžnosti direktorjev, kadar obstaja verjetnost insolventnosti v členu 19. Skladno z določbami navedenega člena so države članice dolžne zagotoviti, da tedaj, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje: (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov; (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Kadar je namreč dolžnik blizu insolventnosti, je pomembno, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je potrebno zagotoviti, da se v takšnih okoliščinah predstavniki posloводства izognejo kakršnemkoli namernemu ali hudo malomarnemu ukrepanju, ki vodi do osebne koristi na račun drugih deležnikov, odobritvam poslov pod tržno vrednostjo ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepošteno zagotovitve prednosti enemu ali več deležnikom. Kljub temu pa je za nadaljnje spodbujanje preventivnega prestrukturiranja treba zagotoviti, da predstavniki posloводства ne bi bili odvrnjeni tudi od razumnih poslovnih presoj ali prevzemanja razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetja, ki je morda sposobno preživeti.

V zvezi s tem je v uvodu navedene direktive še poudarjeno, da bi države članice morale imeti možnost, da zadevne določbe direktive uveljavijo z zagotovitvijo, da sodni ali upravni organi pri ocenjevanju tega, ali je direktor odgovoren za kršitve obveznosti skrbnega ravnanja, upoštevajo tudi pravila o dolžnostih direktorjev iz direktive. Namen direktive ni vzpostaviti kakršnokoli hierarhije med različnimi strankami, katerih interese je treba ustrezno upoštevati. Vendar pa bi bilo treba državam članicam omogočiti, da prosto odločajo o takšni hierarhiji. Ta direktiva namreč ne bi smela posegati v nacionalna pravila držav članic o postopkih odločanja v podjetju (70. in 71. točka uvodna Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Predlagatelj v luči zgodnejšega oziroma pravočasnega ukrepanja pomika skrb za spoštovanje načela enakega obravnavanja upnikov že v fazo grozeče insolventnosti ter v smislu direktive v predlaganem novem členu nalaga članom posloводства in drugim organom družbe, da se izogibajo ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, da pri svojih odločitvah upoštevajo interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov ter se izogibajo ravnanjem (namernim ali takim iz hude malomarnosti), s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.

Iz tuje strokovne literature³⁰ prav tako izhaja, da mora biti posloводство pozorno, da v času grozeče insolventnosti ne krši svojih dolžnosti in ne izvaja občutljivih transakcij. Še posebej direktorji tvegajo kršitev dolžnosti, ki jim nalagajo, da ne trgujejo nepremišljeno, da ne trgujejo v času insolventnosti ter da ravnajo v dobri veri in v najboljšem interesu podjetja. Omenjene dolžnosti morajo upoštevati v okviru tržne koristi zakonitih poslovnih tveganj.

Ko se podjetje sooča z insolventnostjo ali postane insolventno, upniki postanejo deležniki v podjetju. Dolžnost ravnanja v dobri veri in v največjem interesu družbe tako zajema tudi upoštevanje interesov upnikov. Ni pa ta obveznost dolgovana upnikom in ne pomeni, da se morajo direktorji odpovedati prestrukturiranju v dobri veri zato, da bi omogočili enakovredno (*pari passu*) delitev med upniki.

Po predlagani določbi se morajo, če družbi grozi insolventnost, posloводство in drugi organi družbe izogibati ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, pri svojih odločitvah morajo upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov in se izogibati ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.

Pri zapisu predlagane določbe je predlagatelj izhajal iz samega namena opredelitve grozeče insolventnosti in z njo povezanih mehanizmov, ki bodo v pomoč dolžnikom, ko ti prepoznajo, da jim insolventnost grozi. Nujno je namreč treba v zvezi s postopki zaradi grozeče insolventnosti upoštevati, da gre za postopek, ki je na voljo dolžniku prav zato, da stanje grozeče insolventnosti odpravi. Zato dolžniku ne bi bilo smotno/upravičeno nalagati obveznosti, da že v fazi grozeče insolventnosti posluje tako, kot da je insolventnost že nastopila (prim. veljavni 34. člen ZFPPIPP). Predlagani 33.a člen opozarja dolžnika na prepovedana nepoštena ravnanja, ki ne pomenijo prizadevanj k odpravi grozeče insolventnosti temveč predstavljajo bodisi ravnanja zaradi katerih bi bili upniki neenako obravnavani,

³⁰ *Dolžnosti direktorjev ob soočanju z insolventnostjo in pomen teh dolžnosti za finančnike* (Scott Barker, Buddle Findlay, Wellington, BFSLA Annual Conference, 28 August 2016)
<http://bfsla.org/wp-content/uploads/papers/2016/1A%20-%20Scott%20Barker.pdf>

Odgovornost posloводства v primerih insolventnosti: Združene države in Kanada
(Samantha Martin, Morrison & Foerster LLP)

<https://www.iiiglobal.org/sites/default/files/18487762v1%20-%20Management%20Responsibilities%20in%20Insolvency%20Situations%20%28Samantha%20Martin%29.PDF>

ne bi bili upoštevani interesi upnikov, lastnikov kapitala ali drugih deležnikov, ali bi bilo premoženje družbe in njeno preživetje ogroženo. Predlagana določba tako omogoča ohranjanje odnosa dolžnika s strateškimi upniki in omogoča ohranjanje za delovanje družbe vitalnega premoženja, seveda le, dokler dolžnik pri tem deluje v smeri, da se odpravi grozeča insolventnost. Če dolžnik pri svojem poslovanju to mejo prestopi pa se vzpostavi njegova oziroma odškodninska odgovornost posloводства družbe in možnost upnikov, da opravljena dejanja izpodbijajo.

Ob tem še dodajamo, da upoštevaje opisano naravo navedenih postopkov tudi prepozno ravnanje dolžnika ali opustitev prizadevanj za odpravo grozeče insolventnosti ne more biti sankcionirano v smislu, kot je to predvideno za prepozno vloženi predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti oziroma za opustitev tovrstnega dolžnega ravnanja posloводства.

K 11. členu:

Po veljavni določbi petega odstavka 34. člena trajajo zapisane prepovedi, da družba, če postane insolventna ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek veljavnega 34. člena) ter da po tem, ko družba postane insolventna, posloводство ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani (tretji odstavek veljavnega 34. člena), do začetka postopka, če mora posloводство po prvem odstavku 38. člena veljavnega zakona vložiti predlog za začetek stečajnega postopka ali če mora posloводство po prvem odstavku 39. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave in primeru, če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Glede na to, da mora posloводство po spremenjenem 38. členu (glej obrazložitev k **13. členu** predloga) ob nastopu insolventnosti v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka insolventnosti, je predlagatelj prilagodil tudi določila glede trajanja navedenih prepovedi iz prvega in tretjega odstavka veljavnega 34. člena ZFPPIPP in sicer: če mora posloводство po prvem odstavku 38. člena zakona vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti: do začetka tega postopka, in če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

K 12. členu:

Po veljavni določbi prvega odstavka 35. člena ZFPPIPP mora posloводство v primeru, če družba postane insolventna, v enem mesecu po nastanku insolventnosti nadzornemu svetu predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja. V drugem odstavku navedenega člena pa veljavna določba pojasnjuje vsebino poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja.

Glede na to, da veljavna določba 5. člena ZFPPIPP razdeli postopke zaradi insolventnosti na: postopek prisilne poravnave, postopek poenostavljene prisilne poravnave in stečajni postopek in ob ugotovitvi, da je družba ob izteku roka iz prvega odstavka 35. člena (že mesec dni) insolventna, predlagatelj upoštevaje zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti za pravočasno ukrepanje (glej obrazložitev k predlaganemu novemu **13.a členu**), poslovodu v spremenjeni določbi nalaga, da že v primeru, če družbi grozi insolventnost, v enem mesecu po nastanku razlogov iz drugega odstavka člena, pripravi poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja. Če ima družba nadzorni svet bo moralo posloводство v tem roku poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja predložiti nadzornemu svetu.

Po predlagani določbi prvega odstavka 35. člena ZFPPIPP mora torej v primeru, če družbi grozi insolventnost, posloводство v enem mesecu po nastanku insolventnosti poročilo o ukrepih finančnega

prestrukturiranja predložiti tudi nadzornemu svetu, če ga družba ima. Čeprav bi bilo določbo mogoče razumeti tudi drugače, mora poslovodstvo pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja tudi, če družba nima nadzornega sveta. Obveznost izvira iz splošno uveljavljenega spoznanja poslovnofinančne stroke, da je treba, če družbi grozi insolventnost, hitro ukrepati. Odlašanje z ustreznimi ukrepi zmanjšuje možnost uspešnega finančnega prestrukturiranja. Zato mora poslovodstvo v primeru, da družbi grozi insolventnost v smislu predlaganega **13.a člena**, torej če je verjetno, da družba svojih plačilnih obveznosti ne bo zmogla izpolniti ob njihovi zapadlosti, v enem mesecu izdelati poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja. Opustitev priprave poročila sicer po veljavni določbi 489.a člena ZFPPIPP predstavlja prekršek in sicer se z globo od 2.000 do 10.000 eurov kaznuje oseba, ki je v obdobju, ko je pravna oseba iz prvega odstavka 27. člena zakona postala insolventna, opravljala funkcijo člana poslovodstva te pravne osebe, vendar predlagatelj glede na dejstvo, da se predvidena obveznost več ne nanaša na položaj, ko je pravna oseba že insolventna temveč na položaje, ko ji insolventnost šele grozi, ocenjuje, da prekrškovna določba ni na mestu.

Glede na zapisano predlagatelj usklajuje tudi določbe naslednjih odstavkov veljavnega 35. člena in sicer mora poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja iz drugega odstavka navedenega člena vsebovati analizo vzrokov za nastop grozeče insolventnosti. Če je mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka navedenega člena pritrtilno (veljavni tretji odstavek), mora poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja vsebovati analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih, da bo družba postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. V šestem odstavku navedenega člena pa je predlagano, da mora mnenje iz petega odstavka tega člena vključevati presojo nadzornega sveta o tem ali družbi grozi insolventnost.

K 13. členu:

Če je v postopku po predlaganem **53. členu** in tudi sicer ugotovljeno, da je družba (že) insolventna, pa predlagatelj meni, da je v takem primeru nujno, da poslovodstvo v čimkrajšem času vloži enega izmed predlogov za začetek postopka zaradi insolventnosti. V spremenjenem prvem odstavku 38. člena je zato predlagano, da mora v primeru, če družba postane insolventna, poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti. Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti (predlagani drugi odstavek 38. člena).

Pojem »naravne nesreče« opredeljuje Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljnjem besedilu ZOPNN)³¹ v 4. členu, ki med drugim določa, da je to nesreča, ki jo povzroči:

- potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava, če povzroči škodo na stvareh ali škodo v gospodarstvu ali
- neugodne vremenske razmere, kakor so zmrzal, toča, led ali žled, deževje ali suša, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji in uničijo določen obseg kmetijske proizvodnje, pri čemer se za neugodne vremenske razmere šteje poleg zmrzali tudi slana ali
- množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni,
- žled, če povzroči škodo na stanovanjskih stavbah, kulturnih spomenikih, gospodarskih objektih kmetijskega gospodarstva, v gozdovih³².

³¹ Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14.

³² 4. člen ZOPNN določa:

»naravna nesreča je nesreča, ki jo povzroči:

- potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava, če povzroči škodo na stvareh ali škodo v gospodarstvu ali
- neugodne vremenske razmere, kakor so zmrzal, toča, led ali žled, deževje ali suša, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji in uničijo več kakor 30% običajne letne kmetijske proizvodnje posameznega kmetijskega pridelka na posameznem kmetijskem gospodarstvu, pri čemer se za neugodne vremenske razmere šteje poleg

Epidemijo pa definira Zakon o nalezljivih boleznih³³ (v nadaljevanju ZNB), ki v prvem odstavku 7. člena določa da je epidemija nalezljive bolezni pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb presega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje. Epidemijo nalezljive bolezni skladno razglasi minister, pristojen za zdravje. Kadar je okuženo celotno območje Republike Slovenije, epidemijo razglasi Vlada Republike Slovenije (četrti odstavek 7. člena ZNB).

Za opustitev navedene obveznosti posloводства pa nadalje tudi ni opravičljiv razlog, da družba nima vodstva oziroma posloводства, saj mora v takem primeru (predlagani drugi odstavek 38. člena), če gre za družbo z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, razen če navedena oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima vodstva.

Predlagano določbo je predlagatelj oblikoval po vzoru primerljivih tujih ureditev in sicer nemškega Insolvenzordnung (InsO) in avstrijskega zveznega zakona o insolventnem postopku (Insolvenzordnung, v nadaljevanju: IO).

Po določbi 15.a člena InsO³⁴ morajo v primeru, če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, člani posloводства ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba. To pa ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.

zmrzali tudi slana, če povzroči zimsko ali spomladansko pozebo na kmetijski rastlini, za deževje pa se šteje neurje, ki skupaj z močnim dežjem povzroči škodo v kmetijski proizvodnji, ali

- množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji ali

- žled, če povzroči škodo na stanovanjskih stavbah, kulturnih spomenikih, gospodarskih objektih kmetijskega gospodarstva, v gozdovih ali če povzroči škodo na drugih stvareh, za katerih obnovo je do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu upravičen državni organ ali občina.

³³ Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP.

³⁴ 15. a člen InsO

Obveznost predložitve predloga za pravne osebe in družbe brez pravne osebnosti

(1) Če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, morajo člani posloводства ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.

(2) Pri družbi v smislu 2. stavka prvega odstavka se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščenih za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje.

(3) Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruga brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.

(4) S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se kaznuje, kdor v nasprotju s 1. stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z 2. stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vložijo pravilno ali pravočasno.

(5) Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo.

Pri družbi v smislu drugega stavka prvega odstavka navedenega člena InsO se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščen za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje. Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruga brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če ni seznanjen s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.

Na pomen pravočasnega predloga za začetek stečajnega predloga in s tem povezane obveznosti posloводства ali likvidatorjev pa kaže tudi zagrožena kazen za primer nepravočasnega ali nepravilnega postopanja. S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se namreč kaznuje, kdor v nasprotju s prvim stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z drugim stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vložijo pravilno ali pravočasno. Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo (četrty in peti odstavek 15.a člena InsO).

Podobno določa § 69 IO³⁵. Po določbi drugega odstavka je treba v primeru, če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najkasneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Predlog pa se ne šteje, da se z njim krivdno odlašajo, če je bila uvedba sanacijskega postopka skrbno vodena z lastnim upravljanjem.

Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni ali zemeljski plaz, udar, potres, žled ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni. Obveznost predlagati insolventni postopek po drugem odstavku navedenega člena IO velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih.

Skladno z določbami IO (peti) odstavek, pa imajo upniki v insolventnem postopku možnost, da uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne kvote zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku in sicer šele po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka (peti odstavek § 69).

Predlagana sprememba prvega odstavka 35. člena tako premika pripravo poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja v fazo, ko družbi insolventnost (še)le grozi. Če družba postane

³⁵§ 69 IO

Pisni predlog dolžnika

(1) Na pisni predlog dolžnika je treba takoj uvesti insolventni postopek. Obvestilo o ustavitvi plačil, ki ga da dolžnik sodišču, se šteje kot pisni predlog. V sklepu o uvedbi insolventnega postopka je treba na vsak način utemeljiti, da so izpolnjeni pogoji za krajevno pristojnost.

(2) Če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), je treba uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najkasneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Predlog pa se ne šteje, da se z njim krivdno odlašajo, če je bila uvedba sanacijskega postopka skrbno vodena z lastnim upravljanjem.

(2 a) Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni plaz, pritisk snega, plaz, podor, orkan, potres ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni.

(3) Obveznost po drugem odstavku velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njihove zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je sam registriral, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

(4) Če predloga ne podajo vse fizične osebe, katerih obveznost za predložitev predloga izhaja iz tretjega odstavka, morajo preostali izvedeti za predlog. Če se soglasje o predlogu ne more doseči ali pa pravočasna obvestitev ni možna, je treba insolventni postopek uvesti le, če se je plačilna nesposobnost verjetno izkazala. Enako velja, če uvedbe insolventnega postopka o zapuščini ne zahtevajo vsi dediči.

(5) Upniki v insolventnem postopku lahko uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne kvote zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku šele po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

insolventna pa morajo skladno s predlagano spremembo 38. člena ZFPPIPP poslovodstvo, če tega ni pa oseba iz predlaganega **tretjega odstavka**, v enem mesecu, v primeru izrednih dogodkov pa v treh mesecih po nastanku insolventnosti, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti.

K 14. členu:

Po veljavni določbi 39. člena je glede obveznosti poslovodstva v zvezi s postopkom prisilne poravnave določeno, da v primeru, če je mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena zakona pritrdilno in če skupščina ne sprejme sklepa iz prvega odstavka 36. člena zakona ali v roku za vpis in vplačilo delnic niso vpisane in vplačane vse delnice, ki so predmet povečanja osnovnega kapitala iz prvega odstavka 37. člena zakona, mora poslovodstvo vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo v treh mesecih po nastanku insolventnosti (prvi odstavek) in nadalje, da mora poslovodstvo zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju tega zakona (drugi odstavek veljavnega 39. člena). Predlagatelj glede na prenovljeno določbo 38. člena, ki določa, da mora v primeru, če družba postane insolventna, poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, predlaga črtanje določbe prvega odstavka. Poslovodstvo bo namreč moralo v vseh primerih iz veljavnega prvega odstavka 39. člena vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo, že na podlagi prvega odstavka 38. člena in to v roku enega meseca od dneva nastanka insolventnosti. Tudi postopek prisilne poravnave namreč sodi med postopke zaradi insolventnosti (1. točka prvega odstavka veljavnega 5. člena ZFPPIPP). Po spremenjeni določbi 39. člena, s katero je črtan prvi odstavek, mora skladno z veljavnim drugim odstavkom, ki sedaj predstavlja besedilo člena, poslovodstvo zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju zakona.

K 15. členu:

V pododdelku 2.2.2: Posebna pravila o obveznostih pri prisilni poravnavi predlagatelj v predlaganem novem 40.a členu izrecno določa prepoved izplačila dobička in vračila vplačil delničarjem po potrjeni prisilni poravnavi. Dokler namreč dolжник ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, družba ne sme opraviti izplačila dobička, rednega zmanjšanja osnovnega kapitala z izplačilom delničarjem oziroma vračila naknadnih vplačil družbenikom, vračila posojil družbenikom, četudi so ta zavarovana, ali drugih izplačil v korist družbenikov. Za kršitev prej navedenih prepovedi se po predlaganem drugem odstavku smiselno uporabljajo določbe ZGD-1 o vračilu prepovedanih izplačil družbenikom.

Določba 496. člena ZGD-1 je namenjena sankcioniranju ravnanj, ki so v nasprotju s pravili ohranjanja osnovnega kapitala iz 495. člena ZGD-1 in sicer je potrebno plačila, ki so bila opravljena v nasprotju s 495. členom ZGD-1, družbi vrniti.

Ker po določbi 497. člena ZGD-1 družbeniki niso v nobenem primeru dolžni vrniti zneskov, ki so jih v dobri veri dobili kot delež pri dobičku, razen v primeru kadar je šlo za plačila opravljena v nasprotju s 495. členom ZGD-1, je predlagana določba potrebna. Korporacijske pravice namreč poleg upravljalvskega upravičenja (pravice do udeležbe pri upravljanju) vključujejo tudi premoženjske pravice (pravico do udeležbe v dobičku in pravico do ostanka premoženja po poplačilu upnikov). Predlagatelj ocenjuje, da se morajo v primeru kolizije obveznosti iz naslova potrjene prisilne poravnave umakniti navedenim premoženjskim pravicam dokler prve niso v celoti poplačane. S predlagano določbo se tako izrecno prepoveduje izplačilo dobička, vračilo naknadnih vplačil (d.o.o.) in izplačilo vložkov (redno zmanjšanje osnovnega kapitala).

K 16. členu:

Glede na predlagani novi 4.a člen (**4. člen** tega predloga), po katerem je eden od (dveh) postopkov zaradi grozeče insolventnosti tudi postopek preventivnega prestrukturiranja, predlagatelj spreminja naslov oddelka 2.3. Predlagano je, da naslov oddelka glasi: Postopek zaradi grozeče insolventnosti in se na ta način jasno opredeli, da sledijo pravila, ki urejajo postopek preventivnega prestrukturiranja, ki je eden od dveh postopkov zaradi grozeče insolventnosti (glej predlagani 4.a člen).

K 17. členu:

Po določbi prvega odstavka veljavnega 44.u člena, v katerem so opredeljeni razlogi za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja, je po 5. točki razlog tudi ta, da dolžnik za več kot 15 dni zamuja s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev.

Skladno z napotili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti (točki 60 in 61) bi delavci morali biti ves čas postopkov preventivnega prestrukturiranja v celoti zaščiteni na podlagi delovnega prava. Zlasti se ne bi smelo posegati v pravice delavcev, zagotovljene z direktivama Sveta 98/59/ES (12) in 2001/23/ES (13) ter direktivami 2002/14/ES (14), 2008/94/ES (15) in 2009/38/ES (16) Evropskega parlamenta in Sveta. Obveznosti v zvezi z obveščanjem delavcev in posvetovanjem z njimi iz nacionalnega prava, s katerim so prenesene zgoraj navedene direktive, ostajajo popolnoma nespremenjene. To vključuje obveznosti, da so predstavniki delavcev v skladu z Direktivo 2002/14/ES obveščeni o odločitvi za uporabo okvira preventivnega prestrukturiranja in da se z njimi opravi posvetovanje o takšni odločitvi. Tako bi bilo delavcem in njihovim predstavnikom treba zagotoviti ne le informacije o predlaganem načrtu prestrukturiranja temveč bi, glede na potrebo po zagotovitvi ustrezne ravni varstva delavcev, morale države članice neporavnane terjatve delavcev izvzeti iz vsake prekinitve posameznih postopkov izvršbe, ne glede na to, ali take terjatve nastanejo pred odobritvijo prekinitve ali po njej. Prekinitve izvršbe neporavnanih terjatev delavcev bi morala biti dopustna samo za zneske in obdobje, za katere države članice plačilo takih terjatev učinkovito jamčijo na podobni ravni z drugimi sredstvi v skladu z nacionalnim pravom. Kadar so z nacionalnim pravom določene omejitve odgovornosti jamstvenih ustanov, bodisi v smislu trajanja jamstva bodisi zneska, ki se plača delavcem, bi morali imeti delavci možnost uveljavljati kakršno koli neizpolnitev obveznosti v okviru svojih terjatev zoper delodajalca, tudi med obdobjem prekinitve. Po drugi strani bi države članice lahko izključile terjatve delavcev iz področja uporabe okvirov preventivnega prestrukturiranja in jih zaščitile na podlagi nacionalnega prava.

Tudi glede na določbo 13. člena navedene direktive v postopku preventivnega prestrukturiranja v primeru grozeče insolventnosti ni primerna določba, ki plače delavcev kakorkoli omejuje ali jih opredeljuje drugače kot so bile te dogovorjene v pogodbi o zaposlitvi. Če delodajalec ne zmore več plačila plač delavcev v višini dogovorjeni s pogodbo o zaposlitvi oziroma zamuja z njihovim izplačilom, se po oceni predlagatelja zmožnost dolžnika, da bo s prestrukturiranjem odpravil grozečo insolventnost, postavlja pod velik vprašaj. Glede na navedeno je predlagana sprememba navedenega pogoja tako, da bo razlog za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja podan v primeru, če bo dolžnik za več kot 15 dni zamujal s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev. Predlagatelj s tem izboljšuje varstvo pravic delavcev v postopkih prestrukturiranja v primeru grozeče insolventnosti.

K 18. členu

Kot že pojasnjeno v uvodnem delu gradiva, je glede na spremenjen koncept oziroma uvedbo pojma »grozeče insolventnosti«, predlagatelj prilagodil tudi naslov 3. poglavja, ki v veljavnem ZFPPIPP glasi »SKUPNA PRAVILA O POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI« ter ga preimenoval v »SKUPNA PRAVILA O POSTOPKU SODNEGA PRESTRUKTURIRANJA ZARADI GROZEČE INSOLVENTNOSTI IN O POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI«, naslov oddelka 3.1 pa nadomestil z naslovom »Temeljna pravila o postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče

insolventnosti in o postopkih zaradi insolventnosti«. Obširnejše pojasnilo s spremembi vsebuje obrazložitev novega 13.a člena (**6. člen** predloga).

Predlagana določba 13.a člena grozečo insolventnost opredeljuje kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolжник postal insolventen. Za reševanje navedenega položaja pa sta s predlagano spremembo predvidena dva postopka (**nov 4.a člen**) in sicer: postopek preventivnega prestrukturiranja, ki ga ureja veljavni ZFPPIPP v določbah 44.b do 44.z in na novo predvideni postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (več v obrazložitvi k **53. členu** predloga).

K 19. in 20. členu:

Izvajanje navedenih določb zakona, ki strankam omogočajo sporazumno mediacijo pred vložitvijo tožbe (48.b člen) je privedlo do ugotovitve, da je rok, ki določa fikcijo v zvezi z zaključkom mediacije v primeru, ko se ta izvede, prekratek in ne omogoča izvedbe mediacijskega postopka z zapisom sodne poravnave. Po določbi šestega odstavka 48.b člena se namreč šteje, da je bil postopek mediacije neuspešno zaključen, če ni bil dosežen dogovor o rešitvi spora v roku 30 dni od začetka postopka mediacije, pri čemer se postopek mediacije po 48.b členu začne z dnem, ko stranke sklenejo pisni sporazum o reševanju spora z mediacijo (drugi odstavek 48.b člena).

V mediacijskem postopku glede spora, ki nastane v insolventnem postopku, v katerem sodeluje stečajni upravitelj in (le) tisti upnik stečajnega dolžnika, katerega terjatev je bila prerekana, mora zaradi varovanja načela enakega obravnavanju upnikov tudi v mediacijskem postopku, ki je sicer zaupne narave, stečajni upravitelj pred sklenitvijo sodne poravnave pridobiti soglasje sodišča. Upravitelj stečajne mase mora namreč za vsak posel upravljanja stečajne mase pred sklenitvijo pogodbe ali izvedbo drugega pravnega posla, pri čemer med upravljanje stečajne mase sodi tudi sklenitev sodne ali izvensodne poravnave oziroma izvedba drugega pravnega posla oziroma dejanja s smiselno enakim učinkom, v postopkih oziroma glede zahtevkov iz pododdelkov 2.2.3. (Odškodninska odgovornost članov posloводства in nadzornega sveta družbe do upnikov) in 5.3.4. (Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika) ter oddelka 5.6. (Posebna pravila o preizkusu terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic) ZFPPIPP, pridobiti soglasje sodišča (drugi odstavek veljavnega 322. člena). Pravni posel, ki ga upravitelj sklene ali izvede v nasprotju z drugim odstavkom 322. člena, nima pravnega učinka. Predlagatelj se zaveda, da je eno načel stečajnega postopka tudi njegova hitrost, vendar je zaradi v praksi izkazane neizvedljivosti določb 48.b člena, prav zaradi roka, v katerem mora biti izveden celoten mediacijski postopek, zapisan predlog poravnave in pridobljeno soglasje sodišča, predlagano podaljšanje roka tako v šestem odstavku 48.b člena kot tudi v primerljivi določbi šestega odstavka 48.a člena, v katerem je sicer urejena obvezno mediacija v postopkih zaradi insolventnosti, s 30 na 60 dni. Predlagatelj ocenjuje, da dodatnih 30 dni, ki jih predlagana določba daje na voljo za izvedbo mediacijskega postopka, ne bo bistveno vplivalo na hitrost stečajnega postopka, če bo postopek mediacije neuspešen, bo pa znatno izboljšalo možnosti za mirno rešitev spora in s tem prispevalo k skrajšanju trajanja stečajnega postopka, če bo spor rešen s sklenitvijo sodne poravnave.

Dodatno se v obeh predlaganih odločbah izrecno ureja pristojnost sodišča za sklenitev sodne poravnave po zaključenem mediacijskem postopku. Stranke lahko za reševanje spora izberejo mediacijo, ki se izvaja v programih sodišč po določbah Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov³⁶ (ZARSS) ali pa sklenejo sporazum o mediaciji pri drugem ponudniku tovrstnih postopkov. Če stranke v mediacijskem postopku dosežejo dogovor, bi skladno z določbo 309. člena Zakona o pravnem postopku³⁷ (ZPP) morale predlog za sklenitev sodne poravnave predložiti okrajnemu

³⁶ Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF.

³⁷ Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1 in 70/19 – odl. US.

sodišču. Glede na specifičnost sporov in izrecno določeno atrakcijo pristojnosti v sporih v stečajnih postopkih, predlagatelj pristojnost za sklenitev sodne poravnave izrecno prenašana na sodišče, ki je ali izdalo sklep o napatitvi na mediacijo (predlagani sedmi odstavek 48.a člena) ali pa bi bilo pristojno za odločanje v sporu (predlagana sprememba četrtega odstavka 48.b člena). Za zapis in sklenitev sodne poravnave v sporu, ki nastane v zvezi s stečajnim postopkom in ga stranke rešijo z dogovorom v mediaciji (sodno poravnavo ali umikom tožbe), bo tako vedno pristojno okrožno sodišče (prim. 8. točko drugega odstavka 32. člena ZPP).

K 21. členu:

Veljavna določba 50. člena določa, da se postopek zaradi insolventnosti začne, če dolžnik postane insolventen in so izpolnjeni drugi pogoji, ki jih za posamezno vrsto postopka določa zakon.

Določba predlaganega novega drugega odstavka izrecno prepoveduje možnost za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti za tiste dolžnike, ki imajo neplačane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ. Šteje se, da dolžnik nima izpolnjenih navedenih obveznosti tudi tedaj, kadar nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač ter obračunov davka na dodano vrednost za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge.

Stanje morebitnih neporavnanih obveznih dajatev in neizpolnjenih drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, bo v postopku ugotovljeno tako, da bo moral dolžnik predlogu za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti priložiti potrdilo davčnega organa, da so izpolnjene obveznosti iz predlaganega drugega odstavka, ki ob vložitvi predloga za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne smeta biti starejši od 15 dni. (predlagani tretji odstavek).

Predlagano besedilo sledi predlogu oziroma argumentom, da je postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti namenjen (le) dolžnikom, ki izpolnjujejo obveznosti do Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS). Tudi izhodišče Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti (prim. točko 33 in 38) je namreč mogoče razumeti tako, da dolžnik, ki ne more poravnati »davčnega dolga« ne more več predlagati postopka prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti. Zato je predlagano, da zavezanec ob vložitvi predloga za začetek postopka sodišču predloži potrdilo o plačanih davkih ter potrdilo, da ima izpolnjene vse obveznosti v zvezi s predložitvijo obračuna davčnega odtegljaja za izplačilo plače in nadomestila plače. Na ta način bi bili vsi dolžniki postavljeni v isti pravni položaj.

V skladu z obstoječo zakonodajo ima davčni zavezanec možnost pridobiti potrdilo o poravnanih obveznostih iz knjigovodske evidence na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku. Vlogo za potrdilo je mogoče oddati elektronsko preko storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki. Izdano potrdilo pa je praviloma še isti dan vročeno elektronsko preko portala eDavki (85.a člen ZDavP-2³⁸). Ta funkcionalnost temelji na predpostavki, da so plačane vse obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, ki jih v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, pobira davčni organ. Sistem ne omogoča, da bi vlagatelj pri oddaji vloge za izdajo potrdila določal »dopustno« višino neplačanih obveznosti. Če bi torej imel dolžnik v knjigovodski evidenci FURS izkazane neplačane zapadle obveznosti, bi prejel zavrnilno odločbo z obrazložitvijo, da ima evidentirane zapadle neplačane obveznosti.

³⁸ Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19 in 145/20 – odl. US.

Potrdilo davčnega organa, da dolžnik nima evidentiranih zapadlih neplačanih obveznosti, ki jih izterjuje FURS in ima izpolnjene vse obveznosti v zvezi s predložitvijo obračuna davčnega odtegljaja za izplačilo plače in nadomestila plače, je predpostavka za pridobitev pravic že na podlagi Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1)³⁹, in sicer glede omejitev oziroma pogojev za ustanavljanje družb in podjetnikov ter pridobitve statusa družbenika (glej 10.a členu ZGD-1), ter tudi po Zakonu o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo⁴⁰ (v nadaljevanju: ZIUZEOP) glede postopka in načina uveljavljanja povračila nadomestila plače (glej 29. člen ZIUZEOP) oziroma drugih zakonov, na podlagi katerih se uveljavlja pravica do povračila nadomestila plače.

Ob tem je potrebno pojasniti, da predlagana določba namenoma ne vsebuje dopustnega dolga do višine 50 evrov, kot je na primer določeno v Zakonu o javnem naročanju⁴¹ (glej 67.a in 75. člen). Dolžnik namreč sam vloži predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, kateremu priloži potrdilo davčnega organa, ki jih lahko sam pridobi preko portala eDavkov (gre za dve potrdili davčnega organa, pri čemer potrdilo glede predložitve obračunov preverja obdobje zadnjih 24 mesecev in vključuje tudi obračune DDV, kar se odraža v predlaganem novem drugem odstavku. Pri tem gre poudariti, da ima dolžnik pred oddajo predloga za začetek sodnega postopka možnost, da na knjigovodski kartici v eDavkih sam preveri stanje svojih obveznosti in jih v primeru davčnega dolga poravna na način, da bo stanje takšno, da bo izdaja potrdila davčnega organa iz eDavkov mogoča.

K 22. členu:

V veljavnem 60. členu je urejena vsebina prijave terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ki mora vsebovati: 1. določen zahtevek za priznanje terjatev v postopku in 2. opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka in dokaze o njih. Posebej je v drugem odstavku navedenega člena odločena vsebina zahtevka za priznanje terjatev. Ta mora vsebovati:

1. znesek glavnice terjatve,
2. če upnik v postopku zaradi insolventnosti poleg glavnice terjatve uveljavlja obresti: kapitalizirani znesek morebitnih obresti, obračunanih za obdobje od dospelosti terjatve do začetka postopka zaradi insolventnosti,
3. če upnik v postopku zaradi insolventnosti poleg glavnice terjatve uveljavlja stroške, ki so mu nastali z uveljavljanjem terjatve v sodnem ali drugem postopku pred začetkom postopka zaradi insolventnosti: zneske teh stroškov,
4. če upnik uveljavlja terjatev kot prednostno terjatev: določen zahtevek, da se terjatev ob razdelitvi plača kot prednostna,
5. če upnik uveljavlja terjatev kot pogojno terjatev: določen opis okoliščin, nastanek katerih pomeni uresničitev odložnega ali razveznega pogoja, s katerim je povezana terjatev.

S predlagano dopolnitvijo 3. točke drugega odstavka 60. člena se odpravlja nejasnost in dilema, ki se postavlja v sodni praksi, in sicer ali mora upnik v stečajnem postopku prijaviti tudi stroške sodnega postopka, ki mu v trenutku obdobja za prijavo terjatev še niso bili odmerjeni. Stroški postopka so upniku tako že nastali, vendar njihova višina (ki je sicer določljiva) še ni bila odmerjena z odločbo pristojnega organa. S predlagano določbo se postavlja jasno pravilo, da mora upnik v sklopu zahtevka za prijavo terjatve prijaviti tudi stroške, ki so mu nastali z uveljavljanjem terjatve v sodnem ali drugem postopku pred začetkom postopka, tudi če ti še niso bili odmerjeni, seveda pa bo njihovo dejansko višino lahko prijavil šele naknadno, ko bodo le te odmerjeni in bo njihova višina znana.

³⁹ Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 49/20, 61/20 in 152/20 – ZZUOOP.

⁴¹ Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18.

K 23. členu:

Veljavni 87. člen ZFPPIPP določa pristojnosti upniškega odbora. Upniški odbor: odloča o mnenju ali soglasju o zadevah, določenih z zakonom, obravnava poročila, ki jih mora v skladu z zakonom predložiti upravitelj, in izvaja druge pristojnosti, določene z zakonom (prvi odstavek navedenega člena). Zaradi uresničevanja svojih pravic in izvajanja svojih pristojnosti ima upniški odbor pravico pregledati poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom (drugi odstavek 87. člena).

Upniški odbor torej sme pridobiti potrebne podatke s pregledom poslovnih knjig in celotne dokumentacije, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ali ki jo je upravitelj dolžan voditi, (le) za izvajanje svojih nalog iz prvega odstavka navedenega člena. Navedena določba pa se pokaže kot pretirano ozka, saj upnikom preko upniškega odbora ne omogoča na primer pridobivanja potrebnih informacij za oceno smotrnosti izpodbijanja pravnih poslov ali prerekanja terjatev, kar bi bilo brez dvoma bistveno za uveljavljanje pravic upnikov. Brez potrebnih informacij namreč ni mogoče uspešno uveljavljati zahtevkov, s katerimi bi upniki lahko zasledovali načelo sorazmernega poplačila, ali dosegli povečanje deleža poplačila svojih terjatev z izpodbijanjem pravnih poslov in posledičnim povečanjem stečajne mase.

Predlagatelj se hkrati zaveda, da pregledovanje dokumentacije terja določen čas (povezan z zbiranjem in posredovanjem) kar lahko predstavlja znatno oviro hitrosti postopka, če bi se tovrstni pregledi vrstili prepogosto ali celo neutemeljeno. Zato predlagana določba omejuje pravico do pregledovanja poslovnih knjig in druge navedene dokumentacije na primere, ki hkrati predstavljajo nadzor nad delom upravitelja (popis premoženja, odločitve da ne vložijo izpodbojne tožbe, prerekanje oziroma neprerekanje določenih terjatev ipd.).

Nadgradnja obstoječe pravice upniškega odbora do pregledovanja dokumentacije je do neke mere podobna ureditvi v 79. členu nemškega InsO, ki določa, da ima skupščina upnikov pravico, da od stečajnega upravitelja zahteva posamezne informacije in poročilo o stanju poslov in samem poslovanju. Če odbor upnikov ni imenovan, lahko skupščina upnikov naroči tudi revizijo upraviteljevega finančnega prometa in finančnega stanja. Sicer pa ima po določbi 97. člena InsO dolžnik dolžnost stečajnemu sodišču, stečajnemu upravitelju, odboru upnikov in na podlagi sodne odredbe tudi skupščini upnikov poslati informacije o vseh okoliščinah, ki so povezane s stečajnim postopkom. Razkriti mora (z določenimi omejitvami) tudi dejstva, zaradi katerih bi lahko bil sprožen pregon zaradi kaznivega dejanja ali prekrška. Te obveznosti dolžnika se lahko izvršijo tudi s prisilno privedbo na zaslišanje ali celo priprtjem (98. člen InsO).

Kot že zapisano je s spremembo določbe drugega odstavka 87. člena predlagano, da ima upniški odbor tudi zaradi nadzora nad delom upravitelja v zvezi z izvajanjem njegovih nalog in pristojnosti pravico pregledati poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. Stečajni upravitelj je namreč po veljavnem 98. členu dolžan svoje naloge in pristojnosti opravljati v skladu s pravili ZFPPIPP in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, z drugimi zakoni, ki se uporabljajo za insolventnega dolžnika, in predpisi, izdanimi na njihovi podlagi ter v skladu s pravili stroke oseb, ki kot mandatarji opravljajo posle za druge osebe. Pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti pa mora ravnati:

1. vestno in pošteno,
2. z ustrezno profesionalno skrbnostjo ter
3. tako, da varuje in uresničuje interese upnikov, ki mu morajo biti vodilo pri opravljanju teh nalog in pristojnosti.

Vodilo pri poslovanju upravitelja je, da varuje in uresničuje interese upnikov, da skrbi, da so upniki, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavani enako, in da ne sme

omogočiti ali dopustiti: da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena. Prav zato je potrebno preko upniškega odbora omogočiti upnikom dostop do podatkov in informacij, ki jim omogočajo pregled nad delovanjem upravitelja in dejansko možnost, da v primeru ugotovljenih nepravilnosti pri njegovem delu hitro in učinkovito ukrepajo.

V predlaganem tretjem odstavku pa je določeno, da sme upravitelj tudi zavrniti vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku, če gre za poslovno skrivnost in bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali za stečajni postopek. Ob tem predlagatelj dodaja, da bo posamezni upnik do tovrstne dokumentacije lahko dostopal le v konkretnem sodnem postopku (prim. 182.a ZPP) in v skladu s pravili Zakona o poslovni skrivnosti (ZPosS).

Dosedanji tretji odstavek, po katerem upniški odbor upnika na njihovo zahtevo obvešča o stanju stečajne mase, glede na predlagane spremembe postane četrti odstavek.

K 24. členu:

Za opravljanje nadzora nad upravitelji je v skladu s pravili, določenimi v pododdelku 3.6.2 ZFPPIIP, pristojno ministrstvo, pristojno za pravosodje. Po določbi 106. člena ZFPPIIP je upravičeno, v obsegu, potrebnem za opravljanje nadzora, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva, poslovnega registra in podatke, ki jih vodijo drugi upravljavci osebnih podatkov. Za postopek odločanja v navedenih zadevah se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek. Pri opravljanju nadzora lahko ministrstvo:

1. opravi pregled dokumentacije insolventnega dolžnika, ki jo je prevzel upravitelj v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti, in dokumentacije, ki jo mora voditi upravitelj v zvezi s tem postopkom, ali zahteva od zbornice upraviteljev, da opravi tak pregled,
2. zahteva uvedbo disciplinskega postopka proti upravitelju in
3. odredi ali izvede druge ukrepe, potrebne za preveritev, ali upravitelj opravlja svoje naloge v postopku zaradi insolventnosti v skladu z zakonom.

Pri izvajanju nadzorne funkcije po 106. členu ZFPPIIP se ministrstvo lahko seznanja s poslovanjem stečajnega upravitelja preko vpogleda v objave v poslovnem registru AJPES. Kadar so na delo stečajnega upravitelja naslovljeni konkretniji očitki pa se pogosto pokaže kot potreben tudi vpogled v sodni spis stečajne zadeve, v kateri je upravitelj imenovan. Glede na to, da sodišča vodijo elektronske vpisnike predlagatelj ocenjuje, da je smotrno vzpostaviti vpogled v elektronski vpisnik in vloge ter dokumente v spisu postopka zaradi insolventnosti. Zato je predlagano, da se v četrtem odstavku 106. člena za 1. točko doda nova 2. točka po kateri lahko ministrstvo prisojno za pravosodje pri opravljanju nadzora vpoglede tudi v elektronski vpisnik in vloge ter dokumente v spisu postopka zaradi insolventnosti, v katerem je imenovan upravitelj. S tem se po oceni predlagatelja zmanjša obremenitev sodišča povezana s korespondenco oziroma odgovori na zaprosila ministrstva za posredovanje podatkov. Ministrstvo bi namreč na predlagani način, za učinkovito izvajanje nadzorne funkcije (prekrškovnega ali disciplinskega postopka zoper upravitelja), preko pooblaščenih oseb za vodenje postopka, v podatke konkretne sodne zadeve, lahko vpogledalo preko elektronskega vpisnika.

K 25. in 26. členu:

V veljavnem drugem odstavku 108. člena ZFPPIIP so določeni pogoji, pod katerimi minister, pristojen za pravosodje izda dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja. Med drugim mora oseba, ki želi pridobiti dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja imeti tudi najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju del s strokovno izobrazbo iz 3. točke istega odstavka, ki določa najmanj visokošolsko

izobrazbo prve stopnje ali primerljivo izobrazbo, pridobljeno v tujini, nostrificirano, priznано ali ovrednoteno v skladu z zakonom, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja, ali dovoljenje za opravljanje nalog revizorja ali pooblaščenega revizorja v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje. Navedeno pa dejansko pomeni delovne izkušnje, ki lahko niso povezane z delom, izkušnjami in veščinami, ki jih pri svojem delu potrebujejo upravitelji. Da poseduje potrebna znanja upravitelj potrdi z opravljenim strokovnim izpitom za opravljanje funkcije upravitelja, po programu, ki ga predpiše minister, pristojen za pravosodje⁴² in ki vključuje tudi pripravljalne seminarje s predstavitvijo predpisov, teorije in sodne prakse ter uporabo teh znanj v praksi. Težave pri praktičnem delu pa so kljub potrebnemu znanju pogosto povezane prav s pomanjkanjem delovnih izkušenj na ekonomskem in pravnem področju ter z navedenima področjema povezanih veščin. Zato je predlagana dopolnitev pogoja glede vsebine zahtevanih delovnih izkušenj, po kateri se v dobo zahtevanih treh let delovnih izkušenj priznajo le dela s področij, ki so z opravljanjem dela upravitelja najbolj povezana, torej s področij prava in ekonomije.

Nadaljnja sprememba v veljavnem 108. členu ZFPPIPP pa je povezana s »trajno« posledico odvzema dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja. Po veljavnem četrtem odstavku 108. člena minister, pristojen za pravosodje zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja tudi v primeru, če je bilo vlagatelju že odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja (2. točka četrtega odstavka 108. člena ZFPPIPP). Po veljavni določbi 120.i člena se trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja lahko izreče za hujšo disciplinsko kršitev (3. točka prvega odstavka 120.i člena ZFPPIPP). Upravitelj stori hujšo disciplinsko kršitev (glej drugi odstavek 120.h člena ZFPPIPP), če krši obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena ZFPPIPP, v skladu s katerim mora upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme omogočiti ali dopustiti:

1. da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali

2. da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena.

Prav tako se trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja lahko izreče tudi, če upravitelj pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene z ZFPPIPP, in je zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso ali če upravitelj stori kršitev iz 1. točke prvega odstavka 120.h člena enakih značilnosti že drugič v petletnem obdobju, torej v tem obdobju pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti dvakrat podobno krši obveznosti upravitelja, določene z ZFPPIPP, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev. Hujša disciplinska kršitev pa je podana tudi tedaj, kadar upravitelj v obdobju zadnjega leta na podoben način krši pravila iz 2. ali 3. točke prvega odstavka 120.h člena, torj, da zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici (2. točka prvega odstavka navedenega člena) ali če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica (3. točka prvega odstavka 120.h člena).

Predlagatelj ob ponovni preučitvi namena ureditve, ki predvideva trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ugotavlja, da je ta po času trajanja pretirana (prim. 3. točko drugega odstavka 120.h člena v zvezi s 3. točko prvega odstavka 120.i člena veljavnega ZFPPIPP). Predlagatelja je k vnovični preučitvi instituta spodbudila tudi sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Rola proti Sloveniji z dne 4. 7. 2019⁴³, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da ustrezna določba

⁴² Pravilnik o programu in načinu opravljanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije (Uradni list RS, št. 76/08 in 7/11).

⁴³ Zadeva Rola proti Sloveniji (pritožba št. 12096/14 in 39335/16) z dne 4. junij 2019 ([https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"fulltext":\["rola"\],"documentcollectionid":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\],"itemid":\["001-193493"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)).

ZFPPIPP določa, da oseba za to, da bi se štela za primerno za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja, ne sme biti predhodno obsojena, med drugim, za katerokoli kaznivo dejanje, storjeno z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti. Ni videti, da bi bil namen te zakonske določbe izrek kazni v zvezi z določenim kaznivim dejanjem, za katero je bila oseba obsojena, ampak je namenjena zagotavljanju zaupanja javnosti v zadevni poklic. Namenjena je članom poklicne skupine, ki imajo poseben status, izrecno stečajnim upraviteljem v postopkih zaradi insolventnosti. Odvzem dovoljenja zato po presoji sodišča ni imel kaznovalnega in odvračilnega cilja, ki sodi h kazenskim sankcijam. Nazadnje pa je navedeno sodišče glede resnosti ukrepa, ponovno poudarilo, da ta dejavnik sam po sebi ni odločilen, saj imajo lahko številni nekazenski ukrepi preventivne narave znaten vpliv na zadevno osebo. V obravnavani zadevi je tako ugotovilo, da je bilo zaradi kazenske obsodbe pritožnikovo dovoljenje odvzeto s trajnim učinkom, kar je samo po sebi videti precej huda posledica, vendar ob upoštevanju zgoraj navedenega načela in ob upoštevanju ugotovitev v zvezi z drugimi dejavniki ter ob upoštevanju dejstva, da odvzem dovoljenja pritožniku ni preprečil opravljanja kakšnega drugega poklica na njegovem strokovnem področju, samo dejstvo, da je bil sporni ukrep trajne narave, ne zadostuje, da bi se odvzem pritožnikovega dovoljenja štela za kazen v smislu 7. člena konvencije⁴⁴.

Ob ponovni preučitvi obravnavanega instituta pa predlagatelj ugotavlja, da je trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki sama po sebi onemogoča vnovično pridobitev možnosti za opravljanje te funkcije, pretiran glede na siceršnje posledice, ki doletijo storilce kaznivih dejanj. Pri tem je predlagatelj upošteval tudi razloge, zaradi katerih se lahko ukrep izreče (drugi odstavek 120.h člena v zvezi s tretjo točko prvega odstavka 120.i člena ZFPPIPP). Po ponovni preučitvi namena navedene določbe, ki je v povrnitvi zaupanja javnosti, predlagatelj meni, da bo oseba, ki ji je bila zaradi hujše disciplinske kršitve odvzeta pravica opravljati funkcijo upravitelja, v roku 5 let lahko izkazala, da bo ob vnovičnem imenovanju delovala v skladu z vsemi pravili, ki urejajo opravljanje funkcije upravitelja, predvsem: da ne bo več kršila obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena (neenako obravnavala upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju), da pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne bo kršila obveznosti upravitelja določene s tem zakonom tako, da bi zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso ali ponavljala kršitev, za katere je sicer lahko disciplinsko odgovorna po prvem odstavku 120.h člena ZFPPIPP (torej pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne bo kršila obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravil dobre poslovne prakse upraviteljev, ali zamujala s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici ali da se ne izobraževala v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica). Predlagano je, da se ukrep trajnega odvzema pravice opravlja funkcije upravitelja časovno omeji na odvzem pravice za obdobje petih let.

Pri tem predlagatelj v zvezi s primeri, ko bi oseba, ki ji je bila pravica opravljanja funkcije upravitelja odvzeta, želela biti imenovana ponovno, dodaja, da so posebne ovire za imenovanje določene v četrtem odstavku 108. člena ZFPPIPP. Navedene prepovedi po oceni predlagatelja v zadostni meri preprečujejo, da bi bila za upravitelja imenovana oseba, ki ni vredna javnega zaupanja za opravljanje te funkcije (1. točka četrtega odstavka v zvezi s 7. točko drugega odstavka 108. člena).

Glede na zapisano je bila potrebna tudi sprememba 5. točke četrtega odstavka 109. člena ZFPPIPP. Navedeni člen ureja odvzem in prenehanje dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja. Skladno s četrtem odstavkom navedenega člena dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja preneha veljati tudi, če je upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja (5. točka četrtega odstavka navedenega člena). Po predlagani spremembi pa bo dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja prenehalo veljati, če bo upravitelju s

⁴⁴ Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS(13.6.1994) MP, št.7-41/1994 (RS 33/1994).

pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja, čeprav ta ukrep ne bo več trajnega značaja.

K 27. členu:

Skladno z veljavnimi določbami 111. člena ZFPPIPP mora oseba, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, izbrati najmanj eno, lahko pa izbere tudi vsa okrožna sodišča, pri katerih opravlja funkcijo upravitelja (prvi odstavek veljavne določbe). Izjavo o izbiri sodišč mora priložiti svoji zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja (drugi odstavek veljavnega člena). Svojo izbiro lahko oseba tudi spremeni in sicer z izjavo, ki jo predloži ministrstvu, pristojnemu za pravosodje. Izbiri lahko spremeni bodisi tako, da pri posameznem okrožnem sodišču ne bo več opravljal funkcije upravitelja, bodisi tako, da izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja (tretji in četrti odstavek 111. člena). Sprememba izbire sodišč, tedaj kadar upravitelj pri posameznem sodišču ne želi več opravljati funkcije upravitelja začne učinkovati z vpisom te spremembe v seznam upraviteljev, ki se na podlagi petega odstavka navedenega člena vodi pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje in ne vpliva na pristojnosti in naloge v postopkih, v katerih je bil upravitelj imenovan pred začetkom učinkovanja spremembe izbire (šesti odstavek veljavne določbe).

Po določbi veljavnega sedmega odstavka pa sprememba izbire sodišč, v primeru ko upravitelj izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja in je bila zahtevana do 30. novembra posameznega leta, začne učinkovati 1. januarja naslednjega leta.

Po veljavni ureditvi tako ni jasno, kako je potrebno postopati z vlogami, ki so na ministrstvo prispеле po 30. novembru, torej v decembru. Predlagatelj meni, da glede na razvoj tehnike in sistem posodabljanja seznama upraviteljev ni (več) utemeljenih razlogov, da bi spremembe izbire sodišča učinkovale s tolikšnim časovnim zamikom, kakor tudi, da bi sploh bilo potrebno, da vse spremembe vložene v tekočem letu začno učinkovati na presečni datum (1. januar). Zato je, za zagotovitev sprotnega posodabljanja seznama tedaj, ko upravitelj izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja, predlagana sprememba šestega in sedmega odstavka 111. člena ZFPPIPP na način, da bo ministrstvo spremembo, povezano z izbiro sodišč, v seznam upraviteljev vpisalo v 30 dneh od prejema upraviteljeve vloge. Sprememba bo začela učinkovati z vpisom v seznam upraviteljev pri čemer pa v primeru, da upravitelj ne bo želel več opravljati funkcije upravitelja pri posameznem okrožnem sodišču, ta sprememba izbire ne bo vplivala na pristojnosti in naloge upravitelja v postopkih, v katerih je bil za upravitelja imenovan že pred začetkom učinkovanja izbire.

K 28. členu:

Veljavni 120. h člen določa disciplinsko odgovornost upravitelja. Ta je disciplinsko odgovoren:

1. če pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev,
2. če zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici ali
3. če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica.

Veljavna določba prve točke navedenega odstavka 120.h člena se v luči opravljanja nalog nadzora nad delom upravitelja, pokaže kot pretirano toga. Upravitelj je namreč dolžan svoje naloge opravljati pravilno, zakonito in v skladu s pravili dobre poslovne prakse tudi v primerih, ko ne gre za postopanje v postopku zaradi insolventnosti v ožjem pomenu, temveč vedno, kadar gre za izvajanje funkcije upravitelja. Zato je predlagano, da se v prvi točki črta zapis v delu »v postopku zaradi insolventnosti«. Glede na predlagano spremembo bo tako upravitelj disciplinsko odgovoren (vedno) kadar bo pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja kršil svoje obveznosti, določene z zakonom ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev.

Poleg tega se je kot pomembna okoliščina pri ugotavljanju upraviteljeve disciplinske odgovornosti pokazala tudi njegova pripravljenost sodelovati v postopku nadzora po 106. členu ZFPPIPP. Odklonitev sodelovanja pri nadzoru po 106. členu ZFPPIPP namreč po veljavni ureditvi ne predstavlja disciplinske kršitve, čeprav prav upraviteljeva pasivnost lahko znatno oteži izvedbo nadzora, kakor tudi znatno podaljša postopek nadzora, kar posledično odloži ugotavljanje nepravilnosti in njihovo odpravo, celo do tolikšne mere, da odprava škodljivih posledic niti ni več mogoča oziroma je povezana z velikimi dodatnimi stroški. Predlagatelj zato ocenjuje okoliščino sodelovanja upravitelja pri nadzoru kot tako pomembno, da jo s predlagano spremembo umešča v novo 4. točko prvega odstavka navedenega člena. Navedena kršitev pa lahko predstavlja tudi hujšo disciplinsko kršitev, če jo upravitelj ponovi v petletnem obdobju (predlog spremembe 3. točke drugega odstavka 120.h člena). Predlagatelj z navedeno določbo upraviteljevo odklonitev sodelovanja pri nadzoru izenačuje s kršitvami po 1. točki prvega odstavka (kršitve obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev).

K 29. in 30. členu:

Spremembi v 3. točki prvega odstavka 120.i člena in šestem odstavku 120.l člena ZFPPIPP predstavljata uskladitev zaradi spremenjene določbe o trajnem odvzemu pravice opravljati funkcijo upravitelja (več o razlogih za spremembo je v obrazložitvi k **25. in 26. členu** tega predloga).

K 31. členu:

Po veljavni določbi 120.o člena je proti odločbi disciplinske komisije druge stopnje, s katero je bil upravitelju izrečen pogojni ali trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja ali potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, dovoljen upravni spor. Predlagatelj je določbo uskladil z določbami o odvzemu pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki ne bo več trajna. Še vedno pa bo tako proti odločbi s katero je upravitelju izrečen odvzem pravice ali pogojni odvzem, ali s katero je bila potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, dovoljen upravni spor.

Ker odločitev v disciplinskem postopku, tako v primeru, da je upravitelju izrečen pogojni odvzem opravljati funkcijo, ali drug ukrep, kakor tudi v primeru, da disciplinska kršitev ni bila ugotovljena, lahko vpliva na upraviteljevo nadaljnje delo v konkretnem insolvenčnem postopku, predlagatelj ocenjuje kot potrebno, da je sodišče s sprejeto odločitvijo disciplinske komisije seznanjeno. Zato je predlagana dopolnitev veljavne določbe v smeri, da minister, pristojen za pravosodje, po zaključenem disciplinskem postopku, s pravnomočno odločbo seznaniti sodišče, pred katerim se vodi insolvenčni postopek, v katerem je bila upravitelju očitana disciplinska kršitev.

K 32. členu:

V insolvenčnih postopkih po veljavni ureditvi drugega odstavka 121. člena ZFPPIPP ni mogoče vložiti revizije, pri čemer je v prvem odstavku navedenega člena določeno, da se za postopek zaradi insolventnosti, glede vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejena drugače, smiselno uporablja pravila zakona, ki ureja pravdni postopek. Po določbi drugega odstavka 367. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP) v primerih, ko zakon določa, da revizije ni, zato sodišče revizije ne more dopustiti.

Vendar je bilo v zvezi z navedenim pri delu sodišča in sicer gospodarskega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani, ki je izključno pristojno za odločanje o pritožbah v postopkih zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da ureditev, po kateri v postopku zaradi insolventnosti ni mogoče vložiti revizije (drugi odstavek 121. člena ZFPPIPP), tudi glede na spremembe ZPP o reviziji, ni več ustrezna. Glede na spremembe ZPP, po katerih je mogoče revizijo vložiti, če jo dopusti vrhovno sodišče, bi bilo zato treba dovoliti revizijo tudi v postopkih zaradi insolventnosti, kakor je bilo to za nepravdne postopke urejeno v novem 37. členu Zakona o nepravdnem postopku (ZNP-1). Vrhovno sodišče namreč (skladno z

določbo 367.a člena ZPP) dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih:

- če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo nekatere odločitve v postopkih zaradi insolventnosti daljnosežne posledice. Ravno zaradi izključitve revizije po veljavni ureditvi se namreč s tovrstnimi vprašanji v vse večji meri ukvarja Ustavno sodišče Republike Slovenije. Navedeno je dodaten argument v prid predlagani rešitvi, saj je za enotno sodno prakso v prvi vrsti zadolženo Vrhovno sodišče, Ustavno sodišče pa bi se moralo ukvarjati (predvsem) s kršitvami ustavnih pravic. Predlagana določba omogoča preizkus pravilnosti uporabe materialnega prava in bistvenih kršitev določb postopka in se nanaša na vse sklepe, s katerimi se postopek zaradi insolventnosti pravnomočno konča, kar glede na določbo prvega odstavka 5. člena, po kateri so postopki zaradi insolventnosti: postopek prisilne poravnave, postopek poenostavljene prisilne poravnave in stečajni postopek, pomeni sklep o zaključku vsakega od teh postopkov.

V zvezi s predlagano določbo predlagatelj še dodaja, da določbe ni bilo mogoče oblikovati po vzoru 37. člena ZNP-1, saj sklep s tako imenovanimi daljnosežnimi posledicami ni le sklep, s katerimi se postopek zaradi insolventnosti konča (sklep o zaključku stečajnega postopka), saj se ta izda (še), ko so vsa razmerja stečajnega dolžnika že urejena. Ob tem pa ni mogoče reči, da določena vprašanja, ki se rešujejo z drugimi sklepi v postopkih zaradi insolventnosti in imajo posledično pomemben vpliv na položaj strank, ne bi terjala poenotenja uporabe prava oziroma ne bi bila pomembna za razvoj prava preko sodne prakse.

Po skrbni preučitvi predlagatelj zaključuje, da je revizijo potrebno dovoliti tudi zoper sklep, s katerim je pravnomočno končan postopek ugovora proti odpustu obveznosti. Skladno z določbo 400. člena ZFPPIPP sodišče na podlagi podatkov evidenc iz prvega odstavka navedenega člena ugotovi, ali obstaja ovira za odpust iz drugega odstavka 399. ZFPPIPP in če take ovire ni, izda sklep, s katerim začne postopek odpusta obveznosti (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka odpusta obveznosti), ne da bi presojalo, ali obstajajo ovire za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena ZFPPIPP (tretji odstavek 400. člena ZFPPIPP). S sklepom o začetku postopka odpusta obveznosti sodišče določi preizkusno obdobje na podlagi mnenja upravitelja ob upoštevanju starosti stečajnega dolžnika, njegovih družinskih razmer, njegovega zdravstvenega in drugih osebnih stanj ter razlogov za njegovo insolventnost (četrti odstavek), pri čemer pa preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti (peti odstavek). O začetku postopka odpusta obveznosti se upniki obvestijo z oklicem. Zoper navedeni sklep je v skladu s 403. členom ZFPPIPP dovoljen ugovor, o njem pa mora sodišče izdati sklep v 15 dneh po koncu naroka za obravnavo ugovora (šesti odstavek 405. člena ZFPPIPP). Proti sklepu o ugovoru proti odpustu obveznosti se skladno s tretjim odstavkom 406. člena lahko pritožita stečajni dolžnik in vlagatelj ugovora, o katerem je odločeno z navedenim sklepom. In ko je postopek glede ugovora proti odpustu obveznosti pravnomočno končan, lahko po predlagani določbi Vrhovno sodišče tudi v teh primerih, na predlog stranke (drugi odstavek 367.a člena ZPP), dopusti revizijo, pri svoji odločitvi pa presoja pogoje za dopustitev revizije iz prvega odstavka 367.a člena ZPP. Revizija pa je po predlagani določbi iz že navedenih razlogov dovoljena tudi zoper sklep o zavrnitvi predloga za odpust obveznosti.

Kot je bilo že zapisano se skladno z veljavnim 121. členom ZFPPIPP v postopku zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki jih ZFPPIPP ne ureja drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek (prvi odstavek), tako v postopku zaradi insolventnosti tudi ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje (drugi odstavek). Kdor pa je v postopku zaradi insolventnosti zamudil rok ali izostal z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih v skladu s tretjim odstavkom

121. člena ZFPPIPP po poteku roka ali koncu naroka ne more več dati ali vložiti (tretji odstavek veljavnega 121. člena ZFPPIPP).

V zvezi z navedeno določbo je treba uvodoma opozoriti na pomembno razliko med pravnim postopkom in postopkom zaradi insolventnosti, ki je v tem, da ima navadno v (glavnem) postopku zaradi insolventnosti položaj stranke (upnika) več deset oseb. Prilagojene postopkovne določbe in odkazana smiselna uporaba na določbe Zakona o pravnem postopku omogočajo, da se postopek izvede hitro in učinkovito, pri tem pa strankam, od katerih se sicer pričakuje skrbno spremljanje poteka postopka in pravočasno vlaganje vlog, predlogov in izjav ter udeležba na naroku, vendarle omogočajo sodelovanje v postopku in učinkovito uveljavljanje pravic.

Po določbi tretjega odstavka 121. člena ZFPPIPP v postopkih zaradi insolventnosti tisti, kdor zamudi rok ali izostane z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroka ne more več vložiti. Navedena določba je namenjena tako hitrosti postopka kot tudi in predvsem varstvu pravic strank in drugih oseb v postopku. V času izrednih dogodkov, upošteva tudi zadnje izkušnje pri epidemiji COVID 19, pa so takšne določbe lahko pretrde/prestroge, predvsem, ker zaradi povsem objektivnih razlogov večjemu številu strank ni omogočeno nastopanje in izvrševanje pravic v postopku v kratkih rokih, ki jih določa ZFPPIPP. Navedeno bi za stranke in druge, ki dejanja niso zamudili opraviti oziroma so pristopili na narok, lahko pomenilo znaten poseg v njihove pravice oziroma bi znatno ogrozilo pravno varnost tako za stranke kot tudi za osebe, udeležene v postopku insolventnosti (npr. za pri vnovčenju stečajne mase sodelujoče kupce).

Zato se s predlagano določbo novega četrtega odstavka omogoča izjema od zapisanega pravila, po kateri v času trajanja ukrepov, določenih z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, uvedenih ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob večjih epidemijah ali podobnih večjih izrednih dogodkih, sodišče obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom.

Glede na zapisano velja dodatno opozoriti, da sodišče ne bo upoštevalo tistih vlog, predlogov, izjav, ugovorov, drugih procesnih dejanj in predloženih listin, ki bodo kljub opravičljivemu razlogu za zamudo (torej zaradi razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom) pri sodišču vložene po tem, ko bo sodišče že sprejelo odločitev. V nasprotnem primeru bi namreč sprejem in odločanje o taki vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, dopustitvi procesnega dejanja ali posledici nepredložitve listine imelo nepredvidene učinke za ostale udeležence postopka, torej vse tiste, ki so kljub izrednemu dogodku pravočasno opravili zahtevana dejanja in torej naroka ali roka niso zamudili in je bila v posledici odločba sodišča že izdana.

K 33. členu:

Veljavni 122. člen ZFPPIPP ureja spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti. Namen spletne objave je v seznanjanju javnosti in s tem tudi potencialnih upnikov z najpomembnejšimi podatki v postopku insolventnosti, s čimer se sploh omogoča udeležanje pravic v navedenih postopkih. Hkrati pa so navedene objave v primerjavi s klasičnim vročanjem v sodnih postopkih tudi pomemben korak v smeri hitrosti postopka. Z uvedbo postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki je po svojem bistvu postopek prisilne poravnave z nekaterimi posebnostmi, je prav tako nujno potrebno zagotoviti obveščanje javnosti in potencialnih upnikov o navedenem postopku⁴⁵. Za navedene objave pa bo, skladno s predlaganim novim dvanajstim odstavkom, veljavna določila 122. člena ZFPPIPPP potrebno uporabljati smiselno.

⁴⁵ Dr. Nina Plavšak: Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, Razširjena uvodna pojasnila, GV Založba, Ljubljana 2008, str. 100 – 110.

K 34. členu:

Veljavna določba 122.a člena ZFPPIPP ureja vodenje in posredovanje podatkov v postopkih zaradi insolventnosti. Center za informatiko na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Center za informatiko) upravlja programsko opremo, ki omogoča: 1. vodenje vpisnika zadev v postopkih zaradi insolventnosti, 2. posredovanje podatkov o posameznem postopku zaradi insolventnosti v objavo po 1. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona in 3. posredovanje pisanj v objavo po 2. do 8. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona. Center za informatiko lahko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena tega zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje:

1. osebam držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za vzdrževanje svojih informatiziranih evidenc o dolžnikih,
2. bankam, zavarovalnicam ali drugim finančnim institucijam držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja ali zaradi uporabe pravil, določenih v 158., 245., 246. in 386. členu tega zakona,
3. upravljavcem sistemov bonitetnih podatkov o strankah bank, zavarovalnic ali drugih finančnih institucij držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja članic tega sistema,
4. Davčni upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev,
5. Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje svoje pristojnosti zastopanja države pri uveljavljanju njenih pravic v postopku zaradi insolventnosti in varstva njenega pravnega položaja ali organov in organizacij, ki jih je Državno pravobranilstvo Republike Slovenije po zakonu pristojno zastopati, pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Skladno z določbo sedmega odstavka navedenega člena pa morajo osebe, navedene v 1. do 3. točki, ter osebe iz 2. točke petega odstavka navedenega člena za posredovanje podatkov v informatizirani obliki, plačati nadomestilo. V zvezi s problematiko plačila navedenega nadomestila s strani Notarske zbornice Slovenije (NZS) je bil v juniju 2020 izveden skupni sestanek predstavnikov NZS in VS RS ter predlog spremembe posredovan predlagatelju. VS RS se namreč ne strinja z neobveznim pravnim mnenjem glede razlage določbe 5.a člena Zakona o notariatu (ZN) v povezavi s 122.a členom ZFPPIPP in Pravilnikom o posredovanju podatkov v postopkih zaradi insolventnosti v informatizirani obliki in tarifi o nadomestilu, saj predpisa glede na čas uveljavitve nista v razmerju prirejenosti.

Predlagatelj pritruje stališču VS RS, da določba 5.a člena ZN notarjem nalaga, da za potrebe notarskih storitev sami pridobijo podatke oziroma dokazila o podatkih iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil, in teh podatkov oziroma dokazil ne smejo zahtevati od strank. Organi in nosilci javnih pooblastil so zahtevane podatke notarjem dolžni posredovati brezplačno. Ker je poslovna sposobnost oseb, nad katerimi se začne osebni stečaj, omejena (386. člen ZFPPIPP), in zato v sklop skrbnega opravljanja notarske storitve sodi tudi preverjanje, ali pri stranki pravnega posla obstaja opisana omejitev, s čimer se varuje posredno zagotavlja varnost v pravnem prometu.

Glede na navedeno je v novi 6. točki drugega odstavka 122.a člena izrecno določeno, da Center za informatiko v pravosodju podatke o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje tudi notarjem, ki te podatke potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja notariat.

V navedeni določbi je na predlog Ministrstva za finance popravljena tudi 4. točka drugega odstavka, v katerem je po novem navedeno, da lahko Center za informatiko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje

Finančni (in ne Davčni) upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev (prim 105. člen Zakon o finančni upravi⁴⁶).

K 35. členu:

Veljavni 123 a člen že določa pravila elektronskega vlaganja pisanj in elektronskega vročanja. S predlaganim novim 123.b členom pa se vzpostavlja pravna podlaga za izvedbo naroka v postopkih zaradi insolventnosti preko videokonference. Postopki zaradi insolventnosti so po pravni naravi nepravdni postopki. Za navedeni postopek je poudarjena pisnost postopka, zato ZFPPIPP določa, da sodišče svoje odločitve sprejema zunaj naroka. Vendar pa v primerih, ko sodišče odloča o spornih dejanskih vprašanjih in drugih za postopek pomembnih vprašanjih ZFPPIPP določa tudi, da sodišče razpiše narok.

Glede na dejstvo, da so postopki zaradi insolventnosti že v celoti informatizirani in glede na izkušnje iz obdobja epidemije COVID 19 predlagatelj meni, da je ustrezno, da se v postopkih zaradi insolventnosti omogoči oprava naroka preko videokonference. Glede na dejstvo, da se z opravo naroka tudi v teh postopkih zagotavlja uresničevanje dveh temeljnih načel civilnih postopkov – načela neposrednosti in ustnosti, se s predlagano spremembo omogoča izvedbo videokonference le, če se s takšno izvedbo naroka strinjajo vse stranke postopka ali pa če sodišče glede na okoliščine zadeve presodi, da drugačna izvedba naroka ni mogoča. Predvsem slednji primeri omogočajo sodišču, da glede na okoliščine zadeve presodi ali je z vidika nemotenega teka in hitre izvedbe postopka primerno, da se glede na okoliščine zadeve, ki preprečujejo normalno izvedbo naroka, le ta opravi preko videokonference. Sodišče v sklepu svojo odločitev ustrezno obrazloži. Navedeni sklep se tudi vroči strankam skupaj z vabilom na narok, v katerem sodišče določi način preverjanja identitete skupaj s podatki in navodili za uporabo videokonferenčnega sistema.

K 36. členu:

Po veljavni določbi 129. člena ZFPPIPP mora vsak upnik sam pokrivati svoje stroške udeležbe v postopku zaradi insolventnosti. Navedena določba se je v praksi pokazala kot pretirano breme za tiste upnike, ki so v postopkih aktivno sodelovali. Tudi če so s pravnimi sredstvi v postopkih uspeli, glede na navedeno določbo niso bili upravičeni ne do povračila s strani drugih upnikov, ki jim je bilo tako dejanje v korist in tudi ne do povračila stroškov s strani dolžnika, kakor bi to narekovalo načelo uspeha v postopku. Predlagatelj meni, da predlagana določba odpravlja opisano neravnovesje bremena stroškov postopka v primeru, ko upnik utemeljeno uveljavlja sodno varstvo.

Predlagana odločba smiselno posnema veljavno ureditev v drugem odstavku 38.c člena ZIZ, v skladu s katerim je tudi izvršitelj dolžan upniku povrniti stroške, ki so mu nastali z utemeljeno zahtevo, da o obračunu plačila za delo in stroških izvršitelja odloči sodišče.

Po predlagani določbi bo tako, ne glede na splošno pravilo, da mora vsak upnik sam pokrivati svoje stroške udeležbe v postopku zaradi insolventnosti, dolžnik dolžan upniku povrniti stroške, ki mu bodo nastali z utemeljeno pritožbo ali drugo zahtevo za sodno varstvo. Glede na določbo veljavnega tretjega odstavka 355. člena gre za druge stroške stečajnega postopka po 8. točki tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP, upravitelj pa bo plačilo opravil, ko bo sodišče skladno z 357. členom dalo soglasje za to izpolnitev.

K 37. členu:

Veljavna določba 132. člena ZFPPIPP ureja vpliv začetka postopka zaradi insolventnosti na začete postopke izvršbe ali zavarovanja. Vendar se je navedena določba v času obvladovanja epidemije

⁴⁶ Uradni list RS, št. 25/14.

COVID-19 pokazala kot pomanjkljiva v tistih primerih, ko sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka v skladu z 237. členom ZFPPIPP. Navedeni položaj je bil sicer začasno urejen z Zakonom o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP)⁴⁷, s katerim je bil za družbe, ki so postale insolventne zaradi razglasitve epidemije, podaljšan čas, v katerem lahko dolžnik izvede finančno prestrukturiranje in zagotovi kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost oziroma vloži predlog za prisilno poravnavo, pred dokončno odločitvijo sodišča o začetku stečajnega postopka.

ZFPPIPP v 238. členu določa, da mora dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona opravičiti odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tako, da:

1. bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo
2. bodisi predloži dokaze, da je:
 - uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in
 - ni več insolventen.

Predlagana ureditev tako izhaja iz interventne zakonodaje, konkretno četrtega odstavka 97. člena (ZIUZEOP). Predlagatelj ugotavlja, da obstoječa ureditev omogoča, da se v obdobju odloga odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, ki pomeni generalno izvršbo, lahko začnejo oziroma nadaljujejo posamični izvršilni postopki. Pri oblikovanju predlagane spremembe je bilo izhodišče v določbi veljavnega 132. člena ZFPPIPP, ki ureja vpliv začetka postopka zaradi insolventnosti na začete postopke izvršbe ali zavarovanja. Zlasti pa je bil pri njenem oblikovanju upoštevan namen instituta odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka po 237. členu ZFPPIPP. Po navedeni določbi 237. člena ZFPPIPP sodišče s sklepom odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka) za dva meseca, v primerih če je bila zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka vložena v roku iz prvega odstavka 236. člena ZFPPIPP in so ji priložene listine iz drugega odstavka 236. člena ZFPPIPP, iz katerih izhaja:

- da dolžnik ne zamuja s plačili obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena ZFPPIPP in jih bo sposoben pravočasno plačevati tudi v dvomesečnem obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka,
- da je dal o tem pooblaščen revizor v poročilu iz 2. točke prvega odstavka 236. člena ZFPPIPP mnenje brez pridržkov,
- da je poslovodstvo dolžnika sprejelo poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka in 4. točke tretjega odstavka 35. člena ZFPPIPP, in
- v primeru iz prvega odstavka 36. člena ZFPPIPP: da je poslovodstvo dolžnika objavilo sklic skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena ZFPPIPP.

Dvomesečno obdobje odložitve začne teči naslednji dan po poteku roka za vložitev zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 236. člena tega zakona. V izreku sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka pa mora biti naveden tudi zadnji dan dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka tega člena. Upošteva se, da mora sodišče sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka izdati v treh delovnih dneh, gre dejansko za natančno določeno obdobje, v katerem poskuša dolžnik dokazati, da pogoji za začetek stečajnega postopka niso podani. Navedeno prizadevanje dolžnika pa lahko znatno oslabijo prav posamični izvršilni postopki nekaterih upnikov, kar dejansko lahko zelo oteži ali celo izniči namen instituta odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka. Predlagana določba tako omogoča dolžniku potrebno koncentracijo »moči«, da v danem času poskuša z izvedbo prestrukturiranja ohraniti poslovanje preko postopka

⁴⁷ Uradni list RS, št. 49/20 in 61/20.

prisilne poravnave, kar posledično vodi prav k upoštevanju načela enakega obravnavanja (poplačila) upnikov, ki so do dolžnika v enakem razmerju.

Zato je predlagano, da se kot eno izmed pravil o vplivu začetka postopka zaradi insolventnosti na začete postopke izvršbe ali zavarovanja vpiše tudi navedeno pravilo, da v primeru, če sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečaja v skladu z 273. členom zakona, izvršilno sodišče na predlog dolžnika odloži izvršbo za to obdobje.

K 38. členu:

Direktiva v 6. členu določa, da države članice zagotovijo da se lahko dolžnikom odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja.

Dolžniku bi moralo biti omogočeno, da izkoristi začasno prekinitev posameznih postopkov izvršbe, ki jo odobri sodni ali upravni organ ali je odobrena po zakonu, za podporo pogajanj o načrtu prestrukturiranja, da bi med trajanjem pogajanj lahko nadaljeval s poslovanjem ali vsaj ohranil vrednost svojega premoženja. Države članice pa bi morale imeti možnost, da določijo, da sodni ali upravni organi ne odobrijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanje podpore za pogajanja. Podlagi za zavrnitev sta med drugim lahko premajhna podpora potrebne večine upnikov ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, dolžnikova dejanska nesposobnost, da plača dolgove, ko zapadejo v plačilo. Poleg tega države članice lahko določijo, da imajo sodni ali upravni organi možnost zavrniti prekinitev posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni potrebna ali kadar ne bi dosegla cilja iz prvega pododstavka.

Skladno z navedenim predlagatelj ocenjuje veljavno določbo 132. člena kot primerno za varstvo koristi dolžnikov, ko so že v postopku zaradi insolventnosti. Pred začetkom tega postopka pa bi bilo po mnenju predlagatelja ob strožjih pogojih potrebno možnost prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali zavarovanja predvideti tudi v primerih grozeče insolventnosti. Zato predlagatelj za 132. členom dodaja nov oddelek 3.8a: Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter v tem oddelku nov 132.a člen (uporaba pravil glede vpliva začetka postopka zaradi insolventnosti na začete postopke izvršbe ali zavarovanja). Predlagano je, da se pravila določena v oddelku 3.8, ki se uporabljajo za postopke izvršbe in zavarovanja, ki jih vodi sodišče, pri čemer pa prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja lahko traja največ štiri mesece. Po poteku navedenega roka se postopki izvršbe ali zavarovanja nadaljujejo, razen če sodišče odloči, da se prekinitev podaljša. Sodišče lahko na predlog dolžnika ali upnika podaljša trajanje prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali odobri novo prekinitev postopka, če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek ali obstojijo okoliščine, da bo dogovor ukrepov o načrtu prestrukturiranja lahko dosežen v času odobrene prekinitve in če nadaljevanje prekinitve postopka izvršbe ne škoduje pravicam ali interesom katere koli prizadete stranke. Sodišče lahko za mnenje o predlogu za podaljšanje prekinitve ali novo prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja pozove upravitelja. Vendar pa celotno trajanje prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji, ne sme presegati 12 mesecev (predlagan tretji odstavek).

V predlaganem četrtem odstavku je nadalje določena izjema za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja, s čimer se tudi v skladu z določili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti krepí zaščita pravic delavcev, kot najbolj ranljive skupine upnikov. Kot je bilo že zapisano, predlagatelj ocenjuje, da je sprotno in popolno plačilo prejemkov iz delovnega razmerja ena izmed dejanskih predpostavk postopka prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti (prim. obrazložitev k **17. členu** predloga za spremembo 44.u člena ZFPPIPP).

V zvezi s postopki davčne izvršbe in drugimi postopki izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ pa predlagatelj v izogib morebitnim nejasnostim pojasnjuje, da čeprav se po določbi drugega odstavka 130. člena oddelek 3.8 in druga pravila tega zakona o postopkih izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi sodišče, smiselno uporablja tudi za postopke davčne izvršbe in druge postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ, pa to v primeru postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti ne velja, saj predlagana določba omejuje uporabo na postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi sodišče (prim. prvi odstavek predlaganega člena). Navedena omejitev glede postopkov, ki jih vodijo drugi organi je namreč smiselna nadgradnja predlagane **spremembe drugega odstavka 50. člena**, skladno s katerim ni dovoljeno voditi postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, če ima dolžnik neplačane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ (več v obrazložitvi k **21. členu** tega predloga).

K 39. členu:

Po veljavni določbi šestega odstavka 152. člena ZFPPIPP tedaj, kadar sodišče v postopku prisilne poravnave izda sklep o začetku stečajnega postopka po četrtem odstavku 147. člena, drugem odstavku 149. člena, 156. členu, tretjem odstavku 179. člena, četrtem odstavku 192. člena, drugem odstavku 198. člena ali prvem odstavku 208. člena tega zakona, velja, da je s tem sklepom odločilo tudi o upnikovem predlogu iz prvega odstavka tega člena. Zaradi spremembe določbe 192. člena, s katero sta bila dodana nova četrti in peti odstavek, je v zvezi s citirano določbo šestega odstavka 152. člena predlagan popravek sklica na šesti odstavek, ki je vsebinsko enak veljavnemu četrtemu odstavku 192. člena ZFPPIPP.

K 40. členu:

V veljavnem 172. členu ZFPPIPP so opredeljeni razlogi za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave. Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave (torej ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave), tudi v primeru, če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem (5. točka navedenega člena).

Podobno kot pri predlagani spremembi 44.u člena tudi v opisanem primeru predlagatelj meni, da za omejitev plačila plače (le) do višine minimalne plače, ob upoštevanju, da gre za postopek prisilne poravnave, katerega namen je reorganizacija družbe in njeno nadaljnje poslovanje, ni posebej utemeljenih razlogov. Predlagatelj tudi v tem pogledu zastopa stališče, da dolžnik, ki ne zmore izplačila plač delavcem, v obsegu dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem uspešnem poslovanju družbe. Hkrati pa predlagatelj s predlagano določbo izboljšuje varstvo pravic delavcev, kot najbolj ranljive skupine upnikov.

K 41. členu:

Veljavni 177. člen ZFPPIPP določa pravila za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave. Pri presoji ugovornih razlogov iz 172. člena in sicer, da dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti, da lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave, da je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov, da je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet

stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali da insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, sodišče praviloma nima strokovnega znanja, da bi samo lahko odločalo o utemeljenosti ugovora. Ker je prav tako pomembno, da se primeru, ko je to potrebno, v postopek odločanja pritegne izvedenca ustrezne stroke, predlagatelj dopolnjuje določbo v smeri, da v primeru, če je za presojo ugovornih razlogov iz 172. člena ZFPPIPP potreben dokaz z izvedencem, sodišče za izvedenca imenuje pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij.

K 42. členu:

Pravila odločanja o ugovoru, ureja veljavni 179. člen. V primeru, če upnik z ugovorom uspe, že predlagana nova določba drugega odstavka 129. člena, po kateri je dolžnik dolžan upniku povrniti stroške, ki so mu nastali z utemeljeno pritožbo ali drugo zahtevo za sodno varstvo, določa breme povračilo stroškov. Predlagani (nov) peti odstavek pa uvaja pravilo, da se v primeru, če sodišče na ugovor upnika odloči po tretjem odstavku navedenega člena, torej če sodišče presodi, da razlog iz 2., 3., 4. ali 5. točke 172. člena obstaja in ustavi postopek prisilne poravnave ter izda sklep o začetku stečajnega postopka, stroški upnika v zvezi z ugovorom plačajo v skladu z drugim odstavkom 289. člena ZFPPIPP, ki določa poplačilo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena zakona.

K 43. členu:

Odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018 se nanaša na postopek prisilne poravnave, v kateri je predviden ukrep finančnega prestrukturiranja povečanje osnovnega kapitala (z novimi denarnimi vložki ali konverzijo terjatev v lastniške deleže). V konkretnem primeru insolventni dolžnik ni predložil poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic. Ustavno sodišče je odločilo, da pravica do izjave iz 22. člena Ustave zajema tudi pravni položaj dolžnika v postopku (alternativne) prisilne poravnave. V tem okviru pomeni dolžnikov poziv upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev njegovo ponudbo, ki je naslovljena na upnike. Po mnenju sodišča ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge, katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja – to je z urejanjem možnosti, da udeleženci postopka prisilne poravnave medsebojna razmerja v pogojih finančnega prestrukturiranja dolžnika avtonomno uredijo in pod spremenjenimi pogoji za poplačilo terjatev omogočijo nadaljevanje dolžnikovega podjetja. Zato izbire presojanega ukrepa, ki opredeljuje način uresničevanja pravice iz 22. člena Ustave, ni mogoče šteti za razumno. Presojana zakonska ureditev dolžniku v primeru, ko ne predloži poziva upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev, trajno in nepovratno odreja možnost, da bi njegova izjava volje v postopku učinkovala kot ponudba upnikom na način, da bi se slednji o njej lahko izjavili. Zato je Ustavno sodišče ugotovilo ustanovno neskladje presojske določbe.

Do odprave protiustavnosti iz prve točke izreka ustavne odločbe mora sodišče insolventnega dolžnika v primeru, ko slednji predloži odpravek notarskega zapisnika skupščine (1. točka tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, a ne hkrati tudi poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, pozvati, naj to listino (ta poziv) predloži v roku treh delovnih dni od prejema poziva sodišča. Če dolžnik tudi po poteku roka iz poziva sodišča ne predloži navedene listine, sodišče postopek prisilne poravnave ustavi in izda sklep o začetku stečajnega postopka. Rok za obvestilo upniškemu odboru iz petega odstavka 192. člena ZFPPIPP začne v primeru poziva sodišča teči od poteka roka, ki je bil dan dolžniku za predložitev listine iz poziva na podlagi te določbe. Rok za objavo poziva sodišča za vpis in vplačilo novih delnic iz 194. člena ZFPPIPP začne v primeru, ko dolžnik listine predloži po pozivu sodišča na podlagi te odločbe, teči, ko sodišče pravočasno prejme listine iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP.

V veljavnem četrtem odstavku 192. člena ZFPPIPP je določeno, da sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka:

1. če:

– skupščina insolventnega dolžnika v roku iz drugega odstavka tega člena ne sprejme sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja z vsebino, določeno v načrtu finančnega prestrukturiranja in skladno s 191. členom tega zakona, ali

– insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži listin iz tretjega odstavka tega člena in

2. če:

– niti upniški odbor v roku iz 2. točke četrtega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejme sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz drugega odstavka 199.b člena tega zakona,

– niti ločitveni upniki v roku iz prvega stavka petega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejmejo sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz petega odstavka 199.b člena tega zakona.

Skladno z navedeno ustavno odločbo predlagatelj predlaga, da se četrty odstavek spremeni tako, da sodišče v primeru, če do poteka roka iz drugega odstavka 192. člena ne prejme obvestila insolventnega dolžnika ali če temu obvestilu niso priložene listine iz 1. in 2. točke tretjega odstavka istega člena, dolžniku naloži, da v treh delovnih dneh predloži obvestilo in listine iz tretjega odstavka tega člena. S tem je dan predlagatelju dodaten rok, v katerem mora sodišču predložiti zahtevano obvestilo in listine.

Zaradi varovanja načela hitrosti postopka predlagatelj tudi sodišču določa rok, v katerem mora to izdati sklep o dopolnitvi in sicer mora to storiti v osmih dneh po poteku roka iz drugega odstavka 192. člena ter o sklepu obvestiti upniški odbor.

V dosedanem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek pa predlagatelj usklajuje še posledico, če insolventni dolžnik tudi v dodatnem roku sodišču ne bo predložil zahtevanega obvestila in listin. V takem primeru bo namreč sodišče ustavilo postopek prisilne poravnave in izdalo sklep o začetku stečajnega postopka.

Enako pa bo sodišče postopalo tudi, če upniški odbor v roku iz predlaganega četrtega odstavka (dodatnem roku treh delovnih dni) ne bo sprejel sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz drugega odstavka 199.b člena ZFPPIPP.

Popravljen je tudi sklic v dosedanem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek in sicer na šesti odstavek namesto na četrtega.

K 44. členu:

Podobno kot določba 192. člena ZFPPIPP, glede katere je bila izdana ustavna odločba Up-769/16, U-I-81/17 (glej obrazložitev **k prejšnjemu členu**), tudi veljavni 199.a člen ZFPPIPP veže izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka zgolj na dejstvo, da upniški odbor v roku iz tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, sodišču ni predložil listin navedenih v tem odstavku. Zato predlagatelj ocenjuje, da mora sodišče tudi v opisanem primeru upniškemu odboru določiti primeren dodaten rok, v katerem mora predložiti zahtevano obvestilo in listine.

Predlagano je, da se enajsti odstavek 199.a člena ZFPPIPP spremeni tako, da se v primeru, če je insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in niti poslovodstvo insolventnega dolžnika niti upniški odbor v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena ali v roku iz četrtega odstavka 192. člena ZFPPIPP sodišču ne

predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka 192. člena navedenega zakona, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

Zaradi dopolnitve 192. člena z novima četrtem in petim odstavkom je bil potreben tudi popravek v devetem odstavku 199.a člena, skladno s katerim se za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega in šestega odstavka 199.a člena smiselno uporabljajo tudi prvi do tretji, sedaj tretji do peti odstavek 192. člena ZFPPIPP.

K 45. členu:

Zaradi dopolnitve 192. člena ZFPPIPP z novima četrtem in petim odstavkom je bil nadalje potreben tudi popravek v sedmem odstavku 199.b člena, skladno s katerim se za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega, petega in šestega odstavka 199.b člena smiselno uporablja tudi tretji oziroma sedaj tretji do peti odstavek 192. člena ZFPPIPP.

K 46. členu:

Po veljavni določbi 200. člena ZFPPIPP o sprejetju prisilne poravnave odločajo upniki z glasovanjem. Vsak upnik, katerega terjatev do insolventnega dolžnika je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, ima pravico glasovati o prisilni poravnavi, če ni v tretjem ali četrtem odstavku navedenega člena drugače določeno. Drugače je določeno za upnike glede:

1. zavarovane terjatve, razen če je to terjatev upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona (razen, če je z dolžnikom sklenil dogovor, po katerem se dospelost te terjatve odloži v skladu s potrebami izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja dolžnika), in
2. prednostne terjatve.

Ti upniki nimajo pravice glasovati o prisilni poravnavi (tretji odstavek). Po veljavnem četrtem odstavku navedenega člena ZFPPIPP pa o prisilni poravnavi tudi nima pravice glasovati upnik, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe.

Sodna praksa je v zvezi s pravili odločanja upnikov o sprejetju prisilne poravnave že izpostavila premislek nemške teorije, da bi bila tudi v primeru, ko fizična oseba lastniško in vodstveno obvladuje več podjetij, analogna uporaba pravil koncernskega prava nujna za zagotovitev načela pravne enakosti. Prav zaradi morebitnih tesnih (kapitalskih in osebnih vodstvenih) povezav med dolžnikom in upnikom, je namreč, glede na ugotovitve sodišča⁴⁸, po veljavni ureditvi mogoče, da dolžnik in upnik s spretnim manevriranjem in ob sodelovanju še nekaterih drugih upnikov - porokov, dosežeta potrditev prisilne poravnave nad dolžnikom na nedopusten način. Pri tem pa ni šlo le za dejstvo, da je bila prisilna poravnava lahko izglasovana le tako, da so zanjo glasovali tudi z dolžnikom tesno povezani upniki. Veljavni četrti odstavek 200. člena ZFPPIPP je od glasovanja o prisilni poravnavi izključil tiste upnike, ki imajo položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1. Namen te določbe je preprečiti zlorabo upniške glasovalne pravice in vplivanje na izid glasovanja. Pri odločanju o prisilni poravnavi upnik tehta koristi in škodo, ki jo ima zaradi prisilne poravnave. Presoditi mora, ali je zanj ugodnejša prisilna poravnava nad dolžnikom ali pa njegov stečaj. Upniki naj bi bili zato v položaju, v katerem na njihovo odločitev ne bi vplivale druge okoliščine kot le ta. Če je nek upnik povezan z dolžnikom, je bolj verjetno, da bo glasoval v prid prisilni poravnavi. Sicer se bo moral sprijazniti s tem, da bo zaradi prisilne poravnave izgubil del svojih terjatev, po drugi strani pa bodo reševanje dolžnika v določeni meri financirali tudi drugi upniki, kar je za upnika, ki je povezana družba, izrazito ugodno.

⁴⁸ Odločitev Višjega sodišča v Ljubljani v zadevi III Cpg 448/2017 z dne 10. 7. 2017 je dostopna na: <http://www.sodisce.si/vislj/odlocitve/2015081111409213/>

Nemška teorija poudarja, da je treba upoštevati, da pri vsakem družbeniku (tudi fizični osebi), ki ima možnost obvladujočega vpliva v družbi, obstaja nevarnost, da bo svoj vpliv uporabil v nasprotju z interesi družbe. Pri družbenikih, ki uresničujejo podjetniške interese tudi zunaj družbe in imajo v drugi družbi kontrolni delež ali pa sami neposredno opravljajo gospodarsko dejavnost je ta nevarnost večja. Če družbenik obvladuje eno ali več družb nastane nevarnost, da bodo interesi družbenika usmerjeni v uresničevanje interesov druge družbe.

Sodna praksa je že zavzela stališče, da gre v opisanem primeru za nenamerno zakonsko praznino, ki jo je potrebno zapolniti z dopustnimi sredstvi razlage, in sicer z analogno uporabo pravil koncernskega prava tudi v primeru, ko so družbeniki fizične osebe oziroma je analogna uporaba ureditve, ki se nanaša na gospodarske družbe nujna zaradi načela pravne enakosti. Položaj upnikov ter potreba po varstvu njihovih interesov ne moreta biti odvisna od pravnega statusa ali lastnosti osebe, ki lahko uresničuje obvladujoči vpliv.

Ob upoštevanju opozoril, da obstoječa ureditev, ki omogoča odstopne terjatev tudi tekom postopka prisilne poravnave (čeprav so v osnovi takšne transakcije dopustne), lahko predstavlja tudi nedopustne prakse⁴⁹, je predlagatelj ocenil, da je manj invaziven ukrep kot prepoved prenosa oziroma cediranja terjatev tekom postopka prisilne poravnave določitev pravila glede trenutka presoje o tem, kdo ima pravico glasovati za prisilno poravnavo. Po predlagani določbi sodišče presoja omejitvev, da upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe ali položaj ožje povezane osebe, na dan začetka postopka prisilne poravnave. Zato posledično (glede na stanje ob začetku prisilne poravnave) kasnejši odstopi med povezanimi družbami ali osebami, z vidika izigravanja določb glede glasovanja, nimajo učinka. Prav tako je dodano pravilo, da lahko upnik ali upravitelj (ki poskrbi tudi za pregled prijavljenih terjatev) ugovarja, da upnik nima pravice glasovati tudi iz razloga, ker je terjatev pridobil od osebe, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe ali položaj ožje povezane osebe, če je terjatev pridobila eno leto pred začetkom prisilne poravnave.

K 47. in 48. členu:

Predlagatelj spreminja tudi poimenovanje in pravila poenostavljene prisilne poravnave. Postopek poenostavljene prisilne poravnave je urejen v oddelku 4.7. ZFPPIPP, v členih od 221.a do 221.g. Po veljavni ureditvi v 221.a členu ZFPPIPP je postopek poenostavljene prisilne poravnave dovoljeno voditi:

1. nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, in
2. nad podjetnikom, ki ustreza merilom iz prve in druge alineje drugega odstavka 55. člena ZGD-1 ali merilom iz prve in druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

Mikro družba je po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 družba, ki izpolnjuje dve od naštetih meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 eurov, in
- vrednost aktive ne presega 350.000 eurov.

Nad podjetnikom pa je dovoljeno voditi postopek prisilne poravnave, če:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset in
 - če čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 EUR,
- kot to določa prva in druga alineja drugega odstavka 55. člena ZGD-1 ali da:
- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50 in
 - da čisti prihodki od prodaje ne presegajo 8.000.000 EUR,

⁴⁹ »With possibility of “bad” debt trading before and during proceedings (in itself not necessarily problematic) creditors or outsiders can interfere on many junctures for their benefit with the course of proceedings and use debt-for equity swaps for obtaining control of the debtor company.«

kot je določeno v prvi in drugi alineji tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

Nadalje veljavni šesti odstavek 55. člena ZGD-1 določa, da se družbe v skladu z merili iz prvega, drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka navedenega člena prerazvrščajo na mikro, majhne, srednje in velike družbe, če na podlagi podatkov zadnjih dveh zaporednih poslovnih let na bilančni presečni dan bilance stanja obakrat presežejo ali nehajo presegati merila iz prvega, drugega, tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena. V sedmem odstavku pa je še določeno, da se določbe ZGD-1 in drugih predpisov, ki se nanašajo na majhne družbe, uporabljajo tudi za mikro družbe, razen če navedeni zakon in drugi predpisi ne določajo drugače. Določbe tretjega, četrtega, petega in šestega odstavka o velikosti družb in njihovem prerazvrščanju pa veljajo tudi za skupine.

V prenovljenem naslovu, ki po predlogu glasi: Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, se predlagatelj osredotoča na subjekte, ki lahko uporabijo posebna pravila za prisilno poravnavo. Oddelek 4.7 skladno s predlogom sedaj vključuje dva vsebinsko prenovljena člena (221.a in 221.b), črtani pa so člani 221.c do 221.g.

Predlagana posebna pravila opredeljujejo 1. uporabo posebnih pravil za prisilne poravnave za malo gospodarstvo (221.a člen) in 2. posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo (221.b člen).

V zvezi s predlagano določbo 221.a člena, po kateri se posebna pravila za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo lahko uporabijo, če je dolжник gospodarska družba ali podjetnik, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb in če višina vseh njegovih obveznosti ne presega **350.000 eurov**, predlagatelj pojasnjuje, da so se glede na primere sodne prakse, veljavna pravila poenostavljene prisilne poravnave lahko uporabila tudi pri prisilni poravnavi družb, ki so sicer izpolnjevale pogoje iz 221.a člena in so izpolnjevale predpostavke za mikro družbo ali podjetnika po 55. členu ZGD-1, pri čemer so te družbe izkazovale čiste prihodke od prodaje nižje od 700.000 eurov ali vrednost aktive nižjo od 350.000 eurov, hkrati pa so njihove obveznosti znatno presegle tako znesek čistih prihodkov od prodaje kot vrednost aktive. Predlagatelj ocenjuje, da uporaba določb postopka poenostavljene prisilne poravnave za navedene družbe, ob opisanih okoliščinah oziroma opisanem razmerju med aktivo in pasivo, predstavlja odstop od namena zakona glede uporabe posebnih (poenostavljenih) pravil prisilne poravnave.

Z institutom, ki je bil uveden z novelo ZFPPIPP-E je bil dodan tedaj nov postopek zaradi insolventnosti, ki brez dvoma pomeni novo možnost finančnega prestrukturiranja in nadaljevanje gospodarske dejavnosti, a je uporaba v praksi pokazala nekatere možnosti za njegovo optimizacijo. Pred uveljavitvijo tovrstnega postopka je vložitev popolnega predloga za začetek prisilne poravnave pomenila precejšen strokovni in finančni zalogaj, ki ga mnogi dolžniki niso zmogli. Predlogu je bilo treba priložiti večje število prilog, ki zahtevajo tudi sodelovanje strokovnjakov: revizorja, pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, običajno pa še strokovnjaka za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja. V skupino subjektov, ki jim je bil kot mikro družbam po določbah veljavnega ZGD-1 institut namenjen, je v času njegove uveljavitve spadalo več kot 90 odstotkov gospodarskih družb in večina podjetnikov. Šele uporaba instituta v praksi je pokazala, da so med gospodarskimi družbami, ki se po ZGD-1 uvrščajo med mikro podjetja, tudi taka, katerih obveznosti močno presegajo pričakovane vrednosti glede na povprečno število delavcev, čiste prihodke od prodaje ali vrednosti aktive. Družba, ki bi hotela poravnati tako visoke nastale obveznosti bi morala ustvariti bistveno višje čiste prihodke od 700.000 eurov letno, ustvarjanje takega prihodka pa bi pomenilo tudi zvišanje enega ali drugega dodatnega pogoja za uvrstitev družbe med mikro družbe.

Glede na navedeno predlagatelj dopolnjuje pogoje za postopek poenostavljene prisilne poravnave, sedaj postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo. Navedeni postopek je glede na predlog dovoljeno voditi nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, in nad podjetnikom, ki ustreza merilom iz prve in druge alineje drugega odstavka 55.

člena ZGD-1 ali merilom iz prve in druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZGD-1, če hkrati višina vseh obveznosti družbe ali podjetnika ne presega **350.000 eurov**. Po strokovni oceni bilančne in/ali nebilančne obveznosti (torej vsota vseh obveznosti) družbe, ki je mikro družba, v času vložitve predloga za postopek poenostavljene prisilne poravnave torej ne smejo presegati **350.000 eurov**. Družba, ki bi s svojim poslovanjem namreč ustvarila višje obveznosti od predpisanih, po naravi stvari ne sodi več med družbe, ki bi po izvedbi postopka poenostavljene prisilne poravnave lahko zmgole morebitno nadaljevanje gospodarske dejavnosti, kar je primarni namen instituta.

Pri tako določenem pragu obveznosti družbe, nad katero je dovoljeno voditi postopek poenostavljene prisilne poravnave, po mnenju predlagatelja ni potrebno omejevati tudi višine poplačila upnikov. Upniki so namreč tisti, ki izglasujejo prisilno poravnavo in imajo zato tudi možnost, da v primeru, ko odstotek poplačila zanje ni ustrezen, nanjo ne pristanejo.

V določbi 221.b člena pa predlagatelj uvaja posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo, s katerim poskuša doseči sprejemljivost postopka za malo gospodarstvo zlasti z zmanjševanjem stroškov postopka. Zato predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo (po predlaganem prvem odstavku) ni treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena, poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena, poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika pa ni treba priložiti ocenjene vrednosti premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, če zavarovane terjatve niso predmet prisilnega prestrukturiranja. Prav tako se v navedenem postopku ne uporabljajo 181. člen, 2. točka tretjega odstavka 182. člena in 2. točka tretjega odstavka 185.a člena ZFPPIPP, ki se prav tako nanašajo na pripravo in predložitev poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja (predlagani tretji odstavek). Predlogu pa mora dolжник priložiti izjavo, da poročilo resnično in pošten prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje (prvi odstavek predlagane določbe).

Predlagatelj skuša doseči sprejemljivost postopka zlasti z zmanjševanjem stroškov postopka, saj je prav to eno izmed priporočil Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, zlasti kadar gre za mala in srednja podjetja. Slednja namreč predstavljajo 99% vseh podjetij v Uniji in bi morala imeti koristi od bolj usklajenega pristopa na ravni Unije. Za mala in srednja podjetja je bolj verjetno, da bodo likvidirana kot prestrukturirana, saj morajo nositi stroške, ki so nesorazmerno višji kot stroški, ki jih nosijo večja podjetja. Zlasti ob finančnih težavah pogosto nimajo potrebnih sredstev, da bi pokrila visoke stroške prestrukturiranja in izkoristila učinkovitejše postopke prestrukturiranja, ki so na voljo le v nekaterih državah članicah. Da bi takšnim dolžnikom pomagali, da se prestrukturirajo po nizkih stroških, bi bilo glede na direktivo treba na nacionalni ravni pripraviti izčrpne kontrolne sezname za načrte prestrukturiranja, prilagojene potrebam in posebnostim malih in srednjih podjetij, ter jih objaviti na spletu. Poleg tega bi bilo treba vzpostaviti orodja za zgodnje opozarjanje, ki bi dolžnike opozorila na nujnost ukrepanja, ob upoštevanju omejenih virov takih podjetij za zaposlitev strokovnjakov.

Predlagatelj ocenjuje, da je v začetni fazi postopka (ob vložitvi predloga za začetek postopka) vključitev revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij pri najmanjših družbah v nasprotju s cilji in evropskimi trendi, da se mikro družbam in samostojnim podjetnikom omogoči čim cenejši in enostaven postopek prestrukturiranja.

Predlagana ureditev pa ni brez zaščitnih določb, saj sodišče na predlog upnika lahko naloži, da revizor preveri poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika in da se izdelava poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja. Če revizor ali pooblaščen ocenjevalec podjetij v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ugotovi bistveno odstopanje finančnega položaja in poslovanja dolžnika, strošek pregleda in izdelave poročila revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij bremeni dolžnika (predlagani drugi odstavek). Ugotovljeni razkorak med podatki, ki jih je dolжник navedel v izjavi in finančnem položaju in poslovanju dolžnika kot ga v postopku ugotovi revizor ali pooblaščen ocenjevalec podjetij bo signal za upnika, da vložijo ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave po 172. členu zakona. Če bo sodišče v postopku z ugovorom ugotovilo obstoj razlogov po

2., 3., 4. ali 5. točki 172. člena, bo postopek prisilne poravnave ustavilo in izdalo sklep o začetku stečajnega postopka (tretji odstavek 179. člena ZFPPIPP). Po predlaganem drugem odstavku 129. člena pa bo dolžnik dolžan upniku povrniti tudi stroške, ki bi mu nastali v opisanem primeru (prim. obrazložitev k **36. členu** predloga).

Predlagani drugi odstavek 221.b člena določa tudi, da v primeru, ko bo dolžniku naloženo, da njegovo izjavo o finančnem položaju in poslovanju preveri revizor ali da se izdela poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, strošek takega pregleda in izdelave poročila bremeni dolžnika. Če pa se po izpeljanem preverjanju finančnega položaja in poslovanja dolžnika izkaže, da je bila njegova izjava korektna oziroma pregled revizorja in pooblaščenega ocenjevalca vrednosti ne pokaže pomembnih odstopanj, stroški takega pregleda po načelu uspeha v postopku bremenijo upnika.

Glede v praksi izpostavljenega problema »fiktivnih« terjatev pa bo po mnenju predlagatelja imenovanje upravitelja posledično pomenilo, da bo v okviru pregleda in priznanja terjatev oziroma njihovega prerekanja sam obstoj in višino prijavljenih terjatev dolžan preveriti tudi imenovani upravitelj. Bistvena je tako vzpostavitev nadzora nad prijavljenimi terjatvami, oceno vrednosti, ki je v nadaljevanju tudi lahko predmet vnovične presoje, pa lahko v prvi fazi poda tudi dolžnik. Vodilna misel predlagatelja je, da se ponovno vzpostavi ravnovesje med upniki in dolžnikom ter upnikom dajo možnosti, da so v postopek aktivno vključeni. Začetni strošek revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij v prav vsakem tovrstnem postopku (brez izraženega oziroma konkretnega razloga za nezaupanje) pa bi prav pri »malem gospodarstvu« znatno obremenil razpoložljiva sredstva za uspešen izid postopka in posledično za poplačilo terjatev upnikov.

Dodatno je v četrtem odstavku predlagana izpeljava pravila, da ni mogoče prestrukturiranje davčnega dolga brez soglasja. Zato je izrecno določeno, da prisilna poravnava za malo gospodarstvo ne učinkuje na terjatve za plačilo davkov kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek, razen če je Republika Slovenija kot upnica glasovala za potrditev prisilne poravnave.

V zvezi s tem predlagatelj pojasnjuje, da FURS pobira davke⁵⁰ za štiri blagajne javnega financiranja (proračun RS, ZPIZ, ZZZS in občine, v nadaljevanju: nosilci terjatev). Vsak izmed omenjenih nosilcev posebej prijavi svojo terjatev. FURS ob začetku insolvenčnega postopka preostale tri nosilce terjatev (ZPIZ, ZZZS in občine) obvesti o stanju dolga na dan začetka insolvenčnega postopka in jim posreduje seznam izvršilnih naslovov, nato pa vsak nosilec terjatve ločeno prijavi svojo terjatev in tudi ločeno sodeluje oziroma glasuje v postopku zaradi insolventnosti. Iz zapisanega predloga tako izhaja, da bi Republika Slovenija kot upnica lahko podala soglasje za prestrukturiranje terjatev za plačilo davkov kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek, ne pa tudi za preostale tri blagajne javnega financiranja, saj bi sicer prestrukturiranje vplivalo tudi na prispevke. Učinkovanje postopka prisilne poravnave na prispevke je namreč nedopustno. Nacionalna zakonodaja Republike Slovenije temelji na načelu prepovedi prestrukturiranja prispevkov, kar izhaja tako iz materialnih zakonov (ZPIZ-2, ZZVZZ 3) kot tudi postopkovnih zakonov (ZDavP-2), temu pa je pritrdilo tudi Ustavno sodišče v odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-281/09. Davčnemu organu je torej v celoti onemogočeno odobriti odpis, delni odpis, odlog plačila oziroma obročno plačilo prispevkov. Tudi v veljavi insolvenčni zakonodaji je prepoved prestrukturiranja prispevkov oziroma njihova posebna obravnava zagotovljena (tako redna kot tudi poenostavljena prisilna poravnava ne učinkujeta na prispevke). Zato je tudi predlagana odločba četrtega odstavka omejena le na terjatve za plačilo davkov kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek. Tako da poleg terjatev iz 213. člena ZFPPIPP prisilna poravnava za malo gospodarstvo ne učinkuje tudi na terjatve za plačilo davkov kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek, razen če je Republika Slovenija kot upnica glasovala za potrditev prisilne poravnave.

Drži sicer, da bi dolžnik, ki želi prestrukturirati tudi davke (na prispevke kot prednostne terjatve

⁵⁰ Na podlagi 1. alineje prvega odstavka 1. člena ZDavP-2 pobiranje davkov pomeni: obračunavanje, odmera, plačevanje, vračilo, nadzor in izvršbo.

postopek prisilne poravnave ne učinkuje) lahko vložil predlog za začetek postopka redne prisilne poravnave, vendar pa predlagatelj želi tudi v tem pogledu zagotoviti za malo gospodarstvo stroškovno dostopnejši postopek in pri tem upoštevati napotilo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti o posebni skrbi za malo gospodarstvo. Ob tem ne gre prezreti, da se s predlagano novo ureditvijo postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, znatno viša tudi standard varstva upnika. Kot je bilo že zapisano bo v primeru, ko bo proti vodenju postopka vložen ugovor, sodišče v skladu s predlaganim šestim odstavkom 177. člena ZFPPIPP (glej obrazložitev k 39. členu tega predloga) imenovalo izvedenca, pri čemer se bodo za njegovo izvedensko mnenje smiselno uporabljala določila veljavnega 146. člena, ki določa strukturo in vsebino poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja.

Hkrati pa predlagatelj v navedenih postopkih ne izključuje več uporabe celotnega oddelka 3.4 (določbe glede upnika kot stranke glavnega postopka ter glede prijave in preizkusa terjatev), oddelka 3.5 (določbe glede upniškega odbora), in oddelka 3.6 (določbe glede upravitelja). Drugače povedano je tudi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo postopek prisilne poravnave, pri čemer za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo velja poenostavitev (posebno pravilo) zapisano v predlaganem 221.b členu.

Predlagatelj nadalje tudi ocenjuje, da bo moral dolžnik (že po naravi stvari) pripraviti za upnike sprejemljiv predlog prestrukturiranja, če bo želel, da bo predlog zanje sprejemljiv. Vključitev minimalnega poplačila navadnih terjatev v najmanj petih letih je po oceni predlagatelja presežen argument, ki brez utemeljene podlage posega v razmerje med upnikom in dolžnikom in v možnosti njunega sporazumnega dogovora. Strogo določena meja minimalnega poplačila tudi nima osnove v okvirnih statističnih podatkih, po katerih je v tako imenovanih polnih stečajih (torej stečajih kjer obstoji splošna razdelitvena masa) poplačilo upnikov v povprečju pod 20%. Z vidika zagotavljanja možnosti za prestrukturiranje subjektov (in dejstva, da večina upnikov s potrditvijo prisilne poravnave pristane na takšne odpise zavedajoč se, da druga opcija predstavlja stečaj podjetja in posledično tudi izgubo poslovnega partnerja) in ob predlagani dodatni varovalki, po kateri je za učinek takšne prisilne poravnave na »davčni dolg« potrebno predložiti tudi soglasje finančne uprave (četrti odstavek predlaganega člena), določitev numeričnega praga poplačila ni v skladu z načelom prostovoljnega oblikovanja in sklepanja dogovorov med poslovnimi subjekti in v tem delu predstavlja kogentno intervencijo države za kar pa mora obstajati utemeljen stvaren razlog.

K 49. in 50. členu:

Mikro družbam so sicer na voljo poenostavljena pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, vendar predlagatelj ocenjuje, da ni prepričljivih razlogov, da bi se mikro družbam onemogočilo, da bi se finančno prestrukturirale po pravilih »redne« prisilne poravnave (npr.: če želijo prestrukturirati zavarovane terjatve). Glede na navedeno predlagatelj odpravlja omejitev oziroma nejasnost z izrecnim zapisom, da se pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, torej posebna pravila za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo, uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, saj je tudi mikro družba kapitalska družba.

Predlagana je torej ureditev po kateri se pravila postopka prisilne poravnave lahko uporabijo za postopek nad vsako družbo, ki ima položaj kapitalske družbe. Ker po oceni predlagatelja ni razlogov, da nad družbo, ki sicer izpolnjuje pogoje za uporabo posebnih pravil za prisilno poravnavo za malo gospodarstvo (predlagana določba **221.a člena**), ne bi smel biti izveden postopek »redne« prisilne poravnave, saj gre za kapitalsko družbo, je predlagano, da se naslov oddelka 4.8. glasi: Posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo, naslov pododdelka 4.8.1: Skupna posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo, ter se v veljavnem 221.h členu določba prvega odstavka spremeni tako, da se bodo pravila v oddelku 4.8 uporabljala za (vsak) postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe.

K 51. členu:

Po določbi veljavnega prvega odstavka 221.j člena so, ne glede na drugi odstavek 139. člena zakona, začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.

V prvem in tretjem odstavku 221.j člena predlagatelj odpravlja omejitve na »finančne upnike«. V zvezi z možnostjo, da se posebna pravila o tem, kateri upniki lahko začnejo postopek prisilne poravnave, razširijo tudi na upnike, ki niso finančne institucije, je predlagatelj izhajal iz tega, da je bilo v strokovnih razpravah izpostavljeno, da bo naslednja »kriza« lahko drugačna. Zato predlagatelj meni, da zamejen pristop, ki ga vsebuje veljavni zakon ni primeren. ZFPPIPP je namreč v prvi vrsti procesni predpis in mora biti glede strokovnih razlogov vsebinsko odprt. Zaradi tveganj, ki jih prinaša širjenje možnosti v smeri »nefinančnih« terjatev, pa se na podlagi predloga tovrstnih upnikov postopek ne začne neposredno, ampak se predlog upnikov za začetek postopka prisilne poravnave najprej vroči dolžniku, ki ima glede na predlagani novi osmi odstavek možnost, da v roku 15 dni poda ugovor, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja.

Veljavni osmi odstavek, ki postane deveti odstavek pa je posledično spremenjen tako, da se za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave smiselno uporabljajo določbe 235. člena, ki določa postopek z upnikovim predlogo za začetek stečajnega postopka, drugi do sedmi odstavek 239. člena, ki določajo pravila glede roka za ugovor ter naroka za začetek postopka in 240. člen ZFPPIPP, ki določa pravila glede začasne odredbe proti stečajnemu dolžniku.

K 52. členu:

Veljavna določa 221.n člena določa pravila glede predloga prisilne poravnave s prestrukturiranjem zavarovanih terjatev. Skladno z drugim odstavkom navedenega člena se v primeru predloga prisilne poravnave, ki vsebuje pobudo za prestrukturiranje zavarovanih terjatev (prvi odstavek navedenega člena) o sprejetju prisilne poravnave glasuje v dveh razredih pri čemer:

1. v razredu nezavarovanih upnikov glasujejo upniki glede nezavarovanih terjatev, za katere učinkuje prisilna poravnava, in je v tem razredu prisilna poravnava sprejeta, če je dosežena večina iz 205. člena tega zakona;
2. v razredu ločitvenih upnikov glasujejo upniki glede zavarovanih terjatev po naslednjih pravilih:
 - za glasovanje v razredu ločitvenih upnikov se smiselno uporablja prvi odstavek, druga alineja 1. točke ter 4. in 5. točka drugega odstavka ter tretji odstavek 201. člena tega zakona;
 - kot zavarovana terjatev se pri glasovanju upošteva priznani ali verjetno izkazani znesek te terjatve iz 73. člena tega zakona, vendar največ do višine vrednosti zavarovanja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona;
 - v tem razredu je prisilna poravnava sprejeta, če zanjo glasujejo upniki, katerih skupni ponderirani zneski terjatev so najmanj 3/4 osnove iz tretjega odstavka 201. člena tega zakona;
3. prisilna poravnava je sprejeta, če je sprejeta v obeh razredih;
4. če je predmet prisilne poravnave tudi prestrukturiranje iz 2. točke prvega odstavka tega člena, veljajo ta posebna pravila:
 - prisilna poravnava s prestrukturiranjem iz 2. točke prvega odstavka tega člena je sprejeta v razredu ločitvenih upnikov, če zanjo glasujejo upniki, katerih skupni ponderirani zneski terjatev so najmanj 85/100 osnove iz tretjega odstavka 201. člena tega zakona;

– če ni dosežena večina iz prve alineje te točke in je dosežena večina iz 1. točke in tretje alineje 2. točke tega odstavka, velja, da je sprejeta prisilna poravnava glede preostalih načinov prestrukturiranja, razen prestrukturiranja iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

Glede na uvodne določbe (točke 53 do 56) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti bi vedno moralo biti mogoče, da sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga ne podpira potrebna večina v vsakem prizadetem razredu. Moralo pa bi biti mogoče tudi, da se lahko, kadar večina glasovalnih razredov ne podpira načrta prestrukturiranja, načrt vseeno potrdi, če ga podpira vsaj en razred prizadetih upnikov ali razred upnikov v slabšem položaju, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja prejmejo plačilo ali obdržijo deleže ali za katere je upravičeno mogoče domnevati, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, da bi prejeli plačilo ali obdržali deleže, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti v skladu z nacionalnim pravom. V takem primeru bi države članice morale imeti možnost, da povečajo število razredov, ki je potrebno za odobritev načrta, ne da bi pri tem nujno zahtevale, da bi morali vsi ti razredi po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja prejeti plačilo ali obdržati deleže v skladu z nacionalnim pravom. Vendar pa države članice ne bi smele zahtevati soglasja vseh razredov. To pomeni, da bi v primeru le dveh razredov upnikov moralo šteti, da zadostuje soglasje vsaj enega izmed njiju, če so izpolnjeni drugi pogoji za uporabo vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom. Izraz „upniki v slabšem položaju“ bi moral pomeniti, da je vrednost njihovih terjatev zmanjšana. Države članice bi morale pri uporabi vsiljenja odločitve razredom prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, zagotoviti, da na podlagi predlaganega načrta razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, niso nepravilno oškodovani, zagotoviti pa bi jim morale tudi zadostno zaščito. Države članice bi morale imeti možnost, da razred prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, zaščitijo tako, da zagotovijo, da se obravnava vsaj tako ugodno kot kateri koli razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda. Namesto navedene zaščite bi države članice lahko zaščitile razred prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom, tako, da bi zagotovile, da mora biti tak razred, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, v celoti poplačan, če razred upnikov razreda poznejšega vrstnega reda na podlagi načrta prestrukturiranja prejme kakršno koli razdelitev ali obdrži kakršen koli delež (v nadaljnjem besedilu: pravilo absolutne prednosti). Države članice bi morale imeti diskrecijsko pravico glede izvedbe instituta „celotnega plačila“, tudi glede trenutka plačila, kolikor sta glavnic terjatve in, v primeru zavarovanih upnikov, vrednost zavarovanja zavarovani. Države članice bi morale tudi imeti možnost, da določijo izbiro enakovrednih načinov, na katere bi se lahko prvotna terjatev v celoti poplačala. Nadalje bi države članice morale imeti možnost, da odstopijo od pravila absolutne prednosti, na primer kadar se šteje za pošteno, da lastniki kapitala na podlagi načrta obdržijo določene deleže, kljub temu, da mora razred višjega vrstnega reda sprejeti zmanjšanje svojih terjatev, ali da so dobavitelji osnovnih dobrin, na katere se nanaša določba o prekinitvi posameznih postopkov izvršbe, poplačani pred razredi upnikov višjega vrstnega reda. Države članice bi morale imeti možnost, da izberejo, katerega od navedenih zaščitnih mehanizmov bodo uvedle.

Po določbi člena 11 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je v zvezi z vsiljenjem odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja med drugim določeno, da države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu, kot je določeno v členu 9(6), in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:

(a) je skladen s členom 10(2) in (3);

(b) odobrila ga je: (i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če temu ni tako, (ii) vsaj en od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bilo mogoče razumno

domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;

(c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in

(d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.

Skladno z navedenim predlagatelj za drugim dodaja nov tretji odstavek, ki določa, da lahko sodišče, ne glede na določbo 3. točke drugega odstavka tega člena (ta določa, da je prisilna poravnava sprejeta, če je sprejeta v obeh razredih), na predlog dolžnika potrdi predlog prisilne poravnave, ki vsebuje ponudbo za prestrukturiranje zavarovanih terjatev (prvi odstavek 221.n člena), če je bila prisilna poravnava sprejeta s strani ločitvenih upnikov in ločitveni upniki na podlagi načrta finančnega prestrukturiranja ne prejmejo ali ohranijo več kot celotni znesek svojih terjatev ali deležev.

K 53. členu:

Glede na uvedbo instituta »grozeče insolventnosti« (predlagani novi 13.a člen) so potrebna tudi posebna pravila postopka preventivnega prestrukturiranja in postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (glej predlagani nov 4.a člen). Postopek preventivnega prestrukturiranja že urejajo določbe oddelka 2.3 (44.b do 44.z člen ZFPPIPP). V zvezi s postopkom sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti pa predlagatelj dodaja nov oddelek 4.9: Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti z novima 221.aa in 221.ab členoma.

V zvezi s predlaganima določbama predlagatelj uvodoma pojasnjuje, da je preventivni postopek finančne reorganizacije (Schutzschirmverfahren) sicer tudi novost nemške insolvenčne zakonodaje, ki jo je prinesla reforma ESUG. Namen tega postopka je, da se gospodarski družbi, ki ji grozi nelikvidnost oziroma prezadolženost, omogoči trimesečni moratorij na morebitne izvršbe upnikov, dolžnik pa v tem času pripravi insolvenčni načrt. Dolžnik lahko za moratorij na izvršbe zaprosi samo, če še ni podana plačilna nesposobnost (nelikvidnost) in če ni očitno, da reorganizacija ni mogoča. Vlogi mora priložiti utemeljeno mnenje izkušenega davčnega svetovalca, odvetnika, poslovnega svetovalca oziroma druge izkušene in usposobljene osebe s primerljivimi kvalifikacijami, da dolžniku »zgolj« grozi plačilna nesposobnost oziroma prezadolženost. Sodišče s sklepom, s katerim odobri moratorij, določi tudi začasnega skrbnika (Sachwalter). Pri imenovanju začasnega skrbnika je sodišče vezano na dolžnikov predlog in lahko njegov predlog za imenovanje določene osebe zavrne samo v primeru, če je ta oseba očitno neprimerna za opravljanje nalog začasnega skrbnika (par. 270b InsO). Med moratorijem so ustavljeni vsi izvršilni in drugi postopki poplačila upnikov. Sodišče dolžniku s tem omogoči, da mu med pripravo načrta ni treba skrbeti, da bi upniki posegli po njegovem premoženju. Namen takšnega postopka je torej spodbujati družbe, da pravočasno začnejo z insolvenčnimi postopki.

Med pripravo načrta poslovanje dolžnika in samo pripravo načrta nadzira insolvenčni skrbnik, nadzornik (Sachwalter). Podatki za leti 2012 in 2013 kažejo, da se je v letu 2012 preventivni postopek finančne reorganizacije uporabil v 0,9 odstotka vseh insolvenčnih postopkov, v letu 2013 pa v 0,5 odstotka⁵¹.

Postopek prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je po predlagani določbi 221.aa člena dovoljeno voditi, če pri dolžniku obstoji grozeča insolventnost (prvi odstavek). V postopku se

⁵¹ Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 139.

smiselno uporabljajo splošna pravila zaradi insolventnosti in pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave (predlagani drugi odstavek). Hkrati pa se v postopku prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne uporabljajo določbe osmega odstavka 144. člena, ki ureja dolžnost dolžnika dati alternativni predlog prisilne poravnave iz prvega odstavka navedenega člena, določbi 199.a in 199.b člena o posebnih pravilih o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki oziroma stvarnimi vložki, določba 199.d člena o posebnih pravilih za poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala ter pravila v členih 221.i do 221.l o prenosu pooblastila za vodenje poslov dolžnika na upnike, upnikih kot upravičenih predlagateljih za začetek postopka prisilne poravnave, naknadnem predlogu prisile poravnave in dodatnih obveznostih posloводства ter drugih posebnih pravilih (predlagani peti odstavek).

Upošteva dejstvo, da dolžniku insolventnost grozi in gre za delujoč podjem ter namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti, ki je v tem, da se z odpravo grozeče insolventnosti dolžniku omogoči nadaljnje poslovanje, je posledično nujno, da se v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti uporabijo drugačna pravila oziroma metode za ocenjevanje vrednosti sredstev. Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika iz 142. člena veljavnega ZFPPIPP mora tako namesto likvidacijske vrednosti sredstev vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjetja.

Nadalje je v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (po nemškem vzoru), ob smiselni uporabi razlogov iz 172. člena ZFPPIPP, predviden tudi ugovor proti vodenju postopka. Poleg smiselne uporabe ugovornih razlogov, ki so navedeni v 1. do 5. točki veljavnega 172. člena in sicer:

1. če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
2. če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
3. če je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov,
4. če je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali
5. če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem,

sta v navedenem postopku dovoljena tudi ugovor iz razloga, ker je dolžnik insolventen ali iz razloga, da dolžniku insolventnost ne grozi. Če sodišče ugovoru ugodi, ker je dolžnik insolventen, mora posloводство v roku treh delovnih dni po pravnomočnosti odločitve o ugovoru vložiti predlog po predlaganem (spremenjenem) 38. členu (glej še obrazložitev k **13. členu** tega predloga).

V okviru predlaganega novega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti pa je potrebno opozoriti še na določbo **21. člena** tega predloga. Postopka prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti namreč po predlaganem novem drugem odstavku 50. člena, ni dovoljeno voditi, če dolžnik ne plačuje obveznih dajatev in ne izpolnjuje drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, pri čemer se šteje, da dolžnik nima izpolnjenih navedenih obveznosti, tudi kadar nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač ter obračunov davka na dodano vrednost za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge.

Dolžnik, ki ima zgoraj opisane neporavnane obveznosti po oceni predlagatelja namreč ne more upravičeno zatrjevati, da ima njegovo poslovanje v trenutku začetka postopka še izglede za uspeh.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti namreč v tretjem odstavku 10. člena zahteva, da države članice zagotovijo, da imajo sodni ali upravni organi možnost, da načrta prestrukturiranja ne potrdijo, kadar ta načrt ne bi imel razumnih možnosti, da prepreči insolventnost dolžnika ali zagotovi sposobnost preživetja podjetja. Predlagatelj ocenjuje, da davčni dolg kaže na to, da ima podjetje že v trenutku vložitve predloga tolikšne težave z izpolnjevanjem obveznosti, da posledično ne izkazuje zadovoljivih (prepričljivih) možnosti preživetja.

Predlagatelj pa v izogib kopičenju postopkov in posledično zmanjševanju možnosti za poplačilo upnikov, v predlaganem 221.ab členu dodaja še omejitev, skladno s katero dolžnik tri leta po neuspešno zaključenem postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne sme začeti novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti.

K 54. členu:

Skladno z veljavnim prvim odstavkom 233. člena mora predlagatelj ob vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka založiti predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka v znesku, ki je enak:

1. znesku pavšalnega nadomestila za objave iz petega odstavka 122. člena tega zakona,
2. znesku najnižjega nadomestila upravitelja iz 1. točke četrtega odstavka 103. člena tega zakona in
3. pavšalnemu znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, določenem s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.

Praksa je pokazala, da družbe, ki same predlagajo stečajni postopek nimajo na svojih poslovnih računih niti toliko sredstev, da bi lahko založile te stroške. Glede na temeljna pravila o finančnem poslovanju, zlasti glede na pravila o temeljnih obveznostih posloводства, med katerimi je tudi upravljanje tveganj, predlagatelj ocenjuje, da je primerno pričakovati, da bo poslovodstvo poskrbelo vsaj za navedene stroške predloga za začetek stečajnega postopka. Zato predlagani nov deveti odstavek določa solidarno odgovornost oseb, ki so bile člani posloводства v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, za plačilo stroškov, v primeru ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka navedenega člena.

Predlagatelj je ob tem v predlaganem desetem odstavku še določil, da je sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz predlaganega devetega odstavka izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase.

K 55. členu:

Veljavna določba 234. člena ureja postopek z dolžnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka. Skladno z veljavnim tretjim odstavkom lahko domnevo insolventnosti iz prvega odstavka navedenega člena po kateri velja, da je dolžnik, ki predlaga začetek stečajnega postopka insolventen, razen če se ne dokaže drugače, izpodbija samo družbenik dolžnika ali dolžnik, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil njegov osebno odgovorni družbenik.

Pravico do pritožbe družbenika, ki ni hkrati tudi osebno odgovorni družbenik je predlagatelj ponovno temeljito preučil. Pri tem je upošteval tudi ugotovitve Ustavnega sodišča RS v odločbi številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 (podrobneje v uvodu tega predloga) in pri tem ocenjuje, da interes družbenikov, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo, v fazi izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog samega dolžnika, ne more biti posebej in na enak način varovan (dodatna obrazložitev je podana k **členu 59. tega predloga**).

Glede na navedeno je predlagano, da se izpodbijanje domneve, v primeru, če je stečajni postopek predlagal dolžnik, omeji zgolj na osebno odgovornega družbenika dolžnika (predlagana sprememba tretjega odstavka). Osebno odgovorni družbenik dolžnika pa lahko domnevo insolventnosti izpodbija s

pritožbo proti sklepu o začetku stečajnega postopka, ki ji mora priložiti dokaze o tem, da dolžnik ni insolventen (predlagana sprememba četrtega odstavka).

K 56. členu:

Po veljavni določbi prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP sodišče s sklepom odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka) za dva meseca, če:

1. je bila zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka vložena v roku iz prvega odstavka 236. člena tega zakona in
2. so ji priložene listine iz drugega odstavka 236. člena tega zakona, iz katerih izhaja:
 - da dolžnik ne zamuja s plačili obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona in jih bo sposoben pravočasno plačevati tudi v dvomesečnem obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka,
 - da je dal o tem pooblaščen revizor v poročilu iz 2. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona mnenje brez pridržkov,
 - da je poslovodstvo dolžnika sprejelo poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka in 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona, in
 - v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona: da je poslovodstvo dolžnika objavilo sklic skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona.

Dvomesečno obdobje odložitve iz prvega odstavka tega člena začne teči naslednji dan po poteku roka za vložitev zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 236. člena tega zakona (drugi odstavek navedenega člena). V izreku sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka mora biti, skladno z določbo tretjega odstavka navedenega člena, naveden tudi zadnji dan dvomesečnega obdobja odložitve. Sodišče pa mora skladno s četrtem odstavkom sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka izdati v treh delovnih dneh. Določeni sta dve izjemi glede teka roka za izdajo sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu in sicer:

1. če je sodišče izdalo sklep o dopolnitvi zahteve iz tretjega odstavka 236. člena tega zakona: od prejema dopolnitve zahteve,
2. v drugih primerih: od prejema zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.

Odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka pa ni ovira za izdajo začasne odredbe po 240. členu tega zakona.

Skladno z načelom hitrosti postopka določeno trajanje odloga in izjemno kratki roki, v katerih mora postopati sodišče, so se v času razglašene epidemije COVID-19 pokazali kot neprimerni in neizvedljivi. Ker predlagatelj ocenjuje, da razglasitev epidemije najbrž ni zadnja in da bi navedeni roki predstavljali enako težavo tudi v primeru naravnih nesreč in drugih podobnih katastrof, je v smislu določbe 97. člena ZIUZEOP v novem sedmem odstavku predlagano, da sodišče v primeru, če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, skladno s prejšnjimi odstavki 237. člena ZFPPIPP, odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka za štiri mesece. Navedeno obdobje se je tudi ob nedavno razglašeni epidemiji pokazalo za dovolj dolgo, da bo dolžnik lahko pravočasno izkazal okoliščine iz 2. točke prvega odstavka navedenega člena, pri čemer pa to velja le za tiste primere, ko je insolventnost prav posledica naravne nesreče ali drugih primerljivih okoliščin (glej še obrazložitev k **13. členu** predloga).

K 57. členu:

V skladu z veljavno določbo prvega odstavka 238. člena mora dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP opravičiti odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tako, da:

1. bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo
2. bodisi predloži dokaze, da je:
 - uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in
 - ni več insolventen.

Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve ne ravna po prvem odstavku navedenega člena, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je dolžnik insolventen (drugi odstavek). Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona vloži predlog za prisilno poravnavo, sodišče ravna po 152. členu tega zakona in če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena tega zakona predloži dokaze iz 2. točke prvega odstavka tega člena, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu teh dokazov razpisati narok za začetek stečajnega postopka na dan, ki ne sme biti poznejši od 15 dni po prejemu teh dokazov (četrti in peti odstavek navedenega člena).

Predlagatelj v luči določb o ukrepih za odpravo grozeče insolventnosti (postopek preventivnega prestrukturiranja) dopolnjuje določbo prve alineje druge točke prvega odstavka navedenega člena ZFPPIPP. Dolžnik lahko skladno s predlaganim do poteka dvomesečnega obdobja odložitve opraviči odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tudi tako, da predloži dokaze o tem, da je uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z drugimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ali z zadostnim obsegom poslovanja.

K 58. členu:

Besedilo veljavnega šestega odstavka 239. člena določa, da morajo dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo okoliščin iz tretjega odstavka tega člena. Glede na to, da tretji odstavek navedenega člena določa, da v primeru, če se upnik ne udeleži naroka za začetek stečajnega postopka velja, da je umaknil predlog za začetek stečajnega postopka, je sklic v šestem odstavku očitno napačen.

Glede na navedeno predlagatelj popravlja sklic v šestem odstavku na peti odstavek, v katerem je določeno, da sodišče na naroku za začetek stečajnega postopka izvede dokaze o upnikovi procesni legitimaciji za vložitev predloga in o tem, ali je dolžnik insolventen, in odloči o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka na podlagi izida dokaznega postopka. Dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, morajo tako sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo prej navedenih okoliščin.

K 59. členu:

Odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 se nanaša na predhodni stečajni postopek, ki se začne na upnikov predlog. V obravnavani zadevi je Ustavno sodišče svojo presojo omejilo le na primere, ko gre za stečajne postopke zoper družbo z omejeno odgovornostjo (471. člen ZGD-1) in odločilo, da je ZFPPIPP v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, ker ne določa, da se sklep o začetku stečajnega postopka, ki je bil izdan na upnikov predlog, vroči družbenikom stečajne dolžnice, če je ta družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.).

Kot način izvršitve je v navedeni ustavni odločbi določeno, da morajo sodišča prve stopnje sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vročiti tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d.o.o..

Čeprav iz odločitve na prvi pogled izhaja, da je mogoče navedeno neskladje odpraviti le na način, da se veljavna zakonska določba 242. člena spremeni tako, da se določi, da se sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vroči tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica družba z omejeno odgovornostjo, je predlagatelj obnovil razmislek o namenu določbe o vročanju ter sistematiki ter potrebnosti opisane ureditve glede vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka tudi tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo.

Veljavni 242. člen ZFPPIPP, naslovljen »sklep o začetku stečajnega postopka«, določa:

(1) Izrek sklepa, s katerim sodišče odloči, da se začne stečajni postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku stečajnega postopka), mora vsebovati:

1. identifikacijske podatke o stečajnem dolžniku in
2. odločitev sodišča o začetku postopka.

(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika.

(3) Sodišče mora sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo.

Že Ustavno sodišče RS je v okviru svoje presoje, ugotovilo, da je učinkovita seznanitev s procesnimi pisanji pogoj za učinkovit in hiter postopek, slednji pa je sestavni del ustavne zahteve po učinkovitem sodnem varstvu (23. člen Ustave RS) in gre zato pri omejitvi pravice do izjave v postopku, varovane v 22. členu Ustave RS, za ustavno dopusten cilj, zaradi katerega je zakonodajalec smel omejiti navedeno pravico s tem, ko je namesto vročanja za družbenike stečajne dolžnice določil javno objavo na spletnih straneh (122. člen ZFPPIPP). Ustavno sodišče je kot ustavno dopustno ocenilo ureditev, po kateri je zakonodajalec vročitev nadomestil z javno naznanitvijo. Vendar pa je v nadaljevanju presojalo tudi, ali je izpodbijana ureditev v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. In pri tem je ugotovilo, da je med težo posledic in koristmi, ki jih je zakonodajalec želel doseči z nadomestitvijo vročitve z javnim naznanilom, očitno nesorazmerje. Pri tem je upoštevalo, da ne gre za večje število oseb, ki ne bi bilo obvladljivo, kot tudi da ne gre za sodišču neznanе osebe. Zato bi opustitev vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka po oceni Ustavnega sodišča lahko imela daljnosežne posledice za družbenike, saj so lahko ti, zaradi navedenega posega v pravico do informacije, posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe, ki jim jo ZFPPIPP zagotavlja v drugem odstavku 242. člena ZFPPIPP.

Predlagatelj brez nadaljnega sprejema stališče Ustavnega sodišča, da mora biti sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika vročen določenim družbenikom in sicer tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Prav ti bi bili zaradi posega v pravico do informacije lahko posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe zoper sklep o začetku stečajnega postopka, ki pa lahko bistveno vpliva na njihov položaj, glede na to da (osebno) odgovarjajo za obveznosti družbe.

Po oceni predlagatelja pa zgoraj opisanega položaja družbenikov, ki odgovarjajo za obveznosti družbe, ne gre enačiti s položajem družbenikov, ki za obveznosti družbe ne odgovarjajo. Glede slednjih, torej družbenikov kapitalskih družb (d.o.o. in d.d.) je predlagatelj opravil vnovičen razmislek o pomenu vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog upnika in s tem povezano pravico navedenih družbenikov do pritožbe zoper navedeni sklep. Vprašanje, ki se zastavlja je, ali so družbeniki kapitalskih družb resnično tista kategorija oseb, katerih interes mora biti v fazi izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, posebej varovan in jim mora biti zaradi varstva takega interesa dopuščena pritožba zoper navedeni sklep.

Družbenik oziroma družbenica je po določbi 9. člena ZFPPIPP: 1. družbenik družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo, 2. delničar oziroma delničarka (v nadaljnjem besedilu: delničar) delniške družbe ali komanditne delniške družbe in 3. ustanovitelj oziroma ustanoviteljica (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelj) ali član druge pravne osebe.

Delež družbenika je skladno s tretjim odstavkom 9. člena ZFPPIPP delež, v sorazmerju s katerim je družbenik po zakonu ali pravilih pravne osebe upravičen prejeti izplačilo iz premoženja pravne osebe po plačilu vseh terjatev upnikov oziroma upnic (v nadaljnjem besedilu: upnik) te pravne osebe. Osebnodgovorni družbenik pa je družbenik osebne družbe ali druge pravne osebe, ki je po zakonu ali pravilih te pravne osebe odgovoren za njene obveznosti.

Uvodoma je potrebno poudariti, da začetek stečajnega postopka ne vpliva na pravni položaj družbenika kapitalske družbe (d.o.o. ali d.d.), zato se s sklepom o začetku stečajnega postopka ne posega v njegov pravni interes (pravno korist). Zaradi enakega razloga na primer po nemškem Insolvenzordnung (InsO) družbenik kapitalske družbe nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku stečajnega postopka.

Potrebno je dodati, da z začetkom stečajnega postopka družbeniki ne izgubijo korporacijskih pravic, ki poleg upravljaljskega upravičenja (pravice do udeležbe pri upravljanju), vključujejo tudi premoženjske pravice (pravico do udeležbe v dobičku in pravico do ostanka premoženja po poplačilu upnikov). Z začetkom stečajnega postopka tako prenehajo le upravljaljska upravičenja. Poleg tega je pri presoji teh razmerij treba upoštevati tudi pravila o korporacijskih razmerjih v družbi, po katerih mora poslovodstvo družbe družbenike obveščati o vseh pomembnejših okoliščinah za poslovanje družbe (mednje nedvomno spada tudi uvedba stečajnega postopka). Prav tako mora poslovodstvo družbe voditi posle družbe vedno tako, da družbeniki (lastniki) maksimizirajo svoj donos od naložbe v družbo. Ta obveznost nedvomno vključuje tudi obveznost ravnati z ustrezno skrbnostjo, torej predložiti dokaze o tem, da družba ni insolventna, če upnik predlaga začetek stečaja nad družbo. Zato predlagatelj meni, da imajo družbeniki kapitalske družbe v primeru, da o sklepu o uvedbi stečajnega postopka na predlog upnika s strani poslovodstva družbe niso bili obveščeni ali v primeru če poslovodstvo opusti oziroma zanemari procesna upravičenja družbe nad katero so upniki predlagali stečaj, možnost da odgovornost in morebitno škodo uveljavljajo pri članih poslovodstva navedene družbe.

Eno izmed temeljnih načel postopkov zaradi insolventnosti (postopka prisilne poravnave in stečajnega postopka) je tudi načelo hitrosti postopka, ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja. Po zbranih podatkih v obdobju od ustavne odločbe dalje sodišča vročajo sklepe o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog tudi družbenikom družb z omejeno odgovornostjo, vendar to posledično bistveno podaljšuje čas trajanja postopka do pravnomočnosti navedenega sklepa, posebej v primerih, ko se izkaže, da je družbenik na naslovu vročanja neznan ali v tujini (npr. na Kajmanskih otokih). V primeru vročanja v države članice Evropske Unije sodišča postopajo tudi po Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št.1348/2000. Vročitev je v takih primerih uspešna, čas do pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka pa se podaljša za štiri do šest mesecev. Bistveno slabši pa so rezultati vročanja v države, ki niso članice Evropske Unije in navedene uredbe za vročanje ni mogoče uporabiti. Pogosti so tudi položaji »slamnatih« družbenikov s prebivališčem na območju nekdanje SFRJ, katerim vročitev (na naslov, vpisan v sodnem registru) sploh ni mogoča, kar dejansko onemogoča vročitev in posledično nastop pravnomočnosti sklepa.

V zvezi z načelom hitrosti postopka je potrebno dodati, da tako mednarodne institucije (zlasti IMF in Svetovna banka) kot stroka opozarjajo na nujnost, da se stečajni postopek začne in vodi brez nepotrebnega odlašanja in negotovosti. Vsako odlašanje namreč zmanjšuje možnosti upnikov za njihovo poplačilo in s tem posega v načelo zagotavljanja najboljših pogojev za poplačilo upnikov, po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine in rokov za poplačilo terjatev upnikov. Časovni zamiki več mesecev od izdaje sklepa o začetku stečaja do njegove pravnomočnosti, ki nastajajo zaradi vročanja družbenikom d.o.o. so zato nevzdržni in pomembno posegajo v pravico upnikov do poplačila njihovih terjatev.

Opisane težave, ki v praksi spremljajo vročanje družbenikom d.o.o. tako znatno zavlečejo stečajni postopek, saj pred pravnomočnostjo sklepa ni dovoljeno začeti prodaje premoženja. Prav tako je potrebno opozoriti, da je v obdobju do pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka negotov tudi položaj delavcev, kar je za to varovano kategorijo upnikov povsem neprimerno. Pri tehtanju med interesi družbenikov in delavcev imajo nedvomno prednost interesi delavcev kot najšibkejših subjektov v pravnih razmerjih v primeru stečaja družbe (delodajalca). Nenazadnje imajo ob tehtanju pravic (interesov) upnikov (vključno z delavci) do družbe tudi po temeljnih načelih korporacijskega prava in spoznanjih poslovno finančne stroke pravice (interesi) upnikov prednost pred pravicami (interesi) družbenikov.

Pravica družbenikov kapitalne družbe, ki za obveznosti družbe ne odgovarjajo, da se pritožijo zoper sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika, se ob ponovnem tehtanju sorazmernosti pokaže kot nesistemska tudi v pogledu drugih posegov v premoženjski položaj družbe. Vanj (in s tem premoženjska upravičenja družbenikov), znatno bolj kot začetek stečajnega postopka, poseže npr. tožba z visokim tožbenim zahtevkom, pa kljub temu družbeniki nimajo pravice do pritožbe proti sodbi, s katero je družbi naloženo plačilo prisojenega zneska in jim te sodbe tudi ni treba vročati.

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbo 242. člena tako, da se sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, vroči (le) osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu.

K 60. členu:

Po veljavni določbi 248. člena ZFPPIPP pridobi z začetkom stečajnega postopka stečajni dolжник pravico odpovedati najemne in zakupne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: odpovedna pravica), ki jih je sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom, ne glede na splošna pravila, določena z zakonom ali pogodbo, o pravici odpovedati najemno ali zakupno pogodbo, ki bi se uporabljala, če nad stečajnim dolžnikom kot najemnikom ali najemodajalcem ne bi bil začel stečajni postopek. Če stečajni dolжник uresniči odpovedno pravico, začne odpovedni rok teči zadnji dan meseca, v katerem je druga pogodbená stranka prejela izjavo stečajnega dolžnika o odpovedi, in poteče zadnji dan naslednjega meseca. Uresničitev odpovedne pravice po prvem in drugem odstavku tega člena ne posega v pravico druge pogodbene stranke od stečajnega dolžnika zahtevati povrnitev škode, ki jo je imela zato, ker je bila odpovedna pravica uresničena v nasprotju s splošnimi pravili iz prvega odstavka tega člena. Druga pogodbená stranka mora svojo terjatev za povrnitev škode iz tretjega odstavka tega člena prijaviti v stečajnem postopku in se poplača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

V praksi prihaja do težav pri izvajanju navedene določbe, saj določba ne ureja učinkovitega načina, na katerega bi stečajni dolжник lahko uresničil odpovedno pravico oziroma dosegel prisilno izpraznitvi nepremičnine stečajnega dolžnika. Čeprav upravitelj lahko odpove vse najeme z enomesečnim odpovednim rokom (prvi odstavek 248. člena ZFPPIPP), taka odpoved še ni izvršilni naslov, na podlagi katerega bi bilo mogoče doseči prisilno izpraznitev. Zato je v predlaganem novem petem odstavku določeno, da v primeru, če stečajni dolжник uresniči odpovedno pravico in najemnik nepremičnine v enomesečnem odpovednem roku, ki začne teči oziroma izteče skladno z določbami drugega odstavka 248. člena, prostovoljno ne izprazni, sodišče po izteku odpovednega roka na predlog upravitelja izda sklep, s katerim najemniku naloži, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju.

Po vzoru tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP in z namenom učinkovitega in hitrega postopka izpraznitve in izročitve nepremičnine stečajnega dolžnika, pa je nadalje v predlaganem novem šestem odstavku 248. člena določeno, da je pravnomočni sklep, s katerim je sodišče najemniku naložilo, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju, izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine, ki učinkuje proti najemniku in drugim osebam, ki uporabljajo nepremičnino skupaj z najemnikom ali ki jim

je najemnik drugače omogočil tako uporabo. V primeru, da najemnik oziroma osebe, ki skupaj z njim ali osebe, ki jim je najemnik omogočil uporabo nepremičnine, le te ne bodo prostovoljno izpraznile, bo stečajni upravitelj na podlagi navedenega izvršilnega naslova lahko predlagal izvršbo in na ta način dosegel prisilno izpraznitev nepremičnine stečajnega dolžnika. Če ostane nepremičnina »zasedena« namreč v praksi lahko nastopijo pri prodaji podobne težave (nižja kupnine, težave za kupca, ki je že plačal kupnino), kot so opisane v obrazložitvi k spremenjenemu 395. členu ZFPPIPP.

K 61. členu:

Po veljavni določbi 269. člena ZFPPIPP se določbe pododdelka 5.3.4.: Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, uporabljajo za vse pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel v obdobju od začetka zadnjih 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka, če gre za pravna dejanja iz drugega odstavka 271. člena navedenega zakona, pa v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: obdobje izpodbojnosti).

Predlagatelj ugotavlja, da nekateri dolžniki pred uvedbo stečajnega postopka primarno predlagajo uvedbo drugih postopkov zaradi insolventnosti (npr. postopek redne ali poenostavljene prisilne poravnave), tudi v primeru, ko ni realnih možnosti za prestrukturiranje dolžnika in sicer z namenom vplivati in/ali zakriti ravnanja, ki imajo značilnosti izpodbojnih ravnanj, saj se obdobje izpodbojnosti veže na obdobje pred začetkom stečajnega postopka. V primerih redne prisilne poravnave so takšni primeri sicer zamejeni z obveznostjo predložitve revidiranih poročil in bilanc, ter zunanjim nadzorom stečajnega upravitelja in upnikov, v primeru poenostavljene prisilne poravnave pa je takšen nadzor primarno na strani upnikov. Predlagatelj ugotavlja, da že sam postopek redne prisilne poravnave traja povprečno skoraj 10 mesecev (glej uvodno obrazložitev predloga zakona), kar posledično pomeni, da v primeru razpolaganj, ki so bila pred začetkom tega postopka izvršena z namenom oškodovanja upnikov, lahko izteče obdobje izpodbojnosti že v času trajanja postopka redne ali poenostavljene prisilne poravnave, kar pomeni da takšnih ravnanj zaradi poteka časa, ne bo več dopustno izpodbijati s tožbo.

Posledično se s predlagano določbo dopolnjuje določba 269. člena ZFPPIP, ki določa obdobje izpodbojnosti. In sicer predlagatelj v novem drugem odstavku dodaja določbo, s katero se v primeru, če je pred uvedbo stečajnega postopka nad stečajnim dolžnikom že tekkel drug postopek zaradi insolventnosti, čas trajanja tega (drugega) postopka ne šteje v obdobje izpodbojnosti iz prvega odstavka navedenega člena.

K 62. členu:

Predlagatelj v 6. točki 285. člena usklajuje spremembo 192. člena, v katerem sta bila dodana nova četrti in peti odstavek, tako, da sklic v določbi 6. točke 285. člena pravilno glasi na šesti odstavek 192. člena ZFPPIPP, ki je vsebinsko enak veljavnemu četrtemu odstavku.

K 63. členu :

Po veljavni določbi četrtega odstavka 291. člena ZFPPIPP morajo banke, borznoposredniške družbe, klirinškodoporna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk podatkov, upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena tega zakona.

V skladu z navedeno določbo se družbe za upravljanje srečujejo z velikim številom poizvedb o morebitnih naložbah v vzajemne sklade, ki jih prejemajo ne le s strani upraviteljev temveč tudi s strani Komisije za preprečevanje korupcije, Ministrstva za finance, Ministrstva za notranje zadeve, tožilstev

itd. Odgovori na navedena zaprosila terjajo čas (za povprečno 150 - 250 poizvedb mesečno je potrebnih 37 do 65 delovnih ur) in stroške pošiljanja odgovorov. Glede na navedeno na Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov (dopis z dne 24. 7. 2017) ocenjujejo, da bi ob vzpostavitvi primerne zakonske podlage izmenjava podatkov na podlagi poizvedb lahko potekala elektronsko. Na navedeni način bi se znižali stroški vseh udeležencev in pospešili postopki pridobivanja podatkov, državni organi pa bi hitro pridobili celovite podatke o osebi, ii jo obravnavajo.

Na podlagi navedenega dopisa in delovnega gradiva v obliki evalvacije izmenjave podatkov o finančnih naložbah (iz februarja 2017) predlagatelj dopolnjuje določbo 291. člena glede izmenjave podatkov z dvema dodatnima odstavkoma. V predlaganem šestem odstavku je določeno, da imajo upravitelji v primeru, če se podatki iz četrtega odstavka navedenega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, pravico do neposrednega elektronskega dostopa, ki ga vključno z omogočanjem ustreznega prenosa podatkov zagotovi upravljavec evidenc, registrov ali javnih knjig. Dodana pa je še tehnična določba, ki nalaga Zbornici upraviteljev Slovenije, da z upravljavcem sklene dogovor, s katerim se natančneje opredelijo tehnični pogoji za vzpostavitev neposrednega elektronskega dostopa. Določeni pa so nadalje tudi stroški dostopa do navedenih podatkov in sicer. Če se ti podatki obdelujejo v javnem sektorju ali osebah javnega prava je dostop do njih brezplačen, če pa se ti podatki obdelujejo pri osebah zasebnega prava, zbornica upraviteljev z upravljavcem z dogovorom določi tudi višino finančnega nadomestila za vzpostavitev in vzdrževanje neposrednega elektronskega dostopa.

K 64. členu:

Veljavni 296. člen ZFPPIPP določa katere terjatve je potrebno prijaviti v stečajnem postopku. Tako so v šestem odstavku veljavnega 296. člena ZFPPIPP navedene terjatve, ki jih ne glede na četrti odstavek (ta namreč določa, da je v stečajnem postopku treba prijaviti tudi terjatev, ki nastane po začetku stečajnega postopka, če ta zakon določa, da se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov) ni treba prijaviti. To so:

1. prednostne terjatve iz 4., 5. in 6. točke prvega odstavka 21. člena tega zakona in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem, ko nastane,
2. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka na dan pred začetkom stečajnega postopka iz prvega odstavka 291. člena tega zakona in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka davčnemu organu,
3. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka ali popravljenega obračuna davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka, ki je bil davčnemu organu predložen po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka ali popravljenega obračuna davka davčnemu organu, ter
4. terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

S strani Ministrstva za finance smo prejeli predlog za spremembo 4. točke šestega odstavka 296. člena. V primeru, da se davčni postopek (kot na primer davčni inšpekcijski postopek) namreč začne pred začetkom stečajnega postopka, ni potrebno prijaviti naloženih terjatev v trimesečnem prekluzivnem roku, saj se terjatve na podlagi 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP štejejo za prijavljene z dnem vročitve odločbe upravitelju. V primeru, ko se začne davčni postopek po začetku stečajnega postopka pa velja splošni rok za prijavo terjatev iz drugega odstavka 59. člena ZFPPIPP, in sicer 3 mesece po začetku stečajnega postopka.

Za prijavo terjatev s strani FURS mora biti obveznost v davčnem postopku ugotovljena v treh mesecih po začetku stečajnega postopka, kar je zelo kratek rok, saj je postopek praviloma dolgotrajen zaradi procesnih rokov (vročanje, podaja pripomb oz. pritožb, morebitnega nesodelovanja zavezanca). Izvedba davčnega postopka po začetku stečajnega postopka je potrebna zlasti zaradi nadzora

ugotovljenih sumov kršitev pravic delavcev (neizplačila in neobračunanih prispevkov), v primeru ugotovitve obstoja zakonskih znakov kaznivega dejanja davčne zatajitve (posojila družbenikov, ki potem niso vrnjena) ter kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev, posledično pa je smiselno, da se terjatev lahko prijavi, kar je tudi razlog za predlagano spremembo.

Predlagatelj je sledil predlogu in črtal pogoja iz 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP, kar pomeni, da se bo terjatev štela za prijavljeno tudi v primeru, če se davčni postopek začne po začetku stečajnega postopka. Predlagano je, da določba 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP glasi tako, da ni treba prijaviti terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

K 65., 68., 69. in k 73. členu:

Predlagatelj v noveli upošteva tudi odločbo Ustavnega sodišča RS št. U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019, ki se nanaša na presojo ustavnosti tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP. Ustavno sodišče je ugotovilo, da sta navedeni določbi v neskladju z Ustavo ter Državnemu zboru naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Do odprave ugotovljene neustavnosti pa je odločilo, da:

- prerekana izločitvena pravica ne preneha z opustitvijo vložitve tožbe v roku iz prvega odstavka 310. člena ali opustitvijo predloga za nadaljevanje postopka v roku iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP, temveč ko upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice,
- se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve vložitve tožbe začeti po izteku roka iz prvega odstavka 310. člena ZFPPIPP in
- se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve predloga za nadaljevanje postopka začeti po izteku roka iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP.

V obrazložitvi navedene odločbe je med drugim zapisalo, da prvi odstavek 22. člena ZFPPIPP opredeljuje izločitveno pravico kot (i) pravico lastnika oziroma lastnice premične stvari od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči premično stvar, ki je v posesti insolventnega dolžnika, (ii) pravico osebe, ki je s priposestvovanjem ali na drug izviren način pridobila lastninsko pravico na nepremičnini, pri kateri je kot lastnik vpisan insolventni dolžnik, od insolventnega dolžnika zahtevati, da prizna njeno lastninsko pravico na nepremičnini, (iii) pravico osebe, za račun katere insolventni dolžnik kot fiduciar na podlagi prenosa lastninske pravice v zavarovanje ali drugega mandatnega pravnega razmerja uresničuje lastninsko pravico na stvari ali pravice zakonitega imetnika oziroma drugega premoženja, od insolventnega dolžnika zahtevati, da izvede razpolagalni pravni posel in druga pravna dejanja, potrebna za prenos te pravice v dobro te osebe, in (smiselno ali) (iv) pravico lastnika blaga državnih blagovnih rezerv od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči blago državnih blagovnih rezerv, ki je v posesti, hrambi ali uporabi insolventnega dolžnika. Kadar je izločitvena pravica priznana, sodišče v izreku sklepa o preizkusu terjatev to ugotovi in glede na naravo premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, ugotovi tudi obstoj lastninske pravice izločitvenega upnika oziroma odredi stečajnemu dolžniku, da izvede ustrezni razpolagalni pravni posel v korist izločitvenega upnika. Smiselno enako velja tudi v primeru pravnomočne sodbe, s katero pravnomočno sodišče ugotovi tožbenemu zahtevku izločitvenega upnika na podlagi 310. ali 311. člena ZFPPIPP. Izločitvena pravica je torej pravica lastnika stvari ali imetnika druge premoženjske pravice, da se iz stečajne mase izloči premoženje, ki ne pripada stečajnemu dolžniku.

Ustavno sodišče je poudarilo, da je človekove pravice mogoče omejiti le v primerih, ki jih izrecno določa Ustava, in zaradi varstva človekovih pravic drugih (tretji odstavek 15. člena Ustave). Po ustaljeni ustavnosodni presoji je mogoče omejiti človekovo pravico, če je zakonodajalec zasledoval ustavno dopusten cilj in če je omejitev skladna z načeli pravne države (2. člen Ustave), in sicer s tistim izmed teh načel, ki prepoveduje prekomerne posege države (splošno načelo sorazmernosti). Oceno,

ali ne gre morda za prekomeren poseg, opravi Ustavno sodišče na podlagi t. i. strogega testa sorazmernosti. Pri tem je Ustavno sodišče ugotovilo, da so pravila o prijavi in preizkusu izločitvenih pravic namenjena uresničevanju načela koncentracije postopka. Prenehanje izločitvene pravice na podlagi tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP je na podlagi 2. točke četrtega odstavka 330. člena ZFPPIPP tudi predpostavka, ki dovoljuje začetek postopka prodaje premoženja, ki je predmet izločitvene pravice. Unovčenje premoženja stečajnega dolžnika z namenom poplačila upnikov je tudi temeljni namen stečajnega postopka. Ker je dokončna ugotovitev obsega premoženja stečajnega dolžnika ter vrste in višine zahtevkov zoper stečajnega dolžnika nujni pogoj za izpeljavo stečajnega postopka zoper insolventnega dolžnika, je po oceni Ustavnega sodišča cilj pospešitve in povečanja učinkovitosti v posebnem primeru stečajnega postopka lahko ustavno dopusten cilj za omejitev lastninske pravice iz 33. člena Ustave.

Ker presojsani poseg v pravico do zasebne lastnine zasleduje ustavno dopusten cilj in s tega vidika ni nedopusten, je Ustavno sodišče RS ocenilo še, ali je zakonska ureditev v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Da bi bil poseg ustavno dopusten, mora biti nujen za doseg cilja. Po splošnem pravilu drugega odstavka 279. člena ZFPPIPP začetek stečajnega postopka ne vpliva na izločitveno pravico. Upniki morajo izločitveno pravico prijaviti v roku treh mesecev po objavi oklica o začetku stečajnega postopka (prvi odstavek 299. člena ZFPPIPP), a izločitvena pravica v primeru zamude navedenega roka ne preneha (četrti odstavek 299. člena ZFPPIPP). Upnik izgubi izločitveno pravico šele, če upravitelj v skladu z ZFPPIPP proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice.

Prenehanje izločitvene pravice torej na splošno ni pogoj za začetek postopka prodaje premoženja. Upniki, ki izločitvene pravice ne prijavijo (v zakonskem roku treh mesecev), tvegajo le, da bo premoženje prodano, s čimer bodo na podlagi petega odstavka 299. člena ZFPPIPP izločitveno pravico izgubili. Po oceni Ustavnega sodišča ni razlogov, da zakonodajalec ne bi mogel določiti smiselno enake ureditve tudi v primeru, ko upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi vložil tožbe, s katero bi uveljavljal izločitveno pravico v pravnem postopku (tretji odstavek 310. člena ZFPPIPP), ali v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi predlagal nadaljevanja prekinjenega pravnega postopka oziroma tožbe ne bi razširil na drugega upnika, ki je prekal izločitveno pravico (tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP). Zakonodajalec bi tako lahko zamudo roka za ustrezno uveljavljanje izločitvene pravice v pravdi določil le kot predpostavko za dovoljenost prodaje. Izločitvena pravica v tem primeru ne bi prenehala, upniki pa bi jo, enako kot v primeru, ko izločitvene pravice sploh ne prijavijo, izgubili šele, ko bi upravitelj v skladu z ZFPPIPP prodal premoženje, ki je predmet izločitvene pravice. Z zamudo roka za ustrezno uveljavitev izločitvene pravice v pravdi bi torej izločitveni upniki, enako kot tisti, ki izločitvene pravice ne prijavijo, sprejeli le tveganje, da bo premoženje prodano. Pravna posledica prenehanja izločitvene pravice torej ni nujen ukrep za zagotovitev cilja hitrosti postopka. Iz navedenega razloga pomeni izpodbijana zakonska ureditev po oceni Ustavnega sodišča prekomeren poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

Skladno z ugotovitvami Ustavnega sodišča RS predlagatelj spreminja določbe 299., 310., 311. in 330. člena zakona.

V 299. členu (predlagani **65. člen**) se tako v četrtem odstavku doda stroškovna posledica. Upnika, ki bo zamudil rok za prijavo izločitvene pravice bodo namreč bremenili vsi stroški, ki bodo nastali v zvezi s prodajo tega premoženja v času do prijave izločitvene pravice. Nedopustno je namreč da bi stroški, ki dejansko nastanejo zaradi opustitve ravnanja izločitvenega upnika, dejansko bremenili stečajno maso in posledično zmanjševali delež poplačila drugih upnikov. Dolžnostno ravnanje izločitvenega upnika je namreč v tem, da poskrbi da se navedeno premoženje, ki ne more bit del stečajne mase, saj ne gre za premoženje dolžnika, iz te mase izloči.

V 310. členu (predlagani **68. člen**) predlagatelj spreminja določbo v smislu napotila Ustavnega sodišča RS tako, da upniku v primeru, če v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatve ne vložil tožbe, izločitvena pravice ne preneha več. Če upnik tožbe ne bo vložil v predpisanem roku, se bodo po

predlagani določbi zanj uporabljala pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona, ki urejajo pravila in posledice, če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice.

Tudi v 311. členu (predlagani **69. člen**) predlagatelj spreminja posledico, ki doleti upnika, ki v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne predlaga nadaljevanja postopka, v katerem uveljavlja obstoj izločitvene pravice. Tudi v opisanem primeru upnikova izločitvena pravica ne preneha, zanj pa se bodo, glede na spremenjeni tretji odstavek, smiselno uporabljale določbe četrtega do sedmega odstavka 299. člena tega zakona, v katerih so urejena pravila in posledice, če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice.

V 330. členu (predlagani **73. člen**) pa predlagatelj predlaga spremembo trenutka, od katerega dalje je dopustna prodaja premoženja v primeru, če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico. Če je namreč izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ravnal v skladu s prvim odstavkom 310. člena (vloži tožbo) oziroma drugim odstavkom 311. člena (predlaga nadaljevanje postopka), prodaje ni dovoljeno začeti dokler njegov zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona, ni pravnomočno zavržen. Če pa izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, pa se prodaja lahko začne z iztekom navedenega roka.

K 66. členu:

Veljavna določba 300. člena ureja ugotovitev obstoja prerekanе terjatve v pravdi. Skladno z veljavnim prvim odstavkom mora upnik, katerega terjatev je prerekanа, mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo za ugotovitev obstoja prerekanе terjatve, če ni v določbah 301. in 302. člena določeno drugače. Če je terjatev prerekal drug upnik, mora tožbo na ugotovitev obstoja prerekanе terjatve vložiti proti upniku, ki je terjatev prerekal (veljavni tretji odstavek 300. člena).

Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila, da je prerekanje nejudikatne terjatve upnika s strani drugega upnika, pogosto zlorabljeno na način, da upniki terjatve, ki jih je upravitelj priznal, prerekajo neutemeljeno in sicer z izključnim namenom zavlačevanja unovčenja stečajne mase in poplačila teh upnikov. V takem primeru mora upnik katerega terjatev je prerekanа vložiti tožbo na ugotovitev njenega obstoja, ko pa v postopku uspe upniki, ki so terjatev prerekli, običajno niso finančno zmožni povrniti niti stroškov postopka.

Zato, da bi omejil neutemeljeno prerekanje terjatev, ki jih upravitelj op skrbnem in odgovornem pregledu v postopku prizna, predlagatelj določbo tretjega odstavka spreminja tako, da mora v primeru, če je terjatev prerekal drug upnik, slednji vložiti tožbo iz prvega odstavka navedenega člena glede neobstoja prerekanе terjatve. Vložiti jo mora proti upniku, katerega terjatev je prerekal, pri čemer mora upnik, ki je tožbo vložil zatrjevati dejstva, da terjatev ne obstaja, upnik zoper katerega je tožba vložena pa mora po pravilu o obrnjenem dokaznem bremenu navajati dejstva in dokazati obstoj terjatve.

Določba tako ne napotuje na pravdo upnika, ki mu je upravitelj terjatev že priznal temveč upnika, ki terjatev prereka. Vendar ima ta po naravi stvari težje dokazno breme, saj ni stranka razmerja med upnikom in dolžnikom, dokazovati pa bi moral negativno dejstvo neobstoja terjatve. Zato mora v pravdi zgolj zatrjevati dejstva o tem, da terjatev, ki jo prereka ne obstoji. Dokazno breme o obstoju terjatve pa je na upniku, ki mu je upravitelj terjatev predhodno že priznal. Glede na to, da je vložitev tožbe povezana s plačilom sodne takse predlagatelj ocenjuje, da bo to zadostna ovira za tiste upnike, ki terjatve drugih upnikov vedoma prerekajo neutemeljeno.

K 67. členu:

Veljavni 301. člen določa pravila, ki se uporabljajo, če je upnik za uveljavitev terjatve pred začetkom stečajnega postopka začel pravdni postopek. Navedeni člen ureja nekatera vprašanja v zvezi z

nadaljevanjem prekinjenega pravnega postopka za uveljavitev terjatve, ne določa pa ničesar o načinu povračila stroškov v primeru, ko upnik v postopku uspe. V primeru uspeha v pravdi, bi bil upnik po določbah Zakona o pravnem postopku upravičen do povračila pravnih stroškov. V stečajnem postopku pa se v zvezi z njihovim poplačilo postavlja vprašanje načina njihovega poplačila.

Glede na to, da gre za stroške, ki so nastali v posledici uveljavitve glavne terjatve imajo tako nastali pravdni stroški značilnost stranske terjatve. Zato morajo za njihovo poplačilo veljati enaka pravila kot za plačilo glavnice terjatev, ki je bila uveljavljana v pravdi, ne glede na to, ali so bili ti stroški odmerjeni pred ali po začetku stečajnega postopka. S predlagano določbo se odpravljajo nejasnosti, ki nastajajo v praksi, in sicer glede poplačila stroškov postopka, ki je bil začel pred začetkom stečajnega postopka, stroški postopka pa še niso bili odmerjeni oziroma so odmerjeni šele po začetku stečajnega postopka. Predlagatelj ocenjuje, da je primerno, da se v obeh primerih upnik poplača na enak način (torej, da način poplačila ni odvisen od trenutka odmere stroškov v tem postopku, ki je dejansko neodvisen od ravnanja upnika). Zato je predlagano, da se terjatev upnika za povrnitev stroškov takšnega postopka poplača po pravilih o plačilu terjatev upnikov.

K 70. členu:

Po veljavni določbi 326. člena ZFPPIPP priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika vključujejo: 1. oceno vrednosti premoženja in 2. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči.

Glede na razvoj tehnike in možnosti elektronskega poslovanja tudi v pogledu elektronskih javnih dražb predlagatelj dodaja dodatno opravilo pri pripravi na prodajo premoženja stečajnega dolžnika in sicer vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku.

Vpis navedenega premoženja v spletni iskalnik bo omogočal potencialnim kupcem boljši pregled na premoženjem, ki je v postopku prodaj, kar bo posledično vzpostavilo delovanje povpraševanja ter omogočalo doseganje optimalnih prodajnih cen in s tem večji pritok sredstev v stečajno maso (glej tudi obrazložitev k **71. členu** predloga). Skladno s predlogom obsegajo vključujejo priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika: 1. vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku, 2. oceno vrednosti premoženja in 3. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči.

K 71. členu:

Skladno z namenom vpisa premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku, predlagatelj v predlaganem novem 326.a členu ureja vzpostavitev, upravljanje in vzdrževanje spletnega iskalnika prodaj v stečajnem postopku.

Vrhovno sodišče RS bo tisto, ki bo za namen pregledne in uspešne prodaje v stečajnem postopku vzpostavilo, upravljalo in vzdrževalo spletni iskalnik prodaj premoženja, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih merilih:

- vrsta stvari (npr. premičnine, nepremičnine, premoženjske pravice, prodaja poslovne celote),
- čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba ali naslov na katerega pošljejo ponudbe, če se prodaja opravlja na način zbiranja zavezujočih ponudb,
- navedbo upravitelja in opravilno številko stečajnega postopka.

K 72. členu:

Veljavni 329. člen ZFPPIPP ureja način prodaje. Skladno s predlaganima spremembama v 326. in 326.a členu predlagatelj dopolnjuje tudi pravila o načinu prodaje in sicer z določbo o sklepanju pogodbe o prodaji premoženja stečajnega dolžnika (tudi) preko spletne javne dražbe.

Skladno s predlagano spremembo prvega odstavka navedenega člena se pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika lahko sklene samo na podlagi javne dražbe, spletne javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, če ni v četrtem odstavku drugače določeno.

V zvezi s postopkom spletne javne dražbe pa predlagatelj napotuje na zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje. Spletna javna dražba bo namreč potekala na način kot jo določa zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje.

K 74. členu:

Po določbi veljavnega 341. člena je prodajna pogodba sklenjena pod odložnim pogojem, da bo sodišče k njej dalo soglasje, in pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če sodišče zavrne soglasje. Sodišče o soglasju k sklenitvi prodajne pogodbe odloči na predlog upravitelja, ki ga mora ta podati sodišču v roku treh delovnih dni po sklenitvi prodajne pogodbe. Če je bila pogodba sklenjena na podlagi neposrednih pogajanj po četrtem odstavku 329. člena tega zakona, sodišče odloči o soglasju k pogodbi, če je prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti: na podlagi soglasja upniškega odbora, v drugih primerih: na podlagi mnenja upniškega odbora. Če je bila pogodba sklenjena na podlagi javne dražbe z zniževanjem izklicne cene in je bila prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti, sodišče odloči o soglasju na podlagi soglasja upniškega odbora. Prej navedena pravila pa se skladno s petim odstavkom navedenega člena ne uporabljajo, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 eurov. V zadnjem odstavku je določeno še, da sodišče da soglasje k pogodbi: 1. če je bila prodaja opravljena v skladu s pravnomočnim sklepom o prodaji, 2. če je vsebina prodajne pogodbe v skladu s 337. do 343. členom tega zakona in 3. v primeru iz 1. točke četrtega odstavka ali iz petega odstavka tega člena: če je upniški odbor dal soglasje k pogodbi.

V zvezi z odpravo težav pri plačilu kupnine v primeru, da se ta financira z najemom kredita in zastavo (več v obrazložitvi k **75. členu** tega predloga), predlagatelj dopolnjuje določbo petega odstavka 341. člena z omejitvijo in bo soglasje sodišča k prodajni pogodbi potrebno tudi, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 eurov, če je za plačilo kupnine predviden najem kredita z zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe. S tem se dodaja dodatna varovalka za udeležence pri prodaji (dolžnika, kupca – zastavitelja in zastavnega upnika, morebitnih tretjih, ki imajo pravice na premoženju, ki je predmet prodaje), saj sodišče soglasje izda le v primeru, če so izpolnjeni pogoji iz sedmega odstavka navedenega člena. S plačilom kupnine, pri čemer rok za plačilo ne sme biti daljši od treh mesecev po sklenitvi prodajne pogodbe (prvi odstavek 339. člena), namreč prenehajo pravice tretjih na premoženju, ki je predmet prodaje, po spremenjenem drugem odstavku (glej obrazložitev k **75. členu** tega predloga) pa se šteje, da je kupnina plačana tudi če je položena na račun pri notarju. Zato je pomembno, da je v primerih, ko se kupnina financira z najemom kredita in zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, vedno podano tudi soglasje sodišča k prodajni pogodbi in to ne glede na vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe.

K 75. členu:

Po veljavni določbi prvega odstavka 342. člena s plačilom kupnine prenehajo naslednje pravice tretjih na premoženju, ki je predmet prodajne pogodbe:

1. zastavna pravica ali hipoteka in zemljiški dolg,
2. pravica do prepovedi odtujitve in obremenitve ter
3. nekatere osebne služnosti, stvarno breme ali stavbna pravica.

V praksi pa so težave povezane z drugim odstavkom navedenega člena, ki določa, da v primeru, če je predmet prodajne pogodbe nepremičnina, sodišče po plačilu kupnine na predlog upravitelja izda sklep o izročitvi nepremičnine kupcu, s katerim odloči, da so izpolnjeni pogoji za vknjižbo lastninske pravice

v korist kupca. Na težave sta v preteklosti že opozarjala Združenje bank Slovenije in Notarska zbornica Slovenije. Težava veljavne ureditve je namreč v tem, da zakon predpostavlja plačilo kupnine, preden sodišče izda sklep o dovolitvi vknjižbe v zemljiško knjigo. To v praksi pomeni, da vpis hipoteke pri nepremičnini, ki jo kupec kupuje, ni mogoč, saj kupec še ne razpolaga z listino, ki bi mu omogočila vpis v zemljiško knjigo. Banka bi kupcu za nakup nepremičnine sicer odobrila kredit, vendar ne brez zavarovanja, notar pa zavarovanja ne more izvesti, če kupec še ni lastnik. Notar mora v primeru sestave sporazuma o zavarovanju denarne terjatve po tretjem odstavku 142. člena Stvarnopravnega zakonika vknjižbo hipoteke predlagati nemudoma po sklenitvi pravnega posla in ne šele po tem, ko bo kupec vknjižen kot lastnik. S tem so stranke, banke in notarji v začaranem krogu.

Predlagatelj upošteva opisane težave predlaga spremembo 342. člena, ki ureja prenos lastninske pravice ali druge pravice na kupca in varstvo kupca. Predlagano je, da se šteje, da je kupnina plačana, tudi če je v hrambi pri notarju, pod pogojem, da je notar dolžan denarna sredstva nakazati na fiduciarni denarni račun upravitelja po pravnomočnosti sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu. Notar je dolžan potrdilo o hrambi kupnine posredovati upravitelju in sodišču. Sodišče notarju po pravnomočnosti vroči sklep o izročitvi nepremičnine kupcu (predlagana dopolnitev drugega odstavka navedenega člena).

Nadalje sta v zvezi z najemom kredita in izročitvijo nepremičnine kupcu predlagana nova drugi in tretji odstavek 342. člena, ki določata, da lahko v primeru, če kupec za plačilo kupnine najame kredit, na podlagi sklepa sodišča o soglasju k sklenitvi prodajne pogodbe, kupec ali upravitelj podpiše notarski sporazum o zastavi nepremičnine, ki učinkuje pod odložnim pogojem, da sklep o izročitvi nepremičnine kupcu postane pravnomočen. Notar je predlog za vpis hipoteke v zemljiško knjigo dolžan vložiti po pravnomočnosti sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu. In v primeru, če sklep o izročitvi nepremičnine kupcu ni pravnomočen po preteku šestih mesecev od dneva, ko je oseba, ki je zagotovila hrambo denarnih sredstev pri notarju, ta sredstva vplačala, lahko ta oseba zahteva vračilo vplačanih sredstev (rok hrambe).

Predlagana sprememba po eni strani omogoča, da banke ne ostanejo brez zavarovanja, notarju pa na drugi strani dajejo zakonito možnost, da vpis hipoteka predlaga šele, ko kupec razpolaga z listino, s katero pridobi lastninsko pravico na nepremičnini oziroma je vknjižba lastninske pravice na njegovo ime predlagana. Poleg tega bi se v primeru nakazila kupnine na notarjev fiduciarni račun zneski plačila zaradi fleksibilnosti notarja izvedli hitreje, sama sredstva na fiduciarnem računu notarja pa so za stranko ravno tako varna kot na sodišču. Po Zakonu o notariatu je notariat javna služba, notar pa oseba javnega zaupanja. Po 89. členu Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb⁵² (ZVKSES) pa notar za hrambo denarja odpre poseben denarni račun, prek katerega sme sprejemati samo vplačila in opravljati samo izplačila na podlagi notarske hrambe denarja (drugi odstavek navedenega člena ZVKSES). Denarna terjatev notarja do banke, ki vodi poseben denarni račun, na podlagi dobroimetja na tem računu, se šteje v razmerju do banke in v razmerju do notarjevih upnikov, za skupno terjatev vseh deponentov, ki so izročili denar v notarsko hrambo z nakazilom na ta račun, oziroma upravičencev, do banke in zato notarjevi upniki ne morejo za izterjavo morebitnih svojih terjatev do notarja, niti v primeru njegovega stečaja s prisilnimi ukrepi segati na to denarno terjatev, prav tako v primeru stečaja oziroma smrti notarja ta denarna sredstva ne spadajo v stečajno maso oziroma zapuščino (tretji odstavek 89. člena ZVKSES).

K 76. členu:

Po veljavni določbi 344. člena ZFPPIPP se lahko proti sklepu o prodaji iz 331. člena tega zakona, sklepu o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona, sklepu o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena in sklepu iz četrtega odstavka 343. člena tega zakona, pritožijo samo upniki. Pritožba pa v takem primeru zadrži izvršitev sklepa.

⁵² Uradni list RS, št. 18/04.

Ustavno sodišče je v zadevi Up-1581/18-22 zavzelo stališče, da je položaj predkupnega upravičenca iz naslova zakonite predkupne pravice varovan v okviru pravice do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Posledično predlagatelj ocenjuje, da bi bilo treba, zaradi učinkovite možnosti zavarovanja njegovega položaja, predkupnemu upravičencu dopustiti možnost pravnega sredstva v primerih kršitve predkupne pravice. V stečajnem postopku je sodišče prve stopnje dolžno paziti na zakonitost izvedbe prodaje, med drugim je dolžno paziti tudi na to, da se morebitnemu predkupnemu upravičencu v postopku prodaje zagotovi možnost udeležbe na način, kot to določa 347. člen ZFPPIPP (posebna pravila o uveljavitvi predkupne pravice).

Predlagatelj zato v zvezi s pritožbo proti sklepu v zvezi s prodajo premoženja dolžnika, ki je predmet predkupne pravice, predlaga spremembo ureditve z novim drugim odstavkom 344. člena, po katerem lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek navedenega člena s pritožbo izpodbija:

- v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona,
- v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.

Tudi pritožba predkupnega upravičenca pa v skladu z določbo veljavnega drugega odstavka 344. člena, ki postane tretji odstavek, zadrži izvršitev izpodbijanega sklepa.

K 77. členu:

Veljavni 355. člen določa vrste stroškov stečajnega postopka, ki jih v prvem odstavku deli na tekoče in občasne stroške stečajnega postopka.

Tekoči stroški stečajnega postopka po drugem odstavku navedenega člena so:

1. stroški upravitelja,
2. plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili,
3. stroški električne energije, vode, ogrevanja, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka,
4. zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso,
5. stroški objav po 122. členu tega zakona,
6. pravnici stroški stečajnega dolžnika v postopkih iz oddelka 5.6 tega zakona,
7. stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka,
8. obveznosti iz naslova davkov in prispevkov, ki nastanejo med potekom stečajnega postopka in
9. drugi stroški, ki nastajajo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka.

Med občasne stroške pa skladno s tretjim odstavkom navedenega člena sodijo:

1. plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, iz drugega odstavka 289. člena tega zakona,
2. izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe po drugem odstavku 265. člena tega zakona,
3. plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena tega zakona,
4. izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov iz 316. in 317. člena tega zakona,
5. nalaganje denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika v skladu s 322. in 324. členom tega zakona,
6. stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje,
7. davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo premoženja in
8. drugi stroški stečajnega postopka razen tekočih stroškov iz drugega odstavka tega člena.

S predlagano spremembo se glede na spremembo 268. člena z novelo ZFPPIPP-E odpravlja redakcijska nedoslednost. Z navedeno novelo je bil namreč vsebinsko spremenjen četrti odstavek 268. člena tako, da mora v primeru če zahtevek druge pogodbene stranke za vračilo delne izpolnitve

zaradi pobota po drugem odstavku navedenega člena ne preneha v celoti, druga pogodbeni stranka terjatev za plačilo razlike prijaviti v stečajnem postopku in se ta terjatev plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov. Glede na spremenjeno pravilo o poplačilu razlike, če terjatev po opravljenem pobotu le delno preneha, je določba 3. točke tretjega odstavka 335. člena, ki določa plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena po pravilih za plačilo občasnih stroškov, neustrezna oziroma nepotrebna glede na izrecno zapisano drugačno ureditev poplačila v samem četrtem odstavku 268. člena ZFPPIPP.

K 78. členu:

Po veljavni določbi 377. člena se stečajni dolžnik po uradni dolžnosti izbriše iz registra na podlagi pravnomočnega sklepa o končanju stečajnega postopka.

Po opozorilu Ministrstva za finance, je bilo ugotovljeno, da z vidika proračunskih uporabnikov, ki so zavezanci za oddajo premoženjskih bilanc, prihaja do težav v primeru, ko je postopek prisilne likvidacije posrednega proračunskega uporabnika zaključen, saj ga ZFPPIPP ne napotuje na 18. člen Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike⁵³ (v nadaljevanju: ZOPSPU-1), ki določa, da mora proračunski uporabnik najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o izbrisu iz primarnega registra (tj. sodnega registra) o tem obvestiti tudi Upravo Republike Slovenije za javna plačila ter jim predložiti dokumentacijo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov (posredovati mora vlogo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov). Posledično postopki izbrisa iz sodnega registra in registra proračunskih uporabnikov niso usklajeni, zato prihaja do primerov, ko je likvidiran javni zavod že izbrisan iz sodnega registra, iz registra proračunskih uporabnikov pa ne in zato ostaja na seznamu zavezancev za oddajo premoženjskih bilanc.

Glede na to, da se stečajni dolžnik, po tem ko sklep o končanju stečajnega postopka postane pravnomočen, izbriše iz registra po uradni dolžnosti, je predlagano, da sodišče pravnomočen sklep o zaključku postopka pošlje tudi Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljevanju: UJP). Po pravnomočnem zaključku stečajnega postopka namreč dejanj za pravno osebo, ki je prenehala, ne more več opravljati niti upravitelj. Ker gre za primere dejanske nezmožnosti vložitve vloge za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov (prim. tretji odstavek 18. člena ZOPSPU-1) bo na podlagi prejete pravnomočne odločbe o zaključku postopka UJP, ki vodi register proračunskih uporabnikov (1. točka prvega odstavka 4. člena UOPSPU-1) uvedel postopek izključitve iz registra po uradni dolžnosti.

K 79. členu:

Po veljavni določbi 383. člena, ki določa uporabo pravil o stečajnem postopku tudi v postopku osebnega stečaja, predlagatelj v drugem odstavku v 1. točki predlaga, da se v postopku osebnega stečaja (dodatno) ne uporabljajo pravila devetega in desetega odstavka 233. člena, ki so bila dodana s tem predlogom (glej obrazložitev k predlaganemu **54. členu**). V postopku osebnega stečaja tako ne velja določba o odgovornosti dolžnika za plačilo stroškov, v primeru ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka navedenega člena in tudi ne določba da je sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz predlaganega devetega odstavka 233. člena, izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase.

K 80. členu:

Veljavni 384. člen določa načine za pridobivanje informacij za ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja. Po prvem odstavku je dolžan poročilo o stanju svojega premoženja dati dolžnik sam.

⁵³ Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19.

Skladno z osmim odstavkom navedenega člena pa morajo tudi Banke, borznoposredniške družbe, klirinškodopotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk osebnih in drugih podatkov upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah osebnih in drugih podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena tega zakona.

Iz razlogov, ki so že opisani v obrazložitvi spremembe 291. člena (**člen 63** tega predloga), predlagatelj tudi na tem mestu predlaga podobno ureditev. Predlagana nova dvanajsti in trinajsti odstavek tako določata, da če se podatki iz osmega odstavka 384. člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, imajo upravitelji pravico do neposrednega elektronskega dostopa, ki ga vključno z omogočanjem ustreznega prenosa podatkov zagotovi upravljavec evidenc, registrov ali javnih knjig. Zato zbornica upraviteljev sklene z upravljavcem dogovor, s katerim se natančneje opredelijo tehnični pogoji za vzpostavitev neposrednega elektronskega dostopa. Če se ti podatki obdelujejo v javnem sektorju ali osebah javnega prava je dostop do njih brezplačen, če pa se ti podatki obdelujejo pri osebah zasebnega prava, zbornica upraviteljev z upravljavcem z dogovorom določi tudi višino finančnega nadomestila za vzpostavitev in vzdrževanje neposrednega elektronskega dostopa.

K 81. členu:

Odločba št. U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 se sicer nanaša na razveljavitev 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ), kolikor se odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat kadar gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom. Cilj drugega odstavka 71. člena ZIZ je uravnotežiti nasprotujoče si interese upnika in dolžnika. Ustavno sodišče je presojalo ali je za izpodbijano omejitev odloga iz posebno upravičenih razlogov na največ tri mesece in le enkrat podan razumen in stvaren razlog in ugotovilo, da je zakonsko predvidena presoja sodišča v pomembnem delu onemogočena zaradi zakonskih omejitev in sicer: (1) obdobja, za katero je mogoče odložiti izvršbo (najdlje za tri mesece), in (2) odloga zgolj enkrat. Navedeno onemogoča sodišču, da bi opravilo presojo glede na vse okoliščine primera. Izpodbijani del drugega odstavka 71. člena ZIZ po mnenju Ustavnega sodišča spodbija uresničitev namena odloga, to je omogočiti varstvo dolžnikovega položaja v tistih izjemnih primerih, ko bi intenzivnost izpraznitve in izročitve nepremičnine nasprotovala doseženim civilizacijskim vrednotam in zapovedi spoštovanja človekovega dostojanstva ter bi odrekala skrb za človeka. Zaključilo je, da je drugi odstavek 71. člena ZIZ v delu, v katerem odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kolikor se nanaša na izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, v neskladju s pravico iz 35. člena Ustave.

Do drugačne zakonske ureditve, je Ustavno sodišče RS, kot način izvršitve določilo, da sodišča odločajo o predlogu za odlog izvršbe za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, po drugem odstavku 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju tako, da ob upoštevanju vseh okoliščin primera dosežejo pravično ravnovesje med interesi upnika in dolžnika. Navedeni predlog za odlog izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ je dovoljeno podati najkasneje 14 dni pred datumom izpraznitve in izročitve stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, razen če so posebno upravičeni razlogi nastali kasneje ali je bil dolžnik onemogočen, da bi podal predlog v navedenem roku.

Čeprav se ugotovljena ustavna neskladnost nanaša na določbe ZIZ pa predlagatelj ugotavlja, da bi do navedenega očitka lahko prišlo tudi v zvezi z določbo drugega in tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP. Po določbi četrtega odstavka navedenega člena namreč izvršilna dejanja iz 221. člena ZIZ in sicer izpraznitev ter izročitev nepremičnine v posest upniku, na podlagi pravnomočnega sklepa iz tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP, namesto izvršitelja opravi upravitelj. Če se torej v postopku

osebnega stečaja prodaja stanovanje ali družinska stanovanjska hiša, v kateri stanuje dolžnik kot lastnik, sodišče s sklepom o prodaji naloži dolžniku, da v treh mesecih po prejemu sklepa izprazni stanovanje ali stanovanjsko hišo in jo izroči upravitelju. Pravnomočni sklep o prodaji je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše proti dolžniku in drugim osebam, ki uporabljajo to stanovanje ali stanovanjsko hišo skupaj z dolžnikom ali ki jim je dolžnik drugače omogočil tako uporabo.

V izogib morebitnim nejasnostim se s spremenjeno določbo četrtega odstavka 395. člena ZFPPIPP upravitelju izrecno nalaga, da v primeru, če dolžnik v roku iz drugega odstavka tega člena ne izprazni stanovanja ali stanovanjske hiše in je ne izroči upravitelju, v imenu stečajne mase predlaga prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka navedenega člena.

K 82. členu:

Po splošnem pravilu Zakona o pravnem postopku smrti stranke, ki v pravdni nima pooblaščenca, pomeni prekinitev postopka (1. točka prvega odstavka 205. člena ZPP). Predlagatelj ocenjuje, da glede na specifičen položaj, ki ga ima dolžnik v postopku osebne stečaja (386. člen ZFPPIPP), njegova smrt ni razlog za prekinitev postopka osebne stečaja, ki ga je z vidika varstva upnikov tega postopka treba dokončati, kar pomeni, da se še do konca unovči stečajna masa in prejeti izkupiček razdeli med upnike.

Skladno s predlagano novo določbo 396.a člena tako na dediče stečajnega dolžnika v trenutku smrti ne preide celotna pokojnikova zapuščina (132. člen Zakona o dedovanju) temveč preide (le) terjatev do ostanka stečajne mase po poplačilu terjatev upnikov.

K 83. členu:

Uvodoma predlagatelj opozarja na stališče Ustavnega sodišča RS v odločbi U-I-56/17-20, Up-335/17-25 z dne 4. 4. 2019⁵⁴, ki v 26. točki obrazložitve navaja, da je pri značilnosti instituta odpusta obveznosti treba upoštevati, da posledice odpusta obveznosti nastopijo tudi v sferi upnikov, ki izgubijo pravico sodno uveljavljati plačilo terjatve, na katero odpust obveznosti učinkuje. Že v izhodišču gre pri odpustu obveznosti torej za izjemni pravni položaj, ki pomeni hkrati tudi odstop od temeljnega načela obligacijskega prava, da je obveznosti treba izpolniti. Kot tak institut odpusta obveznosti nujno posega v pravovarstveno upravičenje (in s tem v pravico do zasebne lastnine) tistih upnikov, na katerih terjatve se v konkretnem primeru razteza njegov učinek. Bistvo instituta odpusta obveznosti je torej iskanje pravičnega ravnovesja med pravicami upnikov prezadolženega dolžnika, katerih uveljavitev je ogrožena zaradi dolžnikovega slabega premoženjskega položaja, na eni strani in težo tega položaja za dolžnika na način upoštevanja vrednostne ocene njegovih ravnanj na drugi strani. Tako pri institutu odpusta obveznosti ne gre za pravico v običajnem civilnopravnem pomenu, temveč za pravno dobroto prezadolženi fizični osebi.

Upošteva navedeno stališče predlagatelj s predlagano spremembo prvega, tretjega in četrtega odstavka 399. člena zastruje pogled na prizadevanje dolžnika, da izpolni obveznosti do upnikov. Dolžnikova dolžnost torej je, da si s svojimi aktivnostmi (ravnaji) prizadeva za poplačilo upnikov tekom preizkusnega obdobja, sicer odpust obveznosti ni dovoljen (sprememba tretjega odstavka). Če si stečajni dolžnik tekom preizkusnega obdobja torej v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nederarne ugodnosti (kot je na primer neodplačna uporaba premoženja, ki ni v lasti njegovih ožjih družinskih članov) pa veljajo tovrstna ravnanja ali opustitve, če se ne dokaže drugače, da predlog za odpust obveznosti pomeni zlorabo pravice do odpusta obveznosti.

⁵⁴ <http://www.us-rs.si/documents/6e/a1/u-i-56-17-up-335-172.pdf>

Dodatno pa vse v skladu z odločbo Ustavnega sodišča RS številka U-I-512/18-10 z dne 23. 4. 2020 v drugi alineja 2. točke drugega odstavka 399. člena določba

V 399. členu se v drugem odstavku druge točke druga alineja spremeni tako, da odpust obveznosti ni dovoljen, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno v naslednjih primerih in od pravnomočnosti sklepa ali sodbe še ni preteklo deset let, med drugim tudi, če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona razen če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku.

S predlagano spremembo se udejanja smisel navede ustavne odločbe, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da je sodelovalna dolžnost stečajnega dolžnika, ki jo predvideva 383.b člen ZFPPIPP nujna za nemoten potek postopka odpusta obveznosti in je za kršitev navedene dolžnosti nujna tudi sankcija. Vendar pa je vprašanje vrste in načina zakonskega sankcioniranja vseh v drugi alineji navedenih kršitev povezano z zagotavljanjem možnosti sodišč, da lahko ustrezno in v skladu z načelom enakosti opredelijo in ovrednotijo (milejše) primere kršitev ter jih ustrezno sankcionirajo. Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbo tako, da ima v primeru kršitev 383.b (dosegljivost dolžnika sodišču in upravitelju), 384. (ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja), 386. (omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika) ali 401. člena (dodatne obveznosti stečajnega dolžnika med preizkusnim obdobjem), dolžnik možnost zatrjevati in dokazovati, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku.

K 84. členu:

Veljavni 400. člen ZFPPIPP v petem odstavku določa, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti. Predlagatelj v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, skrajšuje preizkusno obdobje. Navedena direktiva v 21. členu določa, da države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začevši najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika. Državam članicam nalaga, da zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Brez poseganja v prvi pododstavek lahko države članice ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Države članice pa lahko skladno s tretjim odstavkom določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov.

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbo petega in osmega odstavka 400. člena tako, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta in ne daljše od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti. Sodišče pa po predlagani spremenjeni določbi osmega odstavka na predlog upravitelja lahko določi preizkusno obdobje, ki je krajše od enega leta.

K 85. členu:

Veljavni 435. člen ureja razloge za ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa. Skladno z drugim odstavkom je ugovor v primeru, če je bil postopek izbrisa začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona in je pravna oseba vložila ugovor proti

sklepu o začetku postopka izbrisa, s katerim uveljavlja razlog iz 1. točke prvega odstavka tega člena, dovoljen samo, če pravna oseba

1. bodisi verjetno izkaže, da posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register in da je na tem naslovu upravičena poslovati bodisi kot lastnik nepremičnine na tem naslovu bodisi na podlagi najemne pogodbe ali drugega pravnega posla, s katerim ji je lastnik nepremičnine dovolil uporabo nepremičnine na tem naslovu,

2. bodisi hkrati z ugovorom vloži predlog za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register in poleg listin, ki so podlaga za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register, priloži tudi dokaz:

– da je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu ali

– da ji je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu dovolil poslovanje ali sprejemanje uradnih poštinih pošilk na tem naslovu.

Po določbi drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP namreč velja, če pravna oseba ne dokaže drugače, da obstaja razlog za izbris gospodarske družbe iz 1. točke prvega odstavka navedenega člena, torej da je oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, če v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali

drugem odstavku 58. člena ZGD¹ ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59.

člena ZGD¹.

Zato predlagatelj tudi po predlogu AJPES, ki je izpostavil problematiko nepredložitve letnih poročil, dopolnjuje 435. člena tako, da je v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi izbrisnega razloga iz prve točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila ali manjkajoče podatke iz letnega poročila, ki jih še ni predložila. Navedena določba bo namreč po mnenju predlagatelja pripomogla k večji doslednosti pri predložitvah letnih poročil in s tem izboljšanjem obveščanju zainteresiranih poslovnih partnerjev o stanju oziroma poslovanju družbe.

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016, ki se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije, iz razloga ker ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register pa predlagatelj dodaja nov četrti odstavek.

Ustavno sodišče je v odločbi ugotovilo, da bi tedaj, kadar se izbrisni postopek začne iz razloga, ker družba ne posluje na registriranem naslovu, upnik z ugovornim razlogom lahko uspel le tako, da bi izkazal, da družba posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Odločilo je, da je ureditev, po kateri morajo upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, izkazati, da pravna oseba posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, ali da posluje na drugem naslovu, na katerem lahko posluje, ker je bodisi lastnica nepremičnine, bodisi ima dovoljenje lastnika nepremičnine, v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave (kršitev splošnega načela enakost). Po stališču Ustavnega sodišča ne obstaja razumen, iz narave stvari izhajajoč razlog, ki bi opravičeval naložitev takega dokaznega bremena navedenim upnikom, v primerjavi z upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, iz razloga, ker je pravna oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti.

Že Ustavno sodišče je do odprave ugotovljenega neskladja odločilo, da se lahko v postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki se vodi iz razloga ker družba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodnem registru, uveljavi tudi ugovor iz razloga, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ker ima premoženje ali ker ni izpolnila vseh svojih obveznosti – to pomeni, da je mogoče uveljaviti vsebinsko enak ugovor kot v izbrisnem postopku, kadar se šteje, da je družba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, ker v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila agenciji zaradi objave na AJPES. Zato je v novem četrtem odstavku določeno, da v primeru, če je bil postopek izbrisa začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena zakona torej iz razloga, ker pravna oseba ne posluje na naslovu vpisanem v sodni register, lahko upnik v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da ni podan izbrisni razlog iz 1. točke prvega odstavka 427. člena tega zakona, torej, da je pravna oseba prenehala poslovati in nima premoženja.

K 86. do 88. členu:

Gre za uskladitvene določbe zaradi prenehanja veljavnosti Uredbe 1346/2000 (obrazložitev k **2. členu** predloga).

K 89. členu:

Po veljavnem prvem odstavku 489.a člena ZFPPIPP se z globo od 2.000 do 10.000 eurov za prekršek kaznuje oseba, ki je v obdobju, ko je pravna oseba iz prvega odstavka 27. člena tega zakona postala insolventna, opravlja funkcijo člana posloводства te pravne osebe:

1. če posloводство ni pravočasno opravili dejanj iz 35. do 39. člena tega zakona ali
2. če je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

Po veljavni ureditvi 34. člen ZFPPIPP določa obveznost enakega obravnavanja upnikov, 35. člen obveznost priprave poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja, 36. člen pravila o sklicu skupščine v primerih, ko je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina, 37. člen določa vpis in vplačilo delnic, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki, 38. člen opredeljuje obveznost posloводства vložiti predlog za začetek stečajnega postopka in 39. člen obveznosti posloводства glede postopka prisilne poravnave.

Glede na predlagano spremembo 35. člena (glej obrazložitev k **12. členu** predloga) mora posloводство (že) tedaj, kadar družbi grozi insolventnost, v enem mesecu po nastanku razlogov pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja in ga, če družba nadzorni svet ima, predložiti nadzornemu svetu. Ker gre po predlagani spremembi za obveznost posloводства v primeru grozeče insolventnosti, predlagatelj določbo izvzema iz prekrškovnih določb, ki zadevajo posloводство pravne osebe, ki je postala insolventna. Posloводство namreč za opustitev priprave poročila o ukrepih finančnega posloovanja v času, ko družbi insolventnost grozi (ni pa še insolventna) ne morejo doleteti enake posledice kot so predvidene za opustitev ravnanj posloводства pravne osebe, ki je postala insolventna.

K 90. členu:

Veljavni prvi odstavek 491. členu ZFPPIPP (prekrški drugih oseb v stečajnem postopku) določa, da se z globo od 800 do 4.100 eurov za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka:

1. če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona,
2. če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona.

Predlagatelj s spremembo razširja odgovornost na osebe, ki so opravljale funkcijo člana posloводства zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka ter na fizične osebe, če so storile v prvem odstavku 491. člena opisani prekršek.

K 91. členu:

Po veljavni določbi 492. člena je prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, ministrstvo, pristojno za pravosodje. Če sodišče pri opravljanju pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489. člena tega zakona, mora o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za pravosodje, in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo. Tudi upravitelj, ki pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489.a, 490. ali 491. člena tega zakona, mora o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za pravosodje, in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo. Glede na to, da se trend prejetih obvestil upraviteljev o utemeljenem sumu storitve prekrška po navedenih določbah ZFPPIPP povečuje, in sicer v letu 2016 je prekrškovni organ prejel 102 obvestil, v letu 2017 176 obvestil, v letu 2018 253, do oktobra 2019 pa že 224 obvestil, predlagatelj ocenjuje, da je potrebno zagotoviti pogoje za hitrejše reševanje prekrškovnih zadev. V prvi vrsti odpravo administrativne ovire in časovni prihranek prekrškovnega organa predstavlja že možnost neposrednega dostopa do podatkov iz centralnega registra prebivalstva, poslovnega registra in podatkov, ki jih vodijo drugi upravljavci osebnih podatkov. Zato je predlagana določba v tej smeri.

K 92. členu:

V veljavnem 9. poglavju: Kazenske določbe, je določena globa v razponu, vendar pa prekrškovni organ nima zakonskega pooblastila za izrekanje kazni višje od najnižje predpisane globe. Veljavni tretji odstavek 52. člena Zakona o prekrških (ZP-1) namreč določa, da se v hitrem postopku storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

S predlagano novo določbo 492.a člena ZFPPIPP, ki omogoča izvedbo pooblastila iz tretjega odstavka 52. člena ZP-1, bo prekrškovni organ pridobil ustrezno zakonsko podlago, da bo lahko v hitrem postopku o prekršku (s pisno odločbo o prekršku), ob uporabi splošnih pravil za odmero sankcije (obteževalne okoliščine), izrekel globo, ki je višja od najnižje v razponu predpisane globe. Izrekanje globe v znesku višjem od najnižje predpisanega je po oceni predlagatelja nujno zlasti v primeru, ko gre za ponavljajoče kršitve. Določba pa v načelu ni namenjena izrekanju višje globe od najnižje v razponu predpisane globe že ob prvi kršitvi.